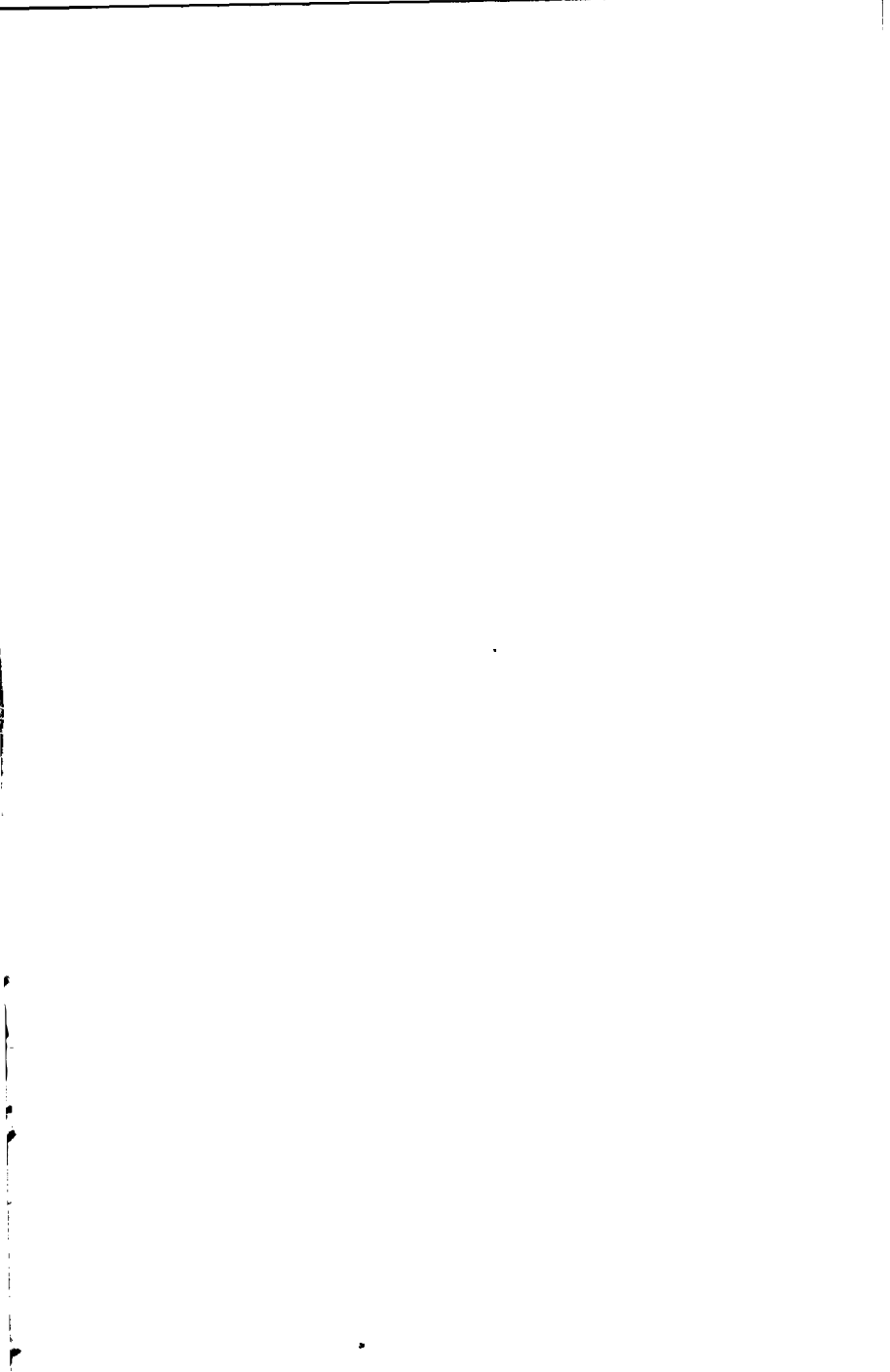

W. Jakobsson

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Peter Howard

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

*Berättelsen om
Frank Buchman och människorna
i Moralisk upprustning*

av

PETER HOWARD

AKTIEBOLAGET
SKOGLUNDS BOKFÖRLAG
STOCKHOLM

Originalalets titel:

THE WORLD REBUILT

Ivar Hæggströms

BOKTRYCKERI AB. STOCKHOLM 1951

INNEHÅLL

1. MARXISTER FINNER EN NY LIVSSYN	7
2. VÄGEN TILL ETT NYTT EUROPA	27
3. KLASSKAMPEN HAR SPELAT UT SIN ROLL	41
4. ARBETSGIVARE RÄKNAR MED NY FAKTOR	60
5. TOTAL BEREDSKAP	77
6. BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST	89
7. HELA ASIEN KOMMER ATT LYSSNA	107
8. VILKEN VÄG VÄLJER AFRIKA?	116
9. CAUX	132
10. FRANK BUCHMAN	142
11. VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD	156
TILLÄGG	161
Artiklar, tal och uttalanden	
NAMNREGISTER	243

Första kapitlet

MARXISTER FINNER EN NY LIVSSYN

Vad är det som gör folk till kommunister?

Det var en mulen dag i ett av de engelska gruv-distrikten. Männen i den gråa gruvdalen strävade uppför kullen mellan högar av slagg på väg till stålverket, och medan de gick där sjöng de. De sjöng, därför att den dagen skulle deras hus bli deras egna. För inte så länge sedan hade bolaget äntligen gått med på att sälja deras hem till dem. I dag skulle sista avbetalningen göras.

Männen visste inte, att de gick vägen uppför kullen för sista gången. Den kvällen fick de reda på att stålverket skulle stängas. Bolaget hade beslutat flytta anläggningarna ner till kusten, närmare båtarna, som skepade över malmen från andra sidan havet.

Så kom folket i den dalen att lämnas utan hopp om arbete, medan värdet av de inköpta husen sjönk till nästan ingenting.

Om man frågar den stadens män och kvinnor, hur området fått rykte om sig för revolutionär hätskhet, så är det den historien, som berättas. Man lärde sig hata. Man såg inga andra medel att ta itu med orättfärdigheten än den ideologi, som sett dagen genom Marx och Engels, då de gick och grubblade över de grymma orättvisorna i industrialismens Västευropa.

Orättfärdigheten väcker människor till handling. Kommer därtill en världsåskådning, som förklarar mänsklighetens historia i klasskampstermer och hävdar de förtrycktas oundvikliga seger — då upplever man hur en styrka svetsas samman. Ärelystna män, bittra män, idealister, intellektuella, män utan hopp och män, som hatar, sluter sig till den av olika skäl. Men vad som gör kommunismen stark i alla länder, är kärnan av hårdföra, beslutsamma och tränade ledare, vilka i många fall lidit hårda orättvisor och vilka i kommunismen ser det enda hoppet om en bättre värld för dem själva och deras barn.

Kan kommunister vinnas för ett nytt sätt att tänka och leva?

Den frågan ställer oss inför det avgörande provet. Och det är ett betydelsefullt faktum, att kommunister i detta ögonblick *accepterar* en ideologi, mer radikal i sina krav, mer tillfredsställande i sin livsstil och mer pålitlig i sina utfästelser om en ny värld än den marxistiska ideologin. Den ideologin är Moralisk upprustning — MRA¹. Män med järnets styrka, komna från kommunismens verkliga smältugn i Europa, från Ruhr i Tyskland och Rhonddadalen i England, från det »röda bältet» kring Paris och från Lombardiets industricentra, partimedlemmar med tjuugoårigt medlemskap, sådana män vänder sig idag i växande antal till Moralisk upprustning. Och de kämpar för den med den kraft och personlighet, som tränade revolutionärer besitter.

¹Förkortning av den internationella beteckningen Moral Re-Armament.

I

Vad är det som kan förvandla en kommunist?

Ruhrområdet, själva hjärtat av europeisk industri, har under nästan ett helt sekel genomsyrats av marxistiska doktriner. Klyftan mellan rikedom och fattigdom har varit stor, bitterheten djup och våldsam. Många arbetare i Ruhr är tränade stöttrupper i ideologisk krigföring.

Mellan 1948 och 1950 ägde hundratals möten om Moralisk upprustning rum i fabriker och verkstadsklubbar liksom i lantdagarna i Västtysklands delstater. Miljoner människor har läst om MRA i tidningarna eller hört om arbetet i radio, där MRA ofta förekommit i programmen. 140.000 arbetare, funktionärer i fackföreningar, industriledare och politiker har sett Moralisk upprustnings skådespel i tjugofyra större städer.

En kall vinterkväll tog Max Bladeck, en av veteranerna bland kommunistledarna, hand om ledningen för ett av dessa fackföreningsmöten. Bladeck är ordförande i driftsrådet¹ för en av de största kolgruvorna i Ruhr. Han är liten till växten, men en kämpe i varje tum. Han har skarpa ögon, en tänkares panna och lungorna förstörda av koldamm. Han har tjugofem år bakom sig som medlem i kommunistiska partiet. Mötet hölls på en ölkrog.

Lamporna lyste, och tobaksröken låg som dimmor över glaset på borden, då Moralisk upprustnings folk anlände till lokalen. Där fann de att Bladeck hade ordnat så, att några av de skickligaste kommunisttalarna i hans distrikt skulle tala och riktigt grundligt avslöja dem. Sex kommunister uppträdde, en efter en.

¹ Motsvarar till sin funktion närmast verkstadsklubbens styrelse inom svensk industri men väljs av arbetare och tjänstemän gemensamt och har större befogenheter.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

De gick till angrepp. De höll på en timme och talade över temat, att i hjärtat på varje kapitalist finns en fascist och att västmakterna håller på att förbereda nästa världskrig. Man citerade Marx ifråga om nödvändigheten av en systemförändring och Stalins yttrande, att »bourgeoisin» ännu aldrig satt principer före profitintressen. Man pekade på kyrkohistorien och förklarade, att kristendomen under tvåtusen år försökt att bygga en ny värld — och misslyckats. Nu var det deras tur, framhöll de.

Vid det laget fick MRA:s talesmän ordet. En av dem, en arbetare från Lancashire, började sitt tal med att tillstå, att hans eget land, England, ibland hade handlat fel. Tyskarna reagerade, som om de aldrig förr hade hört något dylikt sägas av en engelsman. Deras intresse var på helspänn.

»Var och en», sade talaren, »vill ha andra annorlunda. Varje folk vill ha andra folk annorlunda. Men alla väntar på att den andre skall börja.» Nu lyssnade alla, och man skrek: »Bravo! Bravo!» överallt i lokalen.

»Men», fortsatte talaren, »den bästa början man kan göra är med sig själv. Varför inte sätta igång med vår egen klass, vår egen ras, vårt eget folk, och så ge det vidare till hela världen?»

Andra talare tog upp frågan om en systemförändring. »Varje anständig människa hatar den sociala orättvisa och det ekonomiska elände, som härskar i världen», framhöll en av dem. »Det finns tillräckligt i världen för allas behov, men inte för allas begär. Om var och en hade omsorg tillräckligt, och var och en gäve tillräckligt, skulle inte var och en få tillräckligt? Att bara förändra systemet går inte tillräckligt djupt. De kristna har ofta misslyckats

med att leva ut vad de talat om, men idén kan alltså vara riktig. Moralisk upprustning innebär förändring i varje dimension — en total förvandling, socialt, ekonomiskt, nationellt, internationellt, allt grundat på personlig förvandling. Det som inte når upp till detta är reaktionärt.»

Luften var tjock av rök, och det var en laddad tystnad, då en skeppsvarvsarbetare från Skottlands Clydeside tog till orda: »Arbetarna har aldrig varit så mäktiga och aldrig så splittrade. Vi har lärt oss att spränga en atom. Men vi har inte lärt oss att ena mänskligheten. Fröet till misslyckande finns inom arbetarrörelsen själv — om den inte lär sig att förändra människans natur. Människonaturen kan förändras. Den måste förändras i en kolossal omfattning — kapitalister, amerikanare, engelsmän, ja, t. o. m. kommunister och tyskar — runt hela världen. Då kommer det klasslösa samhället att uppstå. Vi behöver inte vänta på det tills vi ligger i våra gravar.»

En kanadensisk industriman presenterades. Hans inställning gentemot arbetarna hade så förändrats, att kommunisterna blev fullständigt förbluffade. Mötet varade i fyra timmar, och inte en enda gick förrän det var slut.

Detta blev den dagliga kampen i Ruhr. Många frågor ställdes och besvarades. Vecka efter vecka månader i sträck träffade MRA:s folk gruvarbetarna i deras hem och i gruvorna. Som resultat av detta reste hundratals arbetare och deras ledare till Caux i Schweiz, där världskonferensen för Moralisk upprustning pågick. Bland dem var Bladeck och ännu en kommunistisk veteran, Paul Kurowski.

I Caux fick dessa män se en levande demonstration av en ideologi, som bygger på verklig förändring, inte bara

av en klass, utan av alla klasser. »I tjugofem år har jag sjungit *Internationalen* av hela mitt hjärta och all min kraft», yttrade Kurowski efter några dagar i Caux, »men detta är första gången jag ser den levas.»

De började själva att bli annorlunda. Men att förändras är aldrig behagligt, vare sig för en kommunist, en kapitalist eller någon annan. Det betyder att ställa sig själv inför absoluta moraliska normer, det innebär att bli annorlunda hemma. Det kan kräva att man måste bryta med sina vanor eller åsikter, som man länge hållit fast vid.

Bladeck och Kurowski talade till långt in på natten med varandra och med män ur Moralisk upprustning. De kämpade emot med varje uns av krut, som fanns i det marxistiska förrådet. Men hela tiden hölls de kvar av sina nya vänners tillgivenhet och av den obevekliga logiken i MRA:s ideologi.

Slutligen sammanfattade Kurowski vad de kommit till: »Var och en som inte vill följa de absoluta normerna ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek, är en förrädare mot sin klass och mot sitt folk.»

Kurowski, som under tretton Hitlerår inte hade rubbats i sin lojalitet mot kommunisterna, började omvärdera marxismen i ljuset av det material, som framlades i Caux. »Jag håller på att upptäcka att de grundläggande teorierna i marxismen är föråldrade», yttrade han. »Dess filosofi bygger på klassisk tysk filosofi och försummar att ta med i räkningen det betydelsefulla faktum, att människonaturen kan förändras. Dess ekonomiska grundsatser är i lika hög grad föråldrade, eftersom vi uppnått mycket av det som arbetarna då kämpade för, och nu övergått från den industriella till den ideologiska tidsåldern. Dess

taktik, klasskampen, betyder självmord, ty den måste tvunget sluta med ett universellt krig mellan två grupper och på det viset föra till världens undergång.»¹

Hemma i Ruhr mottog under tiden Västtysklands kommunistiska parti rapporter om Bladeck och Kurowski och hur de alltmer började tillägna sig Moralisk upprustnings ideologi. Det blev oro i partiet. Man sände en av sina pålitligaste medlemmar, Willi Benedens, med uppdrag att ta hem Bladeck och Kurowski.

Benedens var politisk distriktssekreterare i kommunistpartiet. Man hade föreslagit honom till ordförande för ett distrikt i Ruhrområdet av det planerade enhetspartiet mellan kommunister och socialister, och det var på hans initiativ, som Molotov protesterade, då västmakterna förbjöd detta parti. Då man var osäker på Benedens och hans övertygelse, hade han återkallats ur Hitlers »Luftwaffe» och sänts till ostfronten, där han förlorade båda benen.

Vad inträffade då han kom till Caux? Bäst beskrivs det med hans egna ord: »Jag kämpade förbittrat mot mina vänner, som reste till Caux och som var funktionärer i det kommunistiska partiet», sade Benedens. »Men när jag kom dit, fann jag det jag hade kämpat för i årtal — det klasslösa samhället. Jag fann där en ideologi, som ledde till social rättvisa och som kunde tillfredsställa människans djupaste behov — en idé, som kan ge oss lösningen på de sociala problemen i Västerlandet och på motsättningarna mellan Öst och Väst, då ju Moralisk upprustning inte är *mot* utan *för* något — för att alla och envar, överallt i världen, skall förändras.»

Willi Benedens bekräftade sin övertygelse genom att

¹ Bladecks sammanfattning av sina intryck återges på sid. 171.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

ändra sitt eget liv, vilket är kännetecknet på en god ideologisk frontkämpe. »Jag förstod att jag måste bli fullständigt annorlunda», yttrade Benedens. »Först i familjekretsen, sedan i mitt förhållande till grannarna och till kamraterna i gruvan. Jag var en stor fredstalare, men jag kunde inte samsas med de andra förtroendemännen. I Caux fann jag en bro till mina medmänniskor. Förvandling är den plattform, på vilken folk ur alla raser och nationer kan finna varandra.»

Benedens, Kurowski och Bladeck reste tillsammans tillbaka till Ruhr. De kallades att inställa sig inför kommunistpartiets exekutiv. De avgav en enkel förklaring. »Vi har upptäckt», sade de, »en ideologi, som är större än kommunismen.»

Västtyska kommunistpartiet var i en brydsam situation. I årtal har den Leninska doktrinen gått ut på att infiltrera och förändra samhällsbyggnaden. Och så hade nu dessa män, som inte var några andraplansfigurer utan partiets ryggrad, rest till Caux och själva blivit förändrade.

Emellertid samlade de tre Caux-fararna de gamla kämparna i partiet till ett möte, som de efteråt beskrev i följande ordalag: »Det gick hett till. Men också det längsta tal måste sluta någonstans. Tio karlar kan sjunga på en gång, men de kan inte prata på en gång. När tio karlar pratar samtidigt, kan man inte veta vad dom säger. När vi berättade om Caux, var man inte längre så högröstad. Snart hörde alla på, tysta och uppmärksamma. Vår ordförande är redan så inne i saken att man kunde tro han själv varit i Caux.»

I den formella rapporten från Bladeck, Kurowski och Benedens till exekutivkommittén rekommenderade de

partiet att göra sig förtroget med Moralisk upprustnings »världsrevolutionerande nya idé», citerade Marx och Engels som stöd för sin sak och tillkännagav, att de beslutat att själva ändra sig »av förnuftiga och realistiska skäl» samt meddelade att de »redan hade förändrat många andra kommunister».

En het överläggning i partiet beskrevs av en av medlemmarna sålunda: »Sedan man hållit på i två timmar skulle man kunnat tro, att Moralisk upprustning var det enda, som Marx någonsin kämpat för, och att Moskva och alla andra hittills aldrig verkligen förstått honom.»

Den officiella kommunisttidningen i Västtyskland, *Freies Volk*, publicerade den 6 oktober 1949 en större artikel om Moralisk upprustning av Hugo Paul, ordförande i partiets distriktsstyrelse för Ruhrområdet. I artikeln hette det: »Den farliga verksamhet, som Moralisk upprustning utövar, har underskattats av partiets lokalstyrelse och distriktsstyrelse och lett till ideologisk oklarhet i vissa sektioner av partiet... Dessa män från Caux har rekommenderat partiet att göra sig förtroget med Moralisk upprustnings nya världsrevolutionerande idéer.»

Männen från Caux höll ut. Från Essen, Dortmund och andra delar av Ruhr slöt sig härdade marxister till dem och deras kamp. En av dem som grundade det starka kommunistpartiet i Alten-Essen, Hermann Stoffmehl, stadssekreterare i distriktet, deklarerade att han numera ansåg MRA vara den enande ideologi, som världen behöver. Om det kommunistiska partiet inte ville acceptera den, skulle han inte bara själv lämna partiet, utan en tredjedel av medlemmarna på platsen skulle följa honom.

Slutligen uteslöt Västtysklands kommunistiska parti fyrtio lokala ledare, däribland Hugo Paul, som hade skri-

vit artikeln om MRA. Anledningen uppgavs vara »förbindelser med en motsatt ideologi». »Moralisk upprustning syftar till en omskolning av den enskilde och till försoning mellan klasserna», hette det i partiets förklaring, »syften, som måste förvirra dem, som kämpar för klasskampen.»

Arbetsutskottet för Västtysklands kommunistparti in kallades den 8 januari 1950 till en speciell konferens i Düsseldorf, där man förklarade »att hela utskottet och sekretariatet skulle omorganiseras, då de infekterats av en för partiet farlig ideologi».

Den engelska tidningen *Manchester Guardian* innehöll den 8 februari 1950 en artikel med rubriken »Ny kommunistisk irrlära — Moralisk upprustning». Artikeln hänvisade till den utrensning som just ägt rum av hela exekutivkommittén, och man citerade den nya ordföranden för kommunistpartiet i Ruhr, Ledwohn, vilken förklarade »att ett av de farligaste symptomen var den växande kontakten mellan partimedlemmar och Moralisk upp rustning».

Under tiden hade Bladeck, Kurowski och Benedens, upphovsmännen till denna revolution, återvalts som funktionärer i respektive driftsråd och detta med ökad majoritet trots förbittrade angrepp.

II

Åttaåriga pojkar, som fick gå ner i de svarta gruvhålen för att arbeta i 12-timmarsskift — den militära ockupationen av gruvdalarna under strejker och lockouter — mer än hälften av befolkningen i Sydwaless arbetslös i årtal utan avbrott — gruvägare, som tjänade miljoner

på kolindustrin i Wales och sedan investerade dem med större profit på andra håll.

Det är sådana minnen, som spritt bitterhet i gruvdalarna i Sydwalet och gjort befolkningen där till avantgardet i den brittiska revolutionsrörelsen.

En styrka av män och kvinnor ur Moralisk upprustning tog dess skådespel *Den glömda faktorn* till dalarna i Wales. På sex veckor sågs det av 35.000 människor. Ideologiskt vakna som de var, fattade de genast dess betydelse. »Större än Marx», framhöll tidningen *South Wales Argus* efteråt. »En ideologi starkare än marxismen», kommenterade *Aberdare Leader*, en av dalarnas mest ansedda tidningar.

Folk började förändras i gruvor och järnverk. Typisk är historien om Jack Jones, en stålverksarbetare, som under 28 år gått på den kommunistiska linjen. Han hade tränat sin dotter tills hon blivit ännu mer radikal än han själv. Han började som gruvarbetare och förlorade synen på ena ögat nere i gruvan. Han gick arbetslös i tretton år. »Jag offrade allt för klasskampen», säger Jack, »mitt hem, min bekvämlighet, min hustrus kärlek — jag offrade till och med min dotter på marxismens altare.»

Jones utsågs att vara verkstadsklubbens representant för sin avdelning på Ebbw Vales stålverk, som är ett av de största bandstälverken i Europa. En dag gick han för att förhandla med direktören, som hade rykte om sig att vara en diktator. Men utan att Jones visste det, hade direktören dessförinnan mött MRA. Hela hans livsinställning hade förändrats.

»När jag gick in på kontoret till denne man, som jag hatade och misstrodde och som för mig representerade djävulen, mötte jag en man med en överlägsen ideologi»,

berättar Jones. »Han talade om absolut ärlighet och om vad som var rätt. Han berättade för mig hur han hade varit tvungen att förändra sin inställning till arbetarna. Jag trodde han försökte lura mig. Jag gick hem och sade till min hustru, att jag träffat en människa som hade blivit tokig. 'Du kan gott ta dig en titt i spegeln själv, du!', sa hon till mig. 'Du är själv inte så märkvärdig!' Och så sa hon: 'Du kritiserar alltid alla andra, men hur är det med dig själv?' Den natten kunde jag inte sova utan utan låg vaken och funderade.

Sen gick jag och sa till direktören: 'Jag ska försöka praktisera det här tillsammans med er.' Men i början höll jag nog hårt om det som var mitt, för jag var rädd han skulle ta det ifrån mig. Men den nya anda vi lade grunden till då, finns alltså kvar.»

Jones är en ny människa, och hans familj är en ny familj. Han och hans direktör har rest tillsammans i Europa, Amerika och runt hela England för att visa vad som kan hända, då en arbetare som använt 28 kampår för att förkunna sin tro på Karl Marx' teorier, lär känna en människa med en högre ideologi.

MRA spred sig hastigt i de walesiska dalarna. Harry Pollitt, generalsekreteraren i det brittiska kommunistpartiet, förklarade offentligen att »dalarna skakats i sina grundvalar» av MRA. Då han talade med en chefredaktör, sade han att han var bekymrad, därför att MRA höll på att vinna några av hans bästa medarbetare i Rhondda-dalen. Han skyllde också på MRA som bidragande orsak till hans eget nederlag i de allmänna valen, då han ställde upp som kandidat för en valkrets i Rhondda-dalen.

En annan Jack Jones, författare och känd för sina skildringar av livet i gruvorna, med rätta kallad »Rösten från

Wales», har gjort följande sammanfattning av vad som skett: »Något långt mera revolutionärt än kommunismen har slagit ned i Rhondda-dalen. Moralisk upprustning har satt igång en revolution, som förändrar andan i samhället.»¹

III

Läget i Italien är något av det mest explosiva i Väst-Europa. Två miljoner arbetslösa, medan miljoner andra arbetar endast halva veckan på grund av överbefolkning och brist på råmaterial. Lönerna är låga. Det är sällsynt att en familj kan existera på enbart *en* inkomsttagares lön. Och samtidigt lever några få i landet i stor lyx. Det finns praktiskt taget ingen medelklass. Italien har det största kommunistpartiet i världen med undantag av Ryssland.

Femhundra arbetare, därav hundra kommunister, kom från industriområdet i norra Italien till Caux-konferensen 1950. De kom i grupper om femtio, oftast tillsammans med några representanter från fabriksledningen.

Då en av delegationerna bestående av arbetare och arbetsgivare från Montecatini-industrierna återvände till Milano, var det en direktör som bad ordföranden i det kommunistiska driftsrådet om förlåtelse för den bitterhet, med vilken de hade bekämpat varandra. I den fabriken är 80 procent av arbetarna kommunister, men inom en vecka hade arbetarna genom en enhällig omröstning beslutat att ta ner Stalins porträtt på arbetarmässen och i stället sätta upp en bild av Kristus på korset. På samma

¹ Se sid. 186.

gång beslöt man, att kontorspersonal och arbetare i fabriken för framtiden skulle äta på samma mäss.

En av de ledande kommunisterna från området kring Milano, ordförande i ett driftsråd, kom till Caux samman med två av rådets medlemmar. Efter första kvällen sade han: »Detta är realiteter». Några dagar senare yttrade han: »Vi har inte alltid varit ärliga i det vi sagt till mas-sorna». Han beslöt pröva sitt eget liv inför de absoluta moraliska normerna — ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek. Han använde den kvällen till samtal med personalchefen i fabriken, en man som han hade betraktat som sin störste fiende. Han sov inte på hela natten. Tidigt på morgonen sökte han upp en annan medlem i driftsrådet, som politiskt var hans motståndare, och var ärlig om sig själv och sina motiv inför honom. Då han lämnade Caux, sade han att han stod i kontakt med 50.000 kommunister i celler runt omkring Milano och tillade: »Jag kommer att kämpa för MRA när jag kommer tillbaka». Vid hemkomsten kallades han att inställa sig för kommunistpartiet, och man bad honom förklara, varför han inte lytt partiets order. Han uteslöts omedelbart men svarade med att sända några av sina vänner till Caux. De kunde omtala att hans förändring hade blivit samtalsämnet på kaféerna i den delen av Milano.

Den kommunistdominerade fackliga centralorganisationen i Milano angrep Moralisk upprustning och resorna till Caux. Trots denna varning, som fick stor publicitet i den kommunistiska pressen, bestod den följande delegationen från Italien till 40 procent av kommunister. De kom från det största stålverket i Italien, som ligger i ett område kallat »Lilla Stalingrad». Det var där, som man mot slutet av kriget kastade en av direktörerna levande

ner i smältugnen, medan två andra blev skjutna. En av de nuvarande direktörerna vid stålverket berättar, att vid ett tillfälle då arbetarna kom för att tala med honom på hans kontor, slog de inte näven i bordet utan slog till honom. En av dessa arbetare var med i Caux och bad honom då om förlåtelse.

Sedan den första gruppen stålverksarbetare återvänt till Italien, yttrade en kommunist: »Det var som om en bomb exploderat». Två av dem som beskrevs såsom de »mest stridbara medlemmarna i driftsrådet», yttrade: »Om det kommunistiska partiet inte vill acceptera Moralisk upprustnings principer, kommer vi att lämna partiet». En annan kommunist sade: »Om jag hade varit här för fyra år sedan, skulle inte min hustru ha lämnat mig. Jag är inte längre ledd av Kreml. Jag är en man från Caux.»

IV

En fransk kommunist satt i Caux och talade med två högre officerare. Lugnt men rakt på sak sade han till dem: »Ni talar om landets försvar. Men vad har Frankrikes arbetare, som kommer att bli soldater under ert befäl, att försvara? Just nu har den franske arbetaren ingenting att försvara. Hans levnadsstandard kan knappast sänkas ytterligare. Vad har han att förlora? Om ni inte kan skänka arbetarna i Frankrike drägliga levnadsvillkor — ett liv fritt från exploatering och värt att kämpa för, kommer de att samlas i skaror kring första bästa program, som erbjuder dem omedelbara resultat.

Det finns egentligen bara två utvägar för Frankrikes arbetare idag. En är den kommunistiska revolutionen,

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

och den andra är den revolution, som Moralisk upprustning innebär.»

Kommunisten Robert Leblond hade kommit från Paris samman med sin kollega Gérard Fourmond. De arbetar i Poissyfabriken, som tillverkar 60 procent av alla de kardanknutar, som går åt i den franska bilindustrin. Fabriken ligger mitt emot de stora Fordfabrikerna.

Under den senaste allmänna strejken i det området var Fourmond särskilt eftersökt. Han hade uppfunnit ett nytt slags spikar, konstruerade så, att när man kastade dem på marken, pekade alltid spetsen uppåt. Sådana spikar spred man nu i stora mängder på gatorna vid Fords fabriker för att stoppa polisbilarna. Fourmond beslöt sig för att tillämpa MRA, och en av de första saker han gjorde, var att tala om för sin chef att han hade hållit på med spiktillverkningen under arbetstid och då använt bolagets material. Fourmond och Leblond är två av de många franska kommunister, som tagit upp kampen för Moralisk upprustning.

I de nordfranska industridistrikten såg 30.000 arbetare *Den glömda faktorn*, som gavs med fransk rollbesättning. Under det mest kritiska skedet av den stora kolstrejken 1948, som anses ha kostat Frankrike en kolmängd, motsvarande värdet av sex månaders Marshallhjälp, samlades i Le Touquet arbetare och arbetsgivare till en tio-dagars konferens. Fyrtiofem arbetargrupper kom från olika fabriker och gruvor, och av dem tillhörde många C. G. T.-fackföreningarna,¹ som ledde strejken. En av direktörerna i franska statens gruvstyrelse, Jean Sabatier, framhöll senare, att den första impulsen till att återupp-

¹ C. G. T., Frankrikes stora kommunistorienterade landsorganisation, Confédération Générale du Travail.

taga arbetet kom från de gruvarbetarledare, som just hade varit med på konferensen i Le Touquet.

Roger Braquier, från Mantes nära Paris, heter en annan av de marxister som tagit upp kampen i Frankrike. Redan vid födseln övergavs han av sin far, och då han tidigt kom ifrån sin mor gick han som barn nästan alltid utsvulten. Han sov ofta under broarna och letade i avfallstunnorna efter något att äta. »När jag upptäckte marxismen», säger han, »gav den mig en brinnande lidelse, och jag ville slå sönder och riva ner — alltid riva ner — för att bereda väg för en ny värld. . . Men nu har jag förstått att Moralisk upprustning går längre än marxismen och det av ett mycket enkelt skäl. Fastän jag kämpar lika hårt som förr för andras lycka och levebröd, har MRA nu gjort det möjligt för mig och min familj att också själva föra ett lyckligt liv. I femton år har jag försummat hustru och barn för klasskampens skull. Det är ingen lätt sak för en kvinna att vara gift med en upprorsman. Men nu säger min hustru: 'Roger, vår familj har upplevt en ny enhet. Nu tänker jag följa dig, även om det skulle betyda att jag måste lämna pojken för en tid, ty det bästa sättet att visa vår kärlek till honom är att vi kämpar för en bättre värld tillsammans.' Vi är faktiskt med om det alla tre nu.»

När Roger kom hem från sitt första möte med Moralisk upprustning, sprang hans lille son till mamman med glädjetårar i ögonen och sade: »Kommer pappa alltid att vara så här nu?»

Västmakternas regeringar är inte längre benägna att som tidigare undervärdera styrkan i världskommunismen, som sträcker sin väldiga arm långt bortom den mest framskjutna av Rysslands militära utposter. Drivna in i en febril aktivitet för att gottgöra vad som brustit under år av ideologisk blindhet sätter de nu upp nya statliga kommissioner, anslår miljoner, bygger radiostationer, utsluter kommunister som funktionärer i fackföreningar, förbjuder de kommunistiska partierna.

Och ändå blir det klarare för var dag som går, att en enad värld inte kan skapas bara genom att dundra mot kommunismen. Var och en som rest i Asien, Tyskland, Frankrike eller Italien, vet det. Och lika säkert är det att Moralisk upprustning har arbetat sig in just i de områden, där västmakternas regeringspropaganda står lågt i kurs. Skälen härtill är inte svåra att upptäcka. MRA har inga egna intressen att bevaka utan kämpar beslutsamt för att förändra människor, det må gälla kommunister eller anti-kommunister. Och MRA vinner terräng genom människor, vilkas handlingar visar att de lever som de lär.

Vart leder nu allt detta? Innebär det en strömkantring? I varje fall har kommunisterna i Tyskland redan utfärdat instruktioner som förbjuder partimedlemmar att delta i MRA:s möten eller umgås med dess ledare.

Deras order överensstämmer i hög grad med de direktiv från Gestapos högkvarter som varnade nazisternas ämbetsmän för MRA före och under kriget.¹ Det är ett egenomligt faktum, som väcker många tankar till liv, att

¹ En sammanfattning av Die Oxfordgruppenbewegung, ett Gestapodokument på 126 sidor, återges på sid. 172.

både de kommunistiska och nazistiska ledarna fäst större vikt vid Moralisk upprustnings världsomspännande arbete än vad många i demokratierna gjort. Den opposition som MRA hedrats med har från båda hållen varit allvarlig och hänsynslös.

Men trots detta vägrar de som bär ansvaret för Moralisk upprustnings arbete att instämna i den aktuella kören av angrepp på kommunismen, liksom de före kriget vägrade att bidra till det anti-nazistiska ordflödet. Moralisk upprustning innebär inte att man förbjuder kommunisterna utan att man överbjuder dem. Liksom kommunisterna kämpar också MRA för en förändring — inte en förändring av bara en klass utan av alla klasser och individer.

Detta nya tänkande accepteras av allt fler kommunister. Berättelserna i det här kapitlet — från Tyskland och England, Frankrike och Italien — skulle kunna mångfaldigas med liknande historier från såväl dessa som andra länder. De visar hur en ny livsstil och ett nytt tänkesätt växer fram i många länder,¹ en utveckling som omfattar marxister från Indien och Japan, från Nord- och Sydamerika, från Australien och övärlden upp mot Asien, liksom från dockorna i Rotterdam och malmgruvorna i Nordsverige.

Detta är vad Frank Buchman, initiativtagaren till Moralisk upprustning, hade i tankarna när han i maj 1950 yttrade:² »Marxister finner en ny livssyn i en kritisk tid. Klasskampen har blivit överflödigt. Arbetare och arbets-

¹ Ett uttalande av en av grundarna av Norges kommunistiska parti återfinnes på sid. 174.

² Talet återfinnes i sin helhet på sid. 163.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

givare börjar leva det positiva alternativet till klasskamp.

Kan ni tänka er marxister så förändrade, att deras arbetsgivare säger om dem: 'De är våra bästa vänner'? Kan ni tänka er en industriman så förändrad, att arbetare ber att få se hans legitimationskort, innan de riktigt vill tro på en sådan förvandling hos en arbetsgivare? Men detta är sant. Sådana under sker. De utgör vårt enda hopp om att uppnå enhet mellan alla. Är det någon skillnad mellan Öst och Väst, när detta blir verklighet?

Är inte allas förändring den enda grunden för allas enhet? Kan marxister bli förändrade? Kan de få detta nya tänkesätt? Kan marxister bana väg för en högre ideologi? Varför inte! De har alltid varit öppna för det nya. De har varit förelöpare. De är villiga att gå i fängelse för sin tro. De är villiga att dö för sin tro. Varför skulle de inte leva för denna högre livssyn?»

Andra kapitlet

VÄGEN TILL ETT NYTT EUROPA

Europa är söndertrasat inte enbart av klasskampen *inom* varje nation utan också av allt det hat som finns kvar efter krigen *mellan* nationerna.

Pakter och fördrag, motvilligt gjorda eftergifter och ändlösa konferenser läker icke såren. En lösning är i vår tid icke fullständig, om den inte ger svaret på sådana problem som de fransk-tyska relationerna, vilka i århundraden präglats av fruktan och bitterhet.

Statsmännen har stått rådvilla, då det gällt en sådan sak som att inordna dessa länder i ett enhetligt europeiskt försvarssystem.

Vissa starka opinionsbildande grupper i Frankrike vägrade att ge Tyskland vapen, fastän de militära experterna gång på gång hävdade, att tyska trupper skulle vara ovärderliga i försvaret av Europa. I Frankrike, som så ofta invaderats, var man rädd för Tyskland.

Å andra sidan kände många västtyskar olust inför tanken att göra tjänst som soldater och ta emot stöten av ett anfall från öster, medan fransmän och andra allierade styrkor skulle ha möjlighet att draga sig tillbaka till förberedda ställningar närmare Engelska kanalen.

Men låt oss ett ögonblick tänka på Tysklands östzon. Ryssland invaderades av tyskarna, precis som Frankrike.

Och ändå har ryssarna inte tvekat att beväpna östtyskarna. De var inte rädda för att tyskarna än en gång skulle vända vapnen mot dem. Ryssarna kom nämligen med en ny ideologi, och med den hade man snart genom-syrat massor av unga tyskar. Dessa unga män var redo att utbilda sig till soldater. De hade fått något att kämpa för.

Än en gång har den ideologiska faktorn visat sig vara avgörande, och den stora frågan då det gäller försvaret av den fria världen är: »Hur skall Frankrike och Tyskland finna ett gemensamt mål, stort nog att höja dem över det nedärvda hatet?»

Men alldeles oavsett dessa försvarsproblem vet varenda människa, att det inte kan bli någon enighet i Europa, med mindre tyskar och fransmän finner ett nytt sätt att leva tillsammans. Churchill konstaterade nödvändigheten av detta. Men frågan: »Vem kommer att ge svaret?» lämnades obesvarad.

I

Den 4 juni 1950 ägde en märklig händelse rum i Gelsenkirchen, i själva hjärtat av Ruhrområdet, det distrikt där 86 procent av den tunga tyska industrin befinner sig, och som med sina smältugnar och gruvor givit Tyskland dess väldiga styrka i tre stora krig. Det var här, som den franska senatoren madame Eugénie Eboué i närvaro av en grupp ledande tyskar och å sitt folks vägnar över-räckte Hederslegionens riddarkors med dess röda band till Frank Buchman. I sitt tal sade hon bl. a.: »Detta är en symbol för den nya vänskapen mellan de franska och

tyska folken». Ett lyckönskningstelegram anlände samtidigt från franska politiker och regeringsmedlemmar.¹

Ett vittnesbörd om hur man på engelskt håll bedömer denna »nya vänskap mellan Frankrike och Tyskland» är värt att här återge. Generalmajor S. W. Kirby, som var ställföreträdande stabschef i kontrollkommissionen i Tyskland, säger på tal om Moralisk upprustnings arbete: »Framsteg har redan gjorts, som i flera avseenden inneburit förändringar på högsta plan i förhållandet Tyskland — Frankrike, och från de rapporter som föreligger torde man kunna dra den slutsatsen, att vårt hopp för framtiden ligger däri, att denna ideologi slår rot och sprides i de västerländska folken».

II

Och vad är nu bakgrunden till allt detta? När det andra världskriget var slut och de ryska, amerikanska och brittiska styrkorna hade besatt Tyskland, började många tala om det »ideologiska vakuum», som satte sin prägel på landet. Man fruktade, att antingen kommunismen eller en fanatisk nationalism av ny typ skulle utbreda sig i Tyskland, om man inte kunde fylla detta ideologiska tomrum, som efter sammanbrottet fanns i miljonernas hjärtan. Fylla det — men med vad?

1947 for några män från Caux för att träffa general Lucius Clay, som vid den tidpunkten var amerikansk mi-

¹ Telegrammet hade undertecknats av Paul Bacon, arbetsminister; Claudius Petit, minister för återuppbyggnaden; Robert Prigent, konsultativt statsråd; fem tidigare regeringsmedlemmar; två vice talmän i franska nationalförsamlingen; ordförandena för nationalförsamlingens inrikesutskott och arbetsmarknadsutskott samt tio medlemmar av deputeradekammaren.

litärguvernör i Tyskland. De förklarade för honom, att syftet med Caux var att utbilda människor så att de blev i stånd att återuppbygga sina länder på sunda, moraliska grundvalar. De föreslog, att de ansvariga ledarna i Tyskland, vilka dittills icke haft möjlighet att lämna landet, skulle få resa till Caux för att delta i sådan utbildning.

Det var med stöd såväl av general Clay som Lord Pakenham — vid den tidpunkten minister för Tyskland i den engelska regeringen — som 150 utvalda tyska män och kvinnor kom till Caux det året.

Ministerpresidenten i Nordrhen-Westfalen, Karl Arnold, säger om denna inbjudan: »Vi står i skuld till Moralisk upprustning, ty dess representanter var de första som efter andra världskriget mötte oss i en atmosfär, fri från varje förödmjukande misstro . . . Vi har valt fel väg och följt den ända till dess logiska slutpunkt. Nu har vi ett enastående tillfälle. Vi kan börja gå en helt ny väg . . . I vår regering har vi redan börjat se frukterna av denna ideologi i funktion. När folken söker den goda vägen med lidelse och övertygelse, då tror jag på en ny början för mänskligheten.»

De 150 tyskar i ledande ställning, som kom till Caux 1947, beslöt att ge sitt folk en mindre handbok, som sammanfattade den nya livssyn de funnit där. Den fick namnet *Es muss alles anders werden* — »Allt måste bli annorlunda».

Det fanns inte papper, inte pengar, inte arbetskraft. Men svenskar, som varit i Caux, fick till stånd en gåva på 100 ton papper, som genom Svenska röda korset sändes till Tyskland. I Tyskland arbetade frivillig arbetskraft dag och natt vid en tidpunkt, då elektriciteten ofta strejkade och kölden var så sträng, att trycksvärtan ibland

frös i pressarna. En miljon exemplar trycktes och såldes av denna handbok; tusentals hamnade också bakom järnridån.¹

Året därpå, 1948, kom 450 tyskar från olika samhällsområden till Caux. Västtyske förbundskanslern, dr Konrad Adenauer, var där. Nio medlemmar av hans familj har också besökt Caux, liksom flera medlemmar av hans regering.²

Många av de ledande tyskar, som kom till Caux 1948, yrkade på att Caux skulle komma till Tyskland. Och den 9 oktober 1948 rullade så en formlig kavalkad från Caux över schweizisk-tyska gränsen vid Schaffhausen in i Tyskland. Det var den största civila grupp, som besökt landet efter kriget. 260 män och kvinnor från trettio nationer drog in i Tyskland med skådespelet *Den goda vä-*

¹ Ett enastående intresse visades i Sverige för pappersgåvan till Tyskland, och bidrag kom från industriföretag, Kooperativa förbundet och enskilda. Tysklands tack till Sverige framfördes den 16 mars 1948 av undervisningsministern i Hessen, Erwin Stein, vid ett möte för Moralisk upprustning i Stockholms stadshus med dåv. kronprins Gustaf Adolf i spetsen och med 2.000 särskilt inbjudna representanter för politik, kultur och näringsliv.

² Bland andra tyskar i ansvarig ställning, som besökt Caux, märkes: Ministerpresidenterna Karl Arnold i Nordrhen-Westfalen, Reinhold Maier i Württemberg-Baden, Hans Ehard i Bayern och Gebhardt Müller i Württemberg-Hohenzollern; Medlemmarna i den västtyska förbundsregeringen Gustav Heinemann (inrikesminister till i oktober 1950), Hans Lukaschek (flyktingminister), Anton Storch (arbetsminister), Eberhard Wildermuth (återuppbyggnadsminister); Fackliga ledare: dr Hans Böckler (ordförande i landsorganisationen), Karl Goroncy (kassör i gruvarbetareförbundet), Ernst Scharnowsky (ordförande för fackföreningarna i Västberlin); Industriledare: Otto Springorum (verkställande direktör i Gelsenkirchens kolgruvbolag), Theo Goldschmidt (styrelseordförande i Goldschmidts kemiska fabriker), Martin Schwab (styrelseordförande i Telefunken, Stuttgart), Fritz Hardach (försäljningsdirektör i Krupps).

gen, som i färgrika scener, i musik och sång åskådliggör den inspirerade demokratins idé. Man spelade i München, Stuttgart, Frankfurt am Main, Düsseldorf och Essen.

Inom loppet av tre veckor hade 20.000 tyskar sett skådespelet. Tusentals andra kunde inte komma in i de överfyllda teatrarna men talade i timmar med medlemmar av skådespelartruppen endera ute på stadens gator eller inne på något kafé.

Enligt den engelska tidningen *News Chronicle* yttrade en av militärregeringens ämbetsmän: »Moralisk upprustning har på tre veckor gjort mer för att vinna det tyska folket för demokratin än vad vi gjort på tre år».

På särskild begäran av ministerpresident Karl Arnolds regering började i november 1948 en internationell styrka att arbeta i Ruhrområdet. Dess förnämsta vapen var skådespelet *Den glömda faktorn*, som gavs på tyska språket.

Premiären ägde rum i Essen i en teater, som står ensam kvar bland ruinerna av det som en gång var de kolossala Kruppska vapenfabrikerna.

Detta blev början till en turné, under vilken 120.000 tyskar såg *Den glömda faktorn*,¹ de flesta av dem gruvarbetare och deras familjer. »MRA — en ny dimension», löd rubriken i *Die Bergbau Industrie*, officiellt organ för de 500.000 gruvarbetarna i Ruhr.

Representanter för Moralisk upprustnings styrka talade till de socialdemokratiska partigrupperna i sju av de västtyska delstaternas lantdagar. De talade på över 200 fackföreningsmöten, där för det mesta 90 procent av åhörarna var marxister.

¹ En tidningskommentar, typisk för hundratals andra, återfinnes på sid. 176.

De inbjöds till Berlin, och en internationell delegation flög dit, medan ännu den s. k. luftbron var Berlins enda förbindelse med yttervärlden. De mottogs av stadens borgmästare, professor Ernst Reuter, de talade i lantdagen, de fick tillfälle att överlägga med ordföranden i Berlins socialdemokratiska parti, Frans Neumann, med medlemmar av partistyrelsen och med ordföranden för fackföreningarna i Västberlin, Ernst Scharnowsky.

Den socialdemokratiska berlintidningen *Telegraf* skrev: »Här är en armé av människor, vars grundprinciper med förvånansvärd klarhet går till roten av problemen i politiska, ekonomiska, nationella och sociala frågor».

Som en följd av detta stigande intresse deltog sammanlagt 2.600 ledande tyska män och kvinnor som delegater i Caux 1949 och 1950.

III

Tyskar, som vunnits för Moralisk upprustnings ideologi, är beredda att erkänna sitt folks skuld och sin egen del däri. Denna hjärtats förvandling är inte bara prat. Den övertygar t. o. m. dem som kunde väntas höra till de mest skeptiska.

Ett typiskt exempel är Peter Petersen från Hamburg. Då han var åtta år gammal tog nazisterna hand om honom. Senare blev han uttagen för speciell utbildning vid en skola för Tredje rikets blivande ledare. Han tjänstgjorde under kriget i elitdivisionen Gross Deutschland. När kriget var slut, internerades han av engelsmännen. Han säger själv: »Jag insåg nog, att våra fiender hade bättre vapen än vi under kriget. Men för den skull fanns det ingen anledning för mig att byta ideologi. Då jag var

oförsiktig nog att säga detta högt, sattes jag i fängelse av engelsmännen. När jag sedan blev fri, var jag försiktigare, men jag hade inte ändrat uppfattning.»

Petersen talade med några av MRA:s representanter i Tyskland och reste senare till Caux. Efter någon tids vistelse där sade han: »Jag tränades från barndomen i en falsk ideologi. Inte ens mitt eget lands sammanbrott kunde rubba mig i min övertygelse. Men MRA gjorde det. Jag började inse, var jag hade fel, när mina vänner i MRA visade mig, vad som var rätt.

Jag kände, att jag själv måste bli annorlunda — inte bara som Peter Petersen utan som tysk. Jag förstod, att jag måste identifiera mig fullständigt med Tyskland, fastän jag tidigare gång på gång försökt skjuta ifrån mig skulden. Jag insåg, att någon verkligt ny början inte kunde komma till stånd genom glömska av det förflutna utan endast genom förlåtelse.»

Kommunister från Ruhrområdet, som fick lida under Hitlers regim, har sammanträffat med Peter Petersen och andra ungdomar med samma bakgrund, talat med dem och arbetat samman med dem under flera veckors tid. De förklarar rent ut att om de kunnat konsten att förändra ungdomar som Peter Petersen på det sätt, som nu skett med honom och hans vänner, hade Hitler måhända aldrig kommit till makten i Tyskland.

En av de talare, som Peter Petersen fick lyssna till i Caux, var en fransk kvinna som spelat en betydande roll, då det gällt att bygga broar mellan de franska och tyska folken — madame Irène Laure. I många år har hon varit en av de ledande inom den franska socialistiska arbetarrörelsen, i fjorton år medlem av partistyrelsen, deputerad för hemstaden Marseille i franska nationalförsamlingen

och slutligen generalsekreterare för Frankrikes socialistiska kvinnoförbund.

Hon är sjuksköterska till yrket. Hennes man är sjöman, marxist sedan 47 år, tränad av den franske kommunistveteranen Marcel Cachin.

Hon är en stillsam kvinna, till det yttre så oansenlig att man knappast lägger märke till henne förrän hon börjar tala. Men då bäres hennes stämning av den säkra övertygelse, som grundar sig på erfarenhet.

Under kriget var hon en av de ledande gestalterna i motståndsrörelsen i Frankrike och en av dem som gömde de franska matroserna undan nazisterna, sedan franska flottan sänkts i Toulon.

När de tyska ockupationsmyndigheterna i Marseille försökte utöva tryck på befolkningen genom att knappa in på livsmedelsransonerna och »stadens fäder» var för rädda att ingripa, organiserade hon en här av kvinnor och gav dem order om tystnad. Så marscherade de likt hämnens änglar genom stadens gator som en demonstration mot de nazistiska myndigheterna. Ransonerna ökade igen.

Gestapo grep hennes son och torterade honom i hopp om att modern skulle avslöja hemligheter om motståndsrörelsens arbete. Fastän denna starka kvinna var nära att ge upp, sade hon ingenting. Men då kriget var slut, var hon besatt av en enda känsla — sitt hat till tyskarna.

»Jag hade bara en önskan», säger hon, »att förgöra dem allesamman.»

Hon blev inbjuden till Caux. Hon var skeptisk men kom med den tanken att vistelsen där kunde bli en passande rekreation för henne själv och hennes son. Redan första dagen hon var där, hörde hon några tyskar tala inför konferensen. Men dessa tyskar sade saker, som ma-

dame Laure aldrig tidigare hört från tyska läppar. De tog ärligt på sig felstegen i det förgångna och insåg sitt eget folks behov av förändring.

Irène Laures hjärta var fullt av hat och förundran, fruktan och hopp, tvivel och tro. I tre veckor kämpade hon, som hon själv säger, för att finna »den svaga punkten» i det som skedde i Caux. Men hon som hade större orsak än de flesta att misstro tyskarna blev övertygad om, att den förändring hon hade sett var äkta och varaktig.

Så småningom gick det upp för henne, att hennes hat till Tyskland bidrog till att splittra Europa; att hennes hat till en annan samhällsklass bidrog till splittringen i Frankrike; att det faktum, att hon tyckte illa om några inom sitt eget parti skapade oenighet inom arbetarrörelsen. Det var en intensiv kamp för henne. Men så kom den dagen, då hon stod uppe på estraden i Caux och bad tyskarna om förlåtelse.

Sex månader senare lämnade hon och hennes man, Victor Laure, sitt hem för att tillsammans med representanter för Moralisk upprustning besöka olika platser i Tyskland. I deras sällskap var en ung fransman, som hade förlorat femton medlemmar av sin släkt i Hitlers gaskamrar och en annan, som fått uppleva att tjugotvå av hans släktingar förts bort till koncentrationsläger för att aldrig återkomma.

Irène och Victor Laure bodde i tyska hem och talade i radio och på stora möten till miljoner människor. De talade i sju av de västtyska delstaternas lantdagar.

Madame Laure säger: »Kan ni föreställa er, vad det betydde av förvandling i mitt liv att fara till Tyskland? Djupt i mitt hjärta hade jag faktiskt önskat de ruiner,

VÄGEN TILL ETT NYTT EUROPA

som jag såg i landet. Jag är mor — jag har barnbarn, jag är socialist och har i hela mitt liv talat om broderskap, och likväl hade jag längtat efter dessa ruiner. Jag blev klar på att jag måste be de människor, som levde i ruinerna, om förlåtelse för mitt hat. Jag måste be de 50.000 kvinnor om förlåtelse, som jag såg bleka av trötthet röja upp bland grushögarna i Berlin. Med den arbetstakten skulle de enligt borgmästaren behöva trettio år på sig för att fullfölja uppgiften.

Jag har inte glömt ruinerna varken i mitt eget hemland eller i de andra länder, som tyskarna invaderade. Inga-lunda. Men vad jag kunde göra var att inse mitt eget hat och be om förlåtelse för det. Denna förändring inom mig ledde till att många tyskar blev annorlunda. Moralisk upprustning är den viktigaste rörelse, som skapat enhet mellan våra båda länder. En gemensam ideologi för Frankrike och Tyskland gör idag för de två folken något, som mellankrigstidens sentimentalitet aldrig kunde åstadkomma.»

IV

Denna anda sprider sig snabbt i Frankrike. Den har börjat sätta sin prägel på sådana områden som de nordfranska industridistrikten. I september 1950 framhöll premiärminister René Pleven i ett tal, att »moralisk upprustning av Frankrike är en nödvändighet».

Franska institutet för högre försvarsstudier, som är underställt premiärministern, har tre punkter på sitt program:

1. Europas enande.
2. Det tyska problemet.
3. Moralisk upprustning av franska folket.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Franske utrikesministern, Robert Schuman, fäster stora förhoppningar vid Moralisk upprustnings ideologi och dess arbete ligger honom varmt om hjärtat. Schuman är personlig vän till Frank Buchman. Utrikesministern har skrivit förordet till den franska upplagan av Frank Buchmans samlade tal, *Refaire le Monde*, »Omskapa världen», som utkom i Frankrike 1950. I detta förord¹ framhåller han: »Moralisk upprustning ger oss en livsfilosofi omsatt i handling... Det är inte en fråga om att förändra politiken, det är en fråga om att förändra människor. Demokratin och dess friheter kan räddas endast genom livskvaliteten hos de människor, som talar i dess namn. Detta är vad dr Buchman uttrycker i enkla och gripande ord. Han har förklarat krig mot materialism och individualism, två sidor av samma sak, båda orsaker till vår själviska splittring och de sociala orättvisorna. Må man lyssna till honom, och må han få fler och fler efterföljare i alla nationer i världen bland dem som i våra dagar fortfarande drabbar samman och hatar varandra, fastän de är bröder.»

Frank Buchman är också vän till dr Konrad Adenauer. När kommunisterna tillkännagav, att de planerade en demonstration och marsch genom Berlin under pingsten 1950, inbjöds Frank Buchman att vid samma tidpunkt hålla ett massmöte i Ruhr för att demonstrera ett ideologiskt svar till Berlin. Dr Adenauer välkomnade tanken och skrev till Buchman: »Med tanke på hur de totalitära idéerna går till storms i Östtyskland tror jag att den tyska förbundsrepubliken, och inom den särskilt Ruhrområ-

¹ Texten i sin helhet återges på sid. 178. Den svenska upplagan av Buchmans tal, *Omskapa världen*, utkom 1948.

det, är en självskriven plattform för en demonstration av Moralisk upprustnings idé.»¹

Inför 3.000 gruvarbetare, stålverksarbetare, industriledare och politiker från alla delar av Västtyskland höll Buchman sitt anförande. Han hade valt att tala över temat *Die Bestimmung für Ost und West* — »Bestämmelsen för Öst och Väst». Långt utanför Hans Sachs Haus, den stora möteshallen i Gelsenkirchen och centrum för fackföreningsrörelsen i Ruhr, satt miljoner människor och lyssnade vid sina radioapparater till talet, som sändes ut över alla västtyska radiostationer. Genom Västberlins radio kunde det nå de marscherande på gatorna och vidare långt österut.

På estraden satt Frank Buchman tillsammans med de tidigare kommunisterna Bladeck, Kurowski, Benedens och Stoffmehl samt deras vänner, sida vid sida med industriledare från Ruhr.² De uppträdde och talade alla som en man. Då tre timmar gått försökte mötets ledare att avsluta det. Men hundratals människor ville inte gå hem. Det var en bifallsstorm utan like. Folk stod runt estraden och begärde att få höra mer.

Frank Buchmans tal i Gelsenkirchen vann djup genklang hos alla, som hörde honom. »Enhet är vårt enda hopp», framhöll han. »Det är i våra dagar bestämmelsen för Frankrike och Tyskland. Det är bestämmelsen för Öst

¹ Brevet i sin helhet återges på sid. 180. Se också sid. 181.

² På estraden befann sig också: Madame Aung San, änka efter framlidne premiärministern i Burma, general Aung San; Etsuo Kato, ordförande i de japanska järnvägsarbetarnas fackförbund; senator Theodore F. Green, Rhode Island, Förenta staterna; Hans Dütting, verkställande direktör för gruvorna i Gelsenkirchen, tillhörande det stora Gelsenkirchens kolgruvbolag. Dr Hermann Katzenberger, sekreterare i tyska förbundsrådet i Bonn, ledde mötet.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

och Väst. Alternativet är splittring och förintelse. Moralisk upprustning är mänsklighetens sista utväg, en utväg som ger varje folk möjlighet att förvandlas och bestå, att enas och leva vidare.»

Tredje kapitlet

KLASSKAMPEN HAR SPELAT UT SIN ROLL

Frågan om vem som skall ha kontroll över samhället och världen kommer i det långa loppet att avgöras av världens arbetare. Att vinna och engagera de breda lagren är det grundläggande i den ideologiska kampen.

Många människor låter sig vilseledas av växlingarna i den partipolitiska kampen i riksdagar och parlament. Harry Pollitt, ledaren för Englands kommunistparti, har visat sig ha en klarare syn på vad det gäller. I februari 1950, då valfloden fullständigt hade dränkt hans hundra parlamentskandidater, yttrade han: »De stora stridsfrågorna kommer att avgöras genom arbetarmassornas kamp i fabriker och på gatorna».

I denna kamp finns det vissa utsatta frontavsnitt. Den väg hamnarbetarna, kolgruvarbetarna och arbetarnas förtroendemän beslutar att följa kan avgöra en nations öde. Och ingenstans är dessa frågor av mer ödesdiger betydelse i våra dagar än i England, som kämpar för att överleva ekonomiskt.

I

Hamnarna är världens pulsådor. Genom dem pumpas friskt blod ut i nationerna. I denna ideologiska tidsålder

utgör världens hamnarbetare en oerhörd maktfaktor. De kan på ett ögonblick lamslå det ekonomiska livet i en nation. Och lika snabbt kan de sprida runt jorden det svar som alla människor söker.

Hamnarbetarna är tack vare arten av sitt arbete ett världsomspännande broderskap. Så många händer — svarta, vita, gula, bruna — handskas med en och samma skeppslast kaggar och lådor, säckar och tunnor som passerar hamnarna.

För inte så länge sedan tappade en hamnarbetare i Liverpool sin portmonnä i lastrummet på ett fartyg. Det var för sent och för besvärligt att finna den bland lasten, innan fartyget avgick. Och så skrev han med krita på skeppsluckan: »Portmonnä tappad i lastrummet». Mycket riktigt, portmonnän kom tillbaka från andra sidan jordklotet. Det är typiskt för hamnarbetarnas internationella familj.

De engelska hamnarna har under mer än 80 år varit ett verkligt slagfält. År 1889 kämpade Londons hamnarbetare under Ben Tillett för sin femöring och för att genomdriva föreningsrätten för diversearbetarna. Det var samme Ben Tillett, som på sin dödsbädd för några år sedan sände Frank Buchman denna hälsning: »Ni har en stor internationell rörelse. Använd den. Den är vårt hopp för morgondagen. Er rörelse kommer att återge världen förnuft och hälsa.»

Världens hamnarbetare äger solidariteten och kamplusten hos en familj, som under lång tid haft att föra en ofta blodig kamp för social rättvisa, och de har vant sig att försvara varandras intressen vid angrepp. Hamnarbetarna är lika varmhjärtade som hetlevrade, och man får

KLASSKAMPEN HAR SPELAT UT SIN ROLL

hos dem ett ögonblickligt gensvar på varje vädjan att hjälpa de förtryckta.

Det som gör kommunismen så tilldragande för många hamnarbetare, är att den uppträder som förkämpe för social rättvisa åt gemene man och som fiende till maktmissbruk.

Saken verkar så mycket mer övertygande genom det faktum, att det verkligen existerar allvarliga missförhållanden, som måste rättas till. Och kommunisterna kämpar hårt för att avskaffa dessa orättvisor. Men det goda hjärtat hos hamnarbetarna utnyttjas ofta och brukas — fastän de flesta av dem inte är medvetna om det — inte för social rättvisa utan i klasskampens tjänst. Moralisk upprustnings arbete i hamnarna syftar till att vinna människor för en ideologi, som grundar sig på absoluta moraliska normer och på Guds ledning.

Jack Manning i engelska transport- och grovarbetareförbundet var en av de ledande inom den s. k. »hamnarbetarkommittén» i London, tills han avgick i oktober 1950. Denna kommitté har inte någon officiell ställning men är ändå en maktfaktor i Londons hamn. Under de två sista åren har kommittén satt igång två stora strejker, som fått stöd av tusentals hamnarbetare i direkt opposition till de engelska fackförbundens och arbetarregeringens politik.

Manning var också utgivare av en tidning för hamnarbetarna, *Port Workers News*, som enligt hans mening kom kommunisternas huvudorgan, *Daily Worker*, att verka lika konservativ som *Times*.

Familjen Mannings öde har under 120 år varit knutet till hamnarna. Hans farfars far deltog i den första inofficiella strejken i Londons hamn. Jack Manning säger: »In-

nan jag mötte Moralisk upprustning, fanns det bara en enda person, som hade rätt — Jack Manning! Då jag hade fel, sa jag att jag hade rätt.»

Fyra gånger under kriget förstördes Mannings hem av bomber. »Jag var fylld av hat», säger Manning. »Och jag trodde, att det var affärsmännen — 'utsugarna' kallar vi hamnarbetare dem — som bar skulden till krigen.»

En son till Jack Manning dödades i striderna på Normandies kust. Innan han dog, skrev han hem: »Käre far. Aldrig trodde jag att jag skulle få se Frankrike på det här sättet, men om jag ger mitt liv här, så fortsatt kampen där jag slutar, så att världens ungdom aldrig mer skall behöva uppleva ett krig igen.»

Jack Manning kom i kontakt med Moralisk upprustning vid ett möte som hölls i slutet av 1949 i Canning Towns stadshus i själva hjärtat av Londons hamnområde. Han kom dit med den mest hånfulla inställning, beredd att lämna mötet eller avbryta förhandlingarna, om han inte hade samma mening som talarna. Han vägrade sätta sig utan stod längst bak i salen lutad mot ett värmelement. Men hans intresse väcktes redan från början, och när han hörde en representant för »överklassen», en verkställande direktör för ett garveri i Nordengland, berättade historien om den drastiska förändringen i hans eget liv och i hans företag, sade Manning till sig själv: »Det här är det enda riktiga». Han stannade kvar två timmar efter mötet för att få veta mer om det han hört.

Han säger: »Jag fann i Moralisk upprustning det jag hade sökt under lång tid. Ett klasslöst samhälle, som om det förverkligades, skulle betyda att det aldrig blev krig igen. Jag tänkte: 'All right, om jag vill att någon annan skall bli annorlunda måste jag börja med mig själv.' Det

KLASSKAMPEN HAR SPELAT UT SIN ROLL

var en hård pärs. Det betydde att jag, som alltid tyckte mig ha rätt, måste erkänna att jag ibland hade fel.»

Jack Manning och hans fru började nu praktisera Moralisk upprustning både i sitt hem och i arbetet. På våren 1950 inträffade följande. Stora lådor tändstickor höll på att lastas med hjälp av lyftkran. Förmannen gav karlarna order om att lasta på flera lådor i varje hiv än vad männen ansåg rådligt ur säkerhetssynpunkt. Det blev bråk, och en av arbetarna slog till förmannen.

Stuverichefen avskedade arbetaren och gav honom det beskedet att han inte kunde räkna med något mer arbete där. Hamnarbetarna hävdade, att detta stod i strid med reglementet i hamnen, som säger att disciplinära åtgärder skall vidtagas genom hamnstyrelsen. Omedelbart därefter gick flera hundra arbetare i strejk, och det såg ut som om konflikten skulle sprida sig.

I detta ögonblick ingrep Jack Manning, som spelat en ledande roll i *Beaverbrae*-strejken 1949 och varit mycket aktiv vid många oroligheter i hamnområdet.¹

Då Jack och hans hustru Nellie diskuterade saken, fick han tanken att göra ett besök vid den kaj, där bråket börjat. »Men det betyder att jag förlorar en dagsförtjänst», sade han till Nellie. Hans hustru svarade: »Om du tänker kämpa för en idé, måste du vara beredd att offra för den.» Så gick han ned till kajen. Och här berättar Jack historien med egna ord:

»Först gick jag till förmannen som blivit slagen. Han ville inte låta tala med sig. Han var säker på att han hade rätt. Så gick jag till den arbetare, som hade slagit till honom, och han ville inte heller resonera om saken. Så

¹ Denna strejk omfattade 15.000 man och berörde 91 fartyg, som inte kunde lämna Londons hamn på 5 veckor.

gick jag till stuverichefen och sa: 'Karlen menar att det är ert fel. Ni tycker att det är hans fel. Jag tror att ni bägge har fel. Men *jag* kanske misstar mig. Det enda sättet att lösa frågan är att ta reda på *vad* som är rätt.' Chefen funderade några ögonblick, och så sade han: 'Ja, jag måste medge att jag hade fel.' Och så återupptog stuverichefen förhandlingarna igen. Han inkallade fackföreningens funktionärer till ett möte. Man diskuterade noga igenom fallet. Man grundade sitt avgörande på vad som var rätt i stället för att strida om vem som hade rätt och annullerade beslutet att avstänga arbetaren från arbete i hamnen. Han anställdes igen. Båda sidor gick med på att låta den vanliga instansen, hamnarbetsstyrelsen, i fortsättningen ta hand om dylika situationer, och hela arbetsstyrkan gick omedelbart tillbaka i arbete.

Tom Christie från Glasgow, som är ordförande i hamnarbetarsektionen av skotska transport- och grovarbetareförbundet, var en av de trettiosex hamnarbetare från England, som deltog i världskonferensen 1950 i Caux. »Caux överrumplade mig totalt», säger han. »Jag har praktiserat det. Det fungerar. Tusentals människor har i flera år sagt till mig att jag behövde förändras. 'Ändra på dig själv först, du!' svarade jag. Men i Caux var alla med på att börja med sig själva. Det var en ny idé. Det är ingen lätt väg att gå, men det är en god väg. Det gamla sättet att leva hade förstört mitt hem. Jag sköt skulden på min hustru för allting. Men idén att ändra sig själv har fungerat. Nu bygger vi upp igen och har börjat köpa nya möbler för de pengar, som jag brukade ge ut på annat sätt. Min syster säger att 'om det fungerar för dig Tom, så kommer det att fungera överallt'.»

Tom Christie och James McLaren, som är sekreterare

i hamnarbetarsektionen av skotska transport- och grov-
arbetareförbundet och som också varit i Caux, träffar
representanter för arbetsgivarna varje vecka för att be-
stämna ackord och bilägga tvister. McLaren säger: »Vi
brukade komma till dessa sammanträden beredda på
kamp. Men när vi utgår från vad som är rätt, blir det
till förmån för alla parter.» »Så sent som i går», inskjuter
Christie, »erbjöd sig arbetsgivarna faktiskt att höja
ackorden för jobbet.»

Han tillade: »MRA är en livsfråga för England. Folk
kan syssla med så många partier och planer de vill, men
när det kommer till kritan, så måste Englands statsmän
acceptera MRA:s fyra moraliska grundregler. Hamnarbe-
tarna är vana att slåss. Vad vi behöver är en idé, som
är värd att kämpa för. Den är på väg nu. När den inter-
nationella styrkan av hamnarbetare verkligen ställer sig
bakom detta svar, kan ingenting hejda den. Detta leder
direkt till en ny värld.»

Tom Christie berättar också hur han spelade en ledan-
de roll i två av de största strejkerna i England under
senare år. »De trasslade till hela det ekonomiska livet i
landet», säger han. »Det är betydligt svårare att accep-
tera Guds ledning än att välja den lättare utvägen, att
ställa till revolution. Men genom att acceptera det förra
kan vi föra arbetarklassen fram till bättre villkor utan
att skapa fattigdom. Jag skall aldrig mer leda mina män
i strejk utan att först ha tillämpat Moralisk upprustnings
fyra normer.»

Från november 1949 till juli 1950 hölls i Londons
hamnområde åtta möten för Moralisk upprustning. Vida-
re hölls en rad massmöten i Glasgow, Liverpool och andra
delar av landet. Dessa besöktes huvudsakligen av hamn-

arbetare och funktionärer från deras fackförbund liksom också av de icke officiellt utsedda hamnarbetarledarna.

Moralisk upprustnings mål är att i hamnarna bygga upp ett ledarskap, som tillfullo förstår den ideologiska karaktären av den kamp om kontroll som pågår, att kämpa för en moralisk förändring och skapa en ny enighet mellan fackföreningsmän, vilka under lång tid varit fientligt inställda mot varandra. I många fall använder tränade kommunister de tidiga morgontimmarna för att bearbeta hamnarbetarnas ledare med sina doktriner, under det att Moralisk upprustnings folk kommer till deras hem på kvällen och erbjuder ett ännu mer revolutionärt program. Denna kamp har hållit på i dagar, veckor och månader. Hamnarbetarna vet att kampen för social och ekonomisk förändring ännu inte helt vunnits. Men många av dem har börjat förstå att det inte är revolutionärt utan reaktionärt att kämpa enbart för social och ekonomisk förändring. Man måste också kämpa för en moralisk förändring av alla klasser.

Marx sade att »kapitalismen bär på fröet till sitt eget nederlag». Men många hamnarbetare säger nu, att också arbetarrörelsen bär på fröet till sitt eget nederlag, om den inte kan finna botemedlet mot avundsjuka, begär och hat — och svaret på splittring inom rörelsen själv.

Kampen i hamnarna pågår dag ut och dag in.

Efter sitt besök i Caux blev Bill Hegarty, som då var ordförande för stuveri- och hamnarbetareförbundet, angripen av en annan hamnarbetare, som avskydde Moralisk upprustning. Hegarty svarade: »Några av er är som kameleonter. När ni är med de röda, så är ni röda. När ni är med de blåa, så är ni blåa. Men jag tycker att ni helt enkelt är bleka stackare.»

KLASSKAMPEN HAR SPELAT UT SIN ROLL

En annan hamnarbetarledare säger att Moralisk upp-
rustning har betytt tre saker för honom:

1. Efter tre års skilsmässa har han och hans hustru fått en ny gemenskap.
2. Liksom andra hamnarbetare, som besökt Caux, har han efter många år funnit vägen tillbaka till kristen tro.
3. Han har fått en positiv ideologi, som han dagligen kämpar för i hamnen.

II

En av de viktigaste varor som fyller fartygens lastrum i engelska hamnar är kol. Om det är sant, att de som har kontrollen över hamnarna också har kontrollen över ekonomin i världen, så är det också sant, att de som har kontrollen över kolet också har kontrollen över Englands ekonomiska liv. Därför är kolfälten liksom hamnarna skådeplatsen för våldsamma ideologiska strider. Redan 1947 framhöll den engelske utrikesministern: »Ge mig kol, och jag skall ge er en utrikespolitik».

Engelske finansministern Hugh Gaitskell yttrade en gång, då han var minister för bränsle- och kraftförsörjning, att statens kolstyrelse hade två uppgifter, en av teknisk och en av psykologisk art. »Den måste genomföra väldiga förändringar nere i gruvorna och den måste ständigt förändra andan bland dem som arbetar i industrin.» Det är på det senare området, som Moralisk upp-
rustning har gjort sina insatser inom kolindustrin.

När *Den glömda faktorn* spelades i Westminster Theatre i London under nio månader, var det gruvarbetare

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

från olika kolfält som varje kväll introducerade skådespelet från scenen, innan ridån gick upp. När publiken efter skådespelets slut fick tillfälle att träffa skådespelarna och samtala med dem, genljöd teatern av olika dialekter: Midlands mjukt rullande »r», Yorkshires livliga tonfall, den sjungande walesiskan och Lancashire-målets rullande sävlighet. Från alla delar av England reste den ena gruv-arbetargruppen efter den andra på egen bekostnad till London för att se skådespelet — och återvände ofta med nattåget för att vara i tid till morgonskiftet vid gruvan.

Det kom inbjudningar från samtliga engelska kolfält och 150 gruvor begärde att *Den glömda faktorn* skulle visas på deras ort. Under turnéer i Yorkshire, Midlands, Skottland, Nord- och Syd-wales sågs skådespelet i de olika gruvdistrikten av 70.000 människor.¹

Sekreteraren för gruvarbetarna i North Staffordshire, Harold Lockett, som också är medlem av engelska gruvarbetareförbundets styrelse, gjorde följande sammanfattning av skådespelets verkningar: »När Moralisk upp-rustning sätter in, försvinner kommunismen, produktionen ökar och skolkningen minskar. Med denna anda i varje kolfält skulle vi kunna trygga landets återhämtning.»

Ett typiskt exempel på de praktiska resultat, som till-lämpningen av MRA ger, är vad som hände i Victoria-gruvan i North Staffordshire. Tidningen *Stoke Sentinel* skrev den 29 oktober 1947 att gruvan med sin produktion av 11.075 ton i veckan slagit alla sina tidigare rekord. Det

¹ I alla de fyra nordiska länderna har *Den glömda faktorn* givits på respektive språk och därvid har hittills sammanlagt över 60.000 personer sett den.

KLASSKAMPEN HAR SPELAT UT SIN ROLL

ursprungliga produktionsmålet per vecka var 8.000 ton. Först ökades det till 9.000, sedan till 10.000 ton. Ordföranden för gruvarbetareförbundets avdelning i gruvan, Bill Yates, framhöll under hänvisning till denna ökning: »Sedan jag och mina kamrater sett *Den glömda faktorn*, har jag börjat se, var jag kunde göra en insats. Samarbetet mellan arbetarna och företagsledningen har aldrig varit bättre än nu.» Bill Yates har under de tre sista åren

1. skapat en ny anda i sin gruva,
2. samarbetat med funktionärer i distriktets gruvstyrelse i kampen för enighet inom industrin,
3. bidragit till att bland gruvarbetarna skapa en stab av talesmän, som givit statsmän och industriledare i nio olika länder del av den ideologi de praktiserat i sina gruvor.

De tjugoen sekreterarna för gruvarbetareförbundets avdelning i North Staffordshire sände till Frank Buchman en vackert textad adress, vari man uttryckte sitt tack för det nya lagarbete, som Moralisk upprustning fört in i deras område. En av sekreterarna, Aaron Colclough vid Glebegruvan, säger: »Innan MRA kom, hade vi inte någonsom gång uppnått det produktionsmål, som uppsatts för vår gruva. Under de veckor som följde på uppförandet av *Den glömda faktorn* hade vi regelbundet en så mycket högre produktion, att statens kolstyrelse i samarbete med gruvarbetarna höjde produktionsmålet.»

Tidningen *Birmingham Post* skrev om denna utveckling: »Den nya andan visar sig i en sådan ökning av brytningen, att enligt en nyligen företagen beräkning skulle målsättningen för hela landet på 200 miljoner ton per år

överskridas med 30 miljoner ton, om samma resultat uppnåddes i alla engelska gruvdistrikt.¹

I många fall har det varit en avgörande förändring i arbetsgivarens hållning, som utgjort nyckeln till ett nytt samarbete med arbetarna. Chefen vid en av de största och mest moderna gruvorna i England, Spencer Hughes, var kortväxt och så explosiv till sin natur, att arbetarna brukade kalla honom »fickslagskeppet». Strax efter det han påverkats av Moralisk upprustning, märkte man att produktionen i gruvan ökat från 13.000 till 17.000 ton per vecka. Då han tillfrågades om vad som hade orsakat ökningen sade han: »Det där skådespelet *Den glömda faktorn* lärde mig att be om förlåtelse och gav mig en alldeles ny syn på hela mitt arbete». Ett år senare skrev han att tendensen till produktionsökning fortsatte och att 20.000 ton-strecket höll på att överskridas — allt utan någon extra arbetskraft eller någon ny maskinell utrustning. Produktionen är nu i genomsnitt omkring 21.000 ton.

Om *Den glömda faktorns* inverkan på Sydwaales' kol-fält säger Jack Jones, författaren till boken *Rhondda Roundabout*: »Denna glömda faktor som kräver en hjärtats förvandling hos var och en har genomborrat det pansar som varje ideologi omger sig med, vare sig den är konservativ eller kommunistisk, och har satt tusenden på marsch på den nya vägen».

Tom Beacham, som är kolstyrelsens inspektör för produktionen i Rhondda-distriktets gruvor, noterar en markerad förbättring fr. o. m. den tid, då *Den glömda faktorn* uppfördes där. Han skrev: »Skådespelet har haft ett stort

¹ En kommentar i den kända tidskriften *Spectator* återgives på sid. 182. Se också uttalande av bränsle- och kraftförsörjningsministerns privatsekreterare i parlamentsfrågor sid. 189.

inflytande på våra inbördes förhållanden, vilket kommit till uttryck i förhandlingarna mellan kolstyrelsen och fackförbundet. Det stora problemet överallt är att få samarbetet att fungera i själva gruvan, och detta är lösningen. Det finns inte längre samma hårdhet och bitterhet som förr. Den walesiske gruvarbetaren står med bägge fötterna på marken och vill gärna se saker och ting omsatta i praktiken. Arbetarna är känsliga för varje förändring på arbetsgivaresidan.»

William M. Arthur, generalsekreterare i gruvarbetareförbundets avdelning i Sydwest, och William Hopkin, ordförande i såväl engelska LO:s representantskap för Sydwest som i engelska kommunal- och grovarbetareförbundet, sammanfattade betydelsen av *Den glömda faktorns* besök med orden: »Skådespelets framgång har överstigit våra största förväntningar. Dess anda kommer att få ett stort och varaktigt inflytande i dalarna i Wales.»

Innan Peter O'Connor från Skottland omkom vid en gruvolycka, reste han två gånger över till Förenta staterna för att ge amerikanska industriledare och kongressmedlemmar del av resultaten från MRA:s arbete i de engelska kolgruvorna. Han sammanfattade sin övertygelse i följande ord: »Att gruvarbetare bryter mer kol kommer i och för sig inte att rädda England. Gruvarbetare, som är ledda av Gud och som arbetar tillsammans med en ideologisk brinnande övertygelse, kommer att rädda demokratin.»

Tom Gunn, sekreterare i en lokalavdelning av Skottlands gruvarbetareförbund, stod inför det faktum att kolstyrelsen skulle lägga ner hans gruva på grund av den låga produktionen. Arbetarna bröt bara ett halvt ton kol per

man och skift. Sedan han sett *Den glömda faktorn*, upptäckte han att han hade lett arbetarna fel. Han beslöt att ändra sin hållning och begärde hos kolstyrelsen några månaders anstånd för att söka praktisera absoluta moraliska normer i arbetet. Direktören och han arbetade tillsammans med denna nya utgångspunkt och har fortsatt med det alltsedan dess. Brytningen steg från ett halvt ton till 1,2 ton per man. Gruvan lades inte ner, och gruvarbetarna behövde inte längre frukta att få sina familjer splittrade och hemmen ödelagda. Direktören och Tom Gunn betraktar varandra inte längre som fiender.

John Colthart, som är biträdande personaldirektör för skotska avdelningen av statens kolstyrelse och tidigare varit vice ordförande för gruvarbetarna i Skottland, säger att han använder de resultat dessa två män (O'Connor och Gunn) uppnått som ett exempel för varje gruva i Skottland att ta efter.

Mer än hundra av kolgruvarbetarnas ledare från England har deltagit i världskonferensen i Caux som talesmän för sina kamrater eller för att själva få träning. De har besökt Norge, Sverige, Danmark, Holland och Förenta staterna, de franska kolfälten och Ruhrområdet, och inför industriledare, regeringsmedlemmar och arbetarledare i dessa länder framlagt rapporter om vad som händer i England. Gruvarbetarna har själva upprättat en kampfond, varigenom alla kan bidra till att sända ut talesmän till områden i världen, som behöver dem eller dit deras övertygelse leder dem. Ordföranden och sekreteraren i gruvarbetareförbundets avdelning i North Staffordshire, ombudsmannen och sekreteraren för avdelningen i Leicestershire samt ordföranden för avdelningen i Warwickshire inbjöd med anledning av Moralisk upp-

rustnings tioårsdag olika ledare för gruvindustrin i Frankrike, Tyskland, Belgien och Holland till en riksdemonstration för att fira denna tilldragelse.¹

Frank Painter, som är ordförande för avdelningen i Warwickshire, säger: »Vi hade ingen annan ideologi än materialismen i den engelska gruvindustrin. Men Moralisk upprustning har kommit med en bättre idé. Den har inte bara givit oss verkligt lagarbete och bättre produktion utan också sänt ut många gruvarbetare som mig runt halva världen för att rapportera resultaten av ett svar på problemen — ett svar som prövats och som visat sig hålla måttet i våra engelska gruvfält och som nu kan ges till världens folk.»

III

Förutom hamnarbetarna och gruvarbetarna innehar verkstadsklubbarnas ordförande ute i fabriken nyckelpositioner i den ideologiska kampen om kontroll över industrin.

Klubbordförandena är vanliga arbetare, valda av sina kamrater att föra deras talan. De sköter de dagligen förekommande förhandlingarna i fabriken och har möjlighet att bilägga eller förstora upp många uppkommande konflikter. Många av dem har en verklig lidelse för social rättvisa och längtar efter att besegra arbetarmassornas likgiltighet och på nytt väcka entusiasm för fackföreningsrörelsen.

Efter MRA-skådespelens besök i London och de distrikt, där den tunga industrin är belägen, började många

¹ Tidningen *Stoke-on-Trent City Times* skrev vid tillfället en särskild ledare, som återfinnes på sid. 183.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

klubbordförande och fackföreningsledare i dessa områden att planlägga ideologiska träningskurser. En sådan hölls nyligen i Birmingham och bevistades av över etthundra klubbordförande från fjorton fackföreningar och tjugotvå fabriker med inalles över 100.000 arbetare, anställda i sådana industrier som Austin, Morris Commercial, Birmingham Small Arms, Lucas, General Electric Company, Cadbury samt Guest, Keen och Nettlefold. Det kan vara värt att lägga märke till, att i skrivande stund ingen större strejk ägt rum under de senaste två åren i de avdelningar eller fabriker, där dessa män har ansvaret. Liknande kurser har hållits i Belfast, Sydwalet, Yorkshire, Merseyside, Clydeside och i London-området.

John Reynolds är medlem av engelska transport- och grovarbetareförbundets styrelse. Han är ordförande för sin fackförening i Birmingham. I många år var han aktiv medlem av kommunistpartiet, och när han var i Moskva, stod han på samma plattform som Stalin. Reynolds sade i augusti 1950 om denna träning av klubbordförande: »Det storartade med Moralisk upprustning är att vi inte behöver vänta på ett Utopia utan kan gå till verket här och nu. Hemma hos mig har vi träningskvällar. Jag har endast två vindsrum mitt i Birmingham vid en av de stora huvudgatorna. Det är klen med möblerna, men var säker på att vem som helst av mina vänner som gör sig mödan att komma är välkommen. Till det enkla hemmet har några av Birminghams största arbetsgivare kommit. De har suttit i min soffa. Vi har talat om industrins problem och vi har funnit lösningar på dem.»

Arthur Morrell är fackföreningsordförande vid Ford-fabrikerna i Dagenham utanför London och ansvarig för 16.000 man. Han säger: »Min verkstadschef och jag var

under lång tid mycket bittra fiender på grund av en oförrätt som jag var övertygad om att han hade begått mot mig. I många år gjorde jag mitt yttersta för att bereda honom alla svårigheter jag kunde ställa till med. Så mötte jag Moralisk upprustning. Det första jag fick göra var det svåraste jag kunde tänka mig, nämligen att gå och be verkstadschefen om ursäkt. För att vara uppriktig tror jag inte att jag någonsin hade bett någon om ursäkt tidigare. Sedan jag gått fram och tillbaka femton gånger, lyckades jag äntligen samla tillräckligt med mod för att gå in på hans kontor och säga vad jag hade på hjärtat. Någon berättade för mig ett par dagar senare att han sagt: 'Om Moralisk upprustning kan göra sådant med Morrell, måste det ligga någonting i det. Jag tänker undersöka det närmare.' Moralisk upprustning kan göra människor annorlunda. Den kan förändra en arbetare. Den kan förändra arbetsgivare. MRA har medfört många förändringar vid Fords. Det har sagts av ordföranden i styrelsen för Ford att detta år (1949—50) varit det bästa förhandlingsår han varit med om. Det har varit ett rekordår beträffande bilproduktionen. Enligt min åsikt är detta en biprodukt av MRA. Moralisk upprustning ger oss den anda, som medför samarbete mellan företagsledning och arbetare, och då blir högre produktion en automatisk följd. Så stiger lönerna genom ökningen av produktionen.»

Några månader innan Arthur Morrell gjorde detta uttalande, kunde man i tidningen *Communist Review* läsa klagomål över att Moralisk upprustning fått ett sådant grepp om vissa avdelningar i fabriker i Dagenham att detta hade ökat svårigheterna att infiltrera i Fords verkstäder.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

James Leask är fackföreningsledare i Birmingham och ansvarig för 60.000 man inom metallindustrin. Men det var en tid, då han var cynisk beträffande arbetarna och framtiden. Leask såg i Moralisk upprustning den värld, som han och alla hans kamrater längtade efter i djupet av sina hjärtan.

Vid en diskussion i engelska radion (B. B. C.) med ordföranden för engelska kommunistpartiet, Willie Gallacher, sade Leask: »Den kommunistiska ideologin motsvarar inte vårt århundrades behov. I den ideologiska krigföringen kan kommunisterna lära oss mycket. De har en lidelse, en plan och en åskådning, vilket många av oss skulle behöva. Fackföreningarnas uppgift är att ena. De verkligt reaktionära krafterna är de som vägrar att förändras. Den nya världen kommer inte att skapas genom likvidering utan genom förvandling. Valet står mellan materialistisk diktatur och fria folk. I världen av idag pågår en kamp om människornas sinnen. Det är de största idéerna, som kommer att vinna. Vad vi behöver är en samordning av alla sunda krafter för att för all framtid skapa en bättre värld för alla.»

Folk från fyrtionio brittiska fackförbund och tjugofem fackliga centralorganisationer har varit i Caux.¹ Nya tongångar börjar göra sig gällande i företagsnämnder, i avdelnings- och förbundsstyrelser. Uttalanden återspeglar en ny syn och målsättning för industrin — att förse miljonerna med mat, kläder och husrum — och en ny lidelse för enhet och för att världens arbetare skall fullfölja sin bestämmelse.

Frank Buchman har sagt att arbetarna ledda av Gud

¹ Det anförande som där hölls av Robert Edwards, generalsekretären i de kemiska industriarbetarnas fackförbund, återfinnes på sid. 190.

KLASSKAMPEN HAR SPELAT UT SIN ROLL

kan leda världen. Detta är Moralisk upprustnings revolutionerande uppfattning. Många västtyska marxister säger: »Det är detta, som socialisterna sökt efter i hundra år». Ordföranden för fackföreningarna i Berlin, Scharnowsky, sade: »Tala om för Frank Buchman att jag vill kämpa vid hans sida i Berlin. Det är dessa idéer vi behöver, ty i vår tid är klasskampen föråldrad.» Den ledande engelske arbetardelegaten vid Internationella arbetsbyråns konferens sade då han lämnade Caux: »Absoluta moraliska normer måste bli drivkraften för världens arbetare».

Under det senaste århundradet har slagordet varit: »Världens arbetare, förenen eder!» Då gällde det att enas mot något, mot orättvisor och fattigdom, som fanns då och som fortfarande finns. Men idag gäller det: »Arbetare, ena världen!» med en stor positiv idé. Det är därför världens arbetarledare kommer till Caux. Det är därför hundra arbetarledare från den konferens, som grundade den Fria fackföreningsinternationalen, kom till MRA:s högkvarter i London 1949. Bland dem var också Internationalens ordförande Paul Finet. Och det är därför veteranen bland Europas fackföreningsledare, Evert Kupers, säger: »Jag går vid Frank Buchmans sida, skuldra vid skuldra, mot det bättre samhälle, i vilket social säkerhet och social rättvisa skall råda».¹

¹ Evert Kupers förord till »World Labour and Caux», en bok om arbetarrörelsen och Caux, återgives på sid. 192.

Fjärde kapitlet

ARBETSGIVARE RÄKNAR MED NY FAKTOR

Liksom arbetare i hamnar, fabriker och gruvor börjar förändras och kämpa för Moralisk upprustning, ser man också hur en ideologisk styrka av arbetsgivare över hela världen håller på att svetsas samman.

Vid en föreläsning i Moskva för kommunistledare yttrade Stalin en gång: »Om kapitalismen kunde inrikta produktionen inte på högsta möjliga profit utan på en systematisk förbättring för de breda lagren, då skulle det inte bli någon kris — men då skulle kapitalismen inte vara kapitalism.»

Det är tydligt att Stalin anser det osannolikt att kapitalister kan förändras. Men något som han aldrig drömt om börjar nu tränga in i mänskliga sammanhang. Det är det faktum, att motiven och sinnelaget hos människan kan förändras. Frank Buchman anger grundtonen för en ny tid, då han säger: »Den mänskliga naturen kan förändras. Det är den grundläggande lösningen. Nationernas ekonomiska politik kan förändras. Det är en följd av lösningen. Världshistorien kan förändras. Det är vår tidsålders bestämmelse.»

MRA syftar inte till att förvandla kapitalister för att stötta ett rådande ekonomiskt system. Målet är en så

ARBETSGIVARE RÄKNAR MED NY FAKTOR

genomgripande förändring i alla människor, att de blir villiga att offra liv, ära, gods och allt i kampen för att återuppbygga världen.

Då kapitalister förändras och då — vilket ofta blir följden — marxister och arbetare också blir annorlunda, uppstår en ny och fruktbärande harmoni, som var och en har del i och som alla har nytta av. En dynamisk enhet skapas när kapitalister och arbetare börjar se ett nytt perspektiv och en ny målsättning för alla sina strävanden — inte en fråga om profit och lön, inte en strid om makt utan en gemensam föresats att göra världens tillgångar och arbetsresultat tillgängliga för alla men oåtkomliga för självisk exploatering.

I

John Nowell, verkställande direktör för Camdens garveri i Runcorn och ordförande i en av engelska läderindustrins branschorganisationer, har uttalat sig i denna fråga:

»Om vi arbetsgivare inte antar den utmaning som ligger i marxistisk livsåskådning, kommer vår tidsålders utmaning att gå oss förbi och vi blir fullkomligt efter i utvecklingen... Vi arbetsgivare måste få en helt ny inställning. Många av oss tycker vi har gjort vår plikt, om vi gör det lätt för arbetare att ändra sig. Vi ger vårt bifall, vårt stöd och beskydd. Men det går sakta för oss att bli annorlunda. För egen del kan jag nog ha höga ideal. Jag kan visa stor välvilja och t. o. m. dela med mig av vinsten. Men detta betyder föga, om jag inte förändras. Materialismens byggnad vilar till stor del på det faktum att det finns en reaktionär höger. Reaktionär är

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

den som inte vill bli annorlunda. Förvandling är det som skapar en ny samhällsstruktur . . . Utmaningen till oss är att omskapa världen.»

Camdens garveri har byggt upp sitt anseende under ett kvarts århundrade. Där beredes 200.000 hudar om året, varav över 3.000 ton prima suliäder framställs.

För några år sedan organiserades en strejk i fabriken av en förtroendemän i verkstadsklubben vid namn Tom Tattersall. Han ansågs som en besvärlig karl. Förmannen brukade säga: »Jag håller allt ett öga på Tattersall. Faktum är att jag har bågge ögonen på honom.»

När arbetet lades ned förstod John Nowell att någon måste ta initiativet och göra slut på den misstro som fanns överallt på arbetsplatsen. Han skickade efter Tattersall. Han sade att han var ledsn för att han miss-trött arbetare i allmänhet och Tom i synnerhet. Han förstod att detta gjort det omöjligt för Tom att sam-arbeta.

Nowell sade att han från och med nu ville lägga alla korten på bordet och kämpa tillsammans med Tom för vad som var rätt. Tattersall hade sina tvivel men beslöt i alla fall att försöka. »I en ny atmosfär fri från spän-ning», säger Nowell, »kunde vi sätta oss och tillsammans gå igenom vilka förändringar som var nödvändiga på båda sidor.»

En företagsnämnd bildades, som under de senaste åren utgjort grundvalen för ordningen på fabriken och funge-rat som ett forum, där alla idéer kunde diskuteras. Sedan dess har inte ett kilo förlorats i produktionen på grund av tvistigheter. Tiden för olovlig frånvaro har varit endast en arbetstimme på tusen. Och fastän det varit ett ständigt ombyte av råvaror, vilket inneburit att arbe-

tarna fått flytta mellan olika arbeten med varierande lön, har det inte uppstått någon tvist, och arbetet har gått utan störningar.

Fackförbundets distriktsombudsman sade: »Det här är ett lysande föredöme för hela industrin. Varenda en av våra 4.000 medlemmar har haft nytta av vad jag lärt mig i garveriet.»

Under en period då det var mycket ont om arbetskraft minskade en gång arbetsstyrkan med 25 procent, men de kvarvarande arbetade så bra, att produktionen inte blev lidande. »I denna förbluffande ökning av arbetsinsatsen av män som är lyckliga och fria, ser jag», sade Nowell, »det enda hoppet för demokratierna att tillräckligt stärka sitt försvar utan ekonomiskt sammanbrott och risk för revolution i landet på grund av en katastrofal sänkning av levnadsstandarden.»

Nowell berättade om en ung man från ett gott kristet hem, som kommit till garveriet. Han hade sökt en kontorsplats, men kom av misstag att sättas i arbete i garveriet. Denna episod var den första i en rad olyckliga händelser, som kulminerade i att bolaget, av skäl som företagsledningen ansåg rimliga, sade nej till att mannen skulle få ledigt för att följa med sin hustru, då hon ordinerats en tids vila av läkare. Den unge mannen blev bitter och började sympatisera med kommunismen. »Det var när jag råkade få höra den historien, som jag väcktes till klarhet över arbetsgivarnas ansvar», framhåller Nowell. »Det var inte elakhet från vår sida utan bara blindhet. Vi är så ofta blinda och okänsliga, därför att vi sätter planer, produktion och vinst — alltsammans lovliga och nödvändiga ting — före människor.» Och Nowell tillägger: »Det var förvandlingen i mig, som vann

den unge mannen tillbaka till en sund demokratisk ideologi.»

Det är intressant att förändringen i Nowells inställning till industrin började i hans hem. Han säger, att ibland tycktes han och hans hustru inte kunna »överbrygga den djupa klyftan av missförstånd med annat än en bräcklig bro av hövlighet». Så en dag beslöt han att tala om för sin fru hurudan han verkligen var. Det var början till ett nytt lagarbete mellan dem båda. Litet senare sade hans hustru till honom: »Varför skulle du inte vara ärlig mot männen i garveriet så som du är mot mig?»

Nowell betecknar andan på fabriken som »revolutionärt lagarbete». »Det är inte lagarbete mellan människor som kommer överens», förklarar han, »utan lagarbete mellan människor som inte kommer överens, mellan människor som drabbar ihop och sedan ändrar sig. Detta är den nya dialektiken. Ordföranden i fackföreningen vid vårt företag sade en gång till en utlänning på besök: 'Vi har fortfarande våra problem, men där de förr resulterade i konflikt och dödläge, leder de nu till förändring och framsteg.'»

Och det var den revolutionerande förändringen hos Nowell, såsom arbetsgivare och chef för en firma, vilken först fångade intresset hos några av ledarna för hamnarbetarna i London och vann dem för MRA, då de hörde honom tala vid ett massmöte för hamnarbetare i Londons East End.

En annan engelsk industriman, Eric Robey, är ordförande i ett industriförbund inom branschen för byggnadsmateriel. När regeringen vädjade till industrin att hålla nere priserna, hade Robey den övertygelsen att hans

ARBETSGIVARE RÄKNAR MED NY FAKTOR

egen bransch skulle undersöka vilka prissänkningar de kunde göra för det allmänna bästa.

Han mötte motstånd, men kraften i hans egen övertygelse och det sätt på vilket han kämpade för saken som en fråga om moral avgjorde det hela. Lägre priser fastställdes och började tillämpas, och på det viset minskade kostnaderna för reparationer över hela landet.

Kort därefter publicerade regeringen en skrivelse i vilken man kritiserade metoderna inom denna industri-gren och rekommenderade en ökad statskontroll. Den minister som handlagt ärendet, yttrade senare i underhuset att sedan skrivelsen uppsatts, hade han uppmärksammat att man inom denna industri frivilligt reducerat priserna. Han vidtog inga ytterligare åtgärder.

En textilfabrikant från Brasilien, Ernesto G. Diedrichsen, säger följande: »Vi arbetsgivare måste bli annorlunda. Vi måste förändras för att kunna leva Moralisk upprustnings ideologi. Denna ideologi har tre kännetecken: Den har världsomfattande räckvidd, den klagör att 'som jag är, så är mitt folk och så är mitt företag', och slutligen visar den att det finns en plan för oss alla, en plan för arbetsgivare, en plan för arbetare.»¹

II

När arbetsgivare grips av förvandlingens ideologi, får det ett omedelbart gensvar hos arbetarna. Tänk på bankdirektören och kommunisten! Hermann Hintzen, direktör för ett av de äldsta bankföretagen i Europa, kände sig enligt vad han själv säger, som en »upplyst diktator — lik Fredrik den store — hemma och på kontoret». Han

¹ Talet i sin helhet återfinnes på sid. 198.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

började bli annorlunda. En dag träffade han Carlos Pronk, den kämpande »progressive» ledaren, som grundade den oavhängiga marxiströrelsen i Holland. Bankdirektören talade med Pronk i tre timmar och berättade på vilka punkter han och andra arbetsgivare hade svikit sitt ansvar och hur han nu var besluten att kämpa för en ny värld.

Efter ett besök i Caux 1950 döpte Pronk om sin tidning och kallade den med sina kamraters gillande för *Den nya världen*. Han skrev i den: »Bitterhet och hat kan man förstå, men de utgör icke grundvalen för en ny värld. Människorna i världen kan enas snabbare med Moralisk upprustning som grund. Litet mer socialism tillämpad i familjen skulle vara bättre än tusen tal för att övertyga grannarna.»

Han kände att han måste bli annorlunda hemma och på så sätt bli »en bättre far för sina barn».

Han yttrade i Caux: »Om atomkriget kommer, kommer varken kapitalism eller socialism att finnas kvar utan endast barbari. Om vi kämpar på det gamla sättet så blir följden undergång. Men om vi kämpar med en ny moral, kan en ny värld komma, så olik den gamla som dag och natt. En bättre värld kan endast komma genom bättre människor.»

En annan holländsk arbetsgivare, Charles Redelé, har en livsmedelsfabrik. Han kom till Caux 1950. »Jag hade inte många fiender», yttrade han, »men de jag hade var i stället riktiga fiender. Under nio år rent av hatade jag en av mina konkurrenter. Han har en mindre fabrik än jag har, men han var ordförande för vår organisation i Holland. I nio år försökte jag göra det omöjligt för honom att fortsätta som ordförande i vår bransch.»

Redelé beslöt sig för att bli annorlunda. Han sökte upp sin hatade konkurrent. Denne ville inte träffa honom utan sade i telefon att han inte hade tid för honom på åtminstone tre veckor. »Utmärkt, vi ses om tre veckor då», sade Redelé. Om det mötet berättar han: »Jag talade om hur ledsn jag var för det jag gjort honom under nio år. Jag sade honom att det berodde på min avundsjuka därför att jag tyckt att jag borde varit ordförande, eftersom jag hade en av de största fabrikerna för den sortens livsmedel i Holland. Jag bad honom om förlåtelse för de tarvliga metoder jag hade använt mot honom. Och han fick fram näsduken och snöt sig för att jag inte skulle se att han hade tårar i ögonen. Han kunde inte få fram ett ord på två, tre minuter. Så vi stod där och skakade hand och kände oss fåniga.»

Som en följd av detta samtal skrev ordföranden till sin forne fiende: »Detta kommer utan tvivel att få konsekvenser såväl på det materiella som på det andliga planet. Vi måste lägga fram det för vårt förbund på bästa möjliga sätt.»

Och de materiella följderna har redan börjat visa sig. Efter denna förändring hos Charles Redelé sade han till sina arbetare att han gärna ville att de och han skulle se det som ett gemensamt ansvar att tjäna Hollands folk. Några av arbetarna uppsökte honom och sade att de visste att det var möjligt att öka produktionen i fabriken med 20 procent. Om arbetarna gjorde det, vad skulle Redelé göra då, frågade de. Skulle de 20 procentens produktionsökning gå åt till att öka vinsten för företaget och till aktieägarna? Eller skulle han vara villig att minska livsmedelspriserna för allmänheten och sålunda sänka levnadskostnaderna i Holland? Redelé anslöt sig

till det senare förslaget och arbetarna enades om att försöka höja produktionen med de 20 procenten.

III

Bernard Hallward är direktör för S:t Raymonds pappersbruk i Kanada. Då de fyra absoluta normerna blev måttstocken för hans liv, fick han sätta sig och skriva en check på ett stort belopp som han var skyldig Kanadas tullmyndigheter. Det blev nyheter för den kanadensiska pressen!

Hallward började då förstå hur moralisk kompromiss av män i hans ställning hade orsakat orättvisorna i Västerlandet. »Jag ser», säger han, »vänstermaterialismens bitterhet som en avspegling av högermaterialismens hårdhet. Kommunismen är frukten av Västerlandets försummade samvete. Om man ser sig själv i spegeln och inte tycker om utseendet, tjänar det ingenting till att kasta sten på spegeln. Om man ändrar sitt utseende, finns det stora chanser att bilden i spegeln också ändras.»

Hallward har rest femton gånger över Atlanten för att hjälpa till att föra in Moralisk upprustning i de europeiska länderna. I Ruhr välkomnas han av många ledande marxister och kommunister som håller av honom. År 1949 var han en av talarna vid ett sju timmar långt möte för 150 industriledare från Ruhr. Dess mål var att planera hur Moralisk upprustnings anda skulle kunna spridas genom hela Ruhr. Någon som känner väl till tysk industri sade att om en bomb hade fallit på möteshallen, skulle industrin i Ruhr ha stoppat, därför att alla de stora arbetsgivarna var där. Företagare och arbetare från ett dussin länder talade.

Dr Heinrich Kost, direktör för Rhenpreussens gruvbolag och ordförande i tyska kolkommissionen, hade samman kallat mötet. Han yttrade: »Det är nödvändigt att vi slutar upp att tvista och att enighet får komma i stället för splittring. Detta sker, när vi verkligen önskar och strävar efter att bli annorlunda. Vi måste sätta människor främst i våra planer. På detta sätt kan vi enas som människor, så att något händer inte bara i vårt företag utan också i samhället och i vårt land. Vi arbetsgivare får inte sitta och vänta på att arbetarna skall förändras. Det är av oss, mina herrar, som förändring krävs. Frågan är inte om vi förändras, utan hur vi förändras.»

Efter talet uppsöktes han av kommunistveteranerna i hans gruva, Bladeck och Kurowski. De tog upp missförhållanden som hade varit aktuella i flera år. I andan från Caux klarade man upp dessa saker på en halvtimme.

Hans Dütting, verkställande direktör för en annan grupp kolgruvor i Ruhr, har 25.000 man direkt under sig. Han säger om Caux: »Jag har fått lov att ändra hela min uppfattning om industrins väsen och mål. Naturligtvis måste vi sörja för att varor produceras och distribueras på rätt sätt. Vi måste sörja för att människorna får tillräckligt av vad de behöver. Vi måste också sörja för att våra arbetare får trygghet och en högre levnadsstandard. Men vi måste framför allt förvissa oss om att arbetare och arbetsgivare i världen äger en inre trygghet i sitt liv. Vi måste omskapa världen. Den tanken är värd inte bara arbete utan också offer.»

När Dütting först kom tillbaka från Caux talade han med sina män om Moralisk upprustning. Till hans förvåning hände ingenting. De kände sig inte övertygade. Då förstod han, att om Moralisk upprustning skall kunna

övertyga, måste man leva den, inte bara prata om den. Han började själv att ändra sig. Ordföranden i driftsrådet i Düttings gruvor, Paul Dikus, beskriver situationen sålunda: »För två år sedan var förhållandena mycket spända här. När direktör Dütting först for till Caux skrattade vi arbetare bara åt det. Nu kan jag bara säga att hans förändring fullkomligt slagit oss med häpnad. För några år sedan gjorde jag allt jag kunde för att hindra Dütting från att bli utnämnd till den post han nu innehar. Men här står jag nu i Caux tillsammans med honom. Jag har varit socialist i tjugofem år. Klasskampen har stått skriven på våra fanor. Men jag har insett att den vägen inte leder till lösningen på problemen mellan arbetare och arbetsgivare. I vår gruva visar vi verkligen i praktiken hur man kan ge svaret på alla problem med utgångspunkt från vad som är rätt och billigt för alla, utan att ta sin tillflykt till klasskamp. . . . Som arbetare säger jag därför ett absolut klart ja till Caux.»

Medbestämmanderätt är vänsterns stridsrop i Ruhr. En del arbetsgivare möter detta med att göra arbetarna till meddelägare i någon form. Andra stöder sig på sina hävdvunna rättigheter som kapitalister. Vad säger Dikus och Dütting om detta?

Dikus förklarar: »Det diskuteras mycket i Ruhr om arbetarnas delaktighet i företagens skötsel. Men med det förhållande som råder mellan vår direktör och mig har jag inga bekymmer för den saken. Jag vet att vi genom det samarbete vi frivilligt kommit fram till, redan nått längre än andra företag kommer att göra genom lagstiftning.»

Dütting säger: »Om vi verkligen är ärliga och osjälviska, kan arbetarnas medbestämmanderätt inte bli något

problem för oss. En arbetsgivare som praktiskt tillämpar absoluta moraliska normer kommer att ge sina arbetare mer än någon lag kan kräva av honom. Och han kan göra det utan tvekan, ty han vet att arbetarnas representanter också grundar sitt arbete på samma normer.

Vi måste ge alla överallt en ideologi, byggd på absoluta moraliska normer, vilken är värd arbete och offer», tillägger Dütting. »Vi, arbetare och arbetsgivare, kan stå orubbliga mot materialismen, var den än kommer ifrån, Öst eller Väst. Vi kommer att få en ny framtid.»

IV

I Frankrike är Robert Tilge en av de många industrimän, som kämpar för Moralisk upprustning. Han är generalsekreterare i Nordfrankrikes arbetsgivareförening, som han grundat. Den omfattar 14.000 industrier och 50.000 affärsföretag och representerar 40 procent av Frankrikes tunga industri.

Han är en massiv karl, har representerat sitt land i rugbymatcher och brottats i många internationella tävlingar. Hans vänner kallade honom elefanten, men arbetarna kallade honom för bulldoggen, därför att han aldrig släpper taget.

Han är en kraftkarl. I årtal kämpade han för arbetsgivarnas rättigheter. Han var obligatoriskt med i varje större kris inom fransk industri. Under tolv månaders tid fick han ta itu med 160 strejker. Situationen blev allt värre. Och Tilge, som älskade Frankrike, såg sitt land utmattat och försvagat av en strid, som han hade del i, men för vilken han inte hade någon lösning.

I Caux blev Tilge en annan människa. Han for tillbaka

hem och talade till en samling ledande arbetare och arbetsgivare från hela norra Frankrike. Han bad de närvarande arbetarna om förlåtelse för sin felaktiga inställning mot dem. Detta var upptakten till en ideologisk offensiv inom fransk industri.

Tilge har besökt Förenta staterna, Kanada och många europeiska länder med Moralisk upprustnings stöttrupper.

I februari 1950 talade han till 400 ledande affärsmän i London och yttrade då: »Ni säger kanske att ingen av oss är ansvarig för kommunismen. Det är rätt, men är inte vi och generationen före oss ansvariga för klimatet i vårt land, det sociala klimatet och den våg av kommunism, inför vilken varenda nation darrar av fruktan?»

Och han fortsatte: »Ibland tycks det mig som om vi arbetsgivare alltid legat efter — en franc, en timme, en idé — ty vi har alltid varit de som velat behålla, inte ge. Vi måste se vårt ansvar i fabriken, i vårt yrke, i nationen, vårt ansvar för en kultur i upplösning. Caux har visat mig att vi måste börja en kamp med oss själva, ett krig mot vår egen själviskhet. Då är vi på väg att avvärja nästa krig och att rädda kultur och demokrati.»

V

Vid ett företag i Förenta staterna, som framställde 40 procent av amerikanska arméns behov av torkade äpplen under kriget, tog bolagsstyrelsens ordförande en dag telefonen och ringde upp lagerarbetarnas fackförbund. »Mitt namn är Edgar Gallwey», sade han. »Arbetarna på vår fabrik vill ha er hjälp att bilda fackförening. Kan ni komma hit, så vi får talas vid om saken?»

Sekreteraren och ombudsmannen i fackförbundet upp-

sökte honom på fabriken. De var misstänksamma. Aldrig hade de varit med om att en amerikansk arbetsgivare tagit ett sådant steg. Gallwey förklarade kort och gott att han ville ha deras hjälp för att skapa riktiga förhållanden mellan bolaget och arbetarna.

Fackförbundet satte upp ett avtal på sjutton sidor. Gallwey sade att det visserligen var ett bra avtal, men att det byggde på båda parter bristande förtroende och gick ut på att täppa till varje kryphål. På förbundssekreterarens uppmaning framlade Gallwey ett alternativt förslag på en och en halv sida och detta enades man om. Det var ett enkelt avtal om lönesatser, semestrar och bestämmelser om medlemskap i fackföreningen. Det innehöll en förbindelse att ta itu med varje förekommande fråga i en anda av öppenhet och ärlighet.

Ett år senare sade fackförbundets ordförande till Gallwey: »Jag är mer stolt över den här överenskommelsen än över något annat avtal vårt förbund gjort». Det officiella organet för landsorganisationen American Federation of Labour beskrev det som det mest tillfredsställande bland gällande avtal i Kalifornien.

Under de åtta år som gått har avtalsförhandlingarna mellan bolaget och fackföreningen klarats av på några få timmar. Det har inte förekommit någon arbetsnedläggelse eller maskningsaktion. Fackförbundets hjälp har inte behövt anlitas för någon enda större tvist med företagsledningen.

Motivet för såväl bolagsledning som arbetare i den fabriken är att tjäna människorna. Löneförhöjningarna har varit avsevärda. Samtidigt kunde bolaget mitt under löpande kontrakt skära ned priserna på de statliga leveranserna med 15 procent. Det var arbetarnas uppfinnings-

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

rikedom, som möjliggjorde det mesta av besparingarna. En man kom exempelvis med en idé, som resulterade i en ökning på närmare tusen ton torkade äpplen per år mot en merkostnad av endast 3.000 dollar.

Direktionen hade till en början svårt att stödja Gallweys politik att lägga »alla korten på bordet» inför fackföreningen. En särskilt försiktig direktör blev inte övertygad förrän han besökte Gallwey en dag, då en bråds-kande sändning äpplen till trupperna skulle iväg. När styrelseordföranden och direktören gick utmed lastningsbryggan, pekade Gallwey på en man i skjortärmarna, som arbetade med de tunga lådorna. »Det där är ombudsmannen i fackförbundet, som du är så misstänksam emot», sade han till direktören. Fackföreningsfunktionären var inte anställd i bolaget, men hade kommit för att ta upp fackföreningsavgifterna och hade sett den svåra situationen, tagit av sig rocken och satt igång med arbetet.

Våren 1948 drabbades bolaget av ett allvarligt bakslag. En stor order återkallades plötsligt sedan firman redan iklätt sig ekonomiska förpliktelser för att kunna effektuera den.

Det var just vid den tidpunkt, då ett nytt avtal skulle undertecknas och fackförbundet hade uppnått en löneförhöjning på 10 till 15 procent inom hela branschen. Bolaget var villigt höja lönerna, men den ekonomiska krisen krävde återhållsamhet.

Så snart fackförbundets representant fick läget klart för sig, sade han till Gallwey: »Kanske vi kan vara till hjälp på något sätt.» Han föreslog att avtalet skulle skrivas under utan någon löneökning och på samma villkor som året förut. Gallwey sade att detta skulle vara en

utomordentlig hjälp och yrkade på att i avtalet få in en paragraf att han skulle hålla förbundet underrättat om firmans ställning och att han skulle återuppta lönefrågan om förhållandena förbättrades före avtalets utgång.

Arbetarna samlades till ett möte och man beslöt enhälligt att *inte* begära påökt. Sju månader senare och fem månader innan avtalstiden utlöp, hade bolagets ställning förbättrats så mycket, att man kunde ge alla anställda en avsevärd löneförhöjning, detta till stor del tack vare arbetarnas intresse och de ansträngningar de hade gjort för att undvika onödigt avfall och för att skära ned omkostnaderna.

Vid en industrikonferens i oktober 1950 i Los Angeles, vilken besöktes av representanter för handel, arbetarrörelse och industri från Förenta staterna, Europa och Fjärran Östern, yttrade Gallwey: »Detta är en ideologi — en idé, omsatt i praktiken. Inom amerikansk industri av i dag måste vi kämpa för att frambringa inte bara de varor utan också den livsform som bygger vårt lands och hela världens framtid.»

VI

Den förvandling hos arbetsgivare, som berättelserna i detta kapitel handlar om, är uttryck för ett nytt tänkande och en ny livsstil som bryter fram i många länder.¹

Moskva sätter i våra dagar sin lit till att den ingrodde

¹ Se inbjudan till industrikonferensen 1950 i Caux, sid. 193, samt *Times* artikel om denna konferens, sid. 197. En rapport till amerikanska arbetsgivareföreningen N. A. M. återfinns på sid. 200.

själviskheten hos kapitalisterna skall leda till den västerländska kulturens sammanbrott och öppna vägen för marxismens seger.

Kommunisterna tror att framgången för deras sak innebär ett påskyndande av den historiska utvecklingen. Men historien själv kommer kanske en gång att fastslå att den faktor, som Marx glömt och Stalin blott antytt, till slut visade sig vara den avgörande faktorn — det vill säga möjligheten till en förändring av motivet hos arbetsgivarna, sammansvetsandet av en ideologisk styrka grundad på förändring av sinnelaget hos såväl arbetsgivare som arbetare.

Om denna utveckling ägde rum, skulle själva grunden för marxismens sak brytas ned.

Och faktum är att en sådan utveckling nu har börjat.

Femte kapitlet

TOTAL BEREDSKAP

Det totala kriget är ytterligare ett uttryck för den ideologiska tidsåldern. Krig i våra dagar omfattar såväl civilbefolkning som arméer, människors tro såväl som vapen, ideologi såväl som militär strategi.

Moralisk upprustning insåg redan 1939 och deklarerade offentligen, att demokratierna i själva verket utkämpade två krig, »ett vapenkrig och ett idékrig. Båda utkämpas på en världsfront. Och den slutlige segraren måste vinna båda dessa krig.»¹ Varje år som gått efter kriget har understrukit den sanningen. Den har tydligt framträtt i förhållandet mellan ockupationsmakterna och befolkningen i Tyskland och Japan och än mer ifråga om Sovjet-Rysslands framstötar. Sex europeiska länder — Polen, Ungern, Rumänien, Bulgarien, Albanien och Tjeckoslovakiet — har erövrats. Varken arméer eller atombomber spelade en avgörande roll i dessa kampanjer.

Allt eftersom Röda armén trängde söderut i Kina, ledde undermineringsarbetet bland civilbefolkningen jämte den långt underlägsna moralen hos nationalistarmén till en praktiskt taget oblodig erövring av större delen av landet. En av nationalistledarna sade: »Vi förlorade kriget på risfälten, inte på slagfälten.» Det kinesiska folkets

¹ Se *The Fight to Serve*, en dokumentarisk redogörelse för den insats MRA:s heltidsarbetare gjorde under kriget.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

hjärta och vilja vanns av en mäktig ideologi, som hade långt större räckvidd än flyg och kanoner.

I Korea, Indokina, Malacka, Burma och Indonesien ligger denna nya maktfaktor bakom varje sammanstötning under de sista fem åren. Om fortsatta nederlag skall kunna undvikas måste detta vapen självklart mötas med en överlägsen ideologisk rustning.

Den nation som försummar sina ideologiska vapen kommer att förlora till och med den fred, som vunnits med militära vapen. Som Frank Buchman uttryckt det: »Vi har lärt oss att demokratin utan en ideologi kan vinna ett krig men inte bygga en fred; att ideologisk beredskap är en hela folkets sak och den enda fasta grunden för en nations styrka, moraliskt, militärt och ekonomiskt.»

Det var detta, som generallöjtnant Touzet du Vigier hade i tankarna under ett tal han höll i Caux i augusti 1950. Han var tidigare generalstabschef hos general de Lattre de Tassigny och kommenderade under kriget första franska pansardivisionen. Han yttrade: »Vår säkerhet ligger i Västerlandets ideologiska kraft. Varje folk har tre slags fronter att försvara: den politiska fronten, som är historiskt betingad, den strategiska fronten, som är geografiskt utstakad, och slutligen i våra dagar, mer än någonsin, den ideologiska fronten, som går genom alla människors hjärtan.»

I

Generallöjtnant du Vigier och generalmajor de Vernejoul från Frankrike jämte andra högre officerare från en rad olika länder, vilka personligen är intresserade av dessa nya synpunkter på nationellt och internationellt

TOTAL BEREDSKAP

försvar, föreslog att representanter för krigsmakterna i de fria nationerna skulle inbjudas att bevista världskonferensen i Caux i september 1950. Fyra atlantpaktsstaters försvarsministrar var officiellt representerade liksom franske kolonialministern och Pakistans High Commissioner i London. Över hundra officerare från sexton länder deltog, däribland tjugotvå med generals rang och fyrtiosju regementsofficerare eller med dem jämställda.

Samtidigt med denna konferens möttes atlantpaktsstaternas utrikesministrar i New York och hade, som en av de viktigaste punkterna på föredragningslistan, frågan hur man skulle kunna skapa ett enhetligt europeiskt försvarssystem.

Mot denna bakgrund var den anda av försoning, som skapades mellan före detta fiender, ett högst betydelsefullt drag hos Caux-konferensen. Genom en sammansvetsning av andlig art skapades inom några få dagar bland deltagarna en atmosfär, som övervann djupt rotade misstankar och öppnade möjligheter för effektivt lagarbete vid den tekniska planläggningen. Förutvarande tyska officerare blev så djupt gripna, att de bad om förlåtelse för sin skuld till kriget. En tysk överste erbjöd sig att till Frankrike återställa privategendom, som han tagit med sig under fälttåget där. Den främste tyske officer som deltog var förre generalen Hossbach. Som chefsadjutant i Wehrmacht före kriget gav Hossbach många gånger öppet uttryck för sin opposition mot nationalsocialismen.

Hitler beordrade under kriget Hossbach att låta sina män kringrännas av ryssarna. Hossbach vägrade. Sedan han hjälpt sina soldater ut ur fällan flög han — i stället för till Berlin, som han fått order att göra — till sitt

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

hem, barrikaderade sig där och höll ut mot Gestapo tills amerikanerna anlände.

En dag hörde general Hossbach en engelsk officer, konteramiral O. W. Phillips, tala. Amiral Phillips framhöll att han kände att hans land måste ta på sig sin del av ansvaret för utvecklingen i världen. Han beklagade att England under mellankrigsåren saknat en idé, stark nog att föra in förvandlingens anda i landet och ge den till andra länder.

General Hossbach blev gripen av dessa oväntade ord från en engelsk amiral. Han insåg att han själv kunde bli annorlunda och taga del i kampen för Moralisk upprustning. Han tackade »kollegerna från de arméer, mot vilka han burit vapen under två världskrig, för att de tagit emot tyskarna som bröder och jämlikar.» Och han tillade: »Här i Caux har vi alla försökt att i Moralisk upprustnings anda överbygga de tvistefrågor som splittrat oss i det förgångna och sätta det främst som skall ena oss för framtiden. Ingen som tror på en framtid för sig själv, för sina vänner, grannar och barn kan fly från ansvaret att ge sitt yttersta för att skapa trygghet för alla nationer.»

Resultaten av denna militärkonferens i Caux sammanfattades av en grupp generaler, amiraler och högre flygofficerare under fyra huvudpunkter:

1. En ny förståelse bland några militära ledare i de fria nationerna för det ideologiska krigets totala beskaffenhet och omfattning.
2. En ny uppskattning av nödvändigheten att vinna det kalla kriget i hamnarna, fabrikerna, gruvorna och på andra avsnitt av hemmafronten.

TOTAL BEREDSKAP

3. Ett nytt lagarbete, som tillförsäkrats de väpnade styrkorna i många länder genom en försoning av motsättningar och genom skapandet av starka personliga vänskapsband på en ny ideologisk grundval.
4. En övertygelse hos alla inom försvaret att Moralisk upprustnings ideologi är den enda verk samma styrka, som kan ena och ge svaret till en världsomspännande och aggressiv materialism.

Generalmajor de Vernejoul, som från invasionen i Syd-Frankrike till befrielsen av Elsass var chef för femte franska pansardivisionen, sammanfattade sina intryck under ett av de sista sammanträdena: »Moralisk upprustning ger oss en ny tillförsikt av enastående art, ty den utrustar oss med en åskådning, en lidelse och en plan, som är i stånd att vända materialismens flodvåg. Denna ideologi är större än materialismens ideologier och har kraft att vinna deras anhängare. Den kommer att segra inte bara i Västerlandet utan även bakom järnridån.»

II

Fakta om Moralisk upprustnings insatser under kriget talar för sig själva. Tusentals män, tränade i MRA:s ideologi, tjänstgjorde vid alla fronter runt jorden under det senaste kriget. Många dekorerades för tapperhet. I MRA:s högkvarter i London finns en tjock bok, i vilken man samlat banden till alla de utmärkelser som Moralisk upprustnings män erhöll under tjänsten enbart i den brittiska krigsmakten, från Victoriakorset till Georgskorset.

Överste Frank A. McHenry, biträdande chef för den militära flygskolan Morison Field i Florida, sade under kriget om Moralisk upprustning: »Jag har aldrig sett

någon grupp människor med eller utan uniform som gjort så mycket för krigsmakten.»

Hur tappert än Moralisk upprustnings män tjänade i de väpnade styrkorna, så var det dock på det ideologiska området som de gjorde ett enastående arbete under krigsåren. Personer, som sitter inne med fakta om denna insats, har kunnat se den, och värdesätta den, i dess rätta perspektiv.¹ Utifrån sin utgångspunkt ansåg biträdande chefen för den amerikanska krigsmaktens inskrivningsmyndighet, överste John D. Langston, att den var »det mest verksamma medel varmed kommunismen, fascismen och andra totalitära ideologier kan bekämpas». Överste Langston fortsätter: »Moralisk upprustnings arbete har gjort ett djupt intryck på mig alltsedan 1941, då jag hade tillfälle att studera dess räckvidd och effektivitet i fråga om att främja förståelsen mellan arbetare och arbetsgivare i industrier, livsviktiga för vårt lands försvar.

Som ordförande för högsta besvärinstansen vid uttagning till krigstjänst och som biträdande chef för inskrivningsmyndigheten under kriget hyste jag ett absolut förtroende för den insats Moralisk upprustning gjorde för fosterlandet. Jag tror att de miljoner exemplar av *You Can Defend America*², som spreds av Moralisk upprustning i början av kriget, och den därpå följande arbetsinsatsen av denna grupp väckte Amerika till att göra

¹ Ett uttalande av dåvarande senator Harry S. Truman återgives på sid. 205. Se även tidningsartikeln av konteramiral Sir Edward Cochran »En man dömd», sid. 201.

² *You Can Defend America* (Du kan försvara Amerika) var en mindre handbok, som på ett inspirerande sätt visade hur den enskilde medborgaren kunde tjäna sitt land. Förordet var skrivet av general John Pershing. Krigsdepartementets informationsbyrå betecknade handboken som »troligen det mest uppfordrande som hittills skrivits om vårt folks syn på försvaret.»

TOTAL BEREDSKAP

sitt yttersta för att skapa samarbete i den produktion som var nödvändig för krigsmakten och för att stärka försvaret av demokratins ideal. Jag har glatt mig åt den goda hjälp Moralisk upprustning lämnat, när det gällt att slå tillbaka kommunismens flodvåg. Jag tror att ni har det rätta vapnet i denna gigantiska strid.»

H. Birchard Taylor, vice ordförande i styrelsen för Cramp Shipbuilding Company, som bygger kryssare, jagare och undervattensbåtar för amerikanska flottan, lade märke till resultaten i varvsindustrin och sade: »Dessa män är värda lika mycket som en hel eskader.»

I Lockheeds flygplansfabriker i Los Angeles fanns bland de 96.000 arbetarna en nittonårig fackföreningsman, som utbildats i Moralisk upprustning. Han valdes till medlem av centralstyrelsen för fackföreningen. Han byggde ett lag som omintetgjorde kommunisternas försök att ta makten i fackföreningen. Under hela krigstiden förekom inte en enda strejk eller maskningsaktion. Man lyckades klara upp konflikter innan de fått större omfattning, och produktionen ökade. Mitt under kriget talade fackföreningens ordförande i Washington, varvid han sade: »Det finns flygplan som inte skulle varit vid fronterna i dag, om inte dessa män i Moralisk upprustning gjort sin insats.»

Den unge förtroendemannens arbete har gått vidare i flygplansfabrikerna. Hans far fick nyligen från en funktionär i sonens fackförening, Internationella maskinbefälsförbundet, ett brev som säger: »Vi har haft åtskilligt besvär med kommunistelement som spritt sin litteratur vid ingångarna till Douglas Aircraft Company och även skickat omkring Stockholmsappellen för fred. Jag vill uttrycka min tacksamhet mot MRA för den utomordent-

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

liga träning jag fått del av och som hjälpt mig att möta situationen här, med dessa anhängare av kommunistpartiet vid våra portar.»

III

Chefen för krigsmaktens inskrivningsmyndighet i Kanada under kriget, Elliott Little, gav också sitt erkännande åt den betydande insats MRA gjort för att stärka försvaret. Han yrkade på att Dominion Steel and Coal Corporation skulle anlita MRA-utbildade män för att ta itu med en kris i de industrier, som står under dess ledning och som svarar för 25 procent av Kanadas ståltillverkning och 40 procent av dess kolproduktion. Till det bittra, vindpinade kustområdet i östra Kanada, där sällan ett träd ger omväxling åt det enformiga landskapet, hade hundra tränade kommunister sänts för att utnyttja den låga arbetsmoralen och ta makten. Produktionen hade gått ned med 50 procent. Frånvarosiffran var uppe i 40 procent. Little sade att en produktionsökning om också bara på 5 procent skulle betyda lika mycket för Kanadas krigsinsats som 50.000 man.

En grupp på sextiosex personer, tränade i MRA:s ideologi, kom till detta område. Skådespelet *Pull Together Canada* var deras främsta vapen i kampanjen. Inom två månader hade 33.000 personer, arbetare och arbetsgivare, sett skådespelet. Man hade i genomsnitt gjort femtio besök om dagen hos olika fackföreningsmän och arbetare i nyckelställning. MRA:s representanter hade varit nere i gruvorna och talat med gruvarbetarna vid kolbrotten. De hade besökt varven och dockorna.

Ett gott exempel på verkan av denna kampanj är den

TOTAL BEREDSKAP

förändring som ägde rum i Bob Turnbulls liv. Han var ordförande för gruvarbetarnas fackförening på platsen och ledare för en maskningsaktion som hade varat i sex månader.

Turnbull var känd och fruktad som en bitter fiende till arbetsgivarna. Bakom detta låg problem i hans hem. Han hade tolv barn. Hans förhållande till hustrun var inte stort bättre än till företagsledningen. Typisk var en enkel tvistefråga därhemma. Turnbulls hustru ville ha korkmatta på köksgolvet, men de pengar som kunde använts till korkmattan, slösades bort utanför hemmet.

Turnbull slutade upp att göra av med pengar för egen räkning, när en MRA-man kom och bodde i hans hem. För de pengar, som sparades, köpte han en korkmatta åt sin fru. Detta att själv bli annorlunda blev en realitet i Turnbulls liv. Kort därefter hölls ett möte i gruvarbetarnas samlingsal, som var fylld till sista plats inte bara av gruvarbetare utan även av direktörer och verkstadschefer. Alla väntade med spänning på vad Turnbull skulle säga, eftersom han aldrig tidigare haft tillfälle att i närvaro av sina kamrater tala om för arbetsgivarna precis vad han tänkte om dem. När han reste sig, gav han sina åhörare det vanliga fyrverkeriet — men på ett nytt sätt. Han yttrade: »Vad mig angår kan jag inte bättre visa min uppskattning av vad jag hört om MRA än genom att lova samarbeta överallt där jag blir ställd, först för kriget och sedan för freden.» Han talade omgående med verkställande direktören och föreslog att man skulle utse en fackföreningskommitté av informell karaktär, som för direktionen skulle framlägga vissa förslag om ökad produktion.

Turnbull började tillämpa vad han lärt sig om Guds

ledning i fråga om hur man skulle kunna lösa krisen i Nova Scotias industrier. Han sade till sina egna kamrater i fackföreningen: »Varje framgångsrik man planerar sina handlingar och skriver ner sina planer. Arbetaren är den ende som inte gör det. Varför inte drastiskt ta itu med oss själva och våra problem och skriva ner de idéer vi får? Då kan vi ta vara på dem som är bra och slänga resten.»

Kort därefter blev det en vild strejk i gruvan nr 18. Turnbull gick för att tala med gruvdirektören, som han länge legat i fejd med. Hans uppträdande var så annorlunda, att direktören i stället för att ge sig i strid med honom lovade ett tillfredsställande svar på männens krav, om de gick tillbaka i arbete. Turnbull gick själv och talade med alla medlemmarna i klubbstyrelsen vid gruvan, och man beslöt enhälligt att arbetarna skulle återgå i arbete.

Därpå inbjöd Bob ordföranden i klubbstyrelsen och hans fru på te. De beslöt att tillsammans söka Guds ledning om hur de skulle förhålla sig till den besvärlige gruvdirektören när de träffade honom nästa morgon. De fick fram penna och papper och skrev ned de tankar som kom till dem.

Ordföranden i klubbstyrelsen skrev: »Möt direktören med ett leende.» Hans hustru skrev: »Låt honom skälla färdigt innan ni säger något.» Två dagar senare fanns följande rubrik i tidningen: »Överenskommelse nådd i nr 18.»

Direktören kallade in Turnbull på kontoret för att tacka honom för det sätt varpå han skött saken och rapporterade vad som hänt till bolagets distriktsledning.

Sådana händelser mångfaldigades över hela gruvområ-

TOTAL BEREDSKAP

det och började snart visa resultat i produktionssiffrorna. Direktören i gruvan nr 11 beräknade att förlusterna på grund av skolkning minskade med 80 procent under en period av tre månader.

Caledonia-gruvan rapporterade en ökning av produktionen på 300 ton kol per dag. Bland Sydney-gruvorna brukade arbetet nedläggas i Princess-gruvan i genomsnitt två gånger i månaden, men under månaderna efter MRA:s kampanj förekom inte någon arbetsnedläggelse av något slag där. I Cape Breton hade en av fackföreningsordförandena satt igång maskningsaktioner vilka minskat kolbrytningen från 19.000 ton per dag till 9.000 ton. Han bildade nu *Pull Together*-kommittéer bland sina män och började en serie konferenser med andra fackföreningsfunktionärer och representanter för arbetsgivarsidan, där man framlade förslag om vissa omflyttningar av gruvarbetare, som på andra avdelningar skulle kunna göra en bättre arbetsinsats.

Arbetsministern i Kanada sände ett telegram från Ottawa: »Vi behöver en ny anda av lagarbete mellan arbetare och arbetsgivare, om industrin skall kunna rida ut de stormar som förestår. Mitt departement har sett många bevis på den värdefulla hjälp som Moralisk upprustnings förkämpar lämnar i kampen för att skapa denna oumbärliga faktor.» *Halifax Chronicle* skrev i en ledande artikel: »De har ökat landets stridskraft på ett sätt som inte kan överskattas.» Och gruv- och arbetsministeriet i Nova Scotia sade att hundra utbildade kommunister som sänts för att verka i gruvorna »fullständigt neutraliserats» genom Moralisk upprustnings arbete.

Fyra år senare sände viceguvernören i Nova Scotia en hälsning till England, vari han framhöll: »I *Den glömda*

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

faktorn finns den verkliga lösningen på varje dödläge. De ideologier som nu kämpar ute i världen kommer att ödelägga allt om inte det klara ljuset från *Den glömda faktorn* visar oss hur vi skall ta itu med dem. Den fängslade mig, och jag längtar att se dess budskap tränga in i själva hjärtat av de stora frågor, som världen brottas med i dag.»

IV

I våra dagar är de människor, som har ideologisk skolning, nyckelpersoner i alla länder. Vare sig det är krig eller fred beror nationernas öden av dem.

I fred är deras uppgift att försäkra sig om att deras egen nation är immun mot främmande ideologier som försöker erövra den utan att ett skott avlossas, att skapa enhet inom landet och sammanhållning med andra länder, att göra freden varaktig och återuppbygga världen.

Om kriget kommer är det dessa ideologiskt tränade människors specialuppgift att utrusta sitt folk med en kämpande tro och på så sätt skydda landets fabriker, hamnar och gruvor mot systematiska försök till infiltration av falska materialistiska och pacifistiska läror; och att hävda den inspirerade demokratins uppgift på ett sådant sätt att den vinner världens förståelse och fulla stöd.

I dag måste demokratin sätta denna faktor i första rummet och lära sig hemligheten att i varje nation skapa en mäktig styrka av tränade människor, som i krig eller fred ger sig helt åt att vinna massorna.

Sjätte kapitlet

BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST

Det är nödvändigt, att en ideologi, överlägsen materialismens ideologier, vinner Öst såväl som Väst. En sådan ideologi måste ha en profetisk syn för miljonerna där och deras bestämmelse.

Nödvändigheten av att »göra något åt Asien» är en av de stora frågor, som Västerlandets statsmän ständigt brottas med. Brittiska samväldets konferenser i Colombo, Sydney och London har utarbetat ett program för ekonomisk och teknisk hjälp åt dessa områden och beviljat ett lån åt Burma. Detta land beviljades också ett lån av Förenta staterna den 15 september 1950, och många andra länder i Sydostasien har antingen mottagit eller väntar ekonomisk hjälp från Washington.

Men kommer ekonomisk hjälp att ge lösningen här — den förfelade ju sin verkan i Kina — om Västerlandets insats enbart består i en ström av pengar under det att Ryssland och Kina sänder en ström av idéer? Borde inte varje program för teknisk och finansiell hjälp kompletteras med ett program, som går ut på att ideologiskt stärka dessa länder? Ur Västerlandets synpunkt innebär ett misslyckande, att man ännu en gång ställs inför efterkrigstidens dilemma att antingen formligen kasta pengarna i sjön eller helt undanhålla den ekonomiska

hjälpn och sålunda utlämna området till ett så gott som säkert kommunistiskt herravälde.

Även Asien känner sig stå inför ett dilemma — att sovjetiseras eller »förvästligas». Och Asien vill varken vara med om det ena eller det andra.

Österns folk visar föga iver att lägga sig till med Västerens syn på tingen. Pandit Nehru gav ånyo klart besked om den saken under Koreakrisen. I ett tal dessförinnan kom han med ett värdefullt uppslag. Västeren måste vinna Österns hjärta, sade han.

Vid en interparlamentarisk konferens, som nyligen ägde rum i Dublin, blev delegaterna från Förenta staterna chockerade av den bitterhet, som Asiens representanter lade i dagen gentemot de vita folken. Under århundraden har de vita tillåtit sig en nonchalant och överlägsen attityd gentemot Österns myllrande miljoner. Dessa miljoner, som nu befinner sig i ett industriellt och ideologiskt uppvaknande, känner sig förbittrade häröver.

Typiskt för Västerlandets inställning är ett yttrande av en europeisk statsminister, då han med anspelning på en österländsk besökare sade: »De borde aldrig ha fått sin självstyrelse. De har slagits inbördes ända sedan de fick den. De är inte mogna för den.»

En burmansk kvinna, som fick höra talas om detta samtal, sade leende: »Och är de europeiska folken mogna för självstyrelse? De har dödat miljoner människor i två världskrig under min livstid. Så låt oss inte kritisera varandra, Öst och Väst, men låt oss lära om tillsammans.»

BESTÄMMELESEN FÖR ÖST OCH VÄST

I

Namnet på denna kvinna är Ma Nyein Tha. Hon är den burmanska kvinna, som är mest välkänd utanför sitt lands gränser. Hon har en nyckelroll i kampen för enhet mellan Öst och Väst.

Hon har talat med kungen av England vid en privat audiens i Buckingham Palace. Hon satt på huk på golvet i Mahatma Gandhis hydda. Hon gjorde ett sådant intryck att Gandhi efteråt sade till en vän: »Ma Nyein Tha, jag blev kär i henne.» Hon har bott hemma hos gruvarbetare i Ruhr och i många arbetarhem i Londons East End. Hon har talat i radio till hela världen från England och Amerika. Trettio tusen människor lyssnade till henne och andra talare i den väldiga friluftsteatern Hollywood Bowl. En turkisk tidning beskrev henne nyligen som »den klokaste kvinnan i Asien».

Vid 21 års ålder var Ma Nyein Tha rektor för en flickskola med 650 elever i Burma. Det är den äldsta och mest berömda flickskolan i detta land. Hon var så effektiv och så kylig. »Precis som vissa inom den brittiska administrationen i Burma», säger hon med ett skratt. Så en dag gjorde flickorna revolt och skrev en lång lista med klagomål i tidningarna.

Hon blev inte bara ond. Hon kände sig djupt sårad, ty hon älskade sitt arbete och tyckte att hon skötte det väl. Därför gav hon sig iväg och for till Rangoon. »I Rangoon talade Gud till mitt hjärta om dessa flickor», säger hon. »Jag började se den sanningen i ögonen, att jag hatade dem. Jag såg att när jag blev rektor för skolan, blev mitt huvud mycket stort. När ens huvud blir stort, blir ens hjärta litet.» Så återvände Ma Nyein Tha

till skolan och bad flickorna om förlåtelse. Till hennes stora förvåning berättade flickorna — och några av lärarinnorna också — om hur rädda de varit för henne. Det hade de inte vågat tala om för henne förut. De fann en ny gemenskap.

Ma Nyein Tha började förstå betydelsen av absoluta moraliska normer. Sådana normer som relativ kärlek och relativ ärlighet betydde splittring och misstro mellan skolan och henne. Med absolut kärlek och ärlighet följde enhet. Det som var sant, när det gällde en skola, kunde spridas i ett helt folk. Detta har varit hennes budskap till världen ända sedan dess.

I Caux talade Ma Nyein Tha i september 1950 till delegaterna från hela världen, med sin melodiska stämma, och med en blomma instucken i den kolsvarta hårkronan, med pigga ögon och med de rörliga fingrarna redo att förklara varje punkt: »Jag är inte intresserad av nästan absoluta normer. Vem vill ha ett ägg, som är nästan friskt? Eller bo i ett hus, som håller det mesta av vätan ute? Eller skulle ni tycka om att vara på en båt, som håller sig flytande nästan hela resan? Eller få ut nästan hela er lön? Ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek, det är Moralisk uppdragnings normer. Och de är absoluta. Hundraprocentiga. Människor är som bord med fyra ben. Det är likadant med moraliska normer. Om ett ben är en bit kortare än de andra, vickar bordet, när någon kommer åt det. Det ser så riktigt ut. Men det står inte säkert. Om ni sätter en lampa på det, kan den ramla i golvet och sätta eld på hela huset.»

»Vad händer, när vi lever enligt absoluta moraliska normer?» fortsatte Ma Nyein Tha. »Vi är som en källa med vatten, klar, kylig och gnistrande, där alla dricker

och finner nytt liv. Sedan faller ett litet löv i, en sten faller i, en törntag, en kvist, och alltsammans sjunker till botten. Så kommer någon och rör om i vattnet, och man kan inte dricka det. Men gör det hela rent! Kasta bort lövet! Kasta bort stenen, törntaggen och kvisten! När någon sedan kommer och rör om, finns det ingenting, som grumlar vattnet. Källan förblir klar och gnistrande. Alla kan dricka ur den och få nytt liv. En sådan reningsprocedur behöver vi ständigt.»

När Ma Nyein Tha inbjöds att tala i radio till hela Burma på landets nationaldag, sade hon: »Vad är nu svaret på all denna oärlighet? Svaret på oärlighet är — en ärlig människa. Jag skulle vilja se ärlighet gå omkring på två ben. Får jag påminna er om att ni alla har två ben?» »Om jag pekar finger åt någon», fortsatte hon och visade med handen vad hon menade, »så pekar tre fingrar bakåt mot mig själv.» — Ma Nyein Tha illustrerar alltid vad hon har att säga med fyndiga ordlekar och ivriga gester.

Ma Nyein Tha började ta del i kampen för att skapa ett nytt Burma. I Burma bor 90 procent av befolkningen i jordbrukarbyar, alldeles som i Kina, Indien och Ryssland. I alla sådana länder måste en ideologi för att vara adekvat kunna tillämpas i bysamhällena. En engelsman, som gripits av Moralisk upprustnings idéer, for till en av de trakter i Burma, där samhällena består av burmaner, karener, kineser och indier, hinduer, mohammedaner, kristna och buddister. När han var ärlig mot byborna, blev också byborna ärliga mot honom. Folk började lära sig förvandlingens hemlighet och började i sin tur förändra andra.

Ma Nyein Tha får berätta historien om bufflarna. »En av männen i byn förlorade sin buffel. Det är en allvarlig sak i Burma. Han kunde inte plöja utan sin buffel. Vad skulle han göra? Vi säger i Burma: 'Om du förlorar något en gång, går du till helvetet tio gånger', därför att du sedan hela tiden anklagar alla andra för att ha stulit det. Men folket i den här byn hade lärt sig lyssna till Gud. De fick den tanken, att de skulle gå till en grannby och laga sitt kvällsmål under det stora trädet mitt i bygatan. Så begav de sig dit och lagade sitt ris och sin curry. Om en liten stund kom byborna från sitt arbete på åkrarna och började fråga varandra: 'Vad är det för främlingar under vårt träd?' De slog sig ned hos dem. Ingenting sades om den försvunna buffeln. Men besökarna började berätta om hur de höll på att lära sig att leva absolut ärligt. När man har en sådan upplevelse att ge vidare, kommer den från hjärtat och går rakt in i andras hjärtan. Det rör sig inte om en åsikt man vill föra fram utan om en verklighet man vill ge andra del av. Snart såg gästerna att en grupp män steg upp och försvann. De blev bekymrade, ty den by man gästade var okänd. Men karlarna kom tillbaka och sade: 'Säg, har ni inte förlorat en buffel? Det var vi som tog den. Men vi kan inte lämna tillbaka den, för vi har ätit upp den.' De erbjöd sig att betala för den. Ägaren sade att de skulle ge 60 rupier. Tjuvarna ville nödvändigt betala 80 rupier. Så de 20 rupierna som blev över användes till en gemensam tacksägelsefest.»

»Ser ni», slutar Ma Nyein Tha, »i stället för att angripa varandra, som vissa folk och raser och klasser gör, följde byborna den djupa visdomen i orden 'inte vem som har rätt utan vad som är rätt' och tänkte igenom

BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST

vad de borde göra åt saken. Så blev de vänner och enades.»

Andan i den byn spred sig över hela området. »Vi vill sluta med att ge mutor», sade ledarna i byarna till en av regeringens ämbetsmän, som var ansvarig för distriktet. Ämbetsmannen hade skaffat sig en betydande inkomst under det system med korrupktion, vilket är ett av Burmas största problem. Hans taktfulla svar löd: »Om ni inte erbjuder mutor, kan ingen ta emot dem.»

Ett resultat var, att priset på licens att fälla timmer sjönk till en sextiondel av vad det var under mutsystemet.

Man brukade endast odla ris i denna trakt. Jordmånen var inte särskilt god, och man förlorade pengar på det. En morgon när byns folk lyssnade till Gud tillsammans fick man tanken att odla en annan växt — arrowrot. När man sedan analyserade arrowroten, fann man att skörden i denna trakt hade den högsta kvaliteten i hela landet.

Fylleriet i byn gick ned med 90 procent och skuldsättningen i trakten sjönk från 200 rupier till 5 rupier per person.

När japanerna invaderade Burma, bröt inbördeskriget ut och massakrer ägde rum på många håll, men här rådde fred. I hela trakten där tidigare stöld och mord hörde till ordningen för dagen, gjorde man nu inför risken av japansk konfiskering av förnödenheter upp en plan för att bevara och fördela vad som stod att få. På så sätt kunde man undvika hungersnöd här medan den härjade vida inom andra områden.

Sedan krigsslutet har det rått en obruten fred och enhet här, trots mångfalden av raser i denna landsända,

trots inbördeskrig och blodsutgjutelser på andra håll. Det har inte förekommit någon svartabörshandel. Fångelserna har stått nästan tomma här, medan de på andra platser varit överfyllda.

Statsministern general Aung San gjorde en trettio timmars resa för att med egna ögon se denna demonstration av en ideologi i funktion. Tjugo tusen människor från trakten hade samlats i byn till en konferens för Moralisk upprustning. »Detta är vad jag önskar för hela landet», sade han. När Aung San och sju medlemmar av hans regering mördades, fick hans hustru, madame Aung San, ministers rang. Hon kom till samlingen för Moralisk upprustning i Gelsenkirchen pingsten 1950. Där sade hon: »Min man och jag har sett de områden i Burma där Moralisk upprustning arbetar. Detta arbete har skapat enhet. Också vår nuvarande statsminister, Thakin Nu,¹ vill ha en anda av ärlighet och enhet. Vi behöver Moralisk upprustning för att nå detta mål.»

Thakin Nu besökte själv London 1950. Han kom på förslag av Ma Nyein Thas vän, George West, biskop av Rangoon — den engelsman som först kom till Burmas byar med ett svar.

Vid en tidpunkt då brittiska regeringen och alla andra sade att det var omöjligt för Thakin Nu att lämna Burma, inbjöd George West — under Guds ledning, som Ma Nyein Tha skulle säga — statsministern till England för att övervara minnesgudstjänsten i Westminster Abbey över de briter som dött i Burma.

På denna inbjudan svarade Thakin Nu omedelbart ja. I september 1950, fyra månader efter besöket, innehöll

¹ Thakin Nu sände ett budskap till Frank Buchman under konferensen i Caux 1949. Texten återfinnes på sid. 207.

BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST

Times i London en ledande artikel, vilken kommenterade den markerade förbättring som ägt rum i Burma. »Statsministern övervinner nu svårigheter som för endast några månader sedan verkade omöjliga att komma till rätta med», skrev tidningen. »Regeringen har nu moraliskt övertag över alla dem som sätter sig upp emot dess auktoritet; ett växande antal upproriska ger sig, och fred slutes på frikostiga villkor.»

Vid en middag som gavs för honom av den burmanska kolonin i London under hans besök där nyligen, sade statsministern till sina landsmän: »Lev ett ärligt liv i England, så att ni är verkliga ambassadörer för ert folk. Och bevara enigheten med engelsmännen.»

Han avlade ett tredje besök i Frank Buchmans hem och i sitt tacktal sade han: »Man finner här en värme och förståelse som ingen annanstans i Västerlandet.»

II

Några veckor efter Thakin Nus besök satt några framstående gäster från Indien runt samma bord. En av dem var Dayaram Beri, vice ordförande i Indiens nationella landsorganisation. Beri är nu över 50 år. Många år har han tillbragt i engelska fängelser. Han var en av de mest lidelsefulla förkämparna för Indiens oberoende. Han är en djupt allvarlig man med en vilja av stål.

I Caux hade han sett engelsmän som hade förändrats genom Moralisk upprustning. Han hade aldrig trott att engelsmän kunde bli annorlunda, fastän han alltid menat att de behövde bli det. De hade vunnit hans hjärta. Därför kom han nu för att träffa flera sådana engelsmän.

Det serverades curry.

En gäst från Indien smakade på den och sade: »Den här curryn har ingen europé lagat.»

»Vem är det som lagat den?» frågade Beri.

När han fick höra att curryn hade tillretts av hustrun till en högre officer i Pakistans flotta, som varit uppe hela natten för att göra i ordning den, lade han ned sin gaffel. »Otroligt», sade han. »Tänka sig att en kvinna från Pakistan stannar uppe hela natten för att laga mat åt en indier. En mohammedan lagar mat åt en hindu! Och vi är nästan i krig med varandra om Kashmir.» Sedan vände han sig till en av de indiska gästerna och sade: »Det här är min familj. Med Moralisk upprustning i hjärtat vill jag nu resa omkring och bese England i sällskap med dessa människor — det England som jag hatat tills nu och som hållit mig i fängelse i 25 år.» Och det var vad Beri gjorde.

Den första stora insats Moralisk upprustning gjorde i Indien började, när en brittisk regeringstjänsteman insåg att det bästa sättet att vinna österlänningarnas hjärta var att erkänna att han hade varit kall och överlägsen mot sina indiska kolleger och underordnade och att be dem om förlåtelse för sin hållning. Detta hade en häpnadsväckande effekt. Indierna sade att de aldrig trott att en vit man kunde säga »förlåt». Livet i det samhälle där han bodde började att fullständigt förändras.

Mahatma Gandhi hörde i sin ashram nyheten om denne märklige engelsman. Han trodde inte att det han hörde var sant. Några månader senare sade han till den som först berättat händelsen för honom: »Jag har låtit undersöka den där historien. Den *var* sann.» Gandhi beskrev Moralisk upprustning som »det bästa som kommit från Västerlandet».

BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST

Efter kriget har Caux varit som en magnet för Indiens ledare. Bland de första som kom dit var Ragunath Nimbkar, en av pionjärerna för kommunismen i detta väldiga landområde. Till Nimbkars tidigaste minnen hörde en ändlös kamp mot skulder i en liten by nära Bombay, medan köpmännen och engelsmännen — som det tycktes honom — levde i lyx i den stora staden. Hans föräldrar skrapade med nöd ihop tillräckligt med pengar för att sända honom till universitetet. Men pojken hade redan med så våldsamt iver kastat sig in i de ändlösa och förbittrade politiska striderna, att han misslyckades i sina examina.

År 1922 kastades han för första gången i fängelse. Kommunisterna satte sig i förbindelse med Nimbkar då han frigavs, och han blev en av grundarna av Allindiska kommunistpartiet.

År 1933 var kommunisterna redo att pröva sin styrka. Men i Kalkutta upptäcktes komplotten. Nimbkar var den ledande bland de anklagade i den beryktade »Meerut-rättegången» och fick den hårdaste domen, tolv års fängelse. Denna mildrades senare till ett år — tolv månaders fanatiskt grubbel och bitterhet bakom lås och bom.

År 1939 blev han utsedd att representera arbetarsidan vid Internationella arbetsbyråns konferens i Genève. Därifrån reste han till Moskva. Han blev anvisad ett ståtligt rum med utsikt över Röda torget. Men i sista ögonblicket anlände en viktigare gäst, och Nimbkar fick ett något enklare rum. Han blev djupt sårad. Han återvände från Moskva desillusionerad beträffande partiet men fortfarande gripen av dess idé.

År 1941 sattes han ånyo i fängelse av engelsmännen på grund av sin motvilja mot det »imperialistiska kriget».

Ett år senare frigavs han och andra kommunister för att hjälpa till att vinna Indiens arbetare för krigsansträngningarna, vilka nu hade Sovjets välsignelse. Han utsågs till regeringens rådgivare i frågor rörande socialvård och arbetarskydd, vilka sorterade under dr Ambedkar, ledare för de 60 miljonerna kastlösa.

År 1944 kallades han till Delhi för att representera regeringen i den undersökningskommitté, som tillsattes i samband med en hotande poststrejk i Bombay. Han fann att postmästaren i Bombay, Krishna Prasada, hade inbjudit de sex medlemmarna i kommittén till sitt hem. Han hade just fått ett nytt hem, och detta var själva invigningsfesten. Krishna Prasada är en gammal vän till Frank Buchman och till Moralisk upprustning.

När Nimbkar kom dit, märkte han att han hade hamnat i en brokig samling människor. Där var Sir Francis Low, redaktör för *Times of India*, Lionel Jardine, en högre engelsk ämbetsman i Baroda, den man vars ändrade inställning hade väckt Gandhis intresse, en bomullsfabrikant från Egypten, en ung spänstig engelsman, kapten och adjutant hos guvernören i Bombay, och många andra.

”Nimbkar var misstänksam. Han tillkännagav torrt: »Jag är bara intresserad av en konkret lösning av posttjänstemännens arbetsförhållanden.» Ingen hade något att invända. Den engelske ämbetsmannen sade blott att hans inställning tidigare hade varit likgiltig, överlägsen och felaktig mot indierna och att han hade måst ändra sig.

Postmästaren beklagade att han inte brytt sig om att ta reda på alla detaljer rörande arbetarnas löner och hur

dessa svarade mot levnadskostnaderna. På detta svarade bomullsfabrikanten genom att beskriva hur han i Egypten lärt sig att samman med sina arbetare lägga alla korten på bordet och tänka lika mycket på arbetarnas löner som på sin egen. Nimbkars förnämsta marxistiska argument — att människan inte förändras förrän systemet förändras — föll till marken inför detta förstahandsbevis. Han hade aldrig trott att förändring kunde komma genom ett fritt val utan endast genom våldshandlingar.

Därför infann sig följande dag Nimbkar, agitatorn, på Taj Mahal hotell, där engelsmannen bodde. Ett helt livs lidelse och bitterhet vällde fram. Han angrep engelsmannen våldsamt. »Finns det någonstans i världen en sådan fattigdom som i Indien, och detta efter 150 års brittiskt herravälde? Ni drar er tillbaka med feta pensioner som vi — de undernärda — måste betala. Ni för miljonbelopp ur landet. Sedan kommer ni och talar med oss om Moralisk upprustning. Vi är ett religiöst folk. Det är inte vi som behöver bli annorlunda.»

Jardine kom att tänka på ett dussin ursäkter. Men han gav inte igen. Han sade bara, att det engelska folket liksom han själv hade gjort många misstag, men att hans mål nu var att framtiden skulle bli annorlunda.

Nimbkars raseri försvann inför en så avväpnande ärlighet. Men han var fortfarande skeptisk.

Det avgörande beviset kom för honom i och med Krishna Prasadass sätt att ta itu med postkrisen. Den började med dödläge mellan regeringen och fackföreningarna och slutade med en enhällig överenskommelse, vilken höjde 8.000 lägre posttjänstemäns löner och indirekt in-

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

fluerade lönerna för 80.000 andra posttjänstemän i andra provinser.

Nimbkar återvände till Delhi. Han gillade Moralisk upprustnings principer men kunde ännu inte själv omsätta dem i praktiken. Han kom i allvarlig dispyt med sin chef, dr Ambedkar, och avgick. Sedan råkade han in i en textilkonflikt, som berörde 5.000 arbetare, och för att göra situationen mer dramatisk satte han igång med en 19 dagars hungerstrejk. Mitt under sin fasta överraskades han av ett varmt brev med en förfrågan om hur han mädde. Det kom från en av Jardines engelska vänner. Senare sade Nimbkar: »Detta tecken på deltagande under en tid av svårigheter betydde mer för mig än alla argument.»

Han inbjöds till Caux och antog inbjudan, sedan han rådgjort med Pandit Nehru och Mahatma Gandhi, vilka båda gillade saken och bad att få en rapport när han kom tillbaka till Indien. Besöket i Caux blev vändpunkten i hans liv, och innan han for därifrån yttrade han: »För några år sedan hatade jag alla och envar med undantag av arbetarna i världen. Jag hyste ett bittert hat mot de engelska imperialisterna. Här har jag blivit djupt gripen av att få träffa engelsmän som erkänner sina misstag och blivit annorlunda. Jag vill räcka dem handen och säga att när Indien och England arbetar samman, kommer dessa båda länder att utgöra en väldig kraft för världens omskapande.»

Han sände ett brev till dr Ambedkar och bad om förlåtelse för sin förbittring och egenvilja, som lett till att han avgått som regeringens rådgivare i arbetarskyddsfrågor. Brevet nådde dr Ambedkar medan han var mitt uppe

BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST

i besvärliga överläggningar om Indiens konstitution och det grep ledaren för de kastlösa så djupt att han höll sitt nästa tal i en helt ny anda. Det betecknade en vändpunkt i de pågående förhandlingarna.

När Nimbkar kom tillbaka till Indien hade bitterheten inom det kommunala livet flammats upp. Nimbkar framhöll inför pressen: »Denna inre splittring är ett vapen i händerna på dem som är fiender till Indiens frihet. Moralisk upprustning visar på en tredje utväg i sådana tvister.»

I början av 1947 blev han ordförande i en kommitté, som fått i uppdrag att undersöka arbetslöner och arbetsförhållanden. I april 1948 lade han sista handen vid ett betänkande som enhälligt undertecknades av arbetarnas och arbetsgivarnas representanter — och detta trots att det rekommenderade avsevärda offer från arbetsgivarnas sida.

Denna enighet, som förvånade allmänna opinionen i Indien, fick följande förklaring av fackföreningsledaren B. K. Mukerjee: »Kraften i Nimbkars övertygelse förändrade alla omkring honom.»

Ända till sin död 1948 kämpade denne kommunistiske pionjär för att få marxister såväl som arbetsgivare till Caux, då båda parter enligt hans mening behövde kraften i denna högre ideologi som hade gripit honom själv helt och hållet.

Vice ordföranden för Indiska planeringskommissionen, vars ordförande är Pandit Nehru, har yttrat: »Här är en kraft som kan ta itu med och råda bot på själviskhet och vinningslystnad och allt som fördärvar människors sinnen. Inte förrän jag kom i kontakt med Moralisk upp-

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

rustning trodde jag att det fanns en idé som kunde tillämpas universellt och ge en tillfredsställande lösning.»¹

Ett av de mest intressanta tecknen på en ny enhet mellan Österns och Västerns folk fick man bevittna i Caux 1950 då Pakistans² och Indiens självständighetsdagar firades.

De nya flaggorna hissades inför den samlade konferensen av ett lag bestående av en mohammedan, en hindu och en engelsk officer. Mohammedanen hade måst lämna alla sina ägodelar när det område där han bodde överlämnades till Indien, hinduen var en revolutionsledare på vars huvud ett högt pris var satt under kriget medan den engelske officeren var den som fått uppdraget att spåra upp honom men funnit honom först i Caux.

¹ Bland andra indiska ledare som bevistat konferenser för Moralisk upprustning sedan Nimbkars besök i Caux 1946 märkes tjugo regeringsdelegater, bland dem dr B. C. Roy, premiärminister i Västbengalen; Gulzarilal Nanda, vice ordförande i Indiska planeringskommissionen, Sir V. T. Krishnamachari, medlem av kommissionen; A. N. Sinha, arbetsminister i Bihar, S. C. Lall, biträdande generalsekreterare i FN och tidigare chef för indiska arbetsministeriet; Krishna Prasada, generaldirektör för post och telegraf, och Sir Ramaswami Mudaliar, förutvarande ordförande i FN:s ekonomiska och sociala råd.

Sjutton indiska fackföreningsledare har besökt Caux. Tretton av dem innehade poster som ordförande, vice ordförande, generalsekreterare och medlemmar av fackförbundsstyrelser. Ordföranden för Indiens nationella landsorganisation under år 1949, Shastri, har besökt Caux.

Från industriledarehåll märkes fem direktörer för Tata-industrierna; Seth Ramkrishna Dalmia, ordförande i Dalmia Jain-industrierna samt Sir Shri Ram, förutvarande ordförande i indiska handelskammaren.

² Bland ledande personligheter från Pakistan som varit i Caux märkes Malik Mohammed Anwar Khan, politisk rådgivare åt guvernören i Punjab; generalmajor S. M. A. Faruki; kommandör Hajee Mohammed Siddiq Choudri, stabschef i Kungliga pakistanska flottan, och Zahur Ahmed, president i handelskammaren i Lahore. Ett uttalande av Östbengalens premiärminister, Nurul Amin, återges på sid. 210.

BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST

De som såg scenen kom ihåg Jinnahs ord en kväll i dr Buchmans hem då han var tillsammans med Moralisk upprustnings folk under sitt sista besök i London. Han kom spänd och trött, men allt eftersom tiden gick, kopp-lade han av. Såsom han då talade, förklarade en del av hans kolleger, hade de aldrig hört honom tala tidigare. Och när han skulle till att gå sade han till Frank Buch-man: »Ni har här svaret på allt hat i världen.»

III

Med Pandit Nehrus ord i minnet, att Västern måste vinna Österns hjärta, är det värt att i slutet av detta kapitel citera ett brev,¹ som Frank Buchman mottog från Indien i september 1950. Bland undertecknarna av detta brev befinner sig vice ordföranden och tre av medlemmar-na i Indiska planeringskommissionen, ordföranden för In-diens nationella landsorganisation, prorektorn för Madras universitet, statsministern i Västbengalen, undervisnings-ministern i Förenade provinserna, arbetsministern i Bihar och direktören för Tata-industrierna.

»Vi är övertygade om att det verkliga hoppet om att åstadkomma en varaktig förändring i de sociala och eko-nomiska förhållandena och skänka fred åt världen ligger i att mångfaldiga sådana praktiska resultat som dem som vi är förvissade om att Moralisk upprustning åstadkom-mit . . . Vi anser att en sådan moralisk upprustning av fol-ken är dagens behov och hoppet för framtiden . . . Vi vill att Ni skall veta hur glada vi alla skulle vara över att få

¹ Den fullständiga texten till detta brev återges på sid. 208.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

se Er i Indien i vinter tillsammans med ett internationellt lag, så att vi kan draga nytta av Er erfarenhet . . . Tillsammans måste vi lyckas med att vända utvecklingen i världen — från kris till hälsa — och att demonstrera en överbryggande ideologi för arbetsgivare och arbetare, för vänster och höger, för Öst och Väst.»

Sjunde kapitlet

HELA ASIEN KOMMER ATT LYSSNA

Lenin tänkte och talade ideologiskt. Han antydde en Lgång att kortaste vägen från Kreml till Vita huset och till nr 10 Downing Street går via Peking och Kalkutta.

Händelser i Östern visar bärkraften i hans teorier. Ryssland har skakat Washington och London genom sina framgångar i Asien, och dess inträngande där anger takten i den världspolitiska händelseutvecklingen i vår tid.

Hur kan den fria världens statsmän återtaga initiativet i Asien?

Hur kan t. ex. det ideologiska tomrummet i Japan fyllas? Ett förkrossande militärt nederlag har givit detta land en ny konstitution. Demokratins samhällsstruktur skall nu infogas i landets liv. Men endast några mil därifrån har vi Rysslands och Kinas kuster, och den idé som behärskar miljonernas liv i dessa länder, har för länge sedan tagit sig över det smala vatten som ligger däremellan. Japans 80 miljoner invånare har sålunda ännu att avgöra vilken väg landet skall gå.

I

Den 28 juli 1950, inte fullt fem år efter det att atombomberna föll över Hiroshima och Nagasaki och nio år

efter Pearl Harbour, ägde en märklig händelse rum i Washington. För första gången i Förenta staternas historia talade representanter för Japan inför senaten och kongressen.¹

De var ledare för en delegation på sjuttiosex japaner, som hade flugit runt halva jordklotet till Caux och nu var på väg tillbaka till Tokyo.

Senator H. Alexander Smith från New Jersey eskorterade sex medlemmar av den japanska riksdagen, vilka tillhörde delegationen, in i senatsalen. Den övriga delen av sällskapet fyllde en sektion av läktaren.

Förenta staternas vicepresident, Alben Barkley, introducerade gästerna. Som svar på detta talade Chojiro Kuriyama, representant för statsministerns parti.

Inte mindre än sju gånger blev Kuriyama avbruten i sitt tal av kraftiga applåder, inte bara från kammarens medlemmar utan också från läktarna. Senatorerna reste sig när han slutat tala. Han yttrade: »Vi for till Caux för att där söka demokratins sanna innehåll. Vi fann den ideologi, som kommer att stärka demokratin i Japan och som på samma gång är ett mäktigt svar på kommunismen.» Efter att ha uttryckt sin tacksamhet för Amerikas förlåtelse och dess bidrag till den japanska återuppbyggnaden, fortsatte Kuriyama: »Vi ångrar djupt Japans stora misstag. Vi bröt en nästan sekellång vänskap mellan våra bägge länder.» I senaten och på läktarna satt man dödstyst, djupt rörd över denna ärliga bön om förlåtelse från ett annat folk.

Delegationen välkomnades med samma värme i representanthuset. Här var det generalsekreteraren i det demo-

¹ Utdrag ur Congressional Record (kongressens tryckta protokoll) återgives på sid. 212.

HELA ASIEN KOMMER ATT LYSSNA

kratiska partiet, förutvarande finansministern Tokutaro Kitamura, som talade för delegationen: »Vi, det japanska folket, känner oss ansvariga för att finna ett svar på kommunismen, ett svar som kan bli grundvalen, på vilken inspirerad demokrati kan byggas i Fjärran Östern». Han yttrade vidare att de japanska delegaterna funnit detta svar i Caux. Efter kriget hade Japan trott, att det mest trängande behovet för landet var ekonomisk återhämtning. En vida mer grundläggande återuppbyggnad behövdes, och i Moralisk upprustning hade man funnit den enda moraliska grund, på vilken ett sunt ekonomiskt system kan upprättas.

I en ledande artikel kommenterade *New York Times* den 29 juli 1950 dessa tilldragelser: »Det är beklagligt men sant, att vänner av igår inte alltid är vänner av idag, vare sig det gäller nationer eller individer. Å andra sidan kan det också hända att gårdagens fiender inte är fiender idag... Fred och goodwill kan komma tillbaka, även efter de mest fruktansvärda händelser. Borgmästarna i Hiroshima och Nagasaki var med bland gårdagens gäster. Om de kände, att de också hade något att förlåta, så skedde det undret. För ett ögonblick kunde man genom det nuvarande mörkret blicka fram mot den tid, då alla människor är bröder.»¹

II

Vad låg nu bakom denna historiska tilldragelse? År 1949 reste med stöd av general MacArthur den första japanska delegation som besökt Europa efter kriget, till Caux. Den räknade trettiofyra medlemmar och leddes

¹ Den fullständiga texten återgives på sid. 215.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

av Japans förste statsminister efter kriget, Tetsu Katayama, som är ordförande i det socialdemokratiska partiet.¹

På förslag av några medlemmar av Katayamas delegation tillbragte två representanter för MRA våren 1950 i Japan. De reste från stad till stad och fick till stånd MRA-celler i fabriker och samhällen. De upptäckte människor, som under militärdiktaturens och krigets svåra år hela tiden hållit MRA:s eld brinnande i Japan.

Deras budskap väckte ett förbluffande gensvar. Inom några månader hade sjuttiosex japaner i ledande ställning blivit så gripna av det, att de var beredda att lämna skrivbord, fackföreningsuppdrag och kommunala förtroendeposter och på egen bekostnad resa runt halva jorden för att finna ett ideologiskt svar för sin nation.

III

Denna senare delegation säges vara den största och mest representativa grupp politiska, industriella och kommunala ledare, som lämnat Japan efter kriget. I delegationen befann sig också sju provinsguvernörer; medlemmar av de demokratiska, liberala och socialistiska partierna från riksdagens båda kamrar; borgmästarna i Hiroshima, Nagasaki, Kobe och Nagano; styrelseordföranden

¹ Andra medlemmar av delegationen var bl. a. Kensuke Horinouchi, tidigare ambassadör i Washington och kort före Pearl Harbour hemkallad på grund av sin opposition mot Japans militära syften; Tokutaro Kitamura, generalsekreterare i demokratiska partiet och förutvarande finansminister; S. Yamada, som representerar Hiroshima i Japans riksdag; dr Iwao Ayusawa, överdirektör i den myndighet som har översynen av de japanska fackföreningarnas verksamhet samt redaktionella representanter för tidningarna *Asahi* och *Mainichi*, vilkas uppdrag sammanlagt utgör sju miljoner exemplar.

för det största elektriska bolaget (Shibaura) och det största försäkringsbolaget (Nippon); fackförbundsledare och ledande personligheter inom undervisning, press och radio.

Innan de reste, gav premiärminister Yoshida en avskedslunch för dem, varvid han yttrade: »År 1870 reste en representativ grupp japaner till Västerlandet. Vid sin återkomst gav de en ny inriktning åt utvecklingen i den japanska nationen. Jag tror att när denna delegation återvänder, kommer också ni att vända ett blad i vår historia.»¹

Japanerna reste genom Schweiz, Tyskland, Frankrike och England och besökte Förenta staterna på återvägen till Tokyo. De tillbragte tre veckor i Caux, där de sammanträffade med statsmän och industriledare från såväl de segrande som de besegrade folken.

I Tyskland tog Förenta staternas överkommisarie emot delegationen i sitt residens i Bonn. Förbundsrepublikens kansler dr Konrad Adenauer gav en officiell mottagning för dem och yttrade då, att han kände väl till Caux och att han i hög grad värderade dr Buchmans stora bidrag till internationell enhet och social rättvisa.²

En grupp på elva delegater flög till Berlin på inbjudan av stadens borgmästare, professor Ernst Reuter. Borgmästaren i Hiroshima, Shinzo Hamai, överlämnade till Reuter ett kors, som var skuret ur veden på ett 400 år

¹ Japanske premiärministerns hälsning till MRA:s världskonferens finns återgiven på sid. 211.

² Vice förbundskansler Blücher gav tillsammans med återuppbyggnadsministern dr Wildermuth, flyktingsministern dr Lukaschek och arbetsministern dr Storch en middag för den japanska delegationen. Andra mottagningar gavs av borgmästarna i Berlin, Köln, Duisburg, Düsseldorf, Essen, Gelsenkirchen, Hamburg och Bremen.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

gammalt träd, planterat då staden grundlades. Detta träd var ett heligt kamferträd. Dess rötter sträckte sig under vägar och gångbanor, som måste gå i vågor över dem, ty ingen ville hugga av rötterna på det heliga trädet. Det splittrades av atombomben, men stammens kärna förstördes inte. Ur denna kärna skars korset. Lukten av kamfer finns fortfarande kvar däri.

Under tiden besökte en annan grupp Rom och mottogs i audiens av påven samt av medlemmar av italienska regeringen. Hela delegationen besökte också Paris och London, där kommunala och politiska myndigheter gav officiella mottagningar för japanerna.

IV

Under sin resa runt världen började japanerna att i sin egen delegation finna den enhetens hemlighet, som hela deras folk behöver. En av delegaterna var polismästaren i Osaka, Eiji Suzuki. Han har ett farligt arbete. Hans hustru brukar säga att när han går hemifrån på morgonen, vet hon aldrig om han skall komma tillbaka välbehållen på kvällen. Så våldsamt är det hat som hans verksamhet framkallat hos en del av invånarna i Osaka.

Polismästaren är en storgväxt man med den mask av hårdhet, som hör samman med hans arbete. En av hans bittra fiender var också med i delegationen, Katsuji Nakajima, som är en av ledarna för det japanska metallarbetareförbundet med sina 200.000 medlemmar.

Nakajima är föga mer än hälften så stor som polismästaren men en verklig kämpe. Han var i Hiroshima, när atombomben föll och har märken av den än idag. Han är

en öm make och fader och målar och tecknar utsökt på lediga stunder.

Men han avskydde polismästaren till den grad, att medan de flög runt halva jorden yttrade han inte ett ord till honom.

Det finns eld i blicken bakom glasögonen. Men den kvävdes av tårar, då han en dag i Caux uppsökte polismästaren och bad om förlåtelse för sitt hat. Han förstod, sade han, att allt vad han talat om broderskap mellan människor var verklighetsfrämmande, när han själv hyste ett så brinnande hat till en annan människa.

Följande dag reste sig polismästaren från sin plats under ett av konferensens sammanträden, och inför 1.400 människor från nationer runt hela världen bad han Nakajima om förlåtelse för sitt hat mot socialister och kommunister. Han yttrade: »Jag har blivit överväldigad av ert mod. Det har uppstått en kedjereaktion i mitt eget hjärta. Fastän jag är motståndare till kommunismen har jag blivit helt fri från mitt hat mot kommunisterna, som jag klandrat och bekämpat i årtal.»

En person från ett annat land, som i årtal bott i Japan och vet hur reserverade och stolta människorna är där, sade att om han inte sett detta med egna ögon, skulle han aldrig trott att något sådant kunde hända. En av medlemmarna av den japanska riksdagen beskrev händelsen som »den största gåva som kunde givas till Japan. Den ger svaret på det hat, som hotar att slita sönder Japan i inbördeskrig.»

Nakajima och polismästaren beslöt att kämpa tillsammans för att ge svaret på hatet till hela Östern och lära ut enhetens hemlighet.

I ett avskedstal före avresan från Amerika den 6 augus-

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

ti 1950 — på dagen fem år efter det att atombomben fälldes över Hiroshima — yttrade Nakajima: »Hatet var mitt enda vapen i arbetarrörelsen. Jag for till Caux med hat mot amerikaner och kapitalister såsom grundvalen för den lära jag lät medlemmarna av mitt fackförbund få till livs. Men i Caux började jag inse att med detta våldsamma hat kunde jag varken lösa min familjs problem eller problemen i mitt eget hjärta, inte heller mina partikamraters problem. Erfarenheten av hur detta hat försvann var för mig en andlig chock till och med större än den fysiska chock jag fick i Hiroshima. Detta är enda vägen för Japan och enda vägen för världen. Orden stöcker sig i halsen på mig. Jag vet inte riktigt vad jag skall säga. Men jag reser i morgon med den starka förvisningen att vi i våra hjärtan är djupt förenade med varandra. När jag kommer tillbaka till Japan, väntar många vänner på mig, bland dem mina vänner i kommunistpartiet. Dessa kommunistvänner kommer att ställa många, många frågor — t. ex. vad jag såg i Förenta staterna. Jag tänker svara dem så här: 'Japan och Amerika måste bindas samman. Men hur skall det gå till? Japanerna måste ändra sig nu. Men säkert måste också amerikanerna ändra sig en hel del. En ny ideologi skall föra Japan och Amerika samman. Förvandling och enhet — det är detta som kommer att ge världen verklig fred.' I vårt hörn av östra halvklotet flyter blod. Men glöm inte att några av oss också kommer att kämpa med allt vad vi har för en ny ideologi.»

Under de tre första månaderna efter sin återkomst har medlemmar av delegationen talat till över en miljon människor på möten och genom press och radio. De har också i sitt nyvunna lagarbete demonstrerat den enhet, som en

HELA ASIEN KOMMER ATT LYSSNA

överbryggande ideologi kan skapa. Konservativa och socialister har arbetat och talat tillsammans. Försoning och offentliga ursäkter har klart bevisat dessa mäns fasta beslut att följa sin övertygelse.

En medlem av riksdagen säger att han är övertygad om att »MRA:s ideologi kommer att tränga in i varje område av Japans liv». Och polismästaren Suzuki skriver: »Två ting tycks göra det djupaste intrycket på folk — det ena är min egen upplevelse av förvandling i Caux och det andra den praktiska tillämpningen av den högsta ideologin i världen. Jag är fast besluten att utbreda MRA i Japan, så att detta land blir upprättat.»

V

Japanerna sammanfattade den betydelse deras resa skulle kunna få för hela Asiens framtid i ett uttalande¹, som stod att läsa på första sidan av den engelska tidningen *Observer*. Där sade de: »Ryssland har gått framåt i Asien, därför att Sovjets regering kan konsten att föra ett ideologiskt krig. Den kämpar för att vinna människors sinnen och tankar. Vi vädjar till Västerlandets regeringar och folk att göra detsamma — att utbilda sig till experter i Moralisk upprustnings teori och praktik, den ideologi som hör framtiden till. Då kommer hela Asien att lyssna.»

¹ Uttalandet återgives i sin helhet på sid. 216.

Åttonde kapitlet

VILKEN VÄG VÄLJER AFRIKA?

I Afrika lever 150 miljoner människor. Under tre århundraden kom slavskeppen dit, och slavhandlare med piskor och kedjor lastade sina båtar fulla med afrikaner, som de släpade med sig ut i världen. I nära hundra år har folken i Afrika levt under europeiskt herravälde.

I mer än hundra år har afrikanerna fått bevittna hur guld, diamanter, timmer, palmolja och rikedomar av alla slag strömmat ut ur deras hemland. Afrikanerna fick bestå arbetskraften, medan köpmännen och de europeiska kolonisterna inhöstade de stora vinsterna.

Trots den västerländska »civilisationens» många fördelar — administration, lag och ordning, hygien och undervisning — och trots den hängivenhet, med vilken många européer tjänat Afrika och givit sina bästa år där, tror ändå afrikanerna att de skulle haft det bättre, om de fått sköta sig själva. *Självstyrelse* är den dröm och stora lidelse, som behärskar de afrikaner, vilka nu börjar vakna och sätta sig in i världshändelserna.

De har lärt känna Västerlandets materialism och avskyr den. De har ännu inte fångats av den materialistiska ideologi, som behärskar Östeuropa. Men det finns en tendens bland afrikanerna att välkomna kommunismen som något som kan hjälpa dem att bryta makten

hos dem som regerar och enligt deras uppfattning också exploaterar dem. Och få saker irriterar en afrikan mer än att få »kommunistfaran» påpekad av en medlem av en »imperialistisk ras».

På samma gång befinner de sig i ett dilemma, eftersom de ännu inte beslutat vilken väg de skall välja. Förnuftet säger dem, att deras folks trygghet och bestämmelse hör ihop med Västerens demokratier. Känslorna driver dem österut, mot kommunismen.

Men när afrikaner får se en ideologi i funktion, som kämpar för både Öst och Väst, en ideologi grundad på förändring för den vita rasen likaväl som för varje annan ras, så accepterar de den helhjärtat.

I

En stor del av de vita i Afrika bor i Sydafrikanska unionen. Hur påverkar då förvandlingens ideologi boerna och engelsmännen där, deras förhållande till varandra och till de färgade raserna?

Under åren 1949 och 1950 har *Den glömda faktorn* uppförts i Sydafrika. Sammanlagt har 75.000 personer sett skådespelet vid 104 föreställningar. Halva regeringen och mer än hälften av medlemmarna i parlamentet har närvarit.

Tre möten har hållits i parlamentet. Ett av dessa leddes av dåvarande talmannen i representanthuset, C. M. van Coller, det andra av nuvarande talmannen, J. F. T. Naudé,¹ som utsände en personlig inbjudan till samtliga

¹ Ett anförande av Naudé vid världskonferensen i Caux återgives på sid. 217.

medlemmar av representanthuset. Det tredje mötet leddes av talmannen i senaten, C. A. van Niekerk.

Efter dessa möten flög fyra medlemmar av sydafrikanska parlamentet till Caux. Två av dem tillhörde United Party (oppositionens parti) och de två andra respektive Afrikaner Party och nationalisterna (regeringspartier). Efter besöket i Caux reste några av dem till Tyskland, Holland och England för att studera MRA:s verksamhet i praktiken. I ett anförande till en samling affärsmän i London yttrade medlemmen av nationalistpartiet följande:

»Det är en överraskning för mig att bli mottagen på detta sätt vid en engelsk sammankomst. Det är ett bevis på någonting nytt, eftersom jag har bekämpat engelsmännen i hela mitt liv. Mina förfäder gjorde detsamma före min tid. I skolan tvingades jag att lära mig engelska men hemma fick jag lära mig hata. Jag lärde också mina barn att hata.

I Caux fick jag se en hel del. Sedan reste jag till Tyskland och Holland. Jag bodde i privata hem och fick tillfälle att på tu man hand diskutera saker och ting med olika människor. En kväll tillbringade jag hemma hos direktören för Gelsenkirchens gruvbolag. Jag såg hur direktörens fru hade ett hjärtligt samtal med en kommunistisk fackföreningsledare från makens gruvor. Själv var jag anti-kommunist, men trots det tillbringade jag en av mitt livs lyckligaste kvällar i en f. d. kommunistens hem.

Om vi i Sydafrika vill räkna med en framtid, måste vi rikta blicken mot andra länder bortom haven. Vår gräns går inte vid Limpopofloden utan vid mänsklighetens yttersta utposter här på jorden.»

Folk ur alla samhällsgrupper i Sydafrika såg föreställ-

ningar av *Den glömda faktorn*, européer, infödda, Kaplandets färgade folkslag och indier. Den första föreställningen för enbart infödda ägde rum i ett av samhällena i Gold Reef-området. Här hade publiken ovanan att komma sent till teatern. Men tjugo minuter innan ridån gick upp, var salongen så fullsatt att ingen mer kunde komma in. När pjäsen var slut, reste sig publiken och sjöng med djup känsla Zululandets nationalsång.

Andra föreställningar för infödd publik hölls såväl i industridistriktet som vid Adams College i Natal och vid Loveday College. »En av orsakerna till att vi bantufolk inte kommer längre än vad vi gör är att vi inte kommer överens inbördes», framhöll en av dem. »Om en zulu är ordförande i en styrelse, vägrar basutoledamöterna att samarbeta, och om någon av dem är ordförande, håller sig zulustammen på sin kant. Sedan vi tillsammans såg *Den glömda faktorn* har vi haft det hittills bästa sammanträdet i den kommunala styrelsen för vårt samhälle.» En bantuledare sade: »Det här smälter människors hjärtan, och det är vad vi behöver mest av allt i det här landet».

Rasproblemet är brännande aktuellt i Sydafrika. Det har kostat människoliv under det gångna året. Men vid några tillfällen då man väntade oroligheter förblev allt lugnt, och mer än en tjänsteman som har hand om frågor rörande de färgade gör gällande, att *Den glömda faktorn* bidragit till att förhindra blodsutgjutelse.

Manilal Gandhi, som är utgivare av den sydafrikanska tidningen *Indian Opinion*, vilken hans far Mahatma Gandhi grundade, kom med sin familj för att se skådespelet. Då han skildrade det i sin tidning skrev han: »Moralisk upprustning är en ledly i vår mörka och stormiga

värld och kommer att leda oss in på den rätta vägen. Vi känner att mörkret som omgivit oss, har genombrutits.»¹ Denna föreställning ägde rum i Gandhi Hall i Durban kvällen före den dag då indierna protesterade mot lagen om inskränkning i hemorts- och flyttningsrätten för de färgade.

R. P. Erasmus är vice ordförande i Sydafrikas gruvarbetarefackförbund. År 1922 ledde han den största strejken i landets historia. Tretton tusen strejkande var organiserade i beväpnade styrkor. I Johannesburg proklamerade man undantagstillstånd. Över 700 människor förlorade livet. Det var denna revolt som störtade Smuts' regering. Erasmus var »kommenderande general» för de strejkande, och i Sydafrika är han fortfarande känd som general Erasmus. Sedan strejken hade slagits ned, arresterades Erasmus och dömdes till döden. Hans dödsdom förvandlades till hårt straffarbete, och efter tre år var det en hård och bitter man, som tog upp gruvarbetarnas sak igen.

Erasmus såg *Den glömda faktorn* samma kväll som en av direktörerna i den gruva, där han fortfarande arbetar under jorden, fastän han är 66 år gammal. Dagen därpå sade direktören till honom: »Erasmus, jag såg *Den glömda faktorn* i går kväll, och aldrig mer kommer jag att behandla någon arbetare, som om han vore mindre värd än jag själv». Erasmus replikerade: »Och aldrig mer skall jag påyrka strejk, när vi kan lösa våra problem på det här sättet».

Under några månader tänkte han i stillhet igenom sin övertygelse utan att tala så mycket om den. Sedan in-

¹ Artikeln i sin helhet återgives på sid. 218.

bjöds han till en mottagning hos borgmästaren i guldgruvestaden Springs. Efter några formella tal reste sig Erasmus och frågade om han fick säga någonting. Alla lystrade, ty man kände väl till hans förflutna. »Efter *Den glömda faktorn* drack jag te med en gruvdirektör», sade Erasmus. »Det är första gången under mina 40 år i gruvorna som det har hänt. Vi håller på att förinta varandra i världen. Jag såg en gång en strid mellan en babian och en bulldogg. Till slut låg babianen död, och hunden måste slås ihjäl. Vi har varit likadana, men nu ligger saken annorlunda till. Om lagarbete blir verklighet, kommer framtiden att ljusna. I annat fall går vi mot det stora mörkret.»

Erasmus är nationalist. Han kämpade under Paul Kruger, och erfarenheterna från boerkriget bränner ännu i hans sinne. Tårarna rann nedför hans kinder, när han besökte det hus vid Genève sjön, där en gång den gamle presidenten dog i landsflykt. Erasmus opponerade sig 1949 mot att gruvarbetarna skulle delta i Caux-konferensen, men 1950 påyrkade han, att en delegation skulle sändas på fackförbundets bekostnad. Ordföranden, vice ordföranden och generalsekreteraren kom till Caux.

De berättade hur en konflikt nyligen uppstått, som var exakt lik en konflikt, vilken tidigare oroat industrin i två år. En förlikningskommission med representanter från regering, fackförbund och gruvornas arbetsgivareförening hade kört fast. »Jag var utled på den ständiga striden inom vår industri och tänkte att arbetsgivarna kanske kände det på samma sätt», sade gruvarbetareförbundets ordförande. »Därför föreslog jag, att saken skulle ajourneras medan båda parter granskade frågan i Moralisk opprustnings anda. Resultatet blev att en överenskom-

melse nåddes på fjorton dagar.» En observatör från arbetsgivarsidan anmärkte: »En sådan överenskommelse har vi aldrig tidigare nått i vår industris historia».

Generalsekreteraren i fackförbundet, E. R. van Rensburg, som besökte Caux senare än de andra, bekräftade ordförandens uttalande, att förhållandet mellan gruvarbetarna och arbetsgivareföreningen nu var det allra bästa till följd av Moralisk upprustnings arbete.

»Utom de vanliga problemen mellan industrins båda parter, har vi i Sydafrika också rasproblemet», sade han. »Jag skall göra allt jag kan för att rasfrågan skall finna en lösning, som står över partipolitiken och som grundar sig på Guds ledning.»

Så inbjöds Erasmus till England. »Det är inte någon plats som passar mig», var hans första tanke. Men till slut bestämde han sig för att resa, och när han kom dit möttes han av mycken vänlighet. Bland dem han sammanträffade med där var också Lord Hardinge av Penshurst, som varit privatsekreterare åt tre engelska kungar. Det fanns tre skäl, sade Erasmus, varför han skulle tycka illa om Lord Hardinge. För det första var denne engelsman, för det andra tillhörde han »överklassen», och för det tredje var han »kapitalist». Men Moralisk upprustning gav dem en verklig grund för förtroende och vänskap.

När Erasmus flög tillbaka till Sydafrika, medförde han som ett dyrbart minne ett fotografi av dem båda tillsammans. Han sade: »Då jag flyger tillbaka, skall jag slänga vartenda uns av min bitterhet i havet». I Johannesburg berättade han på ett möte om sin resa: »Jag for till England och träffade där många engelsmän som blivit annorlunda, och av dem lärde jag mig mycket».

Erasmus har fått ett nytt hem. Förr brukade han göra av med det mesta av sin lön utanför hemmet. Nu har de skaffat sig en soffa, stolar och en ny matta. Hans hustru säger: »Förr var det inte alltid med någon större glädje jag väntade hem honom. Nu väntar jag otåligt på att få se honom i dörren.»

Efter sin återkomst till Sydafrika har Erasmus tvingat de klasskampens förespråkare till reträtt, som angrep honom i fackförbundet, och det har skett genom att han påvisat, hur gruvarbetarna haft större framgångar under ett enda år genom Moralisk upprustning än genom många års kamp med andra metoder.

II

Då det gäller Afrikas framtid är få grupper av större betydelse än de färgade studenter från denna världsdel, som kommer till England för att fullfölja sin utbildning. De siktar alla till ledande ställningar vid återkomsten till Afrika, och många av dem har redan skaffat sig en position och uträttat mycket bland sina landsmän.

Men i England möter dem ofta svårigheter. En framgångsrik ung konstnär från Guldkusten berättar följande: »Vi blir desillusionerade, redan när vi söker efter husrum. Det är lätt att skaffa en lista med adresser, men en helt annan sak att finna en värdinna, som är villig att ta emot en färgad student. Följden blir, att många av oss måste bo i överfulla logement, fullständigt utestängda från engelskt hemliv. Helt naturligt håller vi ihop sins emellan, och den harm och bitterhet vi känner borrar sig allt djupare in i oss. De flesta bildade afrikaner är starkt nationalistiskt sinnade redan när de kommer till England.

Dessa nationalistiska känslor fördjupas allteftersom vi mer och mer uteslutes från personlig kontakt med engelsmän.»

Kommunisterna lägger ner stor möda på dessa afrikanska studenter — de färgade folkens framtida ledare. Så till exempel får de veta att de kan erhålla *kostnadsfri* utbildning vid Karlsuniversitetet i Prag, i nästan vilket ämne som helst från zoologi till atomforskning. Ett antal av dem har tagit emot detta lockande erbjudande, föga anande dess verkliga innebörd.

Likaså står kommunisthemmen öppna för färgade studenter, som där får ett hjärtligt mottagande. Efter en tid inbjuds de till kommunistiska möten och får tillfälle att tala om rasproblemen. I våra dagar hyser de flesta studenter från kolonierna en viss sympati för de kommunistiska idéerna. Orsakerna till kommunismens framgång bland dem sammanfattas av en afrikansk student på följande sätt:

1. Kommunisterna behandlar oss bättre än ickekommunisterna gör.
2. De lovar oss frihet från rasdiskriminering — och de håller vad de lovar.
3. De lovar kolonialfolken frihet från ekonomisk exploatering.
4. De lovar självstyrelse omedelbart.
5. De underblåser och utnyttjar den bitterhet och det rashat som ligger latent i varje folk, styrt av en annan ras.

Ären 1947 till 1950 har mer än sjuttio afrikanska studenter besökt Caux, och de flesta av dem har rest därifrån fast beslutna att föra Moralisk upprustning till sina länder. En sådan student återvände efter ett kort besök

VILKEN VÄG VÄLJER AFRIKA

i Caux 1949 till sitt universitet för att ge svaret på den bitterhet som rådde bland hans studerande landsmän, av vilka några t. o. m. avbrutit sina studier för att sätta sig in i sprängämneslära och revolutionsteknik. Genom hans ansträngningar och med hjälp från några av universitetsstadens invånare började inom några månader stämningen bland dessa studenter att förändras. Följande sommar kom sex av dem till Caux i sällskap med honom och hans fru.

Aaron Obonna heter en medicine studerande från Nigeria. I Caux hörde han människor enkelt och praktiskt förklara, hur tillämpandet av absoluta moraliska normer och Guds ledning hade förvandlat deras egna liv och börjat påverka livet i deras nationer. Den dag då han for från Caux yttrade han: »Först trodde jag att man här ville underhålla oss med teoretiska spekulationer. Nu vet jag, att det som sägs från plattformen är realiteter. I min stilla stund i morse skrev jag ned: 'Genom att lägga fram MRA:s ideologi och ge den till oss afrikaner har Frank Buchman gottgjort de många synder, som de vita har på sitt samvete gentemot de färgade folken. Vi skall ansluta oss till denna ideologi och stödja den. Vi skall leva den för all framtid. Den är det enda hoppet för Afrika, ja för alla folk.'»

En engelsk ämbetsman, som varit i kolonialministeriets tjänst under de senaste sexton åren, hörde Aaron Obonna tala i Caux. Engelsmannen yttrade efteråt: »Ett av de stora spörsmålen under nittonhundratalets andra hälft är frågan om vilken ideologi, som skall vinna världens färgade folk. Om de vänder sig till kommunismen, så beror det på att vi misslyckats med att erbjuda dem ett bättre alternativ. Det har tagit lång tid för mig att inse denna

sanning. Obonna berörde den orätt de vita gjort sig skyldiga till i Afrika. Det var inte lätt för mig att acceptera det talet. Min släkt — min far, morfar och farfar — har tjänstgjort i Afrika, i Indien och på andra platser. Vi har varit mycket stolta över det arbete vi utfört där. Men om de färgade folken i världen inte vill ha det slags 'demokrati', som vi visar dem, vems fel är det då? Jag har haft en djupt rotad inställning mot afrikanerna, som kan uttryckas med dessa ord: 'Se vad vi gör för er! Se vilket arbete vi lägger ner!' Jag krävde tacksamhet och kände mig förnärad, när jag inte mötte den. Nu börjar jag upptäcka de orättvisor, som de vita gjort sig skyldiga till gentemot de färgade folken i många delar av världen, och jag ångrar dem djupt. Vårt största behov i Afrika är en ideologi, som kan inspirera och förändra människor och som både svarta och vita kan enas om. Detta är just vad Moralisk upprustnings ideologi åstadkommer. Jag vill helhjärtat ställa mig bakom dessa afrikaner i deras kamp för ett nytt Afrika, byggt på absoluta moraliska normer och på Guds ledning. För att på ett effektivt sätt kunna göra det, vet jag att jag måste börja med en fundamental förändring av min egen inställning.»

III

Dr Nnamdi Azikiwe, känd bland miljoner människor som Zik, är ordförande i Nationalrådet i Nigeria och Kamerun och en av de mest inflytelserika männen i dagens Västafrika.

Han är fyrtiosex år gammal, gift och har fyra barn. Han tillhör Ibo-stammen, och hans far ämnade först skicka honom till England för utbildning. Men så hände en

gång att en engelsk officer skymfade fadern, och denne beslöt då att i stillhet sända sonen till Amerika. Pojken visade sig besitta både framåtanda och karaktär. Sina terminsavgifter kunde han betala genom att arbeta i kolgruvor och på fabriker, diska på restauranger och t. o. m. delta i boxningsmatcher.

Han började sina studier vid Lincoln University och avlade magisterexamen i naturvetenskapliga ämnen vid Pennsylvania University. Han utmärkte sig också i idrott. Under träningen för de brittiska imperiespelen 1924 i Londons White City kände sig Zik förolämpad å egna och sin ras' vägnar av några andra deltagare från brittiska samväldet. Han slutade då att begagna sitt engelska namn »Benjamin» och har sedan dess aldrig använt det.

Han återvände 1935 till Västafrika och startade en rad tidningar. Av dessa finns nu fem stycken, vilka läses av tusentals invånare i Nigeria, och de utövar större inflytande än någon annan grupp tidningar i landet.

År 1946 valdes Zik till ordförande i Nationalrådet för Nigeria och Kamerun. Detta råd representerar omkring 200 fackföreningar, politiska partier och olika stammars organisationer. Sedan dess har han varje år av sagt sig men blivit återvald.

Under senare år har det i Nigeria vuxit fram en stark övertygelse om att konstitutionen borde revideras, så att afrikanerna finge mer att säga till om i egna angelägenheter. I egenskap av ordförande i Nationalrådet påyrkade Zik bestämt en dylik förändring. De brittiska myndigheterna svarade honom till en början, att han »inte representerade någon».

Zik ställde då upp som kandidat till den lagstiftande församlingen och invaldes med stor majoritet. De brit-

tiska myndigheterna betraktade honom alltjämt med stor misstro. Därför reste Zik under nio månaders tid runt i alla delar av Nigeria och med folkets stöd för den tanken, att han skulle fara till England, för han för att sammanträffa med kolonialministern och framlägga förslag till en femtonårsplan för Nigerias övergång till dominion. Han fick ett dåligt mottagande i England. Han smutskastades av vissa tidningar, och resultatet av besöket blev att han uppmanades att »resa hem och samarbeta».

När han kom tillbaka till hemlandet, återtog Nationalrådet sitt förslag till konstitutionell reform och antog ett mer radikalt »frihetsmanifest» med krav på *omedelbar* självstyrelse helt utanför det brittiska samväldet. I oktober 1949 tog Zik nästa steg i sin kampanj. Eftersom man misslyckats, när det gällde att vinna Nigerias regering och kolonialministeriet i London för det tidigare förslaget, beslöt hans organisation att sända delegater till varje internationell sammanslutning, som kunde ge dem en plattform. Zik inbjöds att tala inför »folkkongressen mot imperialismen», som gick av stapeln i London, att sedan fortsätta till Prag för en konferens om de »mänskliga rättigheterna» och att slutligen besöka Moskva.

Vid ankomsten till England angreps Zik återigen av vissa tidningar. »Svart bråkmakare» löd rubriken på en artikel med en bild av Zik i helfigur.

En kväll inbjöds han till ett hem i London, där han möttes med hjärtlighet och behandlades som en ärad gäst av sin engelske värd. Det var i det hemmet han lärde känna Moralisk upprustning. »Av alla de gånger jag varit i London», sade han, »är detta första gången, som jag behandlats som en jämställd i någons privata hem.»

Han och hans generalsekreterare inbjöds till Caux. De

accepterade inbjudan. Vad Zik fann där beskrev han senare som »en fredens ö i ett hav av konflikter». Han fick se talrika bevis på att den mänskliga naturen kan förändras. Efter tre dagar i Caux kunde han med djup övertygelse säga: »Frågan gäller inte, om Nigeria har rätt eller om England har rätt, utan *vad som är rätt för Nigeria*. Vår bön för Nigeria är: 'Genom Guds ledning skall Nigerias folk befrias från hatets, fruktans och misstrons slaveri. Kärlekens eld skall inte utsläckas i Nigeria. Den absoluta ärlighetens, renhetens, osjälviskhetens och kärlekens fackla skall brinna på nytt och visa vägen inte bara till ett nytt Nigeria utan också till den nya värld, som håller på att skapas.'»

Strax efter återkomsten till London fick han nyheten om att tjugo människor hade dödats, då polisen öppnat eld mot de strejkande vid kolgruvorna i Enugu. Afrikanska medlemmar av kommunistpartiet ansatte honom genast, för att han skulle ge order om repressalier och om strejk även bland järnvägsmännen. Zik sade bestämt nej. I stället sände han ett telegram, som lär ha betytt mycket för att lugna situationen.

Trots starka påtryckningar gav han upp sin plan att besöka Prag och Moskva. Detta beslut kom att kosta honom mycket. *Daily Worker*, det engelska kommunistpartiets organ, angrep honom och antydde, att man skulle ställa till svårigheter för honom, då han kom hem till Nigeria. Han sammanträffade med kolonialministern, innan han for från England, och enligt *Times* uttryckte Zik en förhoppning om att det skulle råda »sunt förnuft hädanefter och bättre förståelse på båda sidor. Han vore villig att modifiera sina krav på fullständigt oberoende,

om den brittiska regeringen vore beredd att ändra sin inställning.»

Zik flög så hem till Nigeria. Några av hans viktigaste motståndare inom det politiska livet tog emot honom vid flygplatsen. Han inbjöd en av dem att följa med hem i bilen. Under färden bad han om förlåtelse för den politiska rivalitet, som hade rått dem emellan, och sade att han nu för enighetens skull ville stå till hans tjänst och samarbeta med honom.

En av de viktigaste uppgifter Zik satt sig före har varit att ena de politiska partierna i Nigeria. I det arbetet har han ständigt nytta av det han fick lära sig i Caux. Som så många andra är han ännu inget helgon — men en ny ideologi har börjat förändra det sätt varpå han tar itu med problemen. Nyligen avslutade han ett viktigt politiskt tal med att hänvisa till sina upplevelser i Caux och varnade sina åhörare för att anklagande peka finger mot någon utan att tänka på att tre fingrar då pekar tillbaka på en själv. »Den kraft, som kan skapa en förändrad inställning, är den glömda faktorn i Nigerias politiska liv», fortsatte Zik. »Frågan borde inte vara, vem av våra motståndare som har fel, utan vad som är rätt. Det finns ingen anledning, varför Nigeria inte skulle kunna få den anda, som råder i Caux.»

Hans tidningar började också publicera nyheter om Moralisk upprustnings kamp för en ny världsordning. Bland annat har flera av Frank Buchmans tal återgivits ordagrant. Och i ett telegram till en god vän säger han:

»Efter min återkomst till Nigeria har andan från Caux fungerat på ett enastående sätt i vårt politiska liv. Det gläder dig säkert att höra, att jag försonats med alla mina tidigare politiska fiender... Folk är glada men häpna.

VILKEN VÄG VÄLJER AFRIKA

De undrar, vad i all världen som åstadkommit detta. Jo, det är den glömda faktorn som är orsak till det. Därför är jag tacksam mot Frank Buchman. Andan i Caux gör underverk.»

Samtidigt har Zik och hans parti, som tidigare velat stå över de officiella diskussionerna om en revision av Nigerias konstitution, nu tagit aktiv del däri. Zik spelade också en ledande roll helt nyligen, när det gällde att bilägga en arbetstvist, som berörde 30.000 arbetare, genom att sammanföra parterna till vänskapliga överläggningar. I en ledande artikel med rubriken »Andan i Caux» skrev hans främsta tidning *West African Pilot* den 5 juni 1950:

»Den fråga som är på allas läppar lyder alltså: Har afrikanen förmågan att förverkliga sin bestämmelse? Kan han mobilisera en tillräckligt stor intellektuell och moralisk kraft för att bekämpa de onda krafterna? Vi tror att han kan det. Men då förutsätter vi, att både ledare och gemene man behöver andan från Caux... Det är den enda väg som leder till frihet för Afrika.»

Nionde kapitlet

CAUX

Världen betraktade en gång demokratin som dörren till framtiden. Men i vår tid är massorna skeptiska. De ser demokratin på defensiven medan den kämpande materialismen med sin bestickande logik och sina djärva attacker angriper dem från alla sidor. Den tycks erbjuda den enda framkomliga vägen.

Kan demokratin vinna tillbaka sin förlorade plats i miljonernas hjärtan?

Under de senaste fem åren har man i Caux i Schweiz demonstrerat ett sätt att leva demokratin, som fångat intresset hos män och kvinnor ur alla raser, miljöer och kulturer. Den har utrustat dem med en revolutionär hänförelse att göra den inspirerade demokratins ideologi till den avgörande faktorn i sina folks liv.

Konferenserna i Caux har besökts av 30.000 delegater från 103 länder. Bland dem märkes tio premiärministrar och 93 regeringsmedlemmar, dessutom fackföreningsmän som står i spetsen för sammanlagt 40 miljoner arbetare i 34 länder. Två tusen marxister och kommunister har kommit för att finna en högre ideologi.

Fjorton senatorer från Förenta staterna och tjugotre

CAUX

medlemmar av representanthuset har deltagit i de olika delegationerna till Caux från en rad parlament i världen.¹

Tjugoen länder i Europa, tjugotvå afrikanska och tjugotvå amerikanska stater samt tretton länder i den muhammedanska världen och Mellersta Östern har sänt delegationer. Från Fjärran Östern har fjorton nationer varit representerade. Caux är den sanna ideologins Mecka.

I september 1950, då aderton av Indiens ledare sökte hjälp för att kunna ge sitt folk ideologisk träning, vände de sig inte till Moskva, inte till London, inte till Washington utan till Caux, därför att Caux ger åt både Öst och Väst — åt alla människor överallt — pånyttfödelsens hemlighet, modellen till en återuppyggt värld.²

I

Vad är det för hemlig kraft i Caux som inte finns på andra konferenser?

Vice talmannen i franska senaten sade en gång: »Vi har misslyckats med att ena Europa därför att vi försökt göra det på en politisk och ekonomisk grundval. Vi behöver den gemensamma moraliska grund som man finner i Caux.» Och en delegat i Förenta nationerna yttrade vid ett tillfälle: »Vid många konferenser är problemen kring bordet större än de som finns på bordet. Caux är konferensen med ett botemedel, ty man tar där itu med ett problem som inte ens finns med på dagordningen vid vanliga konferenser — den mänskliga naturen.»

En ledare för 28.000 arbetare vid flygbolagen i Indien

¹ Rapporten till amerikanska kongressen från dess officiella kommitté till Caux återgives i utdrag ur kongressens protokoll på sid. 219.

² Se sid. 221, 224 och 228 för ytterligare material om Caux.

kom till Caux. I hans inre brände minnet av fängelsevis-
telser och misshandel. När han kom var han bitter, cynisk
och utan hopp. Han började att förändras. När han blev
klar över de moraliska problemen i sitt eget liv såg han
också klart sitt folks moraliska problem. Hans åsikt hade
varit den att hans land borde lämnas i fred och hålla sig
utanför, medan Ryssland och Amerika utkämpade kam-
pen sinsemellan och avgjorde hur världens framtid skulle
se ut. Nu började han förstå att det inte var Amerika
eller Ryssland utan miljoner män som han själv som kunde
forma framtiden. Han reste ifrån Caux, fast besluten
att ägna sig åt att återuppbygga människor. Då han åter-
vände till sitt land hörde han till de uppbyggande kraf-
terna och var besluten att tillsammans med sina lands-
män göra sin insats för att omskapa världen.

Att människor förändras och förnyas är en normal och
daglig erfarenhet i Caux. Det kan bli det normala pro-
grammet också för regeringar.

Caux tar itu med människor och omdanar dem så att
deras inställning till allt och alla förändras. Frank Buch-
man uttrycker det på följande sätt: »Det låter som en
upptäckt, men det behövs nya människor. En ideologi,
som betyder nya människor, det är en överlägsen ideologi.
Det är en kraft man måste räkna med. Kraften hos en
överlägsen idé. Är det icke en överlägsen ideologi, om vi
har något som är bättre? Människonaturen förändrad,
och så radikalt förändrad att alla människor säger om er:
'Den här mannen är verkligt inspirerande att umgås
med.' Det betyder nya människor vid konferenser —
människor som lever annorlunda, som handlar annorlun-
da när de kommer hem — radikalt annorlunda. Det är
denna förändring arbetarna väntar sig hos arbetsgivarna

och som kommer att möta deras krav på mer än halva vägen. Med en kedja av människor, som lever ut en överlägsen ideologi, smälter snart skiljaktigheterna bort, och livet blir en glad realitet.»

Människor finner nytt liv i Caux. Människor av varje slags tro och människor utan någon tro finner att absoluta normer kan tillämpas på deras egna liv och på deras folks liv.

En hamnarbetare från Liverpool säger: »Aldrig har det från Kreml kommit någon idé som kan mäta sig med Moralisk upprustnings fyra normer».

Förvandling gäller för alla människor. Den börjar när dessa normer tillämpas på ett drastiskt sätt. Människor med denna erfarenhet äger en realitet som de kan ge vidare åt andra. Och när människor förändras på detta plan, kommer en ny dimension in i deras liv. Ty svaret på till synes olösliga problem ger sig av sig självt, allteftersom fruktan, hat och likgiltighet försvinner hos dem som skapar problemen.

I Caux lär sig människor att den mänskliga naturen kan förvandlas — men att endast Gud kan förvandla den.

Tro blir en verklighet för somliga och stärkes hos andra allteftersom denna sanning prövas genom en dagligen förnyad erfarenhet. Om t. ex. en mohammedan lever i enlighet med det högsta i den lära Islam predikar, praktiserar absoluta moraliska normer och lyder Guds ledning, har han del i sitt folks och därmed i hela världens andliga och moraliska uppvaknande. Utan denna levande tro är han lika kraftlös som en namnkristen.

Människor som blivit förändrade och fått en tro, finner sådana uttryck för denna, att varje problem som angår deras land och världen belyses därav. Varje gång man

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

inser de moraliska och andliga orsakerna till ett dödläge har man lösningen inom räckhåll.

Det är på detta sätt som kommunister och kapitalister, arbetsgivare och arbetare, folk ur alla klasser och raser i Caux finner den enhet som världen väntar på.

Detta innebär inte att alla som kommer till Caux tänker lika i varje fråga. Det gör de inte. Men de lär sig faktiskt i Caux hemligheten att kunna höja sig över såväl parti-, klass- och rasuppfattningar som åsikter eller personliga fördelar. På det planet finner man enighet.

II

Caux är också en mönsterbild för ett nytt samhälle. Här finns människor från alla raser och klasser som lever sitt dagliga liv tillsammans och söker Guds ledning för sina handlingar och planer. Caux förebådar det sätt att leva som kunde bli normalt i alla situationer där tillräckligt många människor enligt beslutar att göra Guds vilja till folkets vilja. Den gudomliga visdomens hemlighet kommer där inom räckhåll för vanliga syndare och vanliga tvivlare. Tusentals människor har i Caux gjort den erfarenheten att när människan lyssnar, talar Gud; när människan lyder, handlar Gud.

Denna glömda sanning har blivit vägen till enhet för många splittrade hem, till en effektiv ekonomisk planering, till en ny sammanhållning mellan människor och länder. Det var i en stund av stillhet som Irène Laure från Frankrike fann svaret på den bitterhet mot Tyskland, som brände i hennes hjärta. En tysk i ledande ställning säger att hennes besök i Tyskland sedan hon funnit denna hemlighet betytt mer för att ena Tyskland och Frankrike än alla konferenser under årens lopp.

Hamnarbetarna kommer till Caux. Hamnarbetarstrejken i England 1949 beräknas ha kostat landet 217 miljoner pund. En man som spelade en ledande roll i denna strejk är av den åsikten att man sedan dess kunde ha haft två strejker till i de engelska hamnarna, om inte han och några av hans vänner fått lära sig en ny väg i Caux. De hade börjat finna den högre visdom som kommer till dem som är ödmjuka nog att inse att mänsklig visdom inte har sista ordet. »Jag lyssnar till Gud», säger en av dem, »och skriver ner mina tankar i denna anteckningsbok. Den är viktigare för mig än min portfölj, ty i den boken skriver jag under en stund av stillhet ner svaren på de problem som jag bär på i portföljen.»

Vem kan beräkna de miljoner i pengar och skattemedel som nationerna kommer att spara, när andan från Caux blir bestämmande för de konferenser och kommittéer, som ständigt arbetar i alla länder och världsdelar för att lösa vår tids problem.

Människor från alla miljöer finner genom erfarenheten av Guds ledning lösningen på all oenighet. Delegationerna från Nigeria säger att sådan ledning är svaret på bitterheten mellan de färgade och de vita raserna. En man som tog ansvaret för att skola 100.000 arbetare från ett stort industridistrikt i Europa i marxismens doktriner får bevittna hur arbetsgivarna börjar praktisera hemligheten med ledning. Han säger: »När arbetsgivarna börjar tala i Caux-konferensens anda är klasskampen föråldrad». Han återvänder till sitt land och utbildar arbetarna i denna hjärtats och samvetets ideologi.¹

Kommunister river sönder sina medlemskort i Caux, ty när skolade materialister lyssnar till »ledning» öppnas

¹ Se dr Heinz Grohs' uttalande sid. 169.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

trons dörr för dem. Det börjar som ett praktiskt experiment och utvecklas till en erfarenhet som håller.

Den föreställning om en ny värld, som Caux ger, är så vittomfattande och samtidigt så personligt tillfredsställande, att en kommunist säger sig inte kunna motstå den. Han ser i denna pånyttfödelse av samhället svaret på blodiga revolutioner, ty i pånyttfödelsens eld smälter den kallhamrade själviskhet och den hårda orättvisa som framtvingat våldets läror.

Caux börjar vända den historiska infiltrationsprocess som demokratiernas utrikesdepartement, fackföreningar och skolor så länge varit föremål för. Nu återvänder kommunisterna till sina celler och partiorganisationer med den styrka en positiv ideologi ger, och med denna nya ideologi vinner de sina kamrater för en större revolution. Ty de har i sin egen erfarenhet svaret på de förutsättningar som utgör själva grundvalen för den materialistiska tron.

Caux dristar sig att söka finna Guds vilja i fråga om de problem som människors vilja har skapat.

III

Caux erbjuder också världen en välutbildad ideologisk styrka och ställer vapen till dess förfogande. Vi låter Frank Buchman med egna ord beskriva hur en sådan styrka byggdes upp.

»För en mansålder sedan beslöt en grupp män, som gripits av en materialistisk ideologi, att erövra världen med den. De gav sina liv åt uppgiften. I tjugofem år har de arbetat — varje timme på dygnet, vakna eller sovande,

oavblåtligt, skickligt, hänsynslöst, på en front, som sträckt sig igenom hela världen.

Plötsligt har de demokratiska ländernas statsmän vaknat. De gnuggar sig i ögonen, när de upptäcker vad som håller på att ske. Varför, frågar de, befinner vi oss i den här situationen? Hur har det gått till?

Orsaken är enkel. Medan många sov och andra var ivrigt upptagna med sina egna angelägenheter, har materialisterna drivit fram sin revolution med hjälp av en genomtänkt åskådning, en lidelse och en plan.

Vad är svaret på detta? För en mansålder sedan tog också Moralisk upprustning upp kampen. På en världsfront har vi ställt plan mot plan, idé mot idé. Mot en gudlös, kämpande materialism har vi ställt en kämpande inspirerad ideologi för demokratin.

Idén slog rot. Den förändrade människor. Den gjorde framstötter i det ena landet efter det andra. Nu omsluter den jordklotet.

På Moralisk upprustnings konferens i Caux ser vi i dag denna styrka tillämpa lösningen och erbjuda sina tjänster. I en tid, då statsmän börjar inse hur kort fristen är, erbjuder MRA frikostigt resultatet av tjugofem års arbete.»

Enligt den franske utrikesministern Robert Schuman förser denna styrka världen med »lag av tränade män och kvinnor, beredda att tjäna sitt land, försoningens apostlar, män och kvinnor som bygger en ny värld».

I en tid då de demokratiska länderna söker finna de medel som kan göra demokratins sak levande för världen har man i Caux skapat ideologiska vapen, vilka redan visat sig kunna nå ut till miljonerna på ett mycket effektivt sätt. Skådespelet *Den glömda faktorn* har översatts

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

till tolv språk och visats för mer än 850.000 människor, däribland ledande män och kvinnor i aderton länder.¹ *Den goda vägen*, en musikalisk revy, har för tiotusentals människor i Europa och Amerika åskådliggjort demokratiens idéer. Ytterligare fem skådespel har alla haft en lika stor betydelse då det gällt att nå människor, som förvirrats av nedbrytande idéer.

Genom sina skådespel, revyer och sånger lägger Moralistisk upprustning grunden till en renässans för konsten, vilket innebär ett löfte om en ny teater och en ny kultur till världen.

IV

I Caux håller en livsform på att skapas, som utgör svaret till kommunismen.

Kommunismen lyckades skapa ett nytt tänkande och gjorde detta tillgängligt för gemene man, som därmed fått möjlighet att tolka alla världshändelser med klasskampen som utgångspunkt.

Detta är orsaken till att kommunister överallt i världen handlar ideologiskt i vilken situation de än befinner sig. En kommunist — vare sig han är politiker i Förenta nationerna, fackföreningsman på ett arbetarmöte eller en vanlig människa som läser sin tidning — tolkar händelserna och formar sitt handlings sätt efter en för alla kommunister gemensam ideologisk uppfattning. Ett sådant ideologiskt sätt att se tillämpas på alla områden — politik, industri, uppfostran, litteratur, konst, ja, t. o. m. idrott. Stalin uttrycker det på följande sätt: »Styrkan i vår ideologi ligger i det faktum att den gör det möjligt

¹ Ytterligare uppgifter återfinnes på sid. 229.

för partiet att orientera sig i alla situationer, att fatta händelsernas inre sammanhang, att förutse händelseförlopp och inte bara urskilja hur och när saker och ting utvecklar sig i detta ögonblick, men också hur och när de måste komma att utveckla sig i framtiden.»

Men också Caux skapar ett nytt tänkande och gör detta tillgängligt för gemene man. Caux ger åt världen en ideologi, som är mer allsidig och mer djupgående än kommunismen; en ideologi som genomsyrar varje livs-område och gör det möjligt för alla människor att handla ideologiskt och effektivt i alla situationer. Den är dessutom en ideologi som man tar emot av fritt val — inte av tvång, en frihetens ideologi — inte våldets.

Mot teorin om den oundvikliga kampen klass mot klass, ras mot ras ställer Caux det faktum att det pågår en evig kamp mellan gott och ont. Denna kamp, säger Caux, är bakgrunden till varje beslut i människans hjärta och vilja.

Frank Buchman har gjort följande sammanfattning: »En tro driver kommunisterna. En större tro måste gripa oss om vi skall kunna få det övernationella tänkande, som kan ge oss kraft att bygga den nya värld vi alla är rättmätiga arvtagare till. Detta är det disciplinerade liv vi behöver. Män som blundar för vad som sker kommer inte att styra den nya världen. Det är gudsledda människor som kommer att ändra historiens gång och ge oss ett gudslätt folk, som skall omskapa världen.

Vi måste återerövra den tro, som glidit från oss. Våra farföräldrar hade den. Abraham Lincoln var en man som hade denna tro. Han kände Gud och han enade en nation. Det behövs människor som Gud kan tala till för att forma och ena en ny värld.»

Tionde kapitlet

FRANK BUCHMAN

Det är få män förunnat att vara en hel generation föreden tid, i vilken de själva lever. Sådana män är föremål för stridiga meningar under sin livstid och för efterkommande generationers tacksamhet. Så har det alltid varit i historien, och så är det med Frank Buchman.

Frank Buchman är amerikan och tillhör en framstående schweizisk familj. En medlem av denna var Zwinglis efterträdare i Zürich och den som översatte Koranen till tyska. Familjen kom år 1740 över till Amerika och bosatte sig i Pennsylvania. En av Buchmans förfäder kämpade med Washington vid Valley Forge, en annan var den förste som tog värvning i Abraham Lincolns armé under amerikanska inbördeskriget.

Frank Buchman är nu 72 år. Han har rest vida omkring och hans kännedom om länder och folk är ingående, byggd som den är på personlig kontakt med gemene man och ledande personligheter i alla delar av världen. Sedan han avslutat sina universitetsstudier, företog han varje år omfattande resor, och trots att han uppehöll lärartjänster vid Pennsylvanias statsuniversitet och på andra håll, ägnade han så mycken tid som möjligt åt att lära känna människor och förhållanden i olika länder.

År 1921 inbjöds Buchman av en engelsk militär råd-

givare att komma till honom i Washington under avrustningskonferensen. Detta var en betydelsefull händelse av två orsaker. Den första var, att på tåget till Washington en enda betvingande tanke upptog honom: »Säg upp din plats!» — »Säg upp din plats!» Han stod inför en moralisk uppfordran att mot en oviss framtid utbyta den ekonomiska trygghet och behagliga tillvaro, som följer med ett avlönat arbete. Den andra orsaken var, att konferensens sammanträden bekräftade hans egen övertygelse, att inga världsfredsplaner är tillfredsställande med mindre de räknar med nödvändigheten av att förändra själva den mänskliga naturen. »Man kan göra upp planer för en ny värld på papperet», säger han ofta, »men man måste bygga den av människor.»

Snart värvade han människor ur alla samhällsskikt och tränade dem i att i sina egna länder åstadkomma en grundläggande förändring i ekonomiska, sociala, nationella och internationella sammanhang, allt med en personlig förvandling som utgångspunkt. Inom några år kom Buchmans arbete att få betydelse för hela den Sydafrikanska unionen, tack vare det utomordentliga inflytandet från en grupp Cecil Rhodes-stipendiater, som just återvänt till Sydafrika efter att ha sammanträffat med Buchman vid universitetet i Oxford. Det var pressen i detta land som först bestod hans vänner med namnet »Oxfordgruppen».

Den sydafrikanske politikern J. H. Hofmeyr, som under många år var biträdande premiärminister i general Smuts' regering, syftade just på denna utveckling, då han yttrade: »Buchmans besök i Sydafrika 1929 var av betydelse för hela landet och skapade i unionen en ny atmosfär, som skulle bestå och i hög grad komma att stimulera

rasförsoningen tvärs igenom hela landet, mellan vita och svarta, boer och engelsmän . . . De demokratiska institutionernas framtida öde i Sydafrika kan i hög grad komma att bero på frukterna av detta arbete.»

Arbetet utvecklade sig snabbt. På 30-talet hade det fått världsomspännande karaktär. Norges delegat i Genève, senare president i Nationernas förbund, yttrade: »Där vi har misslyckats med att förvandla politiken, där har ni lyckats med att förändra människors liv och lärt dem ett nytt sätt att leva.»

Under år 1938, då Buchman realistiskt konstaterade, att vapenkrig inte slutgiltigt kunde avgöra den ideologiska konflikten i världen, lancerade han Moralisk upprustnings program¹. Det som behövs för att vinna ett krig och bygga en rättvis fred är moralisk styrka. Buchman säger om detta program: »Gud gav mig den tanken, att det skall komma en mäktig rörelse för moralisk och andlig upprustning, och den skall nå ut till alla jordens hörn. Nya människor — nya nationer — en ny värld.»²

I

Frank Buchmans erfarenheter och insatser började väcka folken till insikt om nödvändigheten att göra sig redo för den ideologiska kampen. Detta var just, vad fascisterna och kommunisterna mest av allt fruktade, nämligen att demokratierna till sina industriella och militära resurser också skulle få den överlägsna kraften av en inspirerad ideologi. Hans arbete väckte de verkliga fosterlandsvännerna inom demokratierna och rönste självfallet motstånd från de nedbrytande elementen i samhället.

¹ Se sid. 231.

² Se sid. 239.

Redan 1917 hade Buchmans erfarenheter i Fjärran Östern lärt honom inse kommunismens gudlösa grundval. Och kommunisterna kom mycket snart underfund med att den moraliska och andliga renässans han förde med sig, var deras farligaste fiende. Likaså förstod han klart, att materialismen var grundvalen för fascismen. Han yttrade: »Vi har kommunism och fascism, två världsmakter. Och varifrån kommer de? De kommer ur materialismen, som är alla 'ismers' moder. Det är Antikrists anda, som avlar korruption, anarki och revolution. Den undergräver våra hem, den reser klass mot klass, den söndrar nationen. Materialismen är demokratins värsta fiende.»

I ett tal 1945 framlade han en grundläggande sanning, som ännu inte helt och hållet hade gått upp för statsmännen i Västerlandet. »I våra dagar kämpar tre ideologier om herraväldet. Det är fascism och kommunism, och så en annan stor ideologi, som är kärnan i kristen demokrati — Moralisk upprustning. Vi måste komma fram till en ideologi, tillräckligt stor och omspannande för att övervinna vilken som helst av de andra stora ideologierna. Till dess att detta händer, kommer människor att famla i mörker. De kommer inte att hitta vägen.»

Från början utsattes han för häftiga angrepp från alla dem som inte gärna såg, att en moralisk ideologi fick fotfäste i världen. Kommunisterna använde den vanliga tekniken i sina angrepp: är det någon man fruktar, kallar man honom fascist. Nazisterna sade, att hans arbete »ger de demokratiska syftena i världen en kristen-religiös förklädnad . . . Deltagarna i arbetet uppmanas att ställa sina liv helt under Kristi kors som motsats till hakkorset, vilket vill förinta Kristi kors. Verksamheten står i klar opposition mot nationalsocialismen.»

Och ändå var det några människor, som sade åt Frank Buchman: »Låt oss vara i fred» eller »Far till Hitler och förvandla honom», och vilkas självbelåtenhet några år senare nästan förrådde demokratins sak — just några av dessa var det som senare antydde, att MRA:s strävanden i Tyskland visade, att Buchman var nazistvänlig. Sanningen är den, att Frank Buchman aldrig sammanträffade med Hitler, och att Hitler själv aktade sig noga för att komma i närheten av Buchman. Inte heller var Buchman god vän med Himmler eller med någon annan av nazisternas ledare.

Liksom inflytandet av Frank Buchmans arbete i våra dagar håller på att tränga in bakom järnridån, nådde det faktiskt också in i Nazi-Tyskland. Faktum är, att Ludendorffs tidning vid ett tillfälle allvarligt varnade för »Moralisk upprustnings smygande gift, som tränger in över våra gränser». Inte att undra på att nazisterna t. o. m. före kriget bannlyste MRA:s litteratur. De nazistiska invasionsarméerna hade order att undertrycka MRA, var helst de drog fram.

Innebar inte dessa fakta i och för sig ett erkännande åt den effektivitet, med vilken Frank Buchman arbetade? Och skulle inte den historiska utvecklingen ha gestaltat sig annorlunda, om demokratierna själva varit utrustade med en förvandlande ideologi och förstått hur de skulle föra in den i Tyskland och alla andra länder under mellankrigsåren?

I våra dagar, då händelserna undan för undan bevisat hur ideologiskt klarsynt Frank Buchman varit, understryker han alltjämt faran i kommunismen, samtidigt som han mer och mer inskräper att antikommunism inte är något botemedel. Svaret, säger han, är en moralisk

och andlig ideologi, som har en sådan kraft, att den kan bota de moraliska defekterna i vår civilisation, och som är tillräckligt nyskapande för att vinna och engagera massor av människor i alla länder, vilka med all rätt söker en förändring. »Segern är säker», säger han, »endast om man har detta överbevisande svar och därtill militär-maktens stöd, så att våra statsmän inte blir överlistade och våra arméer övervunna.»

II

Oavbrutet kämpade Frank Buchman under krigsåren för att skapa den ideologiska klarsyn och den moraliska styrka, som han förstod var väsentlig både för att vinna kriget och för att lägga grunden till en bestående fred.

Redan i juni 1941, sex månader före Pearl Harbour, yttrade han t. ex. i Philadelphia:

»Moralisk upprustnings mål är folket rustat mot angrepp inifrån och utifrån. Den är ett livsvillkor för landet.

Moralisk upprustning väcker till liv de egenskaper, som får demokratin att fungera. Den ger åt var man den inre disciplin han behöver, och den inre frihet han önskar. Den väcker och samordnar de enskilda individernas moraliska och andliga ansvar för deras närmaste arbetsområde.

Den ger demokratin en fast stomme av självutgivande, aktiva och osjälviska medborgare, vilkas fasta beslut att skapa enhet icke kan rubbas av hänsyn till personliga förmåner, och vilka kan konsten att ge vidare åt andra sin paniksäkra erfarenhet av Guds ledning.

Dessa människor är verkliga kämpar — patrioter, som har kämpat dagligen under långa tider för att ge vårt

folk denna ovärderliga gåva . . . De är ute för att röja upp i förvirringens och söndringens snårskog och förekomma de destruktiva krafternas planer.»

Vid denna tidpunkt yttrade Harry S. Truman, som då var ordförande i senatens utskott för översyn av Förenta staternas krigsproduktion och försvarsberedskap: »Jag har känt en ny tillförsikt beträffande Amerikas säkerhet och beredskap på grund av de tydliga bevis jag ser, vart jag än kommer, på Moralisk upprustnings utbredning.»

Vid tiden för krigsslutet, då San Francisco-konferensen sammanträdde för att dra upp riktlinjerna för Förenta nationernas stadgar, var också Frank Buchman i staden. En grupp delegater inbjöd honom att demonstrera Moralisk upprustnings program genom en föreställning av skådespelet *Den glömda faktorn* inför medlemmar av konferensen. Man stod mitt uppe i de utdragna och ibland allt annat än inspirerande debatterna om själva ordalagen i FN-stadgan, och skådespelet väckte en sådan entusiasm, att flera föreställningar måste anordnas. Fler och fler inbjudningar kom från delegater som begärde att Frank Buchman skulle komma till deras krigshärjade länder med tränade styrkor av män och kvinnor för att hjälpa till med återuppbyggnadsarbetet.

Moralisk upprustnings ideologi har fått gensvar världen runt, och en engelsk diplomat har givit Frank Buchmans arbete följande värdering: »För det första såg han flera år före de flesta män i offentlig ställning innebörden av den ideologiska kamp, som ligger under allting som sker. Hans publicerade tal och anföranden från de sista tio eller femton åren bevisar detta¹. Men han stannade

¹ *Remaking The World*, svensk övers. »Omskapa världen» publicerad 1948.

inte därvid. Han gjorde ytterligare en sak. Han såg konsekvenserna av denna ideologiska kamp och började tänka ut vad demokratins svar skulle vara, uttryckt i en positiv ideologi. För det tredje byggde han upp en världsstyrka av ideologiskt tränade män och kvinnor, som lever ut detta svar i sina egna liv. Detta är Moralisk upp- rustning.»

Den anda, som besjälade människorna i denna världsspannande armé, återspeglas i inledningen till stad- garna för Moralisk upp- rustnings stiftelse i Förenta sta- terna, där det heter:

Ära, rikedom eller bekvämlighet har inte för någon av oss varit motivet till att sluta oss samman.

Vår kunskapskälla har varit sanningen, sådan den uppenbarats av den Helige Ande.

Vår säkerhet har varit Guds rikedom i Jesus Kristus.

Vår sammanhållning som en världsfamilj vilar på den Helige Andes ledning och på vår inbördes kärlek.

Vår glädje ligger i vår gemensamma kamp för en hjärtats förvandling för att återupprätta Guds herradöme.

Vårt mål har varit att bygga Guds rike här på jorden i hjärta och vilja hos alla män och kvinnor, att bygga en värld, fri från hat, fruk- tan och självisk vinningslystnad.

Vår lön har varit att göra Guds vilja.¹

¹ Ur The Oxford Group av J. P. Thornton-Duesbery, se sid. 233. Se vidare uttalande av nordiska biskopar sid. 235.

III

Fastän statsmän sökt hans hjälp, ibland öppet men oftare i hemlighet, och fastän han mänskligt sett är ledare av en världsomfattande rörelse, har Frank Buchman aldrig förlorat sin vänliga humor. Hans enastående omsorg om människor och deras behov har ökat genom åren.

I den uppgift att omskapa världen, åt vilken han vigt sitt liv, har han visat en annan stor egenskap, sällsynt i vår tid, nämligen att kunna utveckla och träna andra i att ta ansvar. Han brukar säga: »Man har aldrig lyckats, förrän man tränat tio andra att utföra ens arbete bättre än man själv kan.» Att hans livsverk kommer att fortsätta är säkert. Ett revolutionerande lagarbete svarar för den saken, och celler och nationella lag har redan skapats i alla de länder i världen, där en moralisk och andlig ideologi ännu har frihet att arbeta, ja t. o. m. bakom järnridån.

Hans kärlek till människor, hans känslighet för deras behov och misslyckanden, hans förmåga att hos dem skapa viljan att ge sitt bästa är en sällsynt gåva. Den är hemligheten bakom hans ständigt växande arbete. Det är en konst, säger han, som kan bli normal för varje människa. En skotsk gruvarbetare, Peter O'Connor, sade om ett samtal han hade haft med Frank Buchman: »Under en halvtimme med dig, fick jag mer hjälp än någon annan levande varelse gett mig.» Och Buchman svarade: »Det var inte min förtjänst, utan Guds.»

Att få ledning från Gud är för honom lika normalt som att äta eller sova. Han brukar ofta säga, att »Gud har givit människan två öron och en mun. Hon borde lyssna dubbelt så mycket som hon talar.»

»Precis som televisionen är en fjärrbild, som övervinner avståndet på det materiella planet», yttrade han en gång i ett radiotal, »så är ledning en fjärrsyn på det andliga planet. Den begränsas bara av vår förmåga av disciplinerad lydnad.

Ledning är att ha kontakt med Gud. Första steget, när vi vill orientera vårt inre tillbaka till Gud, är att lyssna dubbelt så mycket som vi talar. Detta är ett enkelt program för nybörjare. Ändå är detta den riktiga strategin för att vinna världen och återföra mänskligheten från dess egocentriska vägar. Ty så snart jaget står i centrum, har kriget börjat där, vare sig det är fråga om enskilda människor eller folk. Frukten är ett annat slags ledning. Människor är rädda och vägar därför inte ta upp den dagliga kampen mot själviskheten.

Ledning är en absolut nödvändighet och ett absolut minimum för att andligen och kroppsligen hålla miljoner människor vid liv. Den är själva hjärtverksamheten i ett folk. Utan den går folken under. Statsmän, som lever denna livskvalitet, kommer att göra det möjligt, att Guds tankar blir folkens tankar. Då denna kvalitet fattas i folkens politik, säljer de sin förstfödslo rätt. 'Om vi inte låter oss styras av Gud, kommer vi att regeras av tyranner', sade William Penn.»

IV

Sedan Frank Buchman började detta arbete för trettio år sedan, har han aldrig haft ett permanent hem. Hans medarbetare utgör en styrka på hundratals väl utbildade män och kvinnor. De arbetar utan lön, men de går ändå aldrig hungriga. Tillsammans med hundratusentals män

och kvinnor, från husmödrar till regeringsmedlemmar, lever de den sanningen, att det finns tillräckligt för allas behov men inte för allas begär, och att om var och en hade omsorg tillräckligt, och var och en gäve tillräckligt, skulle var och en få tillräckligt. Frank Buchman brukar säga, att när Gud leder, då försörjer Han också.

Framväxten av denna revolutionära styrka har möjliggjorts genom offer från tusentals människor, som är övertygade om att Moralisk upprustning är det grundläggande svar vi nu mer än någonsin behöver. Det har sällan varit stora gåvor. Det har varit tusentals små gåvor, inte av överflöd utan i försakelse. Frank Buchmans arbete har ekonomiserats och uppehållits i den anda, som kommer till uttryck i den amerikanska självständighetsförklaringen: »I fast förtröstan på den gudomliga Försynens beskydd viga vi åt varandra liv, ära, gods och allt.» Ända från början har Frank Buchmans arbete utvecklats tack vare offer från de människor som tror på det. Människor offerar vad de värdesätter högst för den tro som är dem kärast. Människor har givit av sin lön, sitt kapital, sina besparingar, sina egendomar och hem.

I England har t. ex. på många håll i landet hamnarbetare, gruvarbetare och fackföreningsmän bildat kampfonder. Arbetarna kan, om de så önskar, ge sina bidrag till dessa. På det sättet är det möjligt för deras delegationer att resa till Caux och bidra till konferensen där.

En f. d. kommunist, som tillfrågades om industriledare ekonomiskt stödde Moralisk upprustnings arbete, svarade: »Några gör det. Jag skulle önska, att fler gjorde det. Varje arbetare borde glädja sig, då landets affärsmän börjar investera sina pengar i en rörelse, som med sådan

effektivitet kämpar för social rättvisa och en ny världsordning.»

Det som vinner genklang hos alla dem, som hör Moralisk upprustnings budskap, är den offervilja, som kännetecknar Frank Buchmans närmaste medarbetare, vilka liksom han själv givit allt i kampen för en återuppbyggd värld.

Alla som upplevt hur en ny anda formligen förvandlat deras hem, industrier och samhällen, önskar göra allt de förmår för att denna ovärderliga erfarenhet också skall komma andra till del. Människor ger spontant av vad de har — husrum, tid, begåvning och färdigheter, måltider och andra gåvor in natura liksom också pengar. I Caux t. ex. har man fått mottaga sådana gåvor som kol från Ruhr i Tyskland, ägg och smör från Danmark, knivar från Sheffield i England och kaffe från Kenya.

Moralisk upprustnings räkenskaper revideras årligen och står under överinseende av myndigheterna i enlighet med gällande bestämmelser.

En del människor ger till arbetet vad och när de kan. Andra förbinder sig att ge regelbundna belopp under ett visst antal år. Försäljningen av MRA:s litteratur innebär också inkomster som står till förfogande för arbetet.

Det är ingen överdrift att säga, att den traditionella nationalekonomiska teorin om »den upplysta egennyttan» har lett till oredan i världen. Frank Buchman har världen runt demonstrerat hur osjälviskhetens ekonomi är praktiskt tillämplig och effektiv.

Varje belopp som ges till MRA användes på ett långt effektivare sätt än i något affärsföretag eller departement. Budgetens storlek står på intet sätt i proportion till arbetets utveckling. Ty då människor med de högsta meriter

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

och erfarenheter ger sina tjänster utan ersättning, blir kostnaderna för administration synnerligen låga. Hotell, garage, trycksaker, läkarvård och tandvård ställs ofta till förfogande utan avgift eller till minimala kostnader av dem som i olika länder vill arbeta för att utbreda denna ideologi i världen.

Många människor, som själva har sitt dagliga arbete att sköta men kanske inte har så mycket pengar att ge, använder kvällar och veckoslut för att hjälpa till med allt, som måste göras.

Varje aktion Moralisk upprustning sätter igång planeras så, att den kombinerar en maximal utveckling av arbetet med den mest ekonomiska användningen av alla de tillgångar och tjänster människor så offervilligt ställer till förfogande.

V

Frank Buchman har en mängd vänner överallt i världen. Nyligen utnämndes han till riddare av Hederslegionen, och vad han gjort för det grekiska folket fick sitt erkännande av kung Paul av Grekland, som utnämnde honom till kommendör av Georg I:s orden.¹ Men vad han sätter högst av allt är vänskapen med oräkneliga män och kvinnor, vare sig de är f. d. kommunister eller ledande militärer och industrimän. Typiskt är ett brev han fick mottaga från en kommunistveteran i Ruhr, som nu efter 25 år i partiet fått en helt ny livssyn genom mötet med Frank Buchman. Han skriver:

¹ Se sid. 236.

»Kampen är hård men den är spännande och jag är tacksam för att kunna vara med i den tillsammans med min familj. Det goda måste segra. All min fritid använder jag till att tala med människor om denna ideologi och dessutom försöker jag, så gott jag kan, själv vara ett levande exempel på den. Jag har många fel och svagheter att komma tillrätta med, och det har min familj också. Vi behöver Guds hjälp gång på gång. Men en sak är jag säker på. Jag har aldrig varit så lycklig och så tillfredsställd som jag är nu. Och det har jag Dig att tacka för.

Nu måste jag sluta detta skrivers och sänder Dig de varmaste hälsningar från hela min familj, som består av mig, min hustru, min dotter och min måg. På samma gång hoppas jag att Du skall få vara frisk och kry.

Men framförallt önskar jag framgång för denna enastående ideologi i alla länder, så att mänskligheten ännu en gång kan bli lycklig.»

Elfte kapitlet

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Under rubriken »Moralisk upprustning — alternativ till marxistisk ideologi» innehöll *londontidningen Times* för den 2 oktober 1950 en artikel, där det hette: »Syftet har varit att som alternativ till den marxistiska materialismen utforma och utveckla en ideologi, stark nog att ena den demokratiska världen och ge svaret på den marxistiska utmaningen». Den uppgift Moralisk upprustning satt sig före beskrevs i artikeln såsom »skapandet av en ideologi med en expansiv kraft — större än kraften hos den ideologi, som nu tvingar sig på de demokratiska länderna — och med förmåga att tränga igenom järnridån. Den måste utbredas av en världsorganisation, bestående av övertygade och väl utbildade människor.»¹

Moralisk upprustning av människor och nationer är i våra dagar en faktor att räkna med i världspolitiken, en faktor som inte kan ignoreras. Marxister börjar faktiskt finna en ny livssyn. Frankrike och Tyskland är verkligen på väg till ett nytt samförstånd. Folken i Öst och Väst upptäcker på samma sätt en gemensam bestämmelse i den ideologi, som är förvandlingens ideologi. Arbetare och arbetsgivare i järnverk och hamnar, i gruvor och fabriker

¹ Se sid. 238.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

är faktiskt i färd med att skapa ett nytt handlingsprogram för utnyttjandet av mänsklighetens tillgångar och arbetskraft. Ungdomen håller också på att gripas av denna skapande entusiasm. Och krigsmaktens ledare finner hemligheten med total beredskap.

Finns det någon annanstans en världsstyrka med en världsstrategi, som är mer revolutionär än kommunismen och därför kan förvandla den?

På många sätt står demokratierna i våra dagar i nära nog samma förhållande till kommunismen, som de stod till nazismen år 1939.

Men Moralisk upprustning erbjuder mänskligheten en tredje utväg. Det behöver denna gång inte sluta med vare sig världsdiktatur eller världskrig. Det kan bli en återuppbyggd värld — en värld där alla och envar har del i återuppbyggandet.

Vi lever i en tid med kämpande livsåskådningar, en tidsålder då idéer strider om herraväldet i människornas hjärtan. Detta är sant, vare sig vi märker det eller ej, vare sig vi tycker om det eller inte.

Vi kan inte undkomma vårt eget öde. En ny tid håller på att födas. Det kommer an på oss, hur denna nya tidsålder skall gestalta sig. Fyra karakteristiska strömningar i den historiska utvecklingen håller nu på att nå sin klimax. Den utveckling som här avses har ägt rum under loppet av de två senaste generationerna.

För det första håller Västerlandets traditionella tro på att förlora greppet om människorna. Det är resultatet av den industriella revolutionen och 1800-talets vetenskapliga upptäckter. Hemmets och kyrkans livsgestaltande kraft har skakats i grunden.

För det andra har mänskligheten samtidigt ställts inför ett utmanande alternativ. Materialismen har satts i system, genomtänkt som aldrig förr. Den har blivit själva utgångspunkten för en helt ny historieuppfattning.

För det tredje har Asiens och Afrikas slumrande miljoner i detta ögonblick börjat vakna till fullt medvetande. De söker efter en tro och en livssyn, med ett ord, en grundval på vilken de kan bygga sin nyvunna frihet och finna sig själva som folk.

Under dessa två generationer har slutligen världens kommunikationer genomgått en fullständig förvandling. Sanna eller falska, goda eller dåliga idéer når i våra dagar med sitt inflytande ut genom radio, film och tidningarnas massupplagor med en hastighet, som våra förfäder inte hade kunnat drömma om. Utformningen av en ny tid kan ske mycket snabbt.

Dessa fakta visar olika sidor av den historiska utveckling, som nu ställer vår generation inför ett val mer avgörande än vad tidigare generationer stått inför under de senaste 500 åren. Vilken väg skall vi gå? Skall det bli världsdiktatur, världskrig eller — en återuppbyggd värld?

Den enda möjligheten att återuppbygga världen är att förändra människonaturen. Det finns inget snabbare sätt, det finns ingen patentmedicin. Moralisk upprustning ger sig i kast med realiteter och gör sig inga illusioner om uppgiftens kolossala omfattning eller stridens våldsamhet. Man bygger på en mängd bevis, som grundar sig på personliga erfarenheter. Tro är den fasta punkten för Moralisk upprustning. Den är en ideologi, som inte bara kastar nytt ljus över historien utan också tillfredsställer den hunger, som ligger djupast i människornas hjärtan.

När Edison gjorde sina banbrytande experiment i labo-

ratoriet och det elektriska ljuset tändes för första gången, var det kanske mången som hade sina tvivel om hur snabbt och hur långt det nya ljuset skulle utbreda sig. Men ser vi nu tillbaka på denna händelse, upptäcker vi hur dess segertåg genom världen var säkrat redan från första stund. Ett nytt ljus hade givits människorna.

På samma sätt har Frank Buchmans banbrytande arbete för den rätta ideologin och för att skapa en sammansvetsad styrka av män och kvinnor, som kan ge ideologin till miljonerna, redan från första början varit förutbestämt att bli en världsomdanande kraft.

Först gäller det att skapa *brohuvuden* i alla världsdelar av små celler av förändrade människor.

Så kommer *uppbyggandet* av en styrka, som utbildats genom åratals träning för att ge ideologin till massorna.

Därefter *genombrottet* över hela världen.

Detta tredje stadium har börjat. Och takten ökar. Från Caux och liknande träningscentra i andra länder, från hem och fabriker och regeringar, där människor gripits av denna ideologi och blivit pionjärer för den, går en stigande ström av nytt liv ut till jordens alla hörn.

Moralisk upprustnings ideologi ger demokratin möjlighet att åter ta initiativet i denna nya ideologiska tidsålder.

Under århundraden var människans frihetslängtan själva drivfjädern i framåtskridandet på det politiska, ekonomiska och sociala området. Demokratin gick i spetsen på mänsklighetens väg framåt.

Men alltför ofta i denna ideologiernas tidsålder har demokratin befunnit sig på defensiven — utmanövrerad, utan förmåga att övertyga och emellanåt innerst inne

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

utan egen övertygelse. Alltför ofta har demokratins stämman låtit osäker.

Moralisk upprustning är demokratins svar. Det är en världsideoologi med en världsstrategi och med en uppfordran till alla överallt. Den kan bli och den måste — för alla människor — bli det normala sättet att leva.

Den proklamerar att vår tidsålders bestämmelse är icke död utan liv, icke förintelsens glömska utan pånyttfödelse, och att demokratin genom moralisk upprustning kan bli banbrytaren.

TILLÄGG

I.	BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST Tal av dr Frank Buchman i Gelsenkirchen 1950	163
II.	DEN ÖVERLÄGSNA IDEOLOGIN Tal av dr Heinz Grohs, föreläsare i marxism	169
III.	EN KOMMUNISTS TIO PUNKTER	171
IV.	GESTAPOS RAPPORT OM OXFORDGRUPPEN Sammandrag av rapporten i ett uttalande i <i>Times</i>	172
V.	»KÄND KOMMUNIST GÅR IN FÖR MRA» Tal av Hans Bjerkholt, en av grundarna av Norges kommunistiska parti	174
VI.	MASSORNA REDO FÖR EN STOR IDÉ Ledande artikel i tidningen <i>Weser Kurier</i> , Bremen	176
VII.	ROBERT SCHUMAN OCH MORALISK UPPRUSTNING	178
VIII.	DR ADENAUER VÄLKOMNAR MORALISK UPPRUSTNING	180
IX.	MINISTERPRESIDENT KARL ARNOLDS INBJUDAN	181
X.	NY FART I PRODUKTIONEN Ur tidskriften <i>Spectator</i> , London	182
XI.	EN IDEOLOGI I GRUVORNA Ledande artikel i tidningen <i>Stoke-on-Trent City Times</i>	183
XII.	HOPPETS DAL Artikel om Moralisk upprustnings arbete i Rhondadalen av författaren Jack Jones	186
XIII.	NY INSTÄLLNING TILL GRUVPROBLEMEN Uttalande av parlamentsmedlemmen Horace Holmes	189
XIV.	ARBETARRÖRELSENS DILEMMA Artikel av Robert Edwards, England	190
XV.	VÄRLDENS ARBETARRÖRELSE OCH CAUX Företal av Evert Kupers, Holland	192
XVI.	INDUSTRIKONFERENSEN I CAUX, JUNI 1950	193
XVII.	PERSONLIG KONTAKT INOM INDUSTRIEN Referat den 6 juli 1950 i <i>Times</i> , London	197
XVIII.	INDUSTRINS VIKTIGASTE UPPGIFT Tal av Ernesto G. Diederichsen, Brasilien	198

TILLÄGG

XXIX.	RAPPORT TILL AMERIKANSKA ARBETSGIVARE-FÖRENINGEN	200
XX.	EN MAN DÖMD Fakta om H. W. (»Bunny») Austins militärtjänst Artikel av konteramiral Sir Edward Cochrane	201
XXI.	STRIDSLINJEN INOM AMERIKANSK INDUSTRI Uttalande av Harry S. Truman	205
XXII.	BURMA Premiärministerns hälsning	207
XXIII.	INBJUDAN FRÅN INDIEN	208
XXIV.	PAKISTAN Tal av Östpakistanens premiärminister	210
XXV.	JAPAN 1. Premiärministerns hälsning 2. Tal i Förenta staternas kongress 3. Ledande artikel i <i>New York Times</i> 4. Uttalande vid avresan från London	211 212 215 216
XXVI.	SYDAFRIKA 1. Talman Naudés anförande 2. Den indiska folkgruppen	217 218
XXVII.	CAUX 1. Rapport till Förenta staternas kongress 2. Ledande artikel i den katolska tidningen <i>Ostschweiz</i> 3. Greve Lovera om »hemligheten med Caux» 4. »Norsk studentledare reser ej till Prag»	219 221 224 228
XXVIII.	DEN GLÖMDA FAKTORN	229
XXIX.	MORALISK UPPRUSTNING LANCERAS Tal av dr Frank Buchman i East Hams rådhus i juni 1938	231
XXX.	UTMANING TILL VÅR TID Förord till broschyren <i>Oxfordgruppen</i> , med uttalanden av förre ärkebiskopen av Canterbury, Lord Lang of Lambeth	233
XXXI.	UTTALANDE AV NORDISKA BISKOPAR	235
XXXII.	GREKLAND	236
XXXIII.	IDEOLOGISKT ALTERNATIV Artikel ur <i>Times</i> den 2 oktober 1950	238
XXXIV.	VAD LEVER VI FÖR? Tal av dr Frank Buchman den 4 juni 1950	239

BESTÄMMELESEN FÖR ÖST OCH VÄST

I

BESTÄMMELESEN FÖR ÖST OCH VÄST

Detta tal höll Frank Buchman pingsten 1950 i Hans Sachs Haus, Gelsenkirchen. Talet radierades av alla tyska radiostationer och av RIAS i Berlin. Det återutsändes i radio över hela världen och fördes vidare av världspressen.

MARXISTER FINNER EN NY livssyn i en kritisk tid. Klasskampen har blivit överflödig. Arbetare och arbetsgivare börjar leva det positiva alternativet till klasskamp.

Kan ni tänka er marxister så förändrade att deras arbetsgivare säger om dem: »De är våra bästa vänner»? Kan ni tänka er en industriman så förändrad att arbetare ber att få se hans legitimationskort, innan de riktigt vill tro på en sådan förvandling hos en arbetsgivare? Men detta är sant. Sådana under sker. De utgör vårt enda hopp om att uppnå enhet mellan alla. Är det någon skillnad mellan Öst och Väst, när detta blir verklighet?

Är inte allas förändring den enda grunden för allas enhet? Kan marxister bli förändrade? Kan de få detta nya tänkesätt? Kan marxister bana väg för en högre ideologi? Varför inte? De har alltid varit öppna för det nya. De har varit förelöpare. De är villiga att gå i fängelse för sin tro. De är villiga att dö för sin tro. Varför skulle de inte leva för denna högre livssyn?

Två marxister kom till Caux. En tredje sändes dit för att hämta hem dem. Liksom de båda första kom han tillbaka förändrad. Man smickrade honom. Man försökte spela honom fula spratt. Men han har för såväl kommunister som icke-kommunister blivit ett enastående exempel på detta nya tänkesätt. Han besöker Skandinavians statsministrar. De är intresserade, ty de söker någonting liknande, som kan ge hopp om att ett stort under skall kunna ske och nå miljonerna i denna tid.

Denne marxist mötte en av Skandinavians ledande män, en man med annan åskådning och annan bakgrund. Men marxisten såg i denne man en människa, som i sitt liv förverkligade broderskapets eviga idé. »Det var en riktig karl», sade han. Detta möte slog en bro över en klyfta i hans sinne.

Förvandling blir snart samtalsämnet i ett land. Diplomaten som har alla svar på sina fem fingrar men är osäker om just den frågan, kommer för att resonera om den. Han börjar bjuda hem sina vänner och de talar om den. De häpnar över att marxister kan ha denna nya livssyn, som är svaret på splittring.

I ett land, som är ett av världens oroliga hörn, är motsättningarna så uppenbara att alla säger: »Här behöver folk verkligen förändras!» De har all den intelligens, all den tradition, alla de religionens yttre tillbehör som kunde göra en lösning möjlig, om de vore villiga. Men de har suttit där som mumier, ända tills en kvinna, medlem av parlamentet, likt en Jeanne d'Arc ger sig in i striden. Naturligtvis motarbetar de henne först. De håller ett högtidligt rådslag och meddelar henne att hon kommer att förlora sin plats. Hon ger dem del av den sanning hon erfarit. I Tyskland hade hon med egna ögon sett hur marxister upptäckt hemligheten i detta nya tänkande. Hon fann gensvar. Fördomar försvann. Den sanning hon sökt och funnit, kunde hon nu ge vidare. Vart hon än kom fann hon människor som behövde den för sitt eget liv.

Hon kom till Nordfrankrike. Där fann hon att textilarbetarna, arbetsgivarna, den socialistiske borgmästaren och de konservativa industriledarna hade börjat finna en lösning som de aldrig tidigare drömt om. Det gjorde intryck på dem att höra att deras utrikesminister sagt: »Detta är någonting vi måste studera närmare, ty det bär verklighetens prägel och innehåller de gamla sanningarna. De förnekas inte här utan görs levande.»

Det är samme framsynte statsman som säger: »Vi måste finna någonting som överbryggar alla våra motsättningar och ger oss enhet.»

I Italien finner man nu under det heliga året en djup längtan efter att nå upp till ett högre plan för nationellt och internationellt liv. En av de främsta italienska industriledarna sade vid ett tillfälle till sina kolleger att MRA är vägen till en bättre

värld. Hans ord vann genklang hos hedersgästen vid sammankomsten, Frankrikes ledande industriman, som sade: »Alla våra överenskommelser och alla våra ekonomiska åtgärder kommer att ha framgång, endast om de bäres upp av den enhetens anda som jag såg i Caux.»

I dag måste vi kunna konsten att återuppbygga nationer. Inte nödvändigtvis vårt eget land. Några säger kanske: »Vi vann kriget.» Men se på ett land som Japan, som förlorade kriget och nu vändas och kämpar för att komma på fötter igen. Det är många krafter i verksamhet där. Det finns människor som är bittra därför att de förlorat sina privilegier, och det finns marxister som ännu inte har funnit denna nya livssyn som kan avvärja kriser. De behöver vinnas. De splittrar ett folk. Det finns bitterhet i Japan på grund av splittring, precis som i Öst- och Västtyskland. Och det finns statsmän, som i kamp med motsatta strävanden håller på att finna sin väg, och de behöver den enhet som är nyfödelsens gåva. Det är inte lätt i sådana länder som dessa, men det är den enda möjliga vägen.

Men Japan har fått del av dessa nya tankar. Trettiofyra av landets ledande män kom förra sommaren till Caux — den förste socialdemokratiska premiärministern, förre finansministern, representanter för de båda stora tidningarna, förre ambassadören i Washington, medlemmar av familjen Mitsui. Och nu när man alla — nationella ledare, guvernörer för provinserna, chefredaktörer, vilkas uppgift är att visa ett folk dess sanna bestämmelse, samt järnvägsarbetarna, dessa som arbetar för att andra skall kunna resa, från den obetydligaste till deras förbundsordförande. Tidningen *Nippon Times* skriver i en ledande artikel: »Moralisk upprustning erbjuder det japanska folket en möjlighet att förverkliga demokratins livsform. Demokratien kan bli en allt större makt i det godas tjänst i Japan liksom i andra länder, om människor i handling omsätter vad som nu alltför ofta enbart är läpparnas bekännelse. MRA bygger på den enklaste av regler. Utgångspunkten är individen inom varje livs-område och i alla nationer. Den enskilde uppmanas att i sin dagliga gärning förverkliga grundsatserna ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek. Hans andliga pånyttfödelse kommer att påverka andra i hans omgivning och genom att spridas från man

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

till man kan den genomtränga ett helt folk och sätta det i rörelse.»

MRA gäller för alla — för var och en överallt. Presidenten i Japans högsta domstol, landets kanske främste katolske lekman, skriver: »Jag väntar mycket av Moralisk upprustning.»

Och hur är det i Sydasiën, där myllrande miljoner vunnit oberoende endast för att finna den nyvunna friheten hotad av sin egen inbördes oenighet? En utrikesminister från denna del av världen säger: »Moralisk upprustning är av lika stor betydelse som atombomben.» Han inser att MRA öppnar dörren till en ny enhet — mellan olika klasser, raser och nationer — en enhet, grundad på allas erfarenhet av förvandling.

En av Österns stora statsmän har sagt: »Jag sympatiserar helt med de grundläggande idéerna i ert arbete.» Han talade om hur vi människor misslyckats med att utveckla karaktär jämsides med vetande och om behovet av ledarskap. »På någon punkt var teologerna för sent ute och deras tidtabell råkade i olag», fortsatte han. »Ibland är det så att just de krafter som kunde vara till hjälp orsakar de största svårigheterna. I en del länder lever många tidningsmän på att förstöra andras goda namn och rykte. De bryter först ner en människas självförtroende och sedan allmänhetens förtroende för henne utan att själva känna något som helst ansvar. I andra länder är det själva livsstilen i landet som förlamar personligt ansvarstagande.»

Det är problemet. Pressen måste bli en inspirationskälla för statsmännen och häröld för en ny värld. Hela vårt sätt att leva måste förändras, så att varenda människa, var hon än befinner sig, tar ansvar och känner sig vara en del av en mäktig plan för världens omskapande. Som det nu är, är vårt tänkande snedvridet. Vi förutsätter alltid splittring i stället för enhet. Men där Moralisk upprustning går fram, skapas enhet. Konflikter avstyrs, strejker klaras upp. I stället för nyheten om att en strejk brutit ut får jag från en stor industristad ett telegram som meddelar att fackföreningens ordförande och en ledande arbetsgivare inom industrin föreslår att företagare och arbetare i hela staden tillsammans skall fira MRA:s tolvårsdag. Sådant kunde bli normalt, ty det är resultat av förvandling.

En nationalistledare från Afrika kommer till Europa. Bittra

BESTÄMMELSEN FÖR ÖST OCH VÄST

politiska strider har splittrat ledarna inom hans eget folk. Han känner att han för sitt lands räddning har att välja mellan Öst och Väst. I London berättar hans landsmän för honom om Moralisk upprustning. Han ändrar sina planer och kommer till Caux. Här finner han en lösning som förenar Öst och Väst. Innan han reser tillbaka till Afrika, sänder han ett telegram till sina politiska motståndare i hemlandet och ber dem möta honom på flygplatsen. De är också de första som han hälsar på vid ankomsten. De finner att han blivit förändrad och de önskar samarbeta med honom. Sex månader senare yttrar en av hans närmaste vänner om honom: »En ny atmosfär har kommit in i vårt politiska liv sedan han blev försonad med sina politiska motståndare och i sitt ledarskap visat att det inte gäller vem som har rätt utan vad som är rätt.» De fem tidningar han äger, för ut denna nya anda till hela nationen. Splittring börjar förvandlas till enighet för trettio miljoner människor.

Över hela världen utgör hamnarna slagfält, ty den som behärskar hamnarna, kontrollerar folkens livsviktiga färdleder. Arbetsgivarna står handfallna. Regeringar sätter i gång utredningar. Fackföreningsledare manar förgäves till disciplin. Men stridigheterna fortsätter. Människor är missnöjda, och deras missnöje utnyttjas av splittringens krafter. Men då kommer Moralisk upprustning in i bilden. Här är ett uttalande av en ledare för hamnarbetare, utgivare av en hamnarbetartidning och en av de ansvariga för den stora hamnarbetarstrejken i London förra sommaren. Han har funnit svaret. Han skriver: »Bara några rader för att låta dig veta vad MRA:s ideologi och Guds ledning betytt för mig under de senaste tio månaderna. Under denna tid har två hamnkonflikter bilagts genom Guds ledning, och vilken skillnad innebär inte ledning för mig själv, min hustru och min familj! Jag har en fin kamrat i Nellie, min hustru, som är en verklig kämpe, och genom att tillsammans söka ledning har vi kommit tillrätta med många besvärliga problem. Tänk t. ex. på konflikten på Tooley Street, där jag fick ledning att själv ingripa. Arbetsgivaren, fackföreningen och arbetarna kunde inte komma överens. Då gick jag till arbetsgivaren och lade fram situationen för honom, sådan den verkligen var. Han bjöd mig in på sitt kontor och jag visade

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

honom att det inte gäller vem som har rätt utan vad som är rätt. Sedan vi tillsammans hade talat en del om MRA:s ideologi, kallade han in fackföreningsledarna, och inom en timme var strejken bilagd.»

Och han fortsätter: »Du har nog läst om hamnkonflikten helt nyligen. Du kan vara säker om att det var sådana som jag, som under Guds ledning fick arbetarna att återgå till arbetet. Om vi inte haft ledning från Gud skulle strejken pågått ännu. När man har ledning ser man saker och ting i ett nytt ljus. Om bara regeringarna i världen sökte Guds ledning, så som jag har gjort de sista tio månaderna, skulle vi få fred i världen i vår tid.»

För några veckor sedan dog en gammal vän till mig. Han var en äkta fransman och bodde i Elsass. De sista tjugo åren hade han levat för att skapa enhet mellan sitt eget land och Tyskland. Då han låg för döden fördystrades hans sinne av tanken på söndringen i världen, och han sade på franska: »Jag är rädd för vad jag ser komma.» Så låg han tyst och sedan talade han med kraftig röst på tyska, och detta var hans sista ord: »Det måste bli försoning mellan folken. Det måste bli försoning mellan folken.» Hans närmaste skrev till mig att han dog med ett överjordiskt leende på läpparna.

Alla är överens om att enhet är vårt enda hopp. Det är i våra dagar bestämmelsen för Frankrike och Tyskland. Det är bestämmelsen för Öst och Väst. Alternativet är splittring och förintelse. Moralisk upprustning är mänsklighetens sista utväg, en utväg som ger varje folk möjlighet att förvandlas och bestå, att enas och leva vidare.

Frank Buchmans samlade tal är utgivna under titeln Remaking the World. Förutom den svenska upplagan, Omskapa världen, finns boken tillgänglig på danska, franska, holländska, japanska, kinesiska, norska och tyska. En italiensk upplaga är under utgivning.

DEN ÖVERLÄGSNA IDEOLOGIN

II

DEN ÖVERLÄGSNA IDEOLOGIN

Dr Heinz Grohs, tjänsteman i arbetsministeriet i Nord-Rhen-Westfalen, organiserade tidigare i Düsseldorf-området utbildningen i marxistisk dialektik för medlemmar i driftsråd, ansvariga för 100.000 arbetare. Han besökte Caux 1949 och 1950 och gjorde där följande uttalande:

JAG HAR FÅTT en juridisk utbildning, och därför har jag vant mig vid att överväga allting kallt och noggrant. Jag vet, att vi alla står mitt uppe i en andlig världsrevolution av största betydelse.

Här har ni alla personligen sett hur en representant för storindustrin på några dagar kan genomgå en andlig förvandling, och en sådan förvandling är det mest hoppfulla vi kan vara med om. Vi vet, att detta är början till en ny tidsålder, framsprungen genom en andlig revolution, vilken vi inte endast är vittnen till utan också bärare av. Vi är med om att utbreda en revolution, som börjar med förändring av den enskilda människan, och som fortsätter in i familjen, i det politiska livet och i industrin. På det sättet har ideologin från Caux blivit det enda verkliga svar världen i våra dagar äger på kommunismens utmaning.

Som tysk socialdemokrat nödgas jag säga, att vi socialister i Tyskland hittills inte har funnit detta svar. Vi har inte ännu funnit svaret på det tyska folkets stora andliga nöd, inte heller på den tyska ungdomens nuvarande likgiltighet och brist på andligt livsinnehåll. Vi har inte svaret på vår tids nihilism. Och det är därför som vi som fackföreningsmän var så glada, att Hans Böckler, den förste ordföranden för den tyska landsorganisationen i brittiska zonen, från denna estrad yttrade:

»Om människor skall kunna frigöra sig från det förflutna och föräldrade, så kan det ske endast genom att de ställer upp ett nytt mål för sig och sätter humanitet

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

och moraliska värden i främsta rummet. Jag tror, att Moralisk upprustning kan åstadkomma en avgjord förbättring för mänskligheten på många livsområden. När människorna förändras, förändras samhällets struktur, och när samhällets struktur förändras, förändras människorna. Det är två led som följs åt, och båda är nödvändiga. Det mål Moralisk upprustning strävar att uppnå, är detsamma som det jag kämpar för som fackföreningsman.»

Tysklands miljoner söker efter en lösning, som ger dem mer än bara mat och husrum, en lösning på den djupa andliga nöd, som finns i Tyskland. Som tysk socialist har jag funnit denna lösning här i Caux. Det är dårskap att tro, att vi kan besegra materialismens anda, vare sig inom kapitalismen eller i de internationella förhållandena, utan att först besegra materialismens anda inom oss själva.

Vi tyskar har insett, att vi i det förflutna valde fel väg. Och vi har under de senaste åren tagit på oss en tung skuldbörda. Miljoner kvinnor i andra länder har förlorat sina män. Miljoner barn har förlorat sina fäder. Och tänk på de miljoner vi drivit bort från deras hem! Det är vi, som bär skulden. Vi ber om förlåtelse. Och med all vår kraft vill vi hjälpa till att gemensamt med andra arbeta för att försöka bygga ett fredligt nationernas samfund.

Det finns en annan sak, som vi måste tala om helt öppet i egenskap av socialister, fackföreningsmän och marxister. Hittills har vi inte haft något svar på de problem som Hiroshima och atombomben ställer oss inför. Det kan vi få först när vi får en gemensam andlig grundval som alla folk kan enas om. Endast Moralisk upprustnings ideologi kan överbygga klyftan mellan Öst och Väst, mellan nation och nation och mellan kapital och arbete. Detta kan ske varken genom marxism eller genom klasskamp. Tillräckligt länge har jag i Düsseldorfområdet utbildat driftsrådens medlemmar i klasskampens taktik, och jag vet hur mycket hat och hur mycken bitterhet vi på det sättet sätt ut i människors hjärtan. Det finns ingen annan väg än den Caux visar.

EN KOMMUNISTS TIO PUNKTER

III

EN KOMMUNISTS TIO PUNKTER

Max Bladock, driftsrådsordförande i Rhenpreussens kolgruvbolag, Moers, och i tjugo år medlem av västtyska kommunistpartiet, gjorde följande uttalande i Caux i juli 1950:

JAG VILL TALA OM FÖR ER varför jag som f. d. kommunist har börjat kämpa för Moralisk upprustning. Här är några av mina skäl:

1. Moralisk upprustning sätter människor före saker.
2. Den för människor samman i Tyskland och i hela världen och skapar en ny rättvisans tidsålder. Den är den enda ideologi, kring vilken människor av alla religioner och alla trosbekännelser kan samlas på grundval av de fyra absoluta moraliska normerna.
3. Den ger en känsla av ansvar åt varenda människa i en demokrati.
4. Moralisk upprustning är inte anti-någonting, och hos de båda motparterna, företagare såväl som arbetare, utvecklar den de positiva krafterna och förenar dessa på ett sätt, som bäst motsvarar både arbetarnas och hela landets intressen.
5. Den ställer varje statsman, som lever i enlighet med dessa normer, över partierna och gör honom i stånd att verka för hela folkets bästa.
6. Moralisk upprustning är den enda ideologi som inte sätter människor i harnesk mot varandra utan visar, hur man kan vinna sina fiender med kärlek, och på det sättet kämpar den för världsfred.
7. Den ger varje nation en politisk och ekonomisk plan, som kan skapa en ny epok av fred och verklig lycka för människorna.
8. Om denna ideologi accepteras av människorna, kommer den att förhindra krig och därför bevara själva grundvalen för mänsklighetens liv och kultur. Den kommer att kämpa med all

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

sin kraft för att främja mänsklighetens framåtskridande och dess riktiga utveckling.

9. Den skapar ett gott familjeliv och dessutom goda förhållanden inom nationen och en sund och riktig värld.

10. Den vet inte av några utläningar. Den sammanför alla raser och alla klasser i den goda viljans enhet och gör dem i sanning till hjärtats förenta nationer.

Känner ni till någon ideologi, som kan åstadkomma mer än detta?

Av dessa skäl kämpar jag av hela min övertygelse och av all min kraft för denna ideologi.

IV

GESTAPOS RAPPORT OM OXFORDGRUPPEN

Gestapos hemliga rapport om Oxfordgruppen, Die Oxfordgruppenbewegung, sammanställdes 1942 av Hauptbüro des Reichssicherheitsdienstes. Upptäckten av detta 126 sidor digra dokument skedde under det tyska återtagandet ur Frankrike och offentliggjordes första gången i en artikel från Associated Press av den framstående amerikanske journalisten DeWitt Mackenzie. Den 29 december 1945 publicerade Times i London följande uttalande:

KRISTENDOMEN I TYSKLAND

ETT NAZIDOKUMENT

Det nazistiska Tysklands fasta beslut att förintå kristendomen har i många år tydligt kommit till synes, men ingenstans har det formulerats mera kategoriskt än i en hemlig Gestaporapport, som nu blivit funnen. Då detta dokument hittills rönt mindre uppmärksamhet än det förtjänar, vågar vi hoppas att redaktionen tillåter oss att delge läsekretsen vissa utdrag därur:

Som titelsidan anger har dokumentet sammanställts av

GESTAPOS RAPPORT OM OXFORDGRUPPEN

Hauptbüro des Reichssicherheitsdienstes och behandlar dr Buchman och Oxfordgruppen. Det anklagar dem för att »orubbligt intaga en kampställning gentemot nationalsocialismen», såttillvida som »de uppmanar sina medlemmar att ställa sig helt under det kristna korset och mot hakkorset resa Kristi kors, eftersom det förra vill förinta Kristi kors», »Uppriktigt sagt ligger här gruppens betydelse», heter det vidare i dokumentet. »Just i den stund, då vi (det nazistiska partiet) anstränger oss att förkväva det kristna syndamedvetandet, vilket förefaller oss vara första steget mot tyskarnas förslavande, utgår från anglosaxarna, vilka rasligt är besläktade med oss, en rörelse, som betraktar just detta syndamedvetande som grundvalen för en förändring i de mellanfolkliga relationerna.»

Vidare fastställs i detta aktstycke, att hemliga polisen betraktade rörelsen som »vägröjare för anglo-amerikansk diplomati» och en kraft, som strävar »att åstadkomma nya politiska och ideologiska villkor i das Reich». »Gruppen som helhet», heter det, »utgör ett angrepp på den statliga nationalismen och kräver från statens sida den yttersta vaksamhet. Den predikar revolution mot nationalstaten och har med all tydlighet blivit dess kristna motståndare.»

Beträffande det inflytande som kampanjen för Moralisk upprustning haft, heter det vidare i rapporten:

»Ser man på namnen på dem som huvudsakligen bedrivit propagandan för Buchmans maning till moralisk upprustning i England och annorstädes, står det klart, vilken den politiska motsvarigheten till rörelsen är: de judiska västdemokratierna. Ej heller kan något tvivel råda om mot vem hela denna kampanj riktades i betraktande av tidpunkten då den inleddes, nämligen 1938, det år då Tyskland — som det påstods — angrep det lilla Österrike med brutal styrka . . . Gruppen andas västerländsk demokrati. Den ger de demokratiska syftena i världen en kristen-religiös förklädnad. Gruppen och demokratierna kompletterar varandra och befruktar varandras arbete.»

Hela rapporten kastar ett intressant ljus över nazistisk mentalitet, på samma gång som den definitivt skingrar de utbredda missförstånd, som cirkulerat rörande denna kristna rörelse. Vi hoppas, att en fullständig översättning av dokumentet skall bli

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

tillgänglig för brittisk publik. Det är nämligen av utomordentlig vikt, att vi förstår demokratins andliga grundval lika klart som våra fiender gjorde, och att vi av all vår kraft upprätthåller det som dessa fruktade och hoppades kunna förintä.

Brevet var undertecknat av:

Lord Ammon, medlem av överhuset, Labour, f. d. ordf. Stor-Londons landsting; Harold Clay, dåvarande ordf. i Londons arbetarkommun; Lord Courthope, dåvarande ordf. i arbetsutskottet för de konservativa förbunden i England; dr Edward Woods, biskop av Lichfield; Sir Cyril Norwood, dåvarande rektor för St Johns College i Oxford; Sir David Ross, dåvarande rektor för Oriel College i Oxford och tills nyligen prorektor för Oxfords universitet.

V

»KÄND KOMMUNIST GÅR IN FÖR MRA»

Under denna rubrik återgav Arbeiderbladet i Oslo, det socialdemokratiska regeringsorganet, den 12 oktober 1950 en intervju med Hans Bjerkholt, en av grundarna av det kommunistiska partiet i Norge 1923 och sedan dess medlem av partistyrelsen. Han var delegat i Komintern och har tre gånger besökt Moskva. Sedan 1936 har han varit anställd i norska landsorganisationen och är nu sekreterare i Östfolds fackliga samorganisation. Han höll följande tal vid världskonferensen i Caux:

JAG HAR KÄMPAT PÅ arbetarrörelsens vänstra flygel sedan jag var 16 år gammal. Mitt öde har varit knutet till arbetarnas öde. Mycket har hänt. Från sekelskiftet och fram till första världskriget var det en tämligen lugn utveckling. Det var en uppblomstringsperiod för kapitalismen, och många av arbetarna kunde få stadigt bättre livsvillkor. Men kapitalismen var inte i stånd till att ge full trygghet åt alla arbetare i alla delar av

»KÄND KOMMUNIST GÅR IN FÖR MRA»

världen. Första världskriget fick det kapitalistiska systemet att vackla. Det blev kriser och en splittring i arbetarklassen.

Men vi hade också under den tiden den ryska revolutionen, som gav hopp åt alla förtryckta människor i världen. Så kom Hitler och det andra världskriget. Kommunisterna och socialisterna sade: »Hitler betyder krig.» Kunde vi ha förhindrat Hitler och det andra världskriget? Jag tror det. Om först och främst den tyska arbetarklassen hade funnit en ideologi, som kunde ha enat alla arbetare. Sedan fick vi åter ett nytt hopp i den strålande parollen om en värld, fri från fruktan och fri från nöd. Och då det socialistiska Sovjet och västdemokratierna slagit ned hitlerismen, trodde vi att vi funnit en fredlig väg till socialismen. Jag var själv med om att utforma ett gemensamt program i mitt land för att ena arbetarna. Men utvecklingens hårda lag har slagit sönder allt detta för oss.

I dag har kampen fört oss fram till en katastrofsituation. Nu kämpar inte klass mot klass utan alla klasser mot alla klasser. Vi säger i Norge att vi måste kämpa klasskampen till det bittra slutet. Men mitt intryck är, att vi nu närmar oss detta bittra slut. Och det kommer inte bara att bli det bittra slutet för en klass utan för alla klasser, för hela vår civilisation.

Splittringen och förvirringen i världen är i våra dagar större än någonsin tidigare. Statsmännen i Västerlandet söker efter en utväg. Den ena konferensen avlöser den andra och kommitté följer på kommitté. Det är inte bara mannen på gatan som är förvirrad, utan också statsmännen. En statsminister i ett av de skandinaviska länderna yttrade häromdagen på ett arbetarmöte: »Vi måste finna en gemensam nämnare, som kan förena oss alla.»

Finns det någon utväg i dag? Jag tror det. Jag har sett, att människor kan förvandlas. Kan vi finna en ideologi som förenar alla oavsett klass och ras, och oavsett var vi befinner oss i världen? Den viktigaste frågan är vad *jag* kan göra. Jag är besluten att ta alla konsekvenser av den uppfattning jag kommit fram till här. På mitt arbetsfält, i mitt parti och i min organisation tänker jag tala öppet och fritt om dessa ting. Om jag kan bli annorlunda, kan vem som helst i mitt parti bli annorlunda. Andra marxister har också talat, medan jag varit här. Det är

ett hårt och tungt arbete som ligger framför oss. Men inga svårigheter kan hindra mig att göra vad jag tror är rätt.

Men för att få kraft att kämpa, behöver vi ha en ideologi. Vad är förklaringen till att kommunisterna har lidit så många nederlag, men ändå fortsätter att existera? De låter sig ledas av en ideologi, som ger dem kraft och vilja att kämpa. Kan vi finna en samlande ideologi? Jag tror det. Vi har funnit vägen här i Caux. Jag måste börja med mig själv, och jag har börjat så smått och redan sett några resultat. Jag vill sätta in alla mina krafter för att ena arbetarna så att de kan skapa en ny värld, i vilken vi alla skall vara fria från nöd och fria från fruktan.

VI

MASSORNA REDO FÖR EN STOR IDÉ

Samtidigt som Den glömda faktorn gavs i Bremen skrev chefredaktören för Bremen-tidningen Weser-Kurier, Felix von Eckardt, den 6 februari 1950 följande ledare i sin tidning:

BESÖKET HÄR I BREMEN av en grupp från Moralisk upprustning och uppförandet av industriskådespelet *Den glömda faktorn* har hos alla tänkande människor i vår stad funnit ett gensvar, som vida överträffat vad de tvivlande hade väntat sig. Vad som skett i andra städer har sålunda upprepats i Bremen. Antingen man ställer sig positiv eller negativ, råder det inget tvivel om att folk genom Moralisk upprustning ställts inför någonting som man länge väntat på.

Det finns hos massorna en latent beredskap att hänge sig åt en stor, upplyftande idé, att sätta in sin goda vilja mot ett mål, att åt sitt liv och arbete ge en mening, utan vilken livet inte blir värt att leva. De vet också att livsfaran är överhängande och utgången mycket tvivelaktig, om man försöker möta faran med enbart materiella medel.

Folket från Caux förstår denna situation. Den fara som hotar

MASSORNA REDO FÖR EN STOR IDÉ

den kristna kulturen och därmed Europa och alla länder som andligen tagit arv från Europa har inte i första hand samband med de maktmedel, som kommunisterna har till förfogande, inte heller med stridsvagnar, flygplan och atombomber, utan med människor som satsat sig själva för den kommunistiska ideologin. Dessa människor kan verkligen såsom idealister göra anspråk på respekt även från dem som tänker annorlunda.

Eftersom miljoner människor förstår denna fara, eller i varje fall känner den omedvetet, får de inte något fullständigt lugn eller någon känsla av inre trygghet på grund av de västliga demokratiernas makt — trots att denna är så oerhörd att den väl skulle kunna ge en känsla av yttre säkerhet.

Varför inger inte Västerens styrka någon, eller i varje fall endast partiell, trygghet? Därför att den inre grundvalen för verklig kraft fattas, den ideologi som materiell makt måste underordna sig, den ideologi som i yttersta nödläge till och med ger användningen av yttre maktmedel ett moraliskt berättigande . . .

Vi har sagt, att miljoner människor i våra dagar saknar något, eftersom demokrati utan en ideologisk grundval förlorar sig i en yttre mekanik, som inte kan tillfredsställa människan och inte heller befria henne från fruktan eller ge henne förmåga att offra. Moralisk upprustning fyller detta behov då den ger det demokratiska systemet en moralisk grundval.

Caux har satt sig den uppgiften före att ge nytt liv åt den kristna läran, att gripa rakt in i vår tids problem genom att säga till folk att om man vill förvandla människor och system måste man alltid börja med den enskilda människan. Vi måste göra oss fria från hat och misstroende. Vägen till försoning mellan miljonerna börjar inte med att man ställer moraliska krav på sin nästa utan att man ställer dem på sig själv, ty det är endast genom sitt personliga exempel som man på ett avgörande sätt kan påverka sin omgivning.

Grundsatser som bygger på en djup inre övertygelse förlorar inte sitt värde därför att någon avvisar dem som »föråldrade».

Människorna i MRA försöker inte besvara detta resonemang med teoretiska diskussioner. Genom att leva sin ideologi bevisar de att den är hållbar. Deras inflytande i världen kan spåras

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

långt utöver vad de s. k. realpolitikerna räknar med, och detta är vad som ger dem den lyckliga inre vissheten att de är på rätt väg. Oräkneliga män och kvinnor som vet vilka faror som hotar kristenheten kommer att följa denna väg, ty att Caux-rörelsen kommer att bestå är i dag inte längre en illusion utan en verklighet.

VII

ROBERT SCHUMAN OCH MORALISK UPPRUSTNING

Frankrikes utrikesminister Robert Schuman har skrivit följande företal till franska upplagan av dr Frank Buchmans samlade tal, som publicerades 1950:

UTGIVARNA AV DESSA TAL har beslutat att ge en man i det politiska livet, en regeringsmedlem, förtroendet att skriva företalet. Vi måste emellertid medge att hittills har statsmännen haft måttliga framgångar då det gäller att »omskapa världen». Men faktum kvarstår att det för dem i högre grad än för andra människor är en plikt att ägna sig åt denna uppgift och det ligger i deras intresse att välkomna varje bistånd, som erbjuds.

Om det rörde sig om en ny plan för social välfärd eller en ny teori till alla dem som redan finns, skulle jag fortfarande stå tvivlande. Men det som Moralisk upprustning ger oss är en livsfilosofi omsatt i handling.

Den gör inte anspråk på att ha uppfunnit en ny morallära. För den kristne är den kristna moralläran tillräcklig. Från den kan han hämta alla de grundsatser som bör leda hans liv som människa och medborgare.

Vad vi verkligen behöver och vad som är helt nytt är en skola, där vi genom ett ömsesidigt lära av varandra kan utarbeta hur vi i praktiken skall uppföra oss gentemot andra; en skola där kristna grundsatser inte endast tillämpas och bekräftas i förhållandet mellan enskilda människor utan även lyckas övervinna fördomar och fiendskap som skiljer klasser, raser och nationer.

ROBERT SCHUMAN OCH MORALISK UPPRUSTNING

Att börja med att skapa ett moraliskt klimat, i vilket en sann broderlig enhet kan växa fram och överbrygga allt som i dag splittrar vår värld — det är den omedelbara uppgiften.

Att förvärva kunskap och erfarenhet om människor och deras förhållanden genom att samla folk till konferenser och personlig samvaro — det är den väg man går fram.

Att utbilda arbetslag av tränade män och kvinnor, beredda att tjäna sitt land, försoningens apostlar, män och kvinnor som bygger en ny värld, det är första steget på vägen till en djupgående omformning av samhället, och därvid har under dessa senaste femton krigshärjade år redan en första början gjorts.

Det är inte en fråga om att förändra politiken, det är en fråga om att förändra människor. Demokratien och dess friheter kan räddas endast genom livskvaliteten hos de människor, som talar i dess namn.

Detta är vad dr Buchman uttrycker i enkla och gripande ord. Han har förklarat krig mot materialism och individualism, två sidor av samma sak, båda orsaker till vår själviska splittring och de sociala orättvisorna.

Må man lyssna till honom, och må han få fler och fler efterföljare i alla nationer i världen bland dem som i våra dagar fortfarande drabbar samman och hatar varandra, fastän de är bröder.

År 1948 sände Robert Schuman, som då var Frankrikes premiärminister, följande hälsning till Moralisk upprustnings tioårsdag:

Regeringarna brottas med allvarliga och svåra materiella problem i fråga om livsmedel, produktion, löner och priser. De ser hur freden mellan folken äventyras genom rasfördomar och mot varandra stridande intressen. Inom nationerna söker man sammanjämka frihet och auktoritet och skapa förståelse mellan klasserna. I Moralisk upprustning hälsar jag en av förkämparna för inspirerad demokrati, vars bestämmelse är att återge de andliga värdena deras förstäringsplats i vår plågade mänsklighet.

DR ADENAUER VÄLKOMNAR MORALISK
UPPRUSTNING

I nedanstående brev till dr Frank Buchman välkomnar den västtyske förbundskanslern dr Konrad Adenauer tanken att i Ruhrområdet under pingsten 1950 anordna en offentlig demonstration för Moralisk upprustning.

KÄRE DOKTOR BUCHMAN!

Moralisk upprustning, som Ni har skapat och till vilken Ni fick idén under en vistelse i Freudenstadt, har blivit ett välkänt begrepp i efterkrigstidens Tyskland. Jag tänker på den stora framgång, som Moralisk upprustning haft i Ruhrområdet med skådespelet *Den glömda faktorn*. Som ett resultat därav har allt vidare kretsar av politiker, affärsmän och arbetare kommit i kontakt med Moralisk upprustnings idé. Vidare har talrika ledande politiker och affärsmän, fackförenings- och industriledare hörsammat inbjudan att delta i de årliga konferenserna i Caux. De var tacksamma för det tillfälle, som gavs dem i Caux att diskutera de trängande tyska problemen på en världsomfattande basis och i en atmosfär av hjärtligt samarbete med representanter för alla de nationer, där personlig frihet är garanterad. Med tanke på hur de totalitära idéerna går till storms i Östtyskland tror jag att förbundsrepubliken, och inom den särskilt Ruhrområdet, är en självskriven plattform för en demonstration av Moralisk upprustnings idé. Jag välkomnar därför Eder plan att i pingst i Ruhrområdet anordna en konferens och en offentlig demonstration för Moralisk upprustning, till vilken representanter från alla delar av världen kommer att inbjudas.

Med utmärkt högaktning

Eder tillgivne

ADENAUER

KARL ARNOLDS INBJUDAN

IX

KARL ARNOLDS INBJUDAN

I maj 1950 sände dåvarande talmannen i västtyska förbundsrådet, ministerpresidenten i Nordrhen-Westfalen Karl Arnold, följande inbjudan till dr Frank Buchman:

MORALISK UPPRUSTNINGS ARBETE har genom åren visat sig vara i stånd att väcka nya skapande krafter till liv i Tyskland och Europa. De rapporter jag mottagit har övertygat mig om att den demonstration och konferens, som Moralisk upprustning planerar att hålla i Ruhrområdet, kommer att vara synnerligen väl ägnad att leda till ytterligare framgångar på den inslagna vägen.

Det skulle glädja mig mycket om det vore möjligt för Eder att komma till Tyskland under dessa dagar. Jag har därför äran att hjärtligt inbjuda Eder hit och jag vet att flera av delstaternas regeringar välkomnar denna tanke och kommer att deltaga i arrangemangen.

KARL ARNOLD.

*Pressmeddelande från talmannens i förbundsrådet
Karl Arnold kansli den 19 maj 1950:*

Det är med tanke på den ytterst allvarliga situationen i Europa och världen och på Tysklands särskilda belägenhet mellan Öst och Väst, som förbundskanslern och förbundsrådets president tager initiativet till att välkomna en offentlig demonstration av Moralisk upprustning i Ruhrområdet i pingst.

Moralisk upprustnings idé är inte ny i Tyskland. För två år sedan sände ministerpresidenterna i samtliga tyska delstater inom de brittiska och amerikanska zonerna ett gemensamt telegram till dr Buchman på hans 70-årsdag, vari de betecknade MRA:s ideologi som »den outhärliga grundvalen för fred och för återuppbyggnad av Europa och världen».

Sedan dess har Moralisk upprustning blivit ett välkänt begrepp i hela vårt land; 140.000 tyskar i 24 städer, representerande alla partier, klasser och yrken, har sett de ideologiska

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

skådespelen *Den goda vägen* och *Den glömda faktorn*. Under den gångna vintern har *Den glömda faktorn* uppförts i Hamburg och Bremen på inbjudan av borgmästaren och senaten i de båda städerna, och under de senaste veckorna har skådespelet givits för en publik på sammanlagt 25.000 personer i Ruhrområdet med Gelsenkirchen som medelpunkt.

De personer som nu inbjudit dr Buchman till Tyskland, hyser den uppfattningen att hela den internationella situationen skulle kunna förändras på en dag, om det kunde ges vittnesbörd om att Europa äger kraft till förnyelse. Syftet med den planerade aktionen i pingst i det industriella hjärtat av Europa är att framlägga ett sådant vittnesbörd genom att demonstrera en grundval av ideologisk enhet för den nation, som är en avgörande stridsfront i idéernas världskrig.

X

NY FART I PRODUKTIONEN

I tidskriften Spectator, London, skrev signaturen Janus den 6 juni 1947 i krönikan »A Spectators Notebook» följande:

NÄR NÅGONTING GÖRS, som förtjänar erkännande, bör man också ge erkännande. Jag har den här veckan hört talas om någonting märkligt i våra kolgruvor. Chefen för en av våra större gruvor råkade — jag vet inte hur eller när — få se en föreställning av Moralisk upprustnings nya skådespel *Den glömda faktorn* på Westminster Theatre. Han blev så starkt gripen, att han vid sin hemkomst sammankallade ett antal av sina medarbetare för att delge dem sin nya syn på läget. Hans intresse smittade av sig och omkring 300 personer från gruvan reste in för att se skådespelet — de betalade själva och turen kostade över 30 shillings, de kom hem sent på natten, alldeles lagom för att direkt ta itu med nattskiftet. Man försäkrar mig, att som ett resultat härav denna gruva ständigt visar de högsta produktionsciffrorna i sitt distrikt. Låt mig tillägga, att

EN IDEOLOGI I GRUVORNA

denna historia inte har kommit mig tillhanda från MRA-kretsar utan från en person, som känner gruvorna och gruvarbetarna ovanligt väl i den delen av landet.

XI

EN IDEOLOGI I GRUVORNA

Tidningen Stoke-on-Trent City Times skrev i en ledande artikel den 18 juni 1948 följande:

VAD HAR GRUVARBETARNA i North Staffordshire för sig?

Vad var det som gav generaldirektören för Indiens postväsen och Bombays arbetsminister anledning att besöka våra kolfält inom loppet av ett par veckor? Varför har kolgruvarbetare från North Staffordshire av ansvariga statsmän inbjudits till Amerika och ett halvt dussin länder på kontinenten? Är det bara därför att de lyckats höja produktionen eller har de en osynlig exportvara, som för nationerna är mer behövlig än till och med kol?

Nu hör vi att våra gruvarbetare håller ett riksmöte för Moralisk upprustning i Victoria Hall i Hanley under mottot *Europa och gruvarbetarnas svar*.

Dit har de inbjudit gruvdelegationer från alla Englands kolfält och från kolfälten i Nordfrankrike, Belgien, Holland och Ruhrområdet.

ETT SVAR ATT EXPORTERA

Är detta helt enkelt en ny kampanj för ökad produktion — en framstöt för statens kolstyrelse?

Alla ska veta, att vi behöver det; men enligt vår mening är det något mycket, mycket större än detta, som våra gruvarbetare äsyftar. De börjar exportera inte bara kol, utan något som demokratierna behöver mer än någonting annat just nu — en inspirerad ideologi.

Det är över aderton månader nu sedan man nästan varje

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

lördagseftermiddag på Stokes station kunde se grupper av gruv-
arbetare med fruar stiga på 3.18-tåget till London.

För att se dem komma tillbaka skulle man behövt stanna
uppe ända till småtimmarna på söndagsmorgonen, då en extra-
buss körde dem från Crewe och satte av dem vid deras hem i
olika delar av North Staffordshire, trötta men lyckliga.

Var hade de varit, och vem betalade resorna?

De hade farit på egen bekostnad till Westminster Theatre i
London, där Moralisk upprustnings industriskådespel *Den
glömda faktorn* samlade fulla hus hela denna bistra vinter, från
oktober till april.

Sammanlagt var det över trehundra personer från detta gruv-
distrikt som såg skådespelet under denna tid. Det var därför
knappast någon överraskning att skådespelartruppen fick en
enrögen inbjudan från gruvarbetareförbundet och från tjänste-
män vid kolgruvorna i North Staffordshire. Truppen avbröt sin
framgångsrika serie av föreställningar i London och spelade en
vecka i Potteries. Över 7.000 personer strömmade till de fem
föreställningarna i Queens Hall i Burslem.

EN NY DRIVKRAFT

Snart kom från många gruvor i detta distrikt färsk vittnes-
börd om ökad produktion, bättre lagarbete mellan arbetare och
arbetsgivare, en ny drivkraft i arbetet och ett klart besked till
underminerande krafter i industrin.

Vid en gruva i North Staffordshire sades det att andredirek-
tören hellre skulle velat möta själva djävulen nere i gruvan än
sekreteraren i fackföreningen.

Den glömda faktorn medförde en sådan förändring, att de
båda nu är i stånd att lösa problemen tillsammans.

Nyligen har man haft segslitna förhandlingar om priserna i
ett nytt gruvschakt, varvid man alltid hamnade i ett dödläge.
Avdelningssekreteraren säger: »Vi tog ett steg som innebär
något fullständigt nytt för North Staffordshire. Vi inbjöd kol-
styrelsen och representanter för arbetsgivarsidan till vårt må-
nadsmöte i fackföreningen. Där diskuterade vi saken efter prin-
cipen vad som är rätt och inte vem som har rätt, och på den
grundvalen lyckades vi nå fram till en överenskommelse.»

Hustrun till en fackföreningssekreterare säger att sedan hennes man för femton månader sedan såg *Den glömda faktorn* har deras hemliv blivit så mycket lyckligare, att hon blivit förälskad i honom på nytt.

Snart nog förstod våra gruvarbetare att här fanns en hemlighet, som de kunde och måste exportera. De lade beslag på Westminster Theatre en lördagskväll och inbjöd företagsnämnderna vid alla gruvor i England till *Den glömda faktorn*.

Teatern var proppfull av gruvarbetare och deras familjer från alla kolfälten. Sedan dess har 150 gruvor anhängit att skådespelet skulle ges i deras distrikt. Det har spelats i Warwickshire, Leicestershire, Cannock Chase, Nordwales och Sydwestwales och inför åskådare från industrierna i Wolverhampton och Birmingham.

På alla dessa platser är det gruvarbetare från North Staffordshire, som har introducerat skådespelet. Många av dem hade rest långa vägar efter slutat dagsverke och reste tillbaka samma natt för att hinna hem till nästa skift i gruvan.

KOLGRUVAN KOMMER TILL KONGRESSEN

När kommittéer från amerikanska kongressen besökte Europa för att göra undersökningar i samband med Marshallhjälpens begärde de särskilt att få träffa gruvarbetare från North Staffordshire och andra kolfält, där Moralisk upprustning arbetar. En av våra män från gruvorna, Bill Yates, besökte Amerika förra julen. Han gjorde ett sådant intryck där, att han nyligen inbjöds av en kommitté av senatorer och kongressmän att komma tillbaka och tala vid världskonferensen för Moralisk upprustning i Kalifornien.

En annan talade vid ett stort möte för gruv- och fabriksarbetare i Wupperthal i Ruhrområdet, och en tredje presenterade *l'Élement Oublié*, den franska versionen av *Den glömda faktorn*, för gruvarbetarna i Lille och Lens.

Andra har besökt Schweiz, Norge, Sverige, Danmark och Holland och här berättat om det som händer i North Staffordshire för ministrar och ledande personer inom industri och fackföreningsrörelse i dessa länder.

Varifrån kommer pengarna till allt detta? Ja, det må man

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

fråga sig. Flyg- och båtresor och även tågresor är dyra nuförtiden. Tid är också pengar. För några månader sedan beslöt gruvarbetarna att själva starta en kampfond, till vilken alla kunde bidra för att sända ut talesmän till områden i världen, som behöver dem eller dit deras brinnande övertygelse leder dem.

Några av dem har avstått från tobak och sprit, andra har sålt avhållna ägodelar och tusentals har delat privilegiet att få offra för en stor sak.

Personalchefen vid en fabrik i »Det svarta landet» uttryckte det på följande sätt: »Den industriella revolutionen, som började här, förvandlade världens ansikte; den nya revolutionära kraften i *Den glömda faktorn* kommer att förvandla världens hjärta».

XII

HOPPETS DAL

I en artikel kallad Hoppets dal, skriven i september 1948, skildrar Jack Jones, författaren till Rhondda Roundabout, det intryck Den glömda faktorn gjort i Sydwaales.

I WALES FINNS EN DAL som är berömd för sitt kol och sin sång. Det är Rhondda-dalen, gruvfältets rika hjärta.

Många talare har under gångna tider betecknat den som »spjutspetsen i den brittiska revolutionsrörelsen». Kanske har den också varit det, ty ledaren för brittiska kommunistpartiet, Harry Pollitt, var kommunistisk parlamentskandidat för detta område och som sådan ställde han upp emot arbetarpartiets kandidat 1945 och hade så när slagit ut honom.

Nu, 1948, har något långt mera revolutionärt än kommunismen slagit ned i Rhondda-dalen. Moralisk upprustning har genom skådespelet *Den glömda faktorn* satt i gång en revolution, som förändrar andan i samhället.

Sedan skådespelet uppförts sju gånger på en vecka i staden Cardiff hade ett lag ur Moralisk upprustning djärvheten att anordna ett stort möte för tusentals människor inom Cardiffs

HOPPETS DAL

uråldriga slottsmurar. Följande kväll gavs skådespelet i Rhondada-dalens största teater. Det var i samma teater, där general Smuts år 1917 talade på brittiska krigskabinetets vägnar och lyckades avvärja en gruvstrejk i det mest kritiska skedet av första världskriget.

DEN GODA VILJANS REVOLUTION

I denna teater, från vars scen talare, däribland jag själv, många gånger underblåst bitterheten hos arbetslösa gruvarbetare, gavs Moralisk upprustnings budskap i dramatisk form av Mackinac-kören och av skådespelarna i *Den glömda faktorn*.

Folk stod i kö varje dag och väntade upp till tre timmar för att få komma in. Tusentals människor blev utan plats och man måste därför anordna en extra matiné. Vid denna kunde dock knappt en tiondel av dem som ville se skådespelet beredas plats. Därför vidtogs anstalter för att ge föreställningar under ännu en vecka på en teater längre upp i dalen.

»En fredens och den goda viljans revolution, det slags revolution vi här i dalen längtat efter att få vara med om», sade en gruvarbetare. Han hade suttit i fängelse för sitt deltagande i en av de många stora strejker som under gångna år lamslagit arbetet i dalens femtio gruvor.

De flesta av invånarna i trakten vill nu hjälpa till i kampen för Moralisk upprustning. Dalens mest berömda blåsorkester, som ofta spelat i engelsk radio och en gång i Kristallpalatset i London, erbjöd sig att hjälpa till. »Vi vill göra allt vad vi kan — var som helst», sade dirigenten.

Och så stod det berömda »Park and Dare Band» för musiken vid gruvarbetarnas stora möte i Stoke-upon-Trent följande söndag.

Man tog emot skådespelarna och scenarbetarna med den största gästfrihet. Gruvdalens representant i parlamentet introducerade skådespelet vid en matiné och ordföranden i kommunalförvaltningen i dalen, som är Englands största stadsområde, öppnade kvällsföreställningen. »En stor vecka för Rhondada», sade båda talarna. De visste vad stridigheterna inom industrin hade kostat dalen under det senaste halvseklet.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

SLITNA MELLAN IDEOLOGIER

Folket i denna dal, en gång så grön och nu så svart av den slagg som människor hopat där, har mycket att minnas och ännu mer att glömma. Krig och rykten om krig, strejker och upplopp, gruvolyckor och sorg, arbetslöshet och hunger, musik och glädje — trots allt har människorna i denna dal alltid haft sången i sina hjärtan.

Slitna mellan ideologier som splittrat dem, har de alltid förenats i sången, och det är med den sången i sina hjärtan de välkomnat Moralisk upprustning som befriare från de tyranniska »ismer», vilka fört dem in på vägar, som ingenstans leder.

Nu har folket i Rhondda-dalen äntligen funnit den goda vägen och håller på att komma ut ur den förvirring, som varit rådande under första hälften av det tjugonde århundradet.

Nu håller Moralisk upprustnings överbyggande ideologi på att göra människorna i Rhondda till en organisk enhet, och gruvidirektörer och gruvarbetare, som av ömsesidig bitterhet inte talat till varandra på årtal, blir nu vänner och försöker att tillsammans leva för vad som är rätt.

EKONOMISK RÄDDNING

Det fanns en tid då det kol som exporteras från Sydwales, ungefär 40 miljoner ton om året, räckte till att betala största delen av den import England behövde för att upprätthålla sin levnadsstandard. Ett växande gensvar på *Den glömda faktorns* andliga budskap kan ännu bli Englands ekonomiska räddning.

Man har gripits av hänförelse här i dalen. En ny anda har fötts eller snarare har den gamla andan pånyttfötts. Människorna i Rhondda-dalen, kolets och sångens dal, är djupt tacksamma mot dr Frank Buchman. Denne store amerikan är grundaren av och den aldrig svikande inspirationskällan i det världsomspännande arbetet för Moralisk upprustning. Moralisk upprustnings försonande kraft är en gåva, som kan göra världens folk till goda grannar. Små och stora folk, gamla och nya länder, människor av alla raser och trosbekännelser har nu i Moralisk upprustning en ideologi, i vilken inte finns något svek och

NY INSTÄLLNING TILL GRUVPROBLEMEN

om vilken de alla kan enas. Må Gud ge världen klarsyn nog att förstå detta! Då kommer alla gruvdalarnas människor att bli hänförda.

XIII

NY INSTÄLLNING TILL GRUVPROBLEMEN

Horace Holmes, medlem av parlamentet och privatsekreterare i parlamentsfrågor hos ministern för bränsle- och kraftförsörjning, yttrade vid Caux-konferensen 1949:

FÖR MER ÄN 47 år sedan började jag som liten pojke nere i gruvan. Över 30 år tillbragte jag under jorden. Under många år deltog jag mycket i fackföreningsrörelsen och från 1902 till 1945 hjälpte jag till att skapa den materialistiska, marxistiska inställningen till industrin. Jag bidrog till att skapa det hat, som uppstod mellan arbetsgivare och arbetare.

Jag deltog i många stora strider för sociala reformer. Men nu är jag i stånd att se tingen i ett annat ljus. Det har varit en glädje för mig att hjälpa till att föra in MRA i människors hjärta och liv. Vi har fortfarande samma problem, men vi tar upp dessa problem från en annan utgångspunkt. Och jag har sett stora förändringar äga rum hos människor av alla kategorier inom gruvindustrin, inte bara hemma i mitt eget land utan även i Frankrike.

Vad jag såg i Frankrike har jag sett i mellersta England, i mitt eget Yorkshire, i Skottland och Wales. Jag har sett arbetsgivare och arbetare mötas som jag aldrig sett dem mötas förr. Jag har sett arbetsgivare och fackföreningsledare inom kolgruveindustrin taga itu med sina problem i ljuset av MRA:s moraliska normer. Jag har sett folk träffa avtal i en ny anda. Jag har sett hur arbetsgivare får en ny inställning till sina problem och hur till följd därav kolproduktionen ökat. Och vart jag än kommer känner jag, hur man söker sig fram till de grundsatser, som ligger i Moralisk upprustning och som kommer att lösa framtidens problem.

ARBETARRÖRELSENS DILEMMA

Följande artikel är hämtad ur Southern Cross i Wellington, den enda dagliga arbetartidningen i Australien, och är daterad den 30 augusti 1950. Artikeln är skriven av Robert Edwards, generalsekreterare i kemiska industriarbetareförbundet i England och ordförande i den internationella socialistiska kommittén för Europas förenta stater.

NÅGOT AV DET MÄRKLIGASTE som hänt de sista åren är det inflytande Moralisk upprustning haft och fortfarande har på världens arbetar- och fackföreningsrörelse. Under de senaste veckorna har många internationellt välkända arbetarledare känt det nödvändigt att besöka Caux i Schweiz och där studera det stora experimentet i jämlikhet och praktisk socialism som de hela sitt liv strävat efter att förverkliga.

MRA:s stora revolutionära kraft kommer att få en allt större betydelse för världens arbetarrörelse därför att den har lösningen på arbetarrörelsens dilemma i varje land. Arbetarrörelsen grundades av män och kvinnor som vigde sig åt uppgiften att bygga en ny civilisation, där samarbete skulle ersätta konkurrens, där män och kvinnor skulle finna frihet och trygghet och där världens folk skulle vara förenade i en anda av frihet och fred.

Många av arbetarrörelsens pionjärer, som bekände sig vara materialister och ateister, var i själva verket människor med en stark religiös hänförelse. De förstod att det behövdes personligt föredöme och självförsakelse, men efter hand som arbetarrörelsen stigit till makten i många länder och kommit mycket nära den i andra, har denna anda av offervilja och religiös glöd försvunnit. Arbetarrörelsens utveckling kan sammanfattas i fyra ord: offer, kamp, framgång, stagnation.

Stagnationen kan tillskrivas vår oförmåga att ta itu med moraliska och etiska frågor. Vi har varit upptagna av politiska och ekonomiska diskussioner, inte av den livsviktiga frågan om personlig förändring hos den enskilde.

ARBETARRÖRELSENS DILEMMA

En mäktig styrka, som skulle ha erövrat världen och byggt en ny civilisation, har förlorat sin kraft och håller på att överväldigas av den ryska kommunismens materialistiska anlopp.

Mina tidigaste besök i Sovjet — det första 1926, då jag var ledare för en ungdomsdelegation och träffade alla ledarna från Trotsky till Stalin och Molotov — fick mig att tro att här pågick ett socialt experiment, som skulle kunna skapa en ny civilisation och bli ett starkt vapen i kampen för fred.

Senare kunde jag inte undgå att bli desillusionerad och tvungen att på annat håll se mig om efter svaret på arbetarrörelsens dilemma. Jag fann det i Caux.

Medan jag var i Caux skakades världen av nyheten om konflikten i Korea, en konflikt som skulle kunna inveckla mänskligheten i ett förödande atomkrig.

Hur kommer det sig att efter de oerhörda offren av liv och egendom i ett krig för demokratin, stora militära segrar vänds i bittra nederlag? Västerlandets demokrati kan vinna militära segrar, men det räcker inte. Man kan inte tvinga en regering på ett folk. Man kan bara uppfostra ett folk till att självt välja en regering, som det kan tro och lita på.

Här är inte frågan om institutioner och organisationer. I grunden är det en moralisk fråga som endast kan avgöras i människors hjärtan genom tro och övertygelse.

I östra Europa har vi liksom i Korea fått bevittna hur den totalitära materialismen gått fram och sopat undan regeringarna i land efter land, som om de aldrig existerat. I många fall har kommunismens krafter villigt biträtts av miljoner arbetare som förlorat tron på Västerlands demokrati. De har förlorat tron, därför att de känner att kyrkorna predikar kristendom men inte praktiserar den, att politikerna är ute efter egen vinning och att Västerlandet inte varit i stånd att ställa upp ett realistiskt alternativ gentemot den totalitära kommunismen, med förmåga att inspirera massorna.

Vanliga människor överallt i världen har mycket enkla önsningar.

Vanliga människor vill ha en ny civilisation, där ungdomen får njuta av livets vår, där världens universitet står öppna för deras barn, där de kulturella institutionerna inte längre är de

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

rikas privilegium utan kan användas som en förenande länk mellan folken. De vill ha en civilisation, där män och kvinnor kan föra ett lyckligt, spännande och bekymmersfritt liv.

Det är denna värld MRA:s revolutionära idéer söker förverkliga.

XV

VÄRLDENS ARBETARRÖRELSE OCH CAUX

Följande förord till World Labour and Caux — en rapport med tal och uttalanden av fackliga och socialistiska ledare — har skrivits av Evert Kupers, som var ordförande i holländska landsorganisationen 1928—40 och 1945—48, arbetarpartiets representant i riksdagen 1929—48, vice ordförande för Fackliga världsfederationen 1945—49, medlem av den kommitté som förberedde Fria fackföreningsinternationalens tillkomst 1949 samt ordförande i den fackliga rådgivningskommittén för Marshallhjälpen.

DETTA ÄR INGEN VANLIG BOK. Den innehåller uttalanden av ett stort antal mer eller mindre kända ledare i fackförenings- och arbetarrörelsen från praktiskt taget alla delar av världen. Alla understryker den betydelse Moralisk upprustnings ideologi har i vårt samhälle.

Dessa män har gjort en stor insats i kampen för att höja arbetarklassens levnadsstandard materiellt såväl som andligt. De flesta av dem har själva provat på en arbetares hårda villkor, dålig förtjänst, lång arbetsdag, dåliga bostadsförhållanden, brister i social lagstiftning och social otrygghet. Mot sådana orättvisor har de revolterat med hela sin varelse. Med fullkomlig hängivenhet har de kastat sig i striden för att få ett slut på dessa missförhållanden . . .

Jämsides med arbetarnas materiella framsteg har även en andlig utveckling ägt rum. I en rad länder har arbetarrörelsen uppnått en social och politisk ställning, som knappast någon kunde ha drömt om för femtio år sedan.

INDUSTRIKONFERENSEN I CAUX, JUNI 1950

Men trots detta fattas något och många känner bristen. Detta något är känslan av andlig stabilitet i denna disharmoniska värld, där det finns en sådan skrämmande splittring mellan nationerna.

Moralisk upprustning säger till alla människor: »Om du vill göra världen bättre — börja med dig själv.»

De tusentals människor som besökt konferenserna i Caux under de sista åren har tagit djupa intryck av MRA:s budskap till vår tid och av det verkliga kamratskap och den enhet de mött där. Många har i denna bok uttryckt vad de känt, och jag vill på det livligaste rekommendera alla att läsa den.

Slutligen skulle jag vilja ge mitt varma erkännande till dr Frank Buchman för hans stora ledarskap och människokärlek. Som pionjär för Moralisk upprustning har han vikt sig åt uppgiften att skapa en säker grund för mänskligt framåtskridande. Hans arbete har varit inspirationskällan för konferenserna i Caux.

Amsterdam i februari 1950.

EVERT KUPERS.

XVI

INDUSTRIKONFERENSEN I CAUX, JUNI 1950

Världskonferensen i Caux 1950 öppnades med en specialkonferens på inbjudan av en grupp framstående industriledare och fackföreningsmän. I inbjudan gör de följande uttalande:

POLITIKER, industri- och arbetarledare står idag inför problem, som trotsar mänsklig klokhet. Den industriella tidsålderns tekniska problem har nu komplicerats på grund av vår tids ideologiska konflikter.

Ingen enskild grupp, klass, nation eller ras har förmågan att lösa våra problem och leda världens folk bort från arbetslöshet, fattigdom och krig mot en tidsålder av trygghet och välstånd.

Detta kräver allas förenade ansträngningar och dessutom en vishet, som övergår även de mest begåvade människors.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Moralisk upprustnings konferens i Caux har blivit en magnet, som dragit till sig ledare från åttiotvå nationer. De har kommit för att med egna ögon se, vad som skett genom en positiv ideologi, som är i färd med att ena och omskapa vår värld. Män med många års erfarenhet inom politik och industri, av varje politisk färg, arbetare och arbetsgivare, människor med olika tro och utan tro, har i Caux funnit den saknade nyckeln till problemen i vår ideologiska tid.

Vi inbjuder Eder därför att komma till Caux och själva höra redogörelser från bl. a. Ruhrindustrier, engelska kolgruvedistrikt och hamnar, från italienska, franska och schweiziska industrier, från Belgien och Holland, Skandinavien, Australien och Förenta staterna, vittnesbörd om en lösning av de ideologiska problem som världens industrier brottas med.

De män och kvinnor, som åstadkommit dessa praktiska resultat, kommer att berätta om de steg, som lett till en förändring i deras industrier och politiska förhållanden.

Talesmän från Afrika, Indien och Pakistan, Främre och Bortre Asien, som sett nationella och ideologiska strävanden få en positiv, uppbyggande inriktning, kommer att ge utförliga rapporter om denna sida av Moralisk upprustnings världsomfattande arbete.

I en för mänskligheten kritisk stund demonstrerar Caux en ideologi, som överbryggat klyftan mellan Öst och Väst, vänster och höger, arbetsgivare och arbetare.

ANGELO COSTA

Ordförande i Italienska arbetsgivareföreningen.

HOWARD COONLEY

Direktör och tidigare ordförande i Förenta staternas arbetsgivareförening.

GEORGES VILLIERS

Ordförande i Franska arbetsgivareföreningen.

Sir JOHN CRAIG

Direktör för Colvilles Ltd, Storbritannien.

OTTO SPRINGORUM

Direktör för Gelsenkirchens kolgruvbolag, Tyskland.

EVERT KUPERS

Ordförande i Holländska landsorganisationen 1928—40, 1945—48, ordförande i den fackliga rådgivningskommittén för Marsshalljälpen.

PAUL FINET

Generalsekreterare i Landsorganisationen, Belgien, ordförande i Fria fackföreningsinternationalen.

ANDREW NAESMITH

Medlem av Brittiska landsorganisationens representantskap, generalsekreterare i Förenade väveriaretareförbundet.

INDUSTRIKONFERENSEN I CAUX, JUNI 1950

ICHIRO ISHIKAWA

Ordförande i Förbundet för näringslivets organisationer i Japan.

HUSSEIN BEY FAHMY

F. d. finansminister, direktör för Egyptens industriförbund.

N. H. TATA

Direktör för Tataindustrierna, Indien.

C. N. McKAY

Ordförande i Australiens industriförbund.

QUINTO QUINTIERI

Vice ordförande i Italienska arbetsgivareföreningen.

ANDRÉ WALLAERT

Ordförande i Norra Frankrikes arbetsgivareförening.

F. Q. DEN HOLLANDER

Ordförande i styrelsen för Nederländernas järnvägar.

HISATO ICHIMADA

Chef för Japans riksbank.

RYUTARO TAKAHASHI

Ordförande i Japans handelskammare.

C. S. MACLEAN

Ordförande i Gruvkammaren, Transvaal, 1945—46 och 1948—49.

HANS BILSTEIN

Ordförande i Metallindustrins arbetsgivareförening, Tyskland.

ROBERT CARMICHAEL

Ordförande i Franska juteindustrin.

CHRISTIAN HARHOFF

Ordförande i Dansk Dampskibsrederiforening.

LUIZ D. VILLARES

Ordförande i Elevadors Atlas SA, Brasilien.

HANS DÜTTING

Verkställande direktör för Gelsenkirchensgruppen av Gelsenkirchens kolgruvbolag, Tyskland.

TOM YATES

Medlem av Brittiska landsorganisationens representantskap, generalsekreterare i Sjömansförbundet, medlem av Internationella transportarbetareförbundets arbetsutskott.

KHANDUBHAI DESAI

Ordförande i Nationella landsorganisationen, Indien.

DAVID J. McDONALD

CIO:s representant i Fria fackföreningsinternationalen, kassör i Förenade stålarbetareförbundet i Amerika.

R. BROADBY

Sekreterare i Landsorganisationen, Australien.

A. W. CROSKERY

Ordförande i Landsorganisationen, Nya Zeeland.

KOMAKICHI MATSUOKA

Ordförande i Nationella landsorganisationen, Japan.

HARIHARNATH SHASTRI

Generalsekreterare i Nationella Landsorganisationen, Indien.

OH SIEN HONG

Ordförande i Landsorganisationen, Indonesien.

GASTON TESSIER

Ordförande i Frankrikes kristna landsorganisation, ordförande i Kristna fackföreningsinternationalen.

KHOSROV HEDAYAT

Generalsekreterare i Landsorganisationen, Persien, ordförande i Asiens fackföreningsinternation.

PAUL VISSER

Ordförande i Gruvarbetareförbundet i Sydafrika.

ERNST SCHARNOWSKY

Ordförande i Fria fackföreningarnas samorganisation för Stor-Berlin.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

- ERNST KUSS**
Direktör för Duisburg Kopparverk, Tyskland.
- ROBERT DURRER**
Professor i metallurgi vid schweiziska förbundsrepublikens tekniska institut.
- THEO GOLDSCHMIDT**
Ordförande i handelskammaren i Essen, Tyskland.
- ALBERT SCHÄFER**
Ordförande i handelskammaren i Hamburg, Tyskland.
- HASSAN NACHAT PASHA**
Vice ordförande i Egyptens industriförbund.
- MARTIN SCHWAB**
Verkställande direktör, Telefunken AB, Tyskland.
- FRITS PHILIPS**
Vice ordförande, Philips Radio, Holland.
- FRIEDRICH ALFRED SPRINGORUM**
Teknisk direktör för Huckingens järnverk (Mannesmann stålverk), Tyskland.
- BJARNE ERIKSEN**
Verkställande direktör, Norsk Hydro.
- Sir ROY PINSENT**
Birmingham, England.
- W. N. PERRY**
Ordförande i Lantbruksförbundet, Nya Zeeland.
- RUDOLF HUBER**
Verkställande direktör för Oerlikons maskinfabriker, Schweiz.
- Sir J. A. C. ALLUM**
Ordförande i Arbetsgivareföreningen i Auckland, borgmästare i Auckland, Nya Zeeland.
- GÖSTA EKELÖF**
Fil. dr, Svenska arbetsledareinstitutets grundare och förre chef.
- ETSUO KATO**
Ordförande i Järnvägsmannaförbundet, Japan.
- PIERRE-AUGUSTE COOL**
Ordförande i Kristna landsorganisationen, Belgien.
- EERO ANTIKAINEN**
Ordförande i Lantarbetareförbundet i Finland, medlem av Finska landsorganisationens representantskap, (SSC).
- CHRISTIAN LARSEN**
Ordförande i Dansk Arbejdsmands Forbund.
- S. DE A. PEQUENO**
Ordförande i Spårvägsmannaförbundet, Brasilien.
- KEN BAXTER**
Generalsekreterare i Landsorganisationen, Nya Zeeland.
- JEAN DUCROS**
Ordförande i Tjänstemännens centralorganisation, Frankrike.
- MAURICE BOULADOUX**
Generalsekreterare i Kristna landsorganisationen, Frankrike.
- F. CRAIG**
Generalsekreterare i Träindustriarbetareförbundet, Nya Zeeland.
- R. FREELAND**
Generalsekreterare i de av hamnstyrelsen anställdas förbund, Nya Zeeland.
- AUGUST STEFFEN**
Generalsekreterare i de kristna socialistiska fackföreningarna, Schweiz.
- F. P. WALSH**
Vice ordförande i Landsorganisationen, Nya Zeeland.
- L. WESTVIG**
Ordförande i Träindustriarbetareförbundet, Danmark.

PERSONLIG KONTAKT INOM INDUSTRIEN

KJELL LUND

Verkställande direktör för Sulitjelma koppargruvor, Norge.

W. CALDER MACKAY

Verkställande direktör för Jordbrukarnas inköps- och försäljningsaktiebolag, Nya Zeeland.

FREDRIK SCHELE

Verkställande direktör, AB Osräm-Elektraverken, Sverige.

HEIKKI H. HERLIN

Medlem av styrelsen för Metallindustrins arbetsgivarför-
ening, Finland.

XVII

PERSONLIG KONTAKT INOM INDUSTRIEN

Referat i Times den 6 juli 1950 från världskonferensen i Caux av tidningens Genève-korrespondent.

ÖVER 1.600 REPRESENTANTER från fyrtiosju länder har hittills deltagit i den serie konferenser för Moralisk upprustning som äger rum i Caux under sommarens lopp.

Därvid har man särskilt betonat industrins roll i världshandelserna, och bland deltagarna befinner sig några arbetsministrar, många industri- och fackföreningsledare samt representanter för industriförbund och handelskamrar.

Då ett av konferensens syften är att skapa en mötesplats för Öst och Väst, har starka delegationer kommit från Indien och Japan. Avsikten har varit att få ett forum för utbyte av erfarenheter. Inga resolutioner har fattats och nästan alla sammankomster har letts av dr Buchman, rörelsens främste man.

Moralisk upprustnings bärande idéer är ännu under utveckling och det vittgående intresset härför beror kanske till en del på den åsikt som uttrycktes av en av de japanska delegaterna. Han framhöll att i denna tid av skrämmande splittring mellan folken känner de, vilkas uppgift det är att återuppbygga världen, att de inte har råd att ta avstånd från något arbete som syftar till att bevara fred och ordning. En industriman från Brasilien yttrade: »I våra dagar är det viktigare att följa med sin tid på det ideologiska området än på det industriella.»

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

EN NY IDEOLOGI

Rörelsens mål är att ta itu med lösningen av världens problem i en ny anda. Materialismen, säger MRA:s talesmän, håller på att förstöra folkens moraliska ryggrad. Klasskampen har spelat ut sin roll och måste ersättas av en ny ideologi. Alternativet till klasskampen är en moralisk och andlig kraft, som i främsta rummet utgår från den enskilde, och som är höjd över klass, ras och nationella fördelar.

Eftersom fattigdom, osäkerhet och arbetslöshet ligger bakom det mesta missnöjet i världen, går MRA:s strävan ut på att sprida denna ideologi i hela industrivärlden och sammanföra dess ledande män till att ta upp sina problem i en anda av samarbete. I många tal från industrins båda läger betonades särskilt, att den personliga kontakten måste prägla förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare och att detta förhållande måste bygga på moraliska grundsatser.

Den japanska delegationen vid konferensen mottogs i dag i Bern av den schweiziske utrikesministern Petitpierre. Han välkomnade borgmästaren i Hiroshima vilken, som han sade, fått göra den fruktansvärda upplevelsen av atombomben. Denna har inlett en ny tidsålder som innebär förfärande möjligheter, om inte Moralisk upprustnings idéer blir antagna över hela världen.

XVIII

OMSKAPA VÄRLDEN — INDUSTRINS VIKTIGASTE UPPGIFT

Ernesto Diederichsen, chef för en textilindustri i Brasilien, höll följande tal i Caux i augusti 1950:

TIDEN ÄR INNE FÖR OSS arbetsgivare att förstå vår verkliga uppgift. Den består i att leda industrin i arbetet för världens återuppbyggnad i ljuset av absoluta moraliska normer. Detta fordrar inspirerat ledarskap, inspirerat av fullkomligt samarbete mellan förvandlade företagare och arbetare.

Vi arbetsgivare måste bli annorlunda. Vi måste förändras för att kunna leva Moralisk upprustnings ideologi. Denna ideologi har tre kännetecken: den har världsomfattande räckvidd; den klargör att »som jag är, så är mitt folk och så är mitt företag»; och slutligen visar den, att det finns en plan för oss alla, en plan för arbetsgivare, en plan för arbetare.

För mig personligen betyder denna plan att klart se en arbetsgivares ansvar och ta det på mig. Det betyder att vi är ansvariga för arbetaren som människa. Vi måste ha klart för oss, att människor är viktigare än maskiner, och att arbetarna är människor och inte bara en produktionsfaktor. Min personliga mening är att vi arbetsgivare är skuld till de många bittra känslorna och irritationen inom industrin, därför att vi aldrig insett vårt ansvar i hela dess vidd. Jag vill i mitt eget och i företagens namn be om förlåtelse för detta vårt stora misstag.

Därför måste arbetsgivarna förändras och ta de praktiska konsekvenserna av sitt ansvar. Detta inbegriper ansvar för arbetarna både när de är i fabriken och när de inte är där. Vi har ansvar för arbetarnas levandeförhållanden, för deras arbete och löner.

Men det räcker inte alls som program för förändring av arbetsgivarna. De är också ansvariga för arbetarnas ideologi. Den största trygghet arbetsgivarna kan ge arbetarna är att sträva efter att Moralisk upprustnings ideologi förverkligas i industrin. Det betyder att skapa lyckliga familjer, som lever under Guds ledning och i ljuset av absoluta moraliska normer. Hur skulle en arbetare kunna vara verkligt effektiv om han inte är lycklig i sitt hem?

Så har vi frågan om lönerna. För att vara lycklig hemma måste man ha absoluta moraliska normer. Men man måste också ha en lön, som är tillräckligt stor att leva på. Detta kommer att bli en följd av att arbetare och företagare lever efter de absoluta moraliska normerna och under Guds ledning.

Nästa fråga gäller hur arbetsgivarna kan finna och praktisera lösningen på vinstbegäret. Arbetarna har många gånger fått lida för arbetsgivarnas profitbegär. Vi måste förvandlas nu och förverkliga de fyra absoluta kravens ideologi. Arbetarna är

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

värda en skälig andel i vinsten — men hur stor skall denna del vara? Det är den stora frågan. Och vi kommer att finna lösningen genom lagarbete, så som vi har lärt oss det i Caux, genom att arbetare och företagare samarbetar i en anda av ärlighet och förståelse. Här är svaret på profitbegäret. Frank Buchman har sagt: »Om var och en hade omsorg tillräckligt och var och en gäve tillräckligt, skulle inte var och en få tillräckligt? Det finns tillräckligt i världen för allas behov, men inte för allas begär.» Ett nytt mål har nu förelagts oss: industrins viktigaste uppgift är att omskapa världen.

XIX

RAPPORT TILL AMERIKANSKA ARBETSGIVARE- FÖRENINGEN

År 1950 deltog Howard Bird i världskonferensen i Caux som representant för amerikanska arbetsgivareföreningen, National Association of Manufacturers. I sin rapport till förbundet uttalar han sig på följande sätt:

DET TORDE INTE LÄNGRE kunna bestridas att kampen för materiell framgång och hög levnadsstandard nu kommit i skuggan av kampen om människors hjärtan och sinnen. Dessa människor inom MRA har gett uttryck åt demokratin i en idé, som överensstämmer med vår livssyn. Denna idé har styrka nog att kunna besegra och vinna radikalt revolutionära sinnen. Jag syftar på människor med den starkaste lidelse att skapa en bättre värld, vilka omfattat materialism och kommunism som den enda möjliga vägen mot detta mål. Varken hotet om atombomben eller ren antikommunism kan åstadkomma detsamma som MRA.

Jag såg i Caux män, som tidigare varit professionella revolutionärer och förespråkare för hat och klasskamp, räcka ut handen till vänskap och finna ett nytt slags lagarbete tillsammans med konservativa arbetsgivare, när båda parter inspirerats av MRA:s ideologi. Jag såg människor, som av tradition varit fiender, begrava generationers hat för att skapa fred mellan sina

EN MAN DÖMD

folk och fred i världen. MRA är en världsstyrka, vars kraft är häpnadsväckande stor och som förtjänar ett ingående studium och ett starkt stöd.

XX

EN MAN DÖMD

Följande artikel om H. W. (»Bunny») Austin av kon-teramiral Sir Edward Cochrane, konvojledare under kriget, var införd i tidningen Everybody's Weekly den 4 maj 1946.

EN AV FÖRGRUNDSFIGURERNA inom brittisk idrott har utan dom och rannsakan fällts av journalister med förutfattade meningar och av en felaktigt informerad allmänhet. Hans namn är H. W. (»Bunny») Austin, tennisspelaren, som hjälpte England att vinna Davis Cup fyra år i rad.

Det är på tiden att fakta om denne mans krigsinsatser för demokratin läggs fram. Jag är i tillfälle att göra det.

Jag talar som en man som själv kämpat i kriget och vars ende son tillerkändes Military Cross innan han dödades i striderna mot Hitlers Afrika-armé. Jag måste säga, att jag är stolt att ha Bunny Austin till vän, att de tjänster han gjorde frihetens sak var utomordentliga och fruktbarande, och att enligt min uppfattning många liv bland de allierade räddades genom vad Austin och hans kamrater gjorde. Denna uppfattning delas av ledande män inom den amerikanska nationen.

Det finns folk som frågar: »Hur kom det sig att Bunny Austin, en engelsman, stannade i Amerika under kriget?» — Han inbjöds dit våren 1939 av några representativa ledare för den amerikanska nationen och mottogs av president Roosevelt i Vita huset. Han talade till ett stort auditorium i Madison Square Garden, New York, och en annan gång till 30.000 människor, som till sista plats fyllde Hollywood Bowl i Kalifornien, medan över 10.000 måste avvisas.

Vid den tiden var Förenta staterna som en sömrig jätte, omedveten om vidden av den fara som hotade demokratin och oerhört känslig för all »brittisk propaganda», vilken en del

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

amerikaner menade skulle kunna inveckla dem i ett nytt europeiskt krig.

Men den tolkning, som Austin gav det amerikanska folket av de högsta ideal som England stod för, var dock så övertygande, att han med glädje mottogs i stat efter stat. *San Francisco News* skrev: »Om detta är brittisk propaganda, så låt oss få inte mindre, utan mer av den».

Bunny Austin återvände till England precis två veckor innan kriget bröt ut. Vintern 1939 var »skenkrigets» vinter. I Amerika talade man cyniskt om ett andra »imperialistiskt» krig. I slutet av 1939 blev Austin ännu en gång enträget inbjuden till Amerika av dem som såg den fara i vilken hela demokratin svävade.

Brittiska utrikesministeriet, informationsministeriet och arbetsministeriet rådfrågades. Alla samtyckte till att Austin skulle fara.

Senare gjorde Austin tillsammans med andra engelska medborgare en förfrågan huruvida de skulle fara hem eller fortsätta sitt arbete i Förenta staterna. Brittiska konsulatet, som handlade på instruktion av brittiska ambassaden, rådde dem att stanna i Amerika. Några människor har tagit till sin uppgift att sprida ryktet att Austin skulle vara pacifist. Det är inte sant. Han har nyligen blivit hemförlovad efter två och ett halvt års krigstjänst.

Han är i sitt fyrtionde år och tjänstgjorde precis som alla andra soldater i hans ställning och åldersgrupp i enlighet med de bestämmelser, som utfärdats av Förenta staternas militära inskrivningsmyndighet under kriget. Om hans år i Förenta staternas luftvapen berättar översten i Förenta staternas generalstab, tidigare i amerikanska flygvapnet, Robert Snider, som dekorerades av två länder för sina insatser i försvaret av London mot V-vapnen:

»Samma egenskaper som gjorde honom till åskådarnas gunstling vid Wimbledon, försäkrade honom om pojkarnas respekt i flygvapnet. De fick genom honom en ny förståelse för vad demokrati är och vad vi kämpar för.»

När inkallelsen kom, ansökte Austin och några av hans vänner om uppskov för annat uppdrag, detta på grundval av en bestämmelse, som några månader tidigare utfärdats av presi-

dentens rådgivande kommitté för arbetskraftens fördelning under kriget. Denna bestämmelse lydde: »Det framgår tydligt av rapporten att rörelsen för Moralisk upprustning» — för vilken Austin och hans vänner arbetade — »har väckt stort bifall i alla kretsar av vårt folk och anses som en väsentlig beståndsdel av vårt nationella försvarsprogram.»

Ett försök gjordes av vissa fraktioner av pressen att smutskasta Austin genom att anklaga honom för att söka utverka personliga förmåner. Chefen för inskrivningsmyndigheten i staten New York under kriget, general Ames T. Brown, som var ansvarig för den instans, där ärendet handlades, förklarade därför offentligt: »Vad jag gjorde var att ge dessa människor de rättigheter som tillkom dem. Varje antydning om obehörigt inflytande är falsk.»

Bunny Austin inbjöds till Amerika på grund av sitt allmänt kända deltagande i Oxfordgruppens arbete. Hans bok *Moral Re-Armament*, som kom ut i januari 1939, gick ut i två upplagor på vardera en kvarts miljon.

Den översattes till elva språk. Hollands drottning talade till sitt folk i radio om ämnet, och Australiens generalguvernör, Lord Gowrie, manade sitt land till moralisk upprustning. Han beredde härigenom vägen för premiärminister John Curtins uppfordran till nationen att moraliskt upprusta, då japanerna hotade med invasion.

I Amerika gick Austin och hans medarbetare i MRA till verket och skrev en liten handbok om lagarbete inom industrin och inom nationen i sin helhet. De gav här en enkel och rättfram ideologi på ett språk som var man förstod. Handboken kallades *You Can Defend America*. En miljon exemplar såldes i Förenta staterna. Förordet skrevs av general John J. Pershing, den ende som bar titeln general för Förenta staternas arméer och som var ledare för de amerikanska styrkorna i Europa under första världskriget. Förenta staternas krigsdepartement betecknade denna handbok av Austin och hans vänner såsom »troligen det mest uppfordrande som hittills skrivits om vårt folks syn på försvaret».

På begäran av försvarschefer, guvernörer för olika stater och civila myndigheter reste Austin och hans vänner i tjuo av de

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

mest industrialiserade staterna i Amerika. Såväl William Green och Philip Murray, ledarna för de två stora amerikanska landsorganisationerna, som de stora industricheferna stödde dem i deras strävanden att stärka de sunda elementen inom amerikansk arbetarrörelse i striden mot de antidemokratiska celler och grupper, som arbetade på att hämma produktionen och manövrera in sig själva i nyckelpositioner.

Resultaten visade sig snart. Arthur Krock i *New York Times*, en av de bäst informerade och mest framstående männen i Amerika, konstaterade förändringen inom fackföreningsstyrelsen i en av Amerikas ledande flygplansfabriker. Kontrollen över denna fackförening hade kommit i händerna på antidemokratiska krafter, som avsiktligt saboterade företagets produktion.

En man vid namn Garry Cotton var, enligt Krock, den som hade mobiliserat de många fackföreningsmedlemmar, som trots sin goda vilja var splittrade och saknade en plan. Tillsammans lyckades de driva ut de underminerande krafterna och åter föra in fackföreningen under ledning av sunda element inom arbetarrörelsen.

Senare skrev Garry Cotton och berättade för Krock att det var Austin och hans vänner inom Moralisk upprustning som hade gett dem det program som »beväpnade menige man mot oamerikanska krafterns destruktiva verksamhet».

Genast började produktionskurvan att stiga . . .

Vid denna tid gjorde senator (senare president) Truman, som inte kände sig tillfreds med den hjälp Amerikas industri gav frihetens sak, en resa på 60.000 km genom staterna och inspekterade otaliga fabriker och krigsindustrier. Vid sin återkomst till Washington utnämndes han till ordförande i kommittén för översyn av krigsproduktion och försvarsberedskap.

Senatskommissionens framgångar medverkade till att Truman senare lancerades som presidentkandidat. Under sina inspektioner stötte han på resultaten av Austins och hans vänner arbete. Truman bedömde det sålunda: »Jag har ägnat mycken tid och eftertanke åt denna sak och jag har kommit till den klara övertygelsen att de problem som Moralisk upprustning är i färd med att lösa är de mest överhängande i hela vår produktion. Där andra har suttit med händerna i kors och kriti-

STRIDSLINJEN INOM AMERIKANSK INDUSTRI

serat, har de kavlat upp ärmarna och gått till verket. Jag kan inte tänka mig någon industriell konflikt, som inte skulle kunna lösas inom loppet av ett par veckor, om de här människorna finge signalen grönt ljus, full fart framåt.»

Vita husets specielle rådgivare i industrifrågor, J. R. Steelman, som har erfarenhet som förlikningsman i 80.000 industrikonflikter under kriget, beskrev nyligen Austin och hans vänner offentligt såsom »den mest effektiva enskilda styrka som nu verkar i Amerika för förlikning inom industrin».

Som soldat och far till en soldat säger jag uppriktigt att jag tackar Gud för det arbete som Austin och hans vänner utfört under krigsåren. Det har varit oegennyttig tjänst och fruktbarande fosterlandskärlek av högsta rang.

XXI

STRIDSLINJEN INOM AMERIKANSK INDUSTRI

Vid ett speciellt framförande av Moralisk upprustnings skådespel för ideologisk beredskap, Den glömda faktorn, i Philadelphia den 19 november 1943 gjorde senator Harry S. Truman följande uttalande:

SENATENS UNDERSÖKNINGSKOMMISSION för krigsindustrierna, i vilken jag är ordförande, har som uppgift haft att undersöka situationen på hemmafronten och anbefalla därav påkallade åtgärder. Vi har lyssnat till hundratals vittnesmål, infordrat fem miljoner utlåtanden, fått del av ansvariga amerikaners synpunkter, alltifrån de högsta myndighetspersoner och affärsmän till tanksvetsare och flygmekaniker. Jag har personligen rest över 160.000 km, besökt hundratals städer och krigsindustrier från Bangor till San Diego, från Seattle till Miami.

Att på detta sätt få se Amerika inifrån har kommit mig att känna både stor stolthet och djup oro. Stolthet som amerikan över den oerhörda omfattningen av den ansträngning, såväl företagsledning som arbetare har gjort, och den flod av militär och marin krigsmateriel, som kommer att utgöra de mäktigaste

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

militära rustningar världen någonsin har skådat. Oro över den söndringens anda, som råder på hemmafronten — klass mot klass, land mot stad, parti mot parti, ras mot ras. De söndrande krafterna i vårt folks liv tycks i denna stund vara starkare än kanske någonsin förr i vår historia. Och de blir allt starkare.

Industrins män är väl underrättade om den kamp om makten, som pågår i många av våra större krigsindustrier. Majoriteten på såväl arbetarnas som arbetsgivarnas sida vill samarbeta för att vi skall kunna vinna kriget och skapa en varaktig fred. Men det finns ytterlighetselement i båda lägren, som inte precis underlättar detta arbete. De representerar en främmande, konfliktskapande åskådning, de arbetar för främmande ideologier . . .

Det finns bara *en* lösning på dessa svårigheter. Vi måste från och med nu dra upp den verkliga stridslinjen inom amerikansk industri — den som går mellan å ena sidan de ansvarskännande och konstruktiva krafterna inom såväl arbetarnas som arbetsgivarnas led, och å andra sidan den lilla men aktiva minoritet, som tror på och vill strid ända till slutet . . .

Tiden är mogen för en vädjan — inte till det själviska intresset men till den hunger efter ett liv för höga mål, som ligger djupt rotad inom varje människa. Vad amerikaner i grund och botten vill ha, är inte löften om att få någonting för ingenting utan en chans att ge allting för något stort. Vi vill ha någonting, som vi kan kämpa för med lika stor glöd i fred som i krigstid — någonting, som inte begränsar sig till stridszoner eller valkampanjer . . .

Jag har känt denna grupp sedan den 4 juni 1939, då jag läste upp ett budskap, som Förenta staternas president lät sända till riksmötet för Moralisk upprustning i Constitution Hall i Washington. Redan då frapperades jag av hur klart dessa människor såg vilka faror, som hotar Amerika, och den iver och den intelligens, varmed de tog itu med att väcka landet. Jag skulle önska, att *Den glömda faktorn* och revyn *You Can Defend America* kunde ses av såväl arbetare som chefer i varje industri-företag i vårt land. Jag kan inte tänka mig någon industriell konflikt, som inte under loppet av ett par veckor skulle kunna lösas, om de här människorna finge signalen grönt ljus, full fart framåt.

BURMA

Vi behöver denna anda inom industrin. Vi behöver den inom nationen. Ty om Amerika inte tillägnar sig den andan, är det tur om vi vinner kriget — och säkert att vi förlorar freden. Med den andan finns det ingen gräns för vad vi kan göra för Amerika och Amerika för världen.

XXII

BURMA

PREMIÄRMINISTERNS HÄLSNING

Premiärministern i Burma, Thakin Nu, sände följande hälsning till dr Buchman vid konferensen i Caux 1949:

DET ÄR MIG EN STOR GLÄDJE att få sända Eder en hälsning med anledning av Eder konferens. Ett återuppsättande av de moraliska värdena och deras tillämpning på problemen är oundgängligen nödvändig i vår tid. Diskussioner som bidrager till en sådan förnyelse, kommer att få ett välgörande inflytande på världsproblemen.

Det främsta målet för världens folk borde vara att förvärva en rätt livsåskådning. Fastän den finns inom nära räckhåll för dem får de ändå inte grepp om den på grund av sin likgiltighet. Denna brist på livsåskådning är främsta orsaken till den nuvarande oordningen i världen.

Svaret kommer att bli detsamma, vem det än gäller, västerlänning eller österlänning, exploatör eller exploaterad, kristen eller icke kristen. Det ligger i en rätt livsåskådning.

För dem som tillägnat sig denna åskådning, kommer materialistiska mål, som endast giver flyktig tillfredsställelse — kortare än ett ögonblick — inte längre att vara livets främsta mål. Den dag då detta främsta mål återtager sin rätta plats, kommer verklig fred att upprättas i världen. Så länge som världens folk inte fattar detta, kommer varken atomenergi eller ideella resolutioner eller ändlösa predikningar att åstadkomma verklig fred och enhet för mänskligheten.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

XXIII

INBJUDAN FRÅN INDIEN

En nationell kommitté som bestod av aderton ledande personer från Indiens industri och politiska liv och som av en av medlemmarna beskrevs som den starkaste som någonsin gått till enad aktion, sände i september 1950 följande inbjudan till dr Frank Buchman att komma med en internationell styrka ur Moralisk upprustning till Indien:

BÄSTE DR BUCHMAN!

De flesta av oss har nöjet att känna Eder, och vi har alla sett något av det arbete Moralisk upprustning utför, särskilt i Europa och Amerika.

Vi är övertygade om att det verkliga hoppet om att åstadkomma en varaktig förändring i de sociala och ekonomiska förhållandena och skänka fred åt världen ligger i att mångfaldiga sådana praktiska resultat som dem som vi är förvissade om att Moralisk upprustning åstadkommit — nya motiv för industrin, hjärtats förvandling hos såväl kapitalister som kommunister och förståelse och samarbete mellan enskilda och grupper i stället för misstroende, hat och bitterhet. Vi anser att en sådan moralisk upprustning av folken är dagens behov och hoppet för framtiden.

Vi hyser samma åsikt som Ni att ingen enskild grupp, klass, nation eller ras har förmågan att lösa de problem vi idag står inför eller att leda världens folk bort från arbetslöshet, fattigdom och krig mot en tidsålder av trygghet och välstånd. Detta kräver allas förenade ansträngningar och dessutom en vishet, som övergår även de mest begåvade människors.

Vårt lands fader, Mahatma Gandhi, har lämnat som ett testamente till oss en obetvinglig inspiration att leva för de högsta tänkbara ideal, och vi är angelägna att Indien skall fullgöra sin del av denna ädla uppgift.

Vi vill att Ni skall veta hur glada vi alla skulle vara över

INBJUDAN FRÅN INDIEN

att få se Eder i Indien i vinter tillsammans med ett internationellt lag, så att vi kan draga nytta av Eder erfarenhet. Tillsammans måste vi lyckas med att vända utvecklingen i världen från kris till hälsa och att demonstrera en överbyggande ideologi för arbetsgivare och arbetare, för vänster och höger, för Öst och Väst.

DR S. N. AGARWAL

Utrikessekreterare i Sarvodaya Samaj, Wardha.

SIR SULTAN AHMED

Tidigare medlem av vicekonungens verkställande råd.

SIR GURUNATH BEWOOR

Verkställande direktör, Air India Ltd.

SHRI CHANDRABHAL

Talman i parlamentets första kammare, United Provinces.

SHRI KHANDUBHAI DESAI

Ordförande i Indiens nationella landsorganisation.

SIR V. T. KRISHNAMACHARI

Medlem av Indiska planeringskommissionen, ordförande i parlamentets bevillningsutskott.

SHRI G. L. MEHTA

Medlem av Indiska planeringskommissionen.

SIR LAKSHMANASWAMI MUDALIAR

Prorektor, Madras universitet.

SHRI GULZARILAL NANDA

Vice ordförande i Indiska planeringskommissionen.

SHRI R. K. PATIL

Medlem av Indiska planeringskommissionen.

K. M. PATNAIK

Talman i parlamentets andra kammare i Orissa.

SHRI RAMNATH PODAR

Industriledare.

SHRI KRISHNA PRASADA

Generaldirektör för post- och telegrafverket.

SIR SHRI RAM

Förutvarande ordförande i Indiska handelskammaren.

DR B. C. ROY

Premiärminister i Västbengalen.

DR SAMPURANAND

Undervisningsminister i United Provinces.

A. N. SINHA

Arbetsminister i Bihar.

SHRI J. R. D. TATA

Direktör för Tataindustrierna.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

XXIV

PAKISTAN

Östpakistans premiärminister, Nurul Amin, var hedersgäst vid en lunch, som gavs den 31 augusti 1950 i MRA:s högkvarter i London, inrymt i den byggnad där Lord Clive av Indien en gång hade sitt hem. Premiärministern yttrade:

JAG BER ER FRAMFÖRA mitt hjärtliga tack till dr Buchman. Utan hans vänner skulle mina besök i de europeiska länderna ha varit misslyckade.

Dr Buchman är en stor tänkare och en profet, som förutsett vår tids behov. Han kommer att intaga en varaktig plats i världshistorien på grund av Moralisk upprustning.

Jag vet att detta är ett historiskt hus. Det tillhörde en gång Clive av Indien, som erövrade Bengalen. Det skedde med vapenmakt. En större personlighet, dr Buchman, som detta hus nu tillhör, kommer att skapa historia av större betydelse, inte genom vapen utan genom en andlig och moralisk ideologi. Det är en ära för mig att hälsas välkommen här.

I ett budskap till konferensen i Caux på Pakistans självständighetsdag, den 14 augusti 1950, skrev premiärminister Nurul Amin:

Vid detta lyckosamma tillfälle, då tre år förflutit sedan vi fick vår självständighet, önskar jag att å mitt lands och mina egna vägnar till världens nationer få sända ett budskap om god vilja och vänskap. Jag vill sända det genom MRA, som i hög grad lyckats sammanföra nästan alla nationer på en gemensam plattform av ömsesidig förståelse. Pakistan, som förbundet sig att skänka social rättvisa åt alla samhällsklasser i landet och arbeta för samma ideal i andra länder, finner här ett lag av osjälviskt arbetande människor, som har en fast tro på att dr Buchmans nya ideologi kan skapa en ny världsordning genom att göra slut på klasskampen.

Vi tror på Skaparen, som ensam är mäktig att giva sann

JAPAN

lycka åt den enskilde, åt samhället och mänskligheten. Ju längre bort från Honom vi går, desto större olyckor drar vi över oss själva. Om vi bara inser våra misstag och förstår andra människors synpunkter och återkallar mänskligheten från självskhetens väg till den ömsesidiga förståelsens, kommer den nuvarande världen, söndersliten av ideologiska slagord, vilka skiljer broder från broder och syster från syster, att bli bättre att leva i. Detta är vägen till upprättandet av bestående fred i världen, och som en fredsälskande nation kommer Pakistan att räcka MRA handen i kampen för detta ädla mål.

NURUL AMIN

Premiärminister

XXV

JAPAN

1. PREMIÄRMINISTERNS HÄLSNING

Följande hälsning från den japanske premiärministern, Shigeru Yoshida, framfördes till 1950 års världskonferens för Moralisk upprustning i Caux av Chojiro Kuriyama, parlamentsmedlem, tillhörande regeringspartiet:

JAG ÄR TACKSAM att sjuttiosex japanska delegater, representerande skilda livsområden, blivit inbjudna till MRA:s världskonferens i år. Jag ber att få uttrycka min djupa tacksamhet till dr Buchman och hans medarbetare inom MRA, vilka gör sitt yttersta i alla länder för att omskapa denna lidande värld. Japan väntar sig mycket av Moralisk upprustning.

MRA kan inspirera och ge moraliskt innehåll åt den japanska demokratin genom att återställa moralen, som har stått mycket lågt alltsedan kriget.

MRA kan ge nationen en stabiliserande kraft och med hjälp av sina idéer och sin verksamhet hejda en förödande materialism.

MRA kan lägga grunden till en kulturell och fredlig utveck-

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

ling för det japanska folket, som fördömt krig genom sin nya konstitution.

Jag är övertygad om att de japanska delegaterna kommer att föra med sig hem MRA:s goda utsäde och att genom samarbete med MRA-vänner över hela världen den sådden skall bära rik skörd i Japan. Genom den japanska delegationen vill jag fram-bära min djupaste vördnad för dr Buchman. Jag är säker på att konferensen kommer att framkalla mäktigt gensvar från världens alla hörn.

2. TAL I FÖRENTA STATERNAS KONGRESS

Följande tal, hållet i senaten av senator Alexander Smith, New Jersey, är hämtat från Congressional Record (kongressens protokoll), Washington, den 24 juli 1950:

SENATOR SMITH från New Jersey: Herr talman! Dessa våra gäster är demokratiska ledare för miljontals japaner. Deras reaktion mot den nuvarande utvecklingen i Korea, deras förståelse för våra syften och strävanden i världen och i synnerhet i Fjärran Östern och deras uthålliga trohet mot de grundläggande friheter för vilka våra män kämpar sida vid sida med andra FN-styrkor utgör en betydelsefull faktor för säkerheten i hela vår ställning på andra sidan Stilla havet . . .

Denna delegation reste från Japan för sex veckor sedan med stöd och gillande av general McArthur och de allierades överkommando för att delta i en särskild industrikonferens under Moralisk upprustnings världskonferens i Caux i Schweiz. Tillsammans med dem deltog 1.600 personer från fyrtiosju nationer.

Japanerna fick medel till resan genom de organisationer de representerade och genom frivilliga bidrag från vårt land.

Sedan denna grupp lämnade Caux för tre veckor sedan, har den mottagits och hedrats av ledande regeringsmedlemmar i Västupas främsta huvudstäder och därmed börjat återintaga sin plats i de demokratiska nationernas familj. Delegationen har tagits emot av Schweiz' president, av förbundskansler Adenauer och överkommissarie McCloy i Tyskland samt vid officiella mottagningar av medlemmar av den tyska regeringen och av Bonn-parlamentets bägge kamrar. Några av japanerna flög

JAPAN

till Berlin på inbjudan av borgmästaren och togs också emot av borgmästarna i Hamburg, Bremen, Essen och Köln. Katolska medlemmar av delegationen beviljades särskild audiens hos påven i Rom.

I Paris gavs en officiell mottagning i utrikesdepartementet vid Quai d'Orsay och av medlemmar av franska regeringen. Efter att ha flugit över Kanalen, togs de emot i Mansion House av Londons överborgmästare och i både över- och underhuset samt välkomnades i Oxford av universitetets rektor.

I går, söndag, anlände de till New York med extraplan, och det har glätt mig att höra att borgmästare O'Dwyer, ambassadör Austin vid FN och representanter för andra myndigheter vidtagit förberedelser för att hälsa dem varmt välkomna till detta land.

Herr talman! Att denna grupp framstående japanska ledare besöker Förenta staterna vid denna kritiska tidpunkt är något så betydelsefullt att jag anser vi borde hedra dem alldeles särskilt här i senatens plenisal. Därför tänker jag vid början av senatens sammanträde om fredag, den 28 juli, föreslå att vi enhälligt inbjuder hit de delegater som är medlemmar av japanska parlamentet, och att medlemmar av senaten hälsar dem välkomna.

Den 31 juli 1950 mottog representanhusets talman, Rayburn, den japanska delegationen i sessionssalen. Han bad förre talmannen Martin från Massachusetts, nu ledare för oppositionen, att tillsammans med honom välkomna delegatören. Congressional Record fortsätter:

TALMANNEN: Som talman är det mig en stor glädje att för representanhusets medlemmar få föreställa en ledare för det demokratiska partiet i japanska parlamentet, representant för Nagasaki och tidigare finansminister, delegaten Tokutaro Kitamura, som företräder de japanska parlamentsledamöterna.

DELEGATEN KITAMURA: På de japanska delegaters vägnar som fått lov att komma in i denna ärorika sal, skulle jag i mitt svar gärna vilja framhålla några saker.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Jag vill uttrycka vår allra djupaste tacksamhet för den synnerliga ära som vederfarits oss, då vi fått komma hit och särskilt för att vi får framföra vår tacksamhet från denna hedersplats i talarstolen. Det är något som ej kan uttryckas i ord.

Som representant för det japanska folket vill jag uttrycka vårt djupaste beklagande av det tragiska lidande vi försakat det amerikanska folket, folken i Europa, Kinas folk och även Australiens folk, för vilket jag tror att det i dag finns representanter här på åhörarläktaren.¹ (*Applåder.*)

En tredje sak som jag skulle vilja framhålla är den mycket djupa tacksamhet det japanska folket känner för det materiella bistånd i form av mat och annan hjälp som givits Japan för dess återuppbyggande efter kriget. Detta är en handling som visar Förenta staternas storsinta förlåtelse och som åt Eder hjälp ger en moralisk och andlig innebörd, som djupt rör oss, det japanska folket, och för vilken vi är djupt tacksamma. (*Applåder.*)

Olyckligtvis har en mycket allvarlig situation uppstått i Fjärran Östern i detta synnerligen historiska ögonblick ... Vi är medvetna om att Amerikas söner nu ger sitt blod för att värna friheten i världen och i Fjärran Östern och om det tillåtes oss som japaner att få böja våra huvuden i djupaste, ödmjuka tacksamhet och uppskattning inför det stora offer som Förenta staterna bringar vore det i sanning en ära och ett privilegium för oss.

Fastän Japan ännu inte är en fri medlem av nationernas familj, skulle vi, det japanska folket, likväl vilja göra allt vi i vår nuvarande ställning kan för att understödja det som görs för att skydda Fjärran Östern. Efter krigets förödelse söker Japan nu att återuppbygga sitt land och vi gör allt vi kan för att skapa ordnade förhållanden i en stor förvirring, en förvirring som symboliseras av förlusten av fyra miljoner hem ...

Vi trodde att vårt första steg skulle vara att bygga upp landet ekonomiskt och materiellt, men vi har upptäckt att det är vida mer betydelsefullt och grundläggande för uppbyggandet att vi skapar en verklig moralisk ordning i Fjärran Östern och i

¹ Den officiella parlamentsdelegationen från staten Victoria i Australien var närvarande vid detta tillfälle på väg till Caux.

JAPAN

vårt folk. Endast på grundval av denna moraliska ordning kan en verklig ekonomisk ordning upprättas. (*Applåder.*)

Det var med tanke på detta som många av de ledande representanterna för alla livsområden i Japan reste till konferensen i Caux i Schweiz och där upptäckte att de fyra absoluta normerna, som står på Moralisk upprustnings program, kan bli den fasta grunden för verklig återuppbyggnad och nydaning i vår nation. (*Applåder.*)

I synnerhet med tanke på de stora kommunistiska styrkor, som nu infiltrerar Fjärran Östern, känner vi japaner oss i hög grad ansvariga för att finna ett verkligt svar till denna stora ideologi, ett svar som innebär en bättre ideologi, ett svar som lägger en verkligt hållbar grund för inspirerad demokrati i Fjärran Östern. Detta är den stora fråga och den stora uppgift som vi, det japanska folket, måste finna lösningen på. (*Applåder.*)

3. LEDARE I NEW YORK TIMES

Lördagen den 29 juli 1950 innehöll New York Times följande ledare med titeln »Gäster från Japan»:

Det är beklagligt men sant att vänner av i går inte alltid är vänner av i dag vare sig det gäller nationer eller individer. Å andra sidan kan det också hända att gårdagens fiender inte är fiender i dag. När vicepresident Barkley mottog en japansk delegation, som bestod av sextio ämbetsmän, affärsmän och arbetarledare, kunde han påminna om en lång period av fred och vänskap, som föregick det senaste kriget, och uttrycka sin förhoppning om ännu en sådan period. Chojiro Kuriyama, medlem av det japanska parlamentet, talade också till uppmärksamma åhörare, när han inför senaten framförde sitt beklagande av Japans stora felsteg och sin uppskattning av Förenta staternas förlåtelse och generositet. Och detta i Washington den 28 juli 1950, knappa fem år efter det att atombomberna föll över Hiroshima och Nagasaki!

Tankarna går tillbaka till 1945 och framåt mot dagar vi ännu inte sett. Att visa japanerna vänskap nu, att hoppas på det

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

bästa för dem, är inte att suddas ut de brott deras ledare begick i deras namn och med deras hjälp. Det är endast att tydligt visa att fred och goodwill kan komma tillbaka, även efter de mest fruktansvärda händelser. Det visar också att fastän vi måste fortsätta att avsky missdådarna — vem skulle utan skam kunna förlåta bödlarna i nazisternas läger? — så vet vi att ingen nation är utestängd från försoning. Ordet »rysk» har i dag en ödesdiger klang för oss. När tiden är inne att skuggan, som i dag vilar över världen, har dragit förbi, kan det kanske komma att få en varm och vänlig klang.

Borgmästarna i Hiroshima och Nagasaki var med bland gårdagens gäster. Om de kände att de också hade något att förlåta, så skedde det undret. För ett ögonblick kunde man genom det nuvarande mörkret blicka fram mot den tid då alla människor är bröder.

4. UTTALANDE VID AVRESAN FRÅN LONDON

Ledarna för den japanska delegationen vid världskonferensen för Moralisk upprustning, Chojiro Kuriyama, representant för regeringspartiet, och Tokutaro Kitamura, f. d. finansminister och representant för det demokratiska partiet, gjorde före avresan från London den 22 juli 1950 följande uttalande på delegationens vägnar:

Vi kom till Europa, där kommunismen en gång uppstod, för att finna ett positivt svar till den. Vi fann det i Caux i Moralisk upprustnings ideologi. Detta sätt att leva är enligt vår uppfattning den nödvändiga utgångspunkten för en lösning av de problem vi har i Asien, och vi är tacksamma mot dr Frank Buchman och hans medarbetare, som har banat dessa nya vägar.

Vi är också tacksamma mot folken i Europa för den värme varmed de välkomnat oss. Vi inser att Japan tidigare orsakat dem stora lidanden genom att följa falska idéer och falska vägar. Vi hoppas att i framtiden såsom nation genom våra handlingar kunna visa att vi funnit vägen till hjärtats förvandling och att vi kan bidra till att omskapa världen.

SYDAFRIKA

Vid våra samtal med regeringsmedlemmar i Frankrike, Italien, Tyskland och England har vi blivit uppmuntrade av att finna hur medvetna de är om de krafter som är i verksamhet i Fjärran Östern. Vi ser med glädje denna förståelse.

Enligt vår uppfattning behöver mycket större uppmärksamhet ägnas åt den ideologiska sidan av den demokratiska livssynen, om denna livssyn skall vinna Asien. Fjärran Österns miljoner måste ges en livsåskådning och en livsform så lockande att de totalitära ideologierna mister sin tjusning.

Ryssland har gått framåt i Asien, därför att Sovjets regering kan konsten att föra ett ideologiskt krig. Den kämpar för att vinna människors sinnen och tankar. Vi vädjar till Västerlandets regeringar och folk att göra detsamma — att utbilda sig till experter i Moralisk upprustnings teori och praktik, den ideologi som hör framtiden till. Då kommer hela Asien att lyssna.

XXVI

SYDAFRIKA

1. ANFÖRANDE AV TALMAN NAUDÉ

Sydafrikanska parlamentet sände i september 1950 en delegation representerande landets tre största politiska partier till världskonferensen i Caux. Representanthusets talman, J. F. T. Naudé, höll följande anförande inför konferensen:

HÄR I CAUX HAR JAG sett någonting som förändrar individer, nationer och ideologier. Jag tänker på Lake Success. Vi måste se till att vi antingen får Lake Success till Caux eller Caux till Lake Success. Annars kommer vi inte att lyckas.

Jag har haft tillfälle att besöka Finland, Norge, Sverige, Tyskland och Schweiz. Den enda plats där man finner lycka och hopp för framtiden är Caux. Om några år kommer vi naturligtvis att tänka tillbaka på de olika länder vi besökt, men Caux kommer att stå främst bland dessa minnen.

Jag har haft förmånen att under årens lopp träffa många

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

människor. Jag har haft den stora äran att träffa Förenta staternas president. Jag har haft privilegiet att möta två engelska konungar. Jag vill här säga att det var mitt livs största privilegium, när jag i går fick träffa dr Frank Buchman, en man som gjort så mycket för mänskligheten och skänkt lycka åt miljoner människor. Jag hoppas han får leva länge ännu och fortsätta sitt viktiga arbete.

MRA har utträttat mycket i vårt lilla land. 60 procent av världens guld framställs där. *Den glömda faktorn* gavs just när en strejk hotade att bryta ut. Resultatet av skådespelet blev att strejken avvärdades. Handelskammaren, kapitalisterna i vårt land och gruvarbetarna bilade tillsammans strejken. Vi väntar på att det utomordentliga skådespelet *Den goda vägen* skall komma till Sydafrika, och jag skall inte ge mig förrän det kommer.

2. DEN INDISKA FOLKGRUPPEN I SYDAFRIKA

Följande artikel stod införd i Indian Opinion den 30 juni 1950. Denna tidning, som utges i Sydafrika, grundades av Mahatma Gandhi och redigeras nu av hans son, Manilal Gandhi. Artikeln stod att läsa samtidigt som Den glömda faktorn gavs för indierna i Durban.

Moralisk upprustning är målet för *Den glömda faktorn* och dess regissörer. Det finns många människor över hela världen med samma anda som de vi sett i detta skådespel. De är på marsch för att föra fram Moralisk upprustning, som är enda medlet att rädda denna krigshärjade värld från undergång. *Den glömda faktorn* visar oss hur vi kan förändra hela världen, om vi börjar med att förändra vår egen inställning och erkänna våra egna fel.

Skådespelet visar oss den faktor som saknas i vårt liv, i statsmännens planläggning och arbete i våra dagar. Det som saknas är en ideologi för demokratin. Som dr Buchman säger i *Omskapa världen*: »Vi har alltför länge levat i en atmosfär som skapats av den inbillningen, att trygghet, välstånd, komfort och kultur är människans naturliga villkor. Vi har glömt den eviga kampen mellan gott och ont. Segern i den kampen är betingelsen för

CAUX

trygghet och välstånd. Men nederlag i den kampen, ja t. o. m. okunnighet om den, för med sig fattigdom, hunger, slaveri och död . . . Moralisk upprustning har den oerhörda, enande kraft, som kommer av förvandling. Problemet är inte bara en järnridå, som skiljer folk från folk — det är stålhard själviskhet, som skiljer människa från människa och alla människor från Guds styre. Och när människor lyssnar till Gud och lyder, smälter både stål och järn.»

Dessa människor manar världens alla folk att bryta ner skiljemurarna och leva i broderskap. De försöker få oss att inse att »om människor inte vill styras av Gud, kommer de att regeras av tyranner». Vi har mycket att lära, och detta arbete är något som måste hållas vid liv, ty det är en ledlyd i vår mörka och stormiga värld och kommer att leda oss in på den rätta vägen.

Vi hyllar dem som med detta skådespel gett oss nytt hopp och ny styrka i vår tid. Vi känner att mörkret som omgivit oss har genombrutits.

XXVII

CAUX

1. RAPPORT TILL FÖRENTA STATERNAS KONGRESS

I början av juni 1949 utsåg talmannen i amerikanska kongressens representanthus, Mr Rayburn, med husets enhälliga samtycke en kommitté från båda partierna för att delta i världskonferensen i Caux. Kommittén utgjordes av Prince H. Preston från Georgia, ordförande, samt Donald L. O'Toole från New York; Daniel J. Flood från Pennsylvania; George A. Dondero från Michigan; Earl Wilson från Indiana. De anlände till Caux med ett extra militärplan den 4 juni. I sin rapport till representanthuset framhöll kommitténs ordförande P. H. Preston enligt Congressional Record (kongressens protokoll), den 21 juni 1949:

HUR KOMMER DET SIG att denna rörelse har ådragit sig uppmärksamhet från minst ett hundratal medlemmar i kongressens

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

båda kamrar? Varför sände huset en kommitté för att studera denna konferens? Liknande frågor har även den amerikanska pressen ställt. Jag tror att svaret ligger däri, att denna rörelse har satt igång en mycket kraftig kampanj för att ge svaret till kommunismen i Europa.

Det är odiskutabelt att denna rörelse på många platser har lyckats i sina strävanden. Er kommitté hade tillfälle att höra vittnesbörd från ledande fackföreningsmän, fackförbundsledare och fabriksägare, vilka medgav att stridigheter och bittra mot-sättningar ersatts av samförstånd och vänskap såsom resultat av Moralisk upprustnings inflytande.

Företagare från Ruhrområdet och fackföreningsledare från deras gruvor gav exempel på effekten av skådespelen *Den goda vägen* och *Den glömda faktorn* och sade öppet, att de ändrat inställning till motparten på grund av det djupa intryck dessa skådespel gjort på dem.

Den framgång rörelsen hade i sitt arbete att lösa konflikter inom industrin föranledde dr John R. Steelman, ordförande för Förenta staternas förlikningsnämnd under åren 1937—1944, att fälla följande omdöme: »Det är den mest effektiva enskilda styrka, som finns i landet, för förlikning inom industrin».

Många världsbekanta personligheter har lovordat dessa oegen-nyttiga människors ansträngningar och det är intressant att lägga märke till den kommentar, som justitiedepartementet gjorde i en P.M. den 1 april 1949, varur jag citerar följande: »Moralisk upprustning är en världsstyrka, vars främsta mål är adekvat ideologisk beredskap för fria folk inför de ideologiska konflikter, som världen nu är invecklad i, och departementet erkänner att dess mål är av värde och till hjälp i stärkandet av de demokratiska krafterna över hela världen».

Vi känner att ingen kraft på jorden är starkare än en inspirerad mänsklighet som marscherar tillsammans mot målet i endräkt och harmoni, med Kristi kors som sitt värn och en brinnande kärlek till friheten. Detta mål måste uppnås, därom är vi säkert alla ense, om nationer och folk skall ge varandra handen och bannlysa krig som medel att lösa konflikter.

I våra dagar längtar man mer än någonsin efter fred. Trots

stigande upplysning i världen söker människomassorna febrilt svaret på den urgamla frågan, hur folken skall kunna smälta samman till en världsfamilj i ett broderskap utan svek. Hur idealistiskt det än må synas, är det icke dess mindre sant, att heder och redbarhet måste föregå alla enhetssträvanden, och detta är möjligt endast när moral och religiöst inflytande tillåtes spela sin rätta roll i utformandet av politiken och får ingå som ett led i fredssträvandena.

Om denna rörelse skall komplettera Marshallplanen och Atlantpaktens så som Frankrikes utrikesminister Robert Schuman säger att den kommer att göra genom att skapa en demokratins ideologi, som vilar på förutsättningen att varje individ har sitt egenvärde inför Gud, så är den en välkommen styrka som kan brukas konstruktivt och riktigt.

2. LEDANDE ARTIKEL I DEN KATOLSKA TIDNINGEN

»OSTSCHWEIZ»

Följande artikel publicerades den 10 mars 1950 i den schweiziska katolska tidningen, Ostschweiz, som utges i S:t Gallen. Artikeln var rubricerad Katoliker och Moralisk upprustning.

I samband med Vatikanens handledning »Ecclesia Catholica» som uttryckligen tillåter katoliker att deltaga i gemensamma möten med olika trosbekännare för att gentemot kyrkans fiender försvara religionens och de mänskliga rättigheternas grundprinciper eller för att återuppbygga samhällsordningen, är det värt att lägga märke till en rapport som den välkände förkunnaren Fader Hugo Lang av Benediktinerorden avgav den 29 januari i München under titeln »Moralisk upprustnings karaktär och metod».

Fader Lang säger bl. a.: »Caux är högkvarter och träningscentrum för Moralisk upprustning, som skapats av Frank Buchman. Moralisk upprustning har inte för avsikt att vara en sekt eller en religion. Den är helt enkelt en övernationell religiös rörelse, som söker att leda var och en tillbaka till källorna i

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

hans egen religion. Denna väckelserörelse har sprungit fram ur den starka kristna sociala känslan hos dess grundare. Tro på det goda i människan, lev som ett föredöme för henne, ge henne även möjlighet att vara god — det är hela hemligheten i Caux. Först när individen förändras — och det är därför man i Caux liksom i våra Andliga Övningar tar itu med den enskilda människan — då först finns det hopp om förnyelse i familjen, i det ekonomiska livet, i nationen och mänskligheten. Det är fyra ideal, som förverkligas inför människors ögon i Caux för att inspirera och vägleda dem — ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek — inte då och då och under vissa betingelser, utan alltid och absolut.

I min rapport, som jag utarbetat på begäran av en hög kyrklig myndighet, har jag med avsikt understrukit att i Caux arbetar de människor till vilka påven i sina tal ständigt vänder sig och som han kallar att arbeta tillsammans för att omskapa världen, den goda viljans människor.»

Det är värt att lägga märke till vad Hans Högvördighet biskop Charrière av Lausanne, Fribourg och Genève säger. Enligt Fader Lang uttalade han sig positivt om Caux på följande sätt: »Frågan är inte om präster *kan* resa till Caux. Präster *måste* resa dit, ty Caux kallar på kyrkan och prästerna.»

En mycket värdefull artikel från katolsk sida om Moralisk upprustning har skrivits av rektorn för folkhögskolan i Duisburg, dr Bernhard Kaes, kristligt-demokratisk lantdagsmedlem.

Dr Kaes skriver: »De krafter, som samarbetar i denna rörelse, syftar till att skapa ett klart medvetande om vad som är väsentligt och verkligt. I en sekulariserad värld strävar de efter att bringa i dagen de begravda kristna värdena. Det är inte frågan om någon ersättning för religionen, utan om föresatsen att handla som kristna i det praktiska vardagslivet, att leva efter bergspredikans och evangeliets bud och i dess anda. Moralisk upprustning utgår från personlig fullkomning, liksom St Ignatius, när han sade: 'Om du vill förbättra världen, börja med dig själv'.

Varje äkta, levande kristen måste få klart för sig, att vi lever i en hednisk värld, och att Europa har blivit ett missionsfält. Detta innebär att en verklig lekmanrörelse är nödvändig långt

utöver kyrkans och trosbekännelsernas gränser för att återvinna mark för kristendomen, en rörelse som kämpar mot en världsomfattande stridbar materialism för att återupprätta en livsform, baserad på moraliska och kristna värden.»

Kaes bemöter all kritik av den dagliga stilla stunden (meditationen) med följande ord av den berömde franske oratorieprästen Fader Gratry, som för över hundra år sedan sade: »Världen kommer att förändras, när var och en av er förändras. Vi kan förändras genom att lyssna till Gud, ty Gud upphör aldrig att tala till oss, alldeles som solen aldrig upphör att lysa. Vi borde lyssna till Gud under en stilla stund var morgon, innan vårt upptagna liv börjar med all dess splittring och jäkt.»

Kaes går ganska utförligt in på begreppet ideologi, dess innebörd och användning och dess berättigande i MRA:s ordförråd. I motsats till vår tids destruktiva filosofiska ideologier och i motsats till de falska religiösa lärorna och universalbotemedlen förkunnas Moralisk upprustning som en enande och högre ideologi eller som kampen för en gudsinspirerad ideologi. Det är lätt att förstå, att uttrycket ideologi brukas i andlig bemärkelse i motsats till dess sekulariserade innebörd och användning. Vad som menas därmed är den samfälliga mobiliseringen av alla effektiva kristna styrkor emot den moderna världens förförelser...

Bernhard Kaes avslutar sin artikel med ett citat från dr Johannes Aufhauser, professor vid universitetet i München. »Vi katoliker kan känna oss fullständigt hemma i den atmosfär, som skapas av Moralisk upprustning, som är tidsenlig i sin anda och vidsynt i sin religiösa uppfattning.» Han slutar sitt varmhjärtade uttalande med följande ord: »Mätte mina ord vinna allmänt bifall bland katolikerna och mätte vi med iakttagande av all den nödvändiga varsamhet, som åläggs oss, vara beredda att stödja och arbeta tillsammans med dessa människor och samtidigt vara villiga att själva taga risken att leva ut vår kristendom.»

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

3. NÅGRA REFLEXIONER ÖVER HEMLIGHETEN MED CAUX

Tal av greve Carlo Lovera di Castiglione, känd katolsk författare och historiker, september 1950.

I många år har jag kommit till Caux för att söka ett avbrott i vardagslivets jäkt, och varje år reser jag från Caux med allt klarare intryck av den kraft och hjälp man får till att leva sitt vardagsliv bättre.

Vari ligger då den frukt bärande hemligheten med Caux? Är det i de fyra absoluta normerna? I det liv man lever? I det föredöme man får? I den stillhet och meditation man tar del i? I människorna man träffar? Jag har kommit till den slutsatsen, att den verkliga hemligheten med Caux inte ligger i någon av dessa sidor av livet här. Hemligheten ligger i kraften och föredömet hos vittnesbörden och i det sätt varpå de framställs.

Alla raser, alla yrken, alla kulturer, alla tungomål träder fram efter varandra på plattformen här i salen; och i alla dessa vittnesbörd anar man en personlig och gemensam livsupplevelse, som är fångslände i sin oerhörda kraft.

Man upplever verkligheten med alla dess svårigheter när man hör arbetarna tala öppet om sina förhållanden, om sina bekymmer, om de missförstånd de är utsatta för, om sitt ekonomiska elände och sin bitterhet. De är inte längre bara medlemmar i en fackförening, utan män som äntligen öppnar sina hjärtan för sina egna arbetsgivare. Företagare talar om sina erfarenheter från arbetslivet, om den kraft och fördel, inte bara moralisk, som ligger i en försoning mellan arbetare och arbetsgivare och i samordnandet av deras intressen, företagare, som övergår från det ekonomiska planet till det moraliska. Unga nationer som just kämpat sig till en dyrköpt frihet övervinner här urgammal bitterhet. Raser som ännu väntar på rättvisa kan här tala fritt till människor från de nationer som behärskar dem.

Här finns andans män som berättar för oss om sin nyvunna kraft att bättre förverkliga urgamla sanningar, som hittills tycktes urmodiga och ineffektiva, helt enkelt därför att de inte tillämpades. Här finns oräkneliga mänskliga erfarenheter, som tecknas i enkla, väsentliga linjer, där vi ofta igenkänner ur-

sprunget till våra egna svårigheter och får praktisk anvisning hur vi skall komma ut ur dem.

Det är inte bara kraften, som är hemligheten med Caux, utan också detta att Caux är ett fönster öppet ut emot världen. Här möts vägar från alla världsdelar. Arbetarna, som alltför ofta lever instängda i den trånga värld, som utgöres av deras enformiga arbete, deras ekonomi och deras fackförening, uppskattar detta öppna fönster mot världen och de vida horisonter som får dem att klarare känna den längtan efter större rättvisa, som uppleves så djupt av människor överallt i denna förfärliga moderna värld. De inser, att denna rättvisa inte, såsom historiematerialismen lär, kan inskränkas till enbart en ny fördelning, till en kirurgisk operation, där man skär bort och lägger till. Den måste tjäna till att höja människoanden, som så ofta tynges av ekonomisk osäkerhet, även om denna andliga lyftning kan tyckas hart när omöjlig för människor, som lever under trycket av daglig fattigdom, hemlöshet, överbefolkning och alla de svårigheter, som leder till nöd, promiskuitet, tuberkulos och förnedring i människolivet.

Hävdandet av människovärdet är ett av ledmotiven i Caux. Detta slår med all rätt var och en som kommer dit därför att det tar sig uttryck i några mycket enkla principer för lösningen av problem, som genom ideologierna och klasskampen blivit så fruktansvärt och onödigt komplicerade.

Dessa enkla principer är alltid desamma: osjälviskhet, ärlighet, renhet, kärlek. De gäller både för vardagens mindre problem och för de stora sociala och politiska problem, som oroar världen.

Men det är också någonting mera man känner i Caux: frånvaron av många vänner, som en gång stod sida vid sida med oss: tyskar från östzonen, polacker, tjecker, ungrare, jugoslaver, stolta folk, som en gång var fria och lyckliga, men som i dag kränks djupt i sitt samvete och i sitt människovärde. Några representanter för dessa folk, som flytt från katastrofen, är med oss här och utgör en smärtsam påminnelse om hur Europa misslyckats genom att svika sin gamla kulturmission. Europa hotas i dag av samma ideologiska materialism som det så sorglöst och ömt omhuldade i den bedrägliga tron att den betydde

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

framsteg, upplysning, fred, ja, allt det som, enligt vad man så dåraktigt lärde oss i vår barndom, skulle bli gåvor för evig tid. Till dessa människor går i dag våra tankar av medkänsla tillsammans med våra välgångsönskningar och våra böner till Gud för dem.

Men deras frånvaro är en konkret varning, som utgår från Caux: Omskapa världen! Det betyder: samla spillrorna från ruinerna och skapa ett nytt hem, beboeligt och välkomnande. Det är en stor tröst att nästan överallt den övertygelsen vinner märke, att om det för att bygga ett hus behövs tegel, takpannor och murbruk, så är det ännu mera nödvändigt att ha en byggmästare, som fogar ihop dem. Vem skall vara vår byggmästare? De fyra absoluta normerna ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek utgör detta byggnadsmaterial. Men för att byggmästaren skall kunna bygga är det nödvändigt att han känner till reglerna och följer dem. På samma sätt är det med de fyra normerna: för att de skall bli en verksam kraft vid världens återuppbyggnad måste de levas, trots människors fåvitska invändningar.

Sålunda ser man hur allt vad man lär i Caux, hur de anvisningar som kommer i stilla stunder och den erfarenhet, upplysning och kraft, som Gud gett Frank Buchman, kompletterar varandra och överensstämmer med det personliga samvetets krav. Detta ligger till grund för familjens samvete, som i sin tur formar det nationella samvetet, och världen består av nationer. I Caux ges det sammanligen en kallelse, en utmaning till varje människa att överbrygga motsättningarna mellan klasser, ideologier och raser. »Överbrygga» är ett tema bland de många i Caux. I dag har vi ännu en stor segerrik makt inför våra ögon. Det vore att förneka sanningen om vi förnekade att kommunismen har positiva värden och att den är en stark, totalitär, erövrande makt.

Men kommunismen vet vad den vill, dess anhängare är i stånd till stora offer, de har stark tro och vill omskapa världen till en auktoritär, total enhet i fråga om idéer, disciplin, kultur och ekonomi.

Säkert finns det i den kommunistiska drömmen en möjlighet till förnyelse och ledarskap. Just därför sänds deras ungdomar, rikt utrustade både till hjärta och hjärna, ut som sagans sjö-

farare för att söka efter en ny värld och hittills aldrig prövade äventyr.

Låt oss akta oss för att bli förvirrade av höjden på den byggnad, vars tak vi inte kan se. Vi ser det inte därför att det inte finns. Ekonomi och påtvingad total jämlikhet löser inte problemet. Och det är ett marxistiskt Ryssland som självt bevisar detta.

Även Ryssland har behövt och behöver alltjämt en andlig appell. Vilka värden hjälpte Ryssland att vinna kriget och att lösa inre konflikter av alla slag? Det var andliga värden, som förut förnekats: heder, fosterlandskänlek, offervilja, tävlingslust, ja i viss mån till och med den förbjudna religionen.

Det är just vad man framhåller i Caux: den ekonomiska lösningen förslår inte till att omskapa världen. Individuer och folk är i stånd till verklig storhet endast när de återvänder till moraliska principer i sitt eget liv, i familjen, i sitt arbete och sina affärer, i diplomatin och politiken. Häre ligger den sanna segern över marxismen. Denna är den ekonomiska människans arvedel, men inte hela människans, ty hon består av ande och kropp. Det är mot denna bakgrund som MRA är den enda lösningen, eftersom den är en tidsenlig, intelligent och verksam tillämpning av den enda sanna lösningen: en återgång till evangeliets etik. Hela den inre kraften i Moralisk upprustning kommer av att dess anda är ett återsken av Kristi anda. Häre ligger den stora hemligheten med Caux.

MRA har liksom allt som söker återföra människan till Guds plan två slags fiender: de som gör motstånd därför att de fruktar den, nämligen materialister och de som lider moraliska nederlag i sitt liv. Dessa är MRA:s svurna fiender. Vi känner dem, vi är inte rädda för dem därför att vi vet var och hur vi kan bekämpa dem. Det finns andra fiender: de som inte förstår men som ändå tilltror sig att kunna bedöma MRA. De gör mycket skada och vi måste bekämpa dem genom att visa hur MRAs principer tillämpas i det dagliga livet och genom att tala om MRA i våra familjer, med våra vänner, våra kamrater i fabriker och på kontor. Vi måste få dem att förstå vad MRA är i verkligheten utan att förirra oss i en labyrint av detaljer eller diskutera ytliga synpunkter av mindre vikt. På sådana

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

vågar ligger våra motståndare i försåt. Vi måste propagera för och försvara kärnan i MRA:s sätt att tänka, dess anda, lära och effektivitet i den enskilde och i världen.

Andra fiender vi har är pessimisterna. De som säger till oss och till andra: »Vilken förmätenhet! Omskapa världen! Ni?» Är då vi de enda, som på allvar vill omskapa världen? Kommunisterna vill också på allvar skapa om världen. Hur går de till väga? Hur börjar de? De börjar med celler, sedan med olika arbetslag. Varför skulle inte vi göra vad de kan göra? Är inte vi verkliga celler, var och en i vår krets, om vi verkligen tror att vi har ansvar för vad som sker i världen på gott och ont. Borde vi inte tänka allvarligt på detta? Ser ni inte att en mystisk hand redan skriver på Europas vägg »Mene, Tekel, Peres» — »Du är vägd på en väg och befunden för lätt, jag har dömt dig»? Och vad för slags kristna är vi, om vi låter tiden gå oss förbi? Och hur är det beställt med vårt förstånd, om vi blundar för en så uppenbar realitet? Och vad är vi för fega stackare om vi inte har kärlek nog för att handla?

Med dessa frågor slutade min återblick på vistelsen i Caux. Det gäller för var och en av oss att besvara dem med tro.

4. »NORSK STUDENTLEDARE RESER EJ TILL PRAG»

Ungdom från över åttio universitet har deltagit i konferenserna i Caux. Följande artikel infördes på ledarsidan i Arbeiderbladet, det socialdemokratiska regeringsorganet i Oslo, den 14 augusti 1950:

Ordföranden i Norges förenade studentkårer, Jan Hallingskog, har efter fjorton dagars uppehåll i Caux beslutat att inte resa till den internationella studentkongressen i Prag, arrangerad av internationella studentunionen IUS.

Jan Hallingskog är nu på väg till Stockholm från Caux, men innan han reste bad jag honom om en förklaring:

»Varför ändrade ni mening så snabbt?»

»Jag hörde till dem som kämpade för att vi skulle försöka behålla möjligheten till kontakt med ungdomen öster om järnridån. Jag betraktade kongressen i Prag som vår enda chans att

DEN GLÖMDA FAKTORN

träffa dessa studenter och påverka dem. Jag kände att det inte var rätt att avbryta all kontakt med IUS, för det skulle betyda att vi bleve ur stånd att genomföra det som FN arbetar för, nämligen att skapa lagarbete och att bygga broar mellan öst och väst.»

»Blev ni då antikommunist i Caux?»

»Nej, tvärtom. Där blev jag mer övertygad än någonsin, att antikommunism inte är någon lösning på kommunismen. Att vara 'anti' är inte lösningen på något problem.»

»Men vad hände då? Har ni slutat upp att vara en blåögd idealist?»

»I Caux fann jag den ideologi som ger svaret på splittringen mellan öst och väst, som förenar människor av olika folk och raser, klasser och religioner och som skapar det samhälle, som har svaret på splittring och krig. Kommunismen är radikal, men inte radikal nog. Den vill förändra systemen, men den ideologi Moralisk upprustning kämpar för, förändrar människorna.»

»Men då borde ni ju fara till Prag?»

»Ja, om de västliga demokratierna mötte upp vid konferensen förenade i en gemensam ideologi, som verkligen kunde ge svaret på kommunismen. Men vi kan inte det. Vi är splittrade, och den splittringen utnyttjas till det yttersta av kommunisterna, ja, de gör allt för att splittra oss ändå mer. Det är ett led i deras strategi. I denna kritiska världssituation tror jag att den sanna lojaliteten mot dem som har valt mig att resa till Prag bäst kommer till uttryck i vad jag nu har sett som det enda svaret på de frågor, som skall behandlas i Prag.»

XXVIII

DEN GLÖMDA FAKTORN

Urpreniären på Den glömda faktorn ägde rum i National Theatre, Washington, i maj 1944 på inbjudan av en nationell kommitté under ordförandeskap av senatören Harry S. Truman och kongressmedlemmen James W. Wadsworth, republikansk representant för New

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

York. Sedan dess har skådespelet givits för sammanlagt 250.000 personer i Förenta staterna, 200.000 i England, 120.000 i Tyskland, 75.000 i Sydafrika, 36.000 i Norge, Sverige och Danmark, 35.000 i Schweiz, 32.000 på Nya Zeeland, 30.000 i Frankrike, 27.000 i Finland, 25.000 i Kanada och 8.000 i Australien.

Typisk för de många inbjudningarna var den som kom 1949 från Nya Zeeland, undertecknad av fem medlemmar av den nuvarande regeringen och fem av den föregående samt av andra framstående medborgare. I ett tal vid en föreställning i Wellington den 21 februari 1950 yttrade utrikesminister F. W. Doidge:

VÄRLDEN ÄR SANNERLIGEN i krig — en förfärande och ofrånkomlig konflikt. Kampen står mellan gott och ont. Detta är skådespelets huvudtema — kampen om människors hjärtan.

Moralisk upprustnings mål är att fylla det ideologiska tomrummet. I den kampen möter oss en livsviktig sanning. Detta är inte ett krig enbart om makt, utan om människors sinnen och själar.

Om vi skall rädda världen, måste vi i det kriget ha klart för oss att Moralisk upprustning är viktigare än atombomben.

Ställföreträdande premiärministern K. J. Holyoake, som också är jordbruksminister, framhöll verkningarna av turnén med Den glömda faktorn på Nya Zeeland i en hälsning till Moralisk upprustnings världskonferens 1950:

I det avlägsna Nya Zeeland såg tusentals personer i våra fyra största städer skådespelet *Den glömda faktorn*, vilket gjorde ett djupt intryck på dem. Det är nu tydligt att intrycket blev bestående. I flera av våra städer möts nu företagare och arbetare och försöker att omsätta Moralisk upprustnings teorier i verkligheten. En av medlemmarna i den nationella kommitté, som inbjöd till uppförandet av *Den glömda faktorn* på Nya Zeeland, sade: »Jag är glad över de resultat som redan uppnåtts» . . .

Moralisk upprustnings ideal har en så universell tillämpning

MORALISK UPPRUSTNING LANCERAS

och är så sunda och genomförbara att de måste tilltala allt flera människor överallt. Budskapet om goda hem, lagarbete inom industrin och ett enat folk, som strävar att under Guds ledning förverkliga broderskapets idé, är ett budskap om hopp i en värld, där ångest fyller så många hjärtan. Vi kan inte, vi får inte försumma denna möjlighet att sammanföra människor i en anda av god vilja, att väcka nytt liv i demokratin, att inspirera enskilda och nationer till handling i enhet och samarbete.

XXIX

MORALISK UPPRUSTNING LANCERAS

I East Hams rådhus, där engelska arbetarrörelsens vagna stod, gavs en mottagning till Frank Buchmans ära på hans sextioårsdag i juni 1938, varvid han framlade Moralisk upprustnings program i följande tal:

TILLSTÅNDET I VÄRLDEN kan endast ingiva oro och ångest. Fiendskapen laddas upp mellan folk och folk, mellan arbete och kapital, mellan klass och klass. Det pris vi får betala för bitterhet och fruktan stiger för varje dag. Slitningar och missträkningar undergräver våra hem.

Finns det något botemedel, som kan bota både individer och nationer och ge oss hopp om ett snabbt och fullständigt tillfrisknande?

Kanske finner vi botemedlet genom att vända tillbaka till de enkla sanningar, som några av oss lärde vid mors knä och som många av oss har försummat och glömt — ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek.

Krisen är i grunden av moralisk art. Folken måste upprusta moraliskt. Moralisk återhämtning är den viktigaste förutsättningen för ekonomisk återhämtning. Tänk er, att en stigande våg av absolut ärlighet och absolut osjälviskhet skulle svepa över länderna! Vad skulle det inte kunna betyda. Hur skulle det inverka på skatterna? Och skulderna? Och besparingarna? En våg av absolut osjälviskhet genom folken skulle betyda ett slut på alla krig.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Moraliskt tillfrisknande skapar inte kriser utan förtroende och sammanhållning i livets alla förhållanden. Hur skall vi då kunna påskynda denna moraliska återhämtning hos alla folk? Vi behöver en kraft, som är tillräckligt stark för att förvandla den mänskliga naturen och bygga broar från man till man, från grupp till grupp. Detta börjar ske, när var och en tillstår sina egna fel i stället för att rikta strålkastaren på andras.

Endast Gud kan förvandla människans natur.

Hemligheten ligger i den stora, glömda sanningen, att när människan lyssnar, talar Gud. När människan lyder, handlar Gud. När människor förvandlas, förvandlas länder och folk. Bli en minoritet laddad med den kraften, kan det betyda en faktor, som löser ett helt lands problem. En ledare förvandlad, ett helt folks inställning förvandlad, en värld i frid med sig själv.

Vana med om att bygga en ny värld — är inte detta, vad alla vi vanliga människor drömmer om och vill? Alla vill vi ha andra människor ärliga och andra folk fredligt sinnade mot vårt. Alla vill vi *ha*, men med sådana förvandlade ledare skulle vi alla bli villiga att *ge*. I denna nya anda finner vi kanske lösningen till de problem som lamslår ekonomisk återhämtning.

Om var och en hade omsorg tillräckligt och var och en gäve tillräckligt, skulle inte var och en då få tillräckligt? Det finns tillräckligt i världen för allas behov, men inte för allas begär.

Tänk om den arbetslöse på så sätt kunde frigöras och engageras för moralisk upprustning, att varje människa i landet kunde bli laddad och mobiliserad för att återge folken trygghet, säkerhet och hälsa.

Varje man, kvinna och barn måste värvas, varje hem bli en fästning. Vårt mål borde inte endast vara, att var och en får tillräckligt av livets nödtorft, utan att han också får sin rättmätiga del i arbetet på denna moraliska upprustning och därmed tryggar freden i sitt land och freden i världen.

Gud har ett program, som omspannar hela folket och ger alla frihet och ny kraft och som går utöver alla politiska program.

Arbetande och arbetslösa, alla i arbete på denna moraliska upprustning — det är det största av alla beredskapsprogram.

UTMANING TILL VÅR TID

Alla blir sysselsatta med att omskapa människor, hem och ekonomiskt liv. En svensk järnverksarbetare sade en gång till mig: »Endast en andlig revolution går tillräckligt djupt för att möta både människors och industrins behov».

En arbetarledare sade en gång: »Jag har sett arbetarrörelsen triumfera, men mitt i triumfen har jag känt tomhet. Oxfordgruppen gav mitt liv innehåll. I dess budskap ser jag den enda nyckeln till arbetarrörelsens och industrins framtid över hela världen.»

Endast en ny anda hos människorna kan föra in en ny anda i industrin. Industrin kan bli banbrytare för en ny världsordning, där viljan att tjäna landet ersätter själviska motiv, och där industrilivets planläggning grundas på ledning från Gud. När arbetare, arbetsgivare och aktieägare blir ett samarbetande lag under Guds ledning, då intar industrin sin egentliga plats i ett folks liv.

Nya människor, nya hem, en ny industri, nya nationer, en ny värld.

Vi har ännu inte öppnat de stora källor av skapande kraft, som finns hos Gud. Gud har en plan, och de samlade moraliska och andliga krafterna inom ett folk kan finna den planen.

Vi kan, vi skall och vi vill frambringa en moralisk och andlig kraft stark nog att omskapa världen.

XXX

UTMANING TILL VÅR TID

J. P. Thornton-Duesbery, rektor för Wycliffe Hall och tidigare rektor för S:t Peters Hall, Oxford, har skrivit en broschyr med titeln »Oxfordgruppen, en kort redogörelse för dess principer och utveckling». Den innehåller ett förord vartill följande personer bidragit: Lord Ammon; dr M. E. Aubrey, dåvarande generalsekreterare för baptistsamfundet i Storbritannien och Irland; framlidne viscount Bennett, tidigare premiärminister i Kanada; dr Sidney M. Berry, dåvarande generalsekreterare för kongregationalistsamfundet i England och

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Wales; W. Purves Boyes, dåvarande föreståndare för den presbyterianska kyrkan i England och Wales; Lord Courthope; Sir John Craig; framlidne brigadgeneralen Sir Richard Fitzpatrick, f. d. ordförande i British Legion; biskopen i Lichfield; dr J. Scott Lidgett, f. d. ordförande för metodistkyrkornas samarbetsråd; Sir Lynden Macassey; dr John McKenzie, dåvarande föreståndare för skotska kyrkans generalförsamling; Sir David Ross; dr John White, f. d. föreståndare för skotska kyrkan. I sitt förord säger de:

DET HAR ALLTID varit så med kristna rörelser under utveckling, att ju större framgång de haft med att framställa kristendomens gamla sanningar i en för samtiden uppfordrande form, desto mer har man utsatt dem för både okunnig och illvillig kritik. Ofta är t. o. m. sådan kritik ett bevis för rörelsens kraft . . .

Var och en av oss kan genom personlig erfarenhet vitsorda Oxfordgruppens kristna syften. Några av oss skulle kanske ännu starkare än Thornton-Duesbery vilja understryka värdet av vissa riktlinjer i det arbete gruppen gör på alla områden i samhället för att föra kristendomen ut i vardagslivet.

Men en sak är vi ense om, och det är att gruppen på ett enastående sätt får människor att på nytt ta emot de kristna sanningarna, människor för vilka dessa sanningar förut varit endast tomma ord.

Thornton-Duesbery citerar också ur ett anförande, som framlidne ärkebiskopen av Canterbury, Lord Lang of Lambeth, höll för prästerskapet i juli 1934. Ärkebiskopen yttrade:

Rörelsen gör förvisso vad Kristi kyrka överallt är till för att göra. Den förvandlar människors liv, ger dem ny glädje och frihet, befriar dem från dåligt humör, löser familjekonflikter och andra svårigheter, som hindrar och hämmar dem, och ger dem en brinnande iver att föra vidare till sina medmänniskor vad Gud gett dem.

UTTALANDE AV NORDISKA BISKOPAR

År 1938 sände ärkebiskopen följande hälsning till dr Buchman på hans sextioårsdag:

Jag skulle vilja sända en hälsning och en lyckönskan till dr Buchman med anledning av det stora verk, han har utfört genom att föra otaliga människoliv i alla delar av världen in under Kristi förvandlande makt.

XXXI

UTTALANDE AV NORDISKA BISKOPAR

En mängd svenska tidningar innehöll den 10 januari 1951 en artikel från Tidningarnas telegrambyrå med ett uttalande från sex nordiska biskopar, där dessa klargjorde sin syn på kyrkosamfundens ställning till Moralisk upprustning. Uttalandet löd i sin helhet:

DEN BERÖRING SOM VI på skilda sätt och framför allt genom besök i Caux vunnit med världsrörelsen för moralisk upprustning — MRA — har övertygat oss om att vad som sker inom och genom denna rörelse är en faktor av stor betydelse för världens andliga och moraliska förnyelse. I skilda länder har MRA på ett märkligt sätt brutit igenom skiljemurar och utlöst en ny, positiv anda — allt i och med en personlig förnyelse — inom industri, arbetarvärld och politik och överhuvud inom områden, där kyrkorna med sitt budskap i allmänhet haft svårt att nå in. Icke minst från Tyskland och Japan meddelas betydelsefulla ting.

Med sin förbryllande spännvidd och sina praktiska, av traditionella hänsyn obundna arbetsmetoder är rörelsen djupt förankrad i och uppbyren av centralt kristen erfarenhet, kristet personlighetsliv och kristen anda. Därom kan ingen tveka, som personligen närmare lärt känna rörelsen. Med sin realistiska gudstro, sin etiska radikalism, sitt gemenskapsliv och sin erövrarhåg har den gjort urkristna trosэлеment levande och verk samma mitt i moderna och sekulariserade miljöer.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Rörelsen, som på ett egendomligt sätt svarar mot behov och krav i det nuvarande världsläget, har sprungit fram ur den kristna kyrkans sköte. Dess historiska upphovsman är en luthersk präst.

Såväl för kyrkans som för den andliga och moraliska världskampens skull är det av vikt att kyrkosamfundens ledare med positivt intresse möta denna rörelse och personligen lära känna den, något som bäst sker genom att någon tid deltaga i dess världskonferens i Caux, ifall möjlighet därtill erbjudes.

I juli 1950.

MANFRED BJÖRKQUIST
Stockholm

ELIS GULIN
Tammerfors

TORSTEN BOHLIN
Härnösand

BENGT JONZON
Luleå

JOHN CULLBERG
Västerås

ARVID RUNESTAM
Karlstad

XXXII

GREKLAND

När konung Paul av Grekland i november 1949 tilldelade dr Frank Buchman kommendörstecknet av Konung Georg den I:s av Grekland orden, sände Panayotis Kanellopoulos, krigsminister och f. d. statsminister, tillsammans med andra framträdande representanter för Grekland, följande telegram till dr Buchman:

MORALISK UPPRUSTNINGS PRINCIPER står i full överensstämmelse med hellensk kultur, antik och modern. I det vi erkänner Edra värdefulla insatser för världsfreden förenar vi oss med överlämnaren av denna grekiska utmärkelse och framför våra varmaste lyckönskningar.

GREKLAND

Bland undertecknarna märktes:

PANAYOTIS KANELLOPOULOS

Krigsminister, partiledare för Nationella enhetspartiet.

BASIL G. WOYLAS

F. d. hälsovårdsminister.

GEORGE BACOPOULOS

Folkpartiet, riksdagsman för Aten.

COSTAS CALLIAS

Greklands representant i Strasbourg.

GEORGE EXINTARIS

F. d. statsråd, Greklands ambassadör i Rom.

PETER GAROUFALIAS

Parlamentsledamot, demokratisk socialist.

PANAYOTIS PAVLAKIS

Generaldirektör för arbetsministeriet.

SOTIRIS MARKETOS

Direktör i arbetsministeriet.

ALEXANDRA POUMPOURA, M. B. E.

I en hälsning till världskonferensen i Caux 1949 yttrade Greklands premiärminister, Themistocles Sophoulis:

I förtruppen bland dem som kämpar för mänsklig frihet fortsätter Grekland striden tills frihet och fred är säkrade. Moralisk upprustning är den frihetens ideologi, som varje land behöver för att få enhet och kraft. Ert inspirerade arbete att omdana och ena världen har mitt helhjärtade stöd.

Kanellopoulos var ledare för den grekiska delegationen vid firandet av Moralisk upprustnings tioårsdag i Los Angeles 1948. I sitt tal i Hollywood Bowl yttrade han: »Kommunismen har beskrivits som 'mörker mitt på dagen'. Om dettu är sant, då är Moralisk upprustning 'solsken vid midnatt'.»

Sammanlagt har 213 grekiska delegater deltagit i konferenserna i Caux sedan 1946. En speciell delegation på aderton personer, som kom till Caux 1950, omfattade både arbetare, representanter för arbetsgivarna och studenter. De reste med ett flygplan tillhörande det grekiska flygvapnet.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

XXXIII

IDEOLOGISKT ALTERNATIV

Vid avslutningen av 1950 års världskonferens publicerade London-tidningen Times den 2 oktober 1950 följande artikel från sin Genève-korrespondent:

MORALISK UPPRUSTNINGS världskonferens i Caux, som pågått sedan i juni, avslutas i morgon.

Syftet har varit att som alternativ till den marxistiska materialismen utforma och utveckla en ideologi, stark nog att ena den demokratiska världen och därigenom ge svaret på den kommunistiska utmaningen. Omkring 8.000 delegater från 70 nationer har under sommarens lopp besökt Moralisk upprustnings högkvarter i Caux. Englands delegation omfattade en rad ledande fackföreningsmän, hamnarbetare från London, Merseyside och Clyde samt industriledare.

Två specialkonferenser hölls, en industrikonferens och en militär konferens. Avsikten med industrikonferensen var att föra in en dynamisk andlig kraft i industrin och det politiska livet. Man påminde om kommunisternas skicklighet att påverka fackföreningar och politiska institutioner genom infiltration och propaganda. Och fastän ingen rekommenderade samma metoder, framkom många nya idéer om ett positivt ledarskap inom fackföreningsrörelsen och industrins ledning och om ett sunt alternativ till marxismen. Man var överens om att klasskampen är föråldrad, och många delegater angrep den uppfattningen, att arbetsgivare och arbetare nödvändigtvis skall vara fientligt inställda mot varandra.

MILITÄRA SYNPUNKTER

Militärkonferensen tog upp till behandling den ideologiska aspekten på nationellt och internationellt försvar. Man utgick från det faktum, att de stridande makterna idag icke endast kämpar på en militär front utan också på en ideologisk. En fransk general påpekade, att bortsett från händelserna i Korea

VAD LEVER VI FÖR?

och Indokina är nio nationer i Östeuropa och nästan hela Kina uppslukade utan att Rysslands arméer gått till aktion. De folk, som tvingas kämpa, måste ha något att kämpa för och klart veta vad saken gäller. Därför är ett lands moraliska upprustning lika nödvändig som dess militära.

Den uppgift Moralisk upprustning står inför är att skapa en ideologi med en expansiv kraft — större än kraften hos den ideologi som nu tvingar sig på de demokratiska länderna — och med förmåga att tränga igenom järnridån. Den måste utbredas av en världsorganisation bestående av övertygade och väl utbildade människor.

XXXIV

VAD LEVER VI FÖR?

Detta tal höll dr Buchman på sin födelsedag den 4 juni 1950 vid en mottagning i Hans Sachs Haus i Gelsenkirchen, Tyskland.

Det var vid detta tillfälle som senator Eugénie Eboué på den franska regeringens vägnar överlämnade Hederslegionen till dr Buchman.

Detta möte utgjorde höjdpunkten på högtidligheterna kring Moralisk upprustnings tolvårsdag. Det hölls i Ruhr med förbundskansler Adenauers varma stöd och på inbjudan av fem ministerpresidenter, däribland Karl Arnold i Nordrhen-Westfalen, talman i förbundsrådet i Bonn.

FÖR TOLV ÅR SEDAN gick jag en tur i Schwarzwalds skogar i närheten av Freudstadt. Världen stod vid avgrundens rand. Liksom i dag längtade alla efter fred, men beredde sig för krig.

Medan jag gick i dessa stilla skogar, var det en tanke som åter och åter kom till mig: »Moralisk och andlig upprustning, moralisk och andlig upprustning. Nästa stora världs rörelse kommer att bli en rörelse för moralisk upprustning av alla nationer.»

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Några dagar senare var jag i London, i East End, där den engelska arbetarrörelsen föddes. Arbetarna förstod vad det rörde sig om. Moralisk upprustning gick ut över världen. Genom tidningarna och radion spreds tanken. I dag, tolv år senare, samlas människor i många delar av världen för att planera för en moralisk upprustning av sina folk. Londonarbetare samlas i Poplars stadshus tillsammans med hamnarbetarna. I stadshuset i Birmingham firas dagen av arbetare och arbetsgivare från Englands tunga industri och kolgruvorna och i Glasgow av skeppsvarvsarbetarna i Clydeside.

Hälsningar har kommit under de sista dagarna från Australien och Nya Zeeland, från Indien, Sydafrika, Amerika, från alla delar av Europa, från Japan och Fjärran Östern. Typiskt för dessa hälsningar är telegrammet från vice ordföranden i den indiska regeringens planeringskommission, Gulzarilal Nanda: »Hälsningar från dem av oss som sätter vår tro till MRA, när det gäller att bota världens sjukdomar. Med varje år växer MRA i betydelse och inflytande. MRA kommer inte att ha fyllt sin uppgift, förrän den ideologi den företräder blir den betydelsefullaste och mäktigaste faktorn i politiskt, ekonomiskt och socialt tänkande och handlande världen över.»

Vad är hemligheten bakom en gudsinspirerad tankes seger? Vad är det som gjort det möjligt för en vanlig människa som jag och hundratusentals män och kvinnor överallt i världen att utträtta det ovanliga? Endast en verkligt självisk eller förblindad människa nöjer sig med att låta världen förbli sådan den är i dag. De flesta av oss skulle vilja förändra världen. Felet är att alltför många av oss vill göra det på vårt eget sätt. Några har en riktig diagnos men använder felaktig behandling. De räknar inte med Gud och inte med förvandling av den mänskliga naturen. Resultatet är förvirring, bitterhet och krig. Andra är alldeles säkra på att de har det teoretiska svaret, men de vill alltid att en annan människa eller en annan nation skall börja. Resultatet är desperation och hopplöshet.

När den riktiga diagnosen åtföljes av den riktiga behandlingen blir resultatet ett under. Den mänskliga naturen förändras och det mänskliga samhället förändras.

VAD LEVER VI FÖR?

Låt mig illustrera detta med några personliga ord, med en upplevelse, som jag en gång hade. För första gången såg jag mig själv med all min stolthet, min självskhet, mina misslyckanden och min synd. »Jag» var medelpunkten i mitt eget liv. Om jag skulle bli annorlunda, måste detta stora »JAG» strykas ut ur mitt liv.

Jag såg min bitterhet mot sex människor stå som gravstenar i mitt hjärta.

Jag bad Gud förvandla mig, och Han sade till mig att jag skulle försona mig med dessa sex män. Jag lydde Gud och skrev sex brev, där jag bad om förlåtelse.

Samma dag använde Gud mig till att förvandla en annan människas liv. Jag såg att under skedde, när jag lydde Gud. Jag lärde mig sanningen, att när människan lyssnar, talar Gud; när människan förändras, förändras folket.

Detta var den revolutionära väg, som jag slog in på för 42 år sedan och som miljoner människor nu beträtt och som jag i dag uppfordrar er att gå samman med mig.

Vad lever du för? Vad lever ditt folk för? Själviska människor och själviska nationer kan föra världen till fullständig undergång. En ny slags människa, ett nytt slags statsmannaskap, en ny slags politik — det är vårt omedelbara behov. Det är därför Moralisk upprustning kommit till.

En ung schweizisk ingenjör, som var framgångsrik i sitt yrke och hade familj, vänner, ställning och förmögenhet, dog i våras. Han hade upptäckt den hemlighet som ligger i att satsa sitt liv och sina ägodelar för att skapa en ny värld, grundad på förvandling. Han gav sig själv tillsammans med sin hustru, som är med oss här i dag, och tillsammans med sina barn för att göra Caux till det världscentrum det har blivit för alla folk. Helt plötsligt har människor begripit att han på fem korta år uträttat mer för världen än mången gör under hela sitt liv.

Denne unge schweizare följde en annan ung man i spåren, en man, som för 700 år sedan gav upp ära och framgång och gav allt han hade för att förvandla världen. Han förde nytt liv till Europa, och hans liv har sedan dess inspirerat otaliga miljoner.

VÄRLDEN ÅTERUPPBYGGD

Den mannen var Franciskus av Assisi. Den unge schweiziske ingenjörrens hustru har berättat för mig att hennes man ständigt bar med sig följande ord av Franciskus — och i dem ligger hemligheten till världens förvandling:

Herre, gör mig till ett redskap för Din frid!
Där hat råder, låt mig sprida kärlek
Förlåtelse, där orätt sker
Enighet, där split söndrar
Sanning, där man går vilse
Tro, där tvivel plågar
Hopp, där förtvivlan råder
Ljus, där mörker härskar
Glädje, där sorgen tär.

Mästare, låt mig söka inte så mycket
att bli tröstad som att trösta
Att bli förstådd som att förstå
Att bli älskad som att älska.
Ty när vi ger, tar vi emot
När vi mister vårt liv, finner vi det
När vi förläter, blir vi förlåtna
Och när vi dör, uppstår vi till det eviga livet.

NAMNREGISTER

- Adenauer, förbundskansler, 31, 38,
111, 180, 212, 239
- Afrika, 116—131, 158, 167
- Agarwal, dr S. N., 209
- Ahmed, Sir Sultan, 209
- Ahmed, Zahur, 104
- Allum, Sir J. A. C., 196
- Ambedkar, dr, 100, 102
- Amerika, se Förenta staterna
- American Federation of Labour,
73
- Amerikanska arbetsgivareför-
eningen, 200
- Amerikanska kongressen, 108, 185,
212, 219
- Kongressprotokoll, se Congres-
sional Record
- Amin, Nurul, 210
- Ammon, Lord, 174, 233
- Antikainen, Eero, 196
- Arbetsgivare, 60—76, 193—200
- Arnold, Karl, 30, 31, 32, 181, 239
- Arthur, W. M., 53
- Asien, 89—106, 107—115, 158,
166, 217.
- Aubrey, dr M. E., 233
- Aufhauser, dr Johannes, 223
- Aung San, general, 96
- Aung San, Mme, 39, 96
- Austin, ambassadör, 213
- Austin, H. W. (»Bunny») 201—
205
- Australien, 203, 214, 240
- Ayusawa, dr, 110
- Azikiwe, dr N., 126—131
- Bacon, Paul, 29
- Bacopoulos, George, 237
- Barkley, vicepresident, 108, 215
- Baxter, Ken, 196
- Beacham, Tom, 52
- Beaverbrae-strejken*, 45
- Benedens, Willi, 13—16, 39
- Bennett, viscount, 233
- Beri, Dayaram, 97—98
- Berlin, 33, 37, 38, 59, 111, 163,
213
- Berry, dr Sidney M., 233
- Bewoor, Sir Gurunath, 209
- Bilstein, Hans, 195
- Bird, Howard, 200
- Bjerkholt, Hans, 174—176
- Björkquist, Manfred, biskop, 236
- Bladeck, Max, 9—16, 39, 69, 171
- Blücher, vice kansler, 111
- Böckler, dr Hans, 31, 169
- Bohlin, Torsten, biskop, 236
- Bouladoux, Maurice, 196
- Boyes, W. Purves, biskop, 234
- Braquier, Roger, 23
- Brasilien, 65, 197, 198
- Broadby, R., 195
- Brown, general Ames T., 203
- Buchman, dr Frank N. D., 142—
155
- tilldelas Hederslegionen, 28,
239
- Konung Georg I:s av Grekland
kungl. orden, 154
- »Marxister finner en ny livs-
syn», 25, 163
- »Bestämmelsen för Öst och
Väst», 39, 163—168
- »Arbetare ledda av Gud», 58—
59
- »Den mänskliga naturen kan
förändras», 60
- »Grunden för en nations styr-
ka», 78
- »Moralisk upprustnings styrka»,
138—139

NAMNREGISTER

- »Övernationellt tänkande», 141
 »Om var och en gåve tillräckligt», 152, 200
 Moralisk upprustning lanceras, 231—233
 »Vad lever vi för?», 239—242
 Burma, 78, 90—97, 207

 Cachin, Marcel, 35
 Callias, Costas, 237
 Carmichael, Robert, 195
 Caux, 29—31, 132—141, 210—229
 Chandrabhal, Shri, 209
 Charrière, Monsignor, 222
 Choudri, kommandör H. M. S., 104
 Christie, Tom, 46
 Churchill, Winston, 28
 Clay, Harold, 174
 Clay, general Lucius, 29
 Clive av Indien, 210
 Clydeside, 11, 56, 240
 Cochrane, konteramiral Sir E., 201
 Colclough, Aaron, 51
 Colthart, John, 54
 Confédération Générale du Travail, 22
 (CGT: Frankrikes kommunistorienterade landsorganisation)
Congressional Record
 Japanernas besök, 212—216
 Rapport om Caux, 219—221
 Cool, Pierre-Auguste, 196
 Coonley, Howard, 194
 Costa, Angelo, 194
 Cotton, Garry, 204
 Courthope, Lord, 174, 234
 Craig, Sir John, 194, 234
 Croskery, A. W., 195
 Cullberg, John, biskop, 236
 Curtin, premiärminister, 203

 Dalmia, Seth Ramkrishna, 104
 Demokrati, 38, 88, 132, 144, 147, 159, 165, 177, 179, 215
 Danmark, 54, 185

Den glömda faktorn, 139, 229
 Sydwalet, 17, 52, 186—189
 Frankrike, 22, 185
 Ruhr, 32, 180, 182, 220
 Westminster Theatre, 49, 182
 Brittiska kolfälten, 51—55, 182—186
 Norden, 50, 230
 Nova Scotia, 87
 Sydafrika, 117—121, 218—219
 San Francisco, 148
 Bremen, 176, 182
 Philadelphia, 205
 Nya Zeeland, 230
 Premiär i Washington, 229
Den goda vägen, 31, 140, 182, 218, 220
 Desai, Khandubhai, 195, 209
 Diederichsen, E. G., 65, 198
 Dikus, Paul, 70
 Doidge, F. W., 230
 Dondero, George A., 219
 Ducros, Jean, 196
 Durrer, Robert, 196
 Dütting, Hans, 39, 69—71, 195

 East Ham, 231
 Ebbw Vale, 17
 Eboué, Mme, 28, 239
 Eckardt, Felix von, 176
 Edwards, Robert, 190
 Ehard, Hans, 31
 Ekelöf, dr Gösta, 196
 Elsass, 81, 168
 Engels, 7, 15
 Enugu-gruvorna, 129
 Erasmus, R. P., 120
 Eriksen, Bjarne, 196
Es Muss Alles Anders Werden, 30
 Europa, 27—40, 177
 Exintaris, George, 237

 Fackliga förtroendemän, 41—59, 132, 192, 194—196
 Fahmy, Hussein Bey, 195
 Faruki, gen.maj. S. M. A., 104
Fight to serve, 77
 Finanser, 54, 151—154, 185, 212

NAMNREGISTER

- Finet, Paul, 59, 194
 Finland, 230
 Fitzpatrick, brig.gen. Sir R., 234
 Flood, Daniel J., 219
 Fords (Dagenham), 56—57
 Fourmond, Gérard, 22
 Frankrike, 21—23, 27—40, 78,
 156, 164, 168, 178—179
 Franciskus, 241—242
 Freeland, Robert, 196
 Freudenstadt, 180, 239
 Fria fackföreningsinternationalen,
 59, 192
 Förenta nationerna, 148, 229
 Förenta staterna, 72—76, 81—84,
 89, 108, 114, 142, 200—207,
 212—216, 219—221, 240
 Försvär, 27—28, 37, 78—81, 201
 —205, 238
- Gaitskell, Hugh, 49
 Gallacher, William, 58
 Gallwey, Edgar, 72—75
 Gandhi, Mahatma, 91, 98, 102,
 119, 208, 218
 Gandhi, Manilal, 119, 218
 Garoufalias, Peter, 237
 Gelsenkirchen, 28, 39, 163, 182,
 239
 Georgskorset, 81
 Gestapo, 24, 35, 80, 172
 Goldschmidt, Theo, 31, 196
 Goroncy, Karl, 31
 Gowrie, Lord, 203
 Gratry, Fader, 223
 Green, senator T. F., 39
 Green, William, 204
 Grekland, 154, 236—237
 Grohs, dr Heinz, 169
 Gruvarbetareförbundet i England,
 50—55, 184
 Gruvarbetareförbundet i Sydafri-
 ka, 120—123
 Gruvor
 engelska, 16—19, 49—55, 183—
 189, 240
 franska, 22, 183, 189
 Ruhr, 9—16, 68—71
- Nova Scotia, 84—88
 Sydafrika, 120—123, 218
 ny inställning, 189
Europa och gruvarbetarnas svar,
 183
 Gulin, Elis, 236
 Gunn, Tom, 53
 Gustaf Adolf, dåv. kronprins, 31
- Hallingskog, Jan, 228—229
 Hallward, Bernard, 68
 Hamai, Shinzo, 111
 Hamnar, 41—49, 137, 167—168,
 238, 240
 Hamnarbetarkommittén, 43
 Hardach, Fritz, 31
 Hardinge, Lord, 122
 Harhoff, Christian, 195
 Hedayat, Khosrov, 195
 Hederslegionen, 28, 154, 239
 Hegarty, Bill, 48
 Heinemann, dr Gustav, 31
 Herlin, Heikki H., 197
 Hintzen, Hermann, 65
 Hiroshima, 107, 112, 170, 198, 215
 Hitler, 146
 Hofmeyer, J. H., 143
 Holland, 54, 65—68, 183, 185
 Hollander, F. Q. den, 195
 Hollywood Bowl, 91, 201, 237
 Holmes, Horace, parlamentsleda-
 mot, 189
 Holyoake, K. J., 230
 Hopkin, William, 53
 Horinouchi, Kensuke, 110
 Hossbach, general, 79—80
 Huber, Rudolf, 196
 Hughes, Spencer, 52
- Ichimada, Hisato, 195
 Ideologisk beredskap, 77—88, 205
 207
 Ignatius, S:t, 222
 Indien, 97—106, 195, 197, 208—
 209, 240
 Industrikonferens i Caux, 193—
 200, 238
 Internationella arbetsbyrån, 59, 99

NAMNREGISTER

- Internationella maskinbefälsförbundet, 83
 Internationella studentkongressen (IUS), 228
 Ishikawa, Ichiro, 195
 Italien, 19—21, 164, 194

 Japan, 107—115, 165, 211—217
 Jardine, Lionel, 100
 Jeanne d'Arc, 164
 Jinnah, 105
 Jones, Jack, författare, 18, 52, 186
 Jones, Jack, metallarbetare, 17
 Jonzon, Bengt, biskop, 236

 Kaes, Bernhard, 222
 Kalifornien, 73, 185, 201
 Kanellopoulos, H. E., 237
 Kanada, 68, 84—88
 Karlsuniversitetet, Prag, 124
 Katayama, Tetsu, 110
 Kato, Etsuo, 39, 196
 Katzenberger, dr H., 39
 Khan, Malik M. Anwar, 104
 Kina, 77, 89, 107, 214
 Kirby, gen.maj. S. W., 29
 Kitamura, T., 109, 110, 213, 216
 Kolstyrelsen (National Coal Board), 49, 51, 52, 184
 Kommunal- och grovarbetareförb., engelska, 53
 Kommunismen
 dess utmaning, 24—26, 43, 77, 124, (även 61)
 svaret till, 7—26, 82, 108, 137—138, 140—141, 146—147, 169, 216
 Korea, 78, 191, 212, 238
 Kost, dr Heinrich, 69
 Krishnamachari, Sir V. T., 104, 209
 Krock, Arthur, 204
 Kruger, Paul, 121
 Kupers, Evert, 59, 192, 194
 Kuriyama, C., 108, 211, 215, 216
 Kurowski, Paul, 11—16, 39, 69
 Kuss, Ernst, 196

 Lagerarbetarnas fackförbund, 72
 Lall, S. C., 104
 Lang, Fader Hugo, 221
 Lang, of Lambeth, Lord, 234
 Landsorganisationer, 194—196
 Tyskland, 169
 Indien, 104
 Norge, 174
 Holland, 192
 Langston, överste John D., 82
 Larsen, Christian, 196
 Laure, Mme Irène, 34—37, 136
 Leask, James, 58
 Leblond, Robert, 22
 Ledwohn, 16
 Lenin, 107
 Lichfield, biskopen av, 174, 234
 Lidgett, dr J. Scott, 234
 Lille, 185
 Little, Elliott, 84
 Lockett, Harold, 50
 Lockheed, flygplansfabriker, 83
 London, 42—43, 81, 213, 216, 240
 Los Angeles, 75, 83, 237
 Low, Sir Francis, 100
 Lovera di Castiglione, greve Carlo, 224
 Lukaschek, dr Hans, 31, 111
 Lund, Kjell, 197

 MacArthur, general, 109, 212
 Macassey, Sir Lynden, 234
 McDonald, David J., 195
 McHenry, överste F. A., 81
 McKay, C. N., 195
 Mackay, W. Calder, 197
 Mackenzie, De Witt, 172
 McKenzie, dr John, 234
 McLaren, James, 46
 Maclean, C. S., 195
 McCloy, överkommissarie, 212
 Maier, dr Reinhold, 31
 Manning, Jack, 43—46
 Manning, fru, 45
 Ma Nyein Tha, 91—97
 Marketos, Sotiris, 237
 Martin, kongressledamot, 213

NAMNREGISTER

- Marx, Marxism
och nytt tänkande, 7—26, 163—
168
och kapitalism, 48, 61
och historien, 7, 76
ett alternativ till, 156, 169—172,
238—239
- Matsuoka, Komakichi, 195
Meerut-rättegången, 99
Mehta, G. L., 209
Metallarbetareförbundet (Japan),
112
Milano, 19
Militärkonferens i Caux, 78—81,
238
Mitsui, familjen, 165
Molotov, 13, 191
Moralisk upprustning (MRA)
ideologin, 8
lancers 1938, 144, 231—233
stadgarna för MRA:s stiftelse i
Förenta staterna, 149
världskonferenser för, 132—141,
185, 219—229
- Morrell, Arthur, 56
Moskva, 15, 56, 60, 75, 99, 129
Mudaliar, Sir L., 209
Mudaliar, Sir R., 104
Mukerjee, B. K., 103
Müller, Gebhardt, 31
Murray, Philip, 204
- Nachat Pasha, Hassan, 196
Naesmith, Andrew, 194
Nagasaki, 107, 110, 216
Nakajima, Katsuji, 112—115
Nanda, Gulzarilal, 104, 209, 240
National Association of Manu-
facturers, 200
Naudé, J. F. T., 117, 217
Nehru, Pandit, 90, 102, 103, 105
Neumann, Franz, 33
New York, 79, 201, 213
New York Times, 109, 204, 215
Nya Zeeland, 230—231, 240
Nigeria, 126—131
Nimbkar, R. S., 99—103
Nordrhen-Westfalen, 169, 181, 239
Norge, 144, 174, 185, 228
North Staffordshire, 50, 183—186
Norwood, Sir Cyril, 174
Nowell, John, 61—65
- Obonna, Aaron, 125
O'Connor, Peter, 53, 150
O'Dwyer, borgmästare, 213
Oh Sien Hong, 195
Omskapa världen, 38, 168, 178
Osaka, 112
O'Toole, D. L., 219
Oxford, 143, 174, 213, 233
Oxfordgruppen, 143, 172—174,
203, 233—234
- Painter, Frank, 55
Pakenham, Lord, 30
Pakistan, 79, 104, 210—211
Paris, 8, 22, 112, 213
Patil, R. K., 209
Patnaik, K. M., 209
Paul, Hugo, 15
Paul av Grekland, konung, 154,
236
Pavlakis, Panayotis, 237
Penn, William, 151
Pennsylvania, 127, 142
Pequeno, S. de A., 196
Perry, W. N., 196
Pershing, general, 82, 203
Petersen, Peter, 33—34
Petit, Claudius, 29
Petitpierre, utrikesminister, 198
Philadelphia, 147, 205
Philips, Frits, 196
Phillips, konteramiral O. W., 80
Pinsent, Sir Roy, 196
Pleven, premiärminister, 37
Podar, Ramnath, 209
Pollitt, Harry, 18, 41, 186
Poumpoura, Alexandra, 237
Prag, 124, 128, 129, 229
Prasada, Krishna, 100—102, 104,
209
Pressen, 128, 166
Aberdare Leader, 17
Arbeiderbladet, 174, 228

NAMNREGISTER

- Asahi*, 110
Associated Press, 172
Bergbau Industrie, 32
Birmingham Post, 51
Communist Review, 57
Daily Worker, 43, 129
Den nya världen, 66
Everybody's Weekly, 201
Freies Volk, 15
Halifax Chronicle, 87
Indian Opinion, 119, 218
Mainichi, 110
Manchester Guardian, 16
New York Times, 109, 204, 215
News Chronicle, 32
Nippon Times, 165
Observer, 115
Ostschweiz, 221—223
Port Workers News, 43
San Francisco News, 202
Southern Cross (Wellington), 190
South Wales Argus, 17
Spectator, 182
Stoke Sentinel, 50
Stoke-on-Trent, City Times, 183
Telegraf (Berlin), 33
Tidningarnas telegrambyrå, 235
Times (London), 43, 97, 129, 156, 172, 197, 238
Times of India, 100
Weser Kurier (Bremen), 176
West African Pilot, 131
 Preston, Prince H., 219
 Prigent, Robert, 29
 Pronk, Carlos, 66
 Påven, 112, 213, 222
 Quintieri, Quinto, 195
 Ram, Sir Shri, 104, 209
 Rangoon, biskopen av, 96
 Rayburn, talman, 213, 219
 Redelé, Charles, 66—68
 Reuter, prof. Ernst, 33, 111
 Reynolds, John, 56
 Rhondda, 8, 18, 186—189
Rhondda Roundabout, 52, 186
 Robey, Eric, 64
 Roosevelt, president, 201
 Ross, Sir David, 174, 234
 Roy, dr B. C., 104
 Ruhr, 9—16, 32, 38, 153, 180, 239
 Runestam, Arvid, biskop, 236
 Ryssland, 27, 28, 77, 89, 107, 115, 191, 217, 227, 239
 Röda korset, 30
 Sabatier, Jean, 22
 Sampuranand, dr, 209
 Schäfer, Albert, 196
 Scharnowsky, Ernst, 33, 59, 195
 Schele, Fredrik, 197
 Schuman, Robert, 38, 139, 164, 178—179, 221
 Schwab, Martin, 31, 196
 Schweiz, 132—141, 185, 212
 Shastri, Hariharnath, 104, 195
 Sinha, A. N., 104, 209
 Skottland, 46—47
 Smith, senator H. A., 108, 212
 Smuts, general, 187
 Sophoulis, Themistocles, 237
 Sovjet se Ryssland
 Springorum, F. A., 196
 Springorum, Otto, 31, 194
 Stalin, 10, 19, 56, 60, 140, 191
 Steelman, J. R., 205, 220
 Steffen, August, 196
 Stein, Erwin, 31
 Stoffmehl, Hermann, 15, 39
 Storbritannien, 41—59, 61—65, 182—192
 Storch, Anton, 31, 111
 Stuvare- och hamnarbetareförbundet, 48
 Suzuki, Eiji, 112
 Sydafrika, 117—123, 217—219, 240
 Sydwailes, 16, 56, 186—189
 Sverige, 25, 30, 31, 185, 235—236
 Takahashi, Ryutaro, 195
 Tata, J. R. D., 209

NAMNREGISTER

- Tata, N. H., 195
 Tattersall, Tom, 62
 Taylor, H. Birchard, 83
 Tessier, Gaston, 195
 Thakin Nu, 96, 97, 207
 Thornton-Duesbery, J. P., 233
 Tidningar se Pressen
 Tilge, Robert, 71—72
 Tillett, Ben, 42
Times, (London), 43, 97, 129, 156, 172, 197, 238
 Transport- och grovarbetareförbundet, engelska, 43, 56
 Transport- och grovarbetareförbundet för Skottland, 46—47
 Truman, president, 148, 204, 205—207, 229
 Turnbull, Bob, 85
 Tyskland
 och Frankrike, 27—40, 156, 168
 MRA i Västtyskland, 9—16, 163—168, 169—170, 180—182, 239
 Frank Buchman, 146, 180—182, 239—242
 nazistiska Tyskland, 172—174
- van Coller, C. M., 117
 van Niekerk, C. A., 118
 van Rensburg, E. R., 122
 Vernejoul, gen.maj. de, 78, 81
 Victoria, 214
 Victoriakorset, 81
- Vigier, gen.löjtn. Touzet du, 78
 Villares, Luiz D., 195
 Villiers, Georges, 194
 Visser, Paul, 195
Världens arbetarrörelse och Caux, 192
- Wadsworth, kongressledamot, 229
 Wallaert, André, 195
 Walsh, F. P., 196
 Washington, 143, 165, 215
 West, biskop, Georg, 96
 Westminster Theatre, 49, 184
 Westvig, L., 196
 White, dr John, 234
 Wildermuth, Eberhard, 31, 111
 Wilson, Earl, 219
 Woods, dr Edward, 174
 Woylas, Basil G., 237
- Yamada, S., 110
 Yates, Bill, 51, 185
 Yates, Tom, 105
 Yoshida, Shigeru, 111, 211
You Can Defend America, 82, 203, 206
- Zik, se Azikiwe, dr
 Zwingli, 142
- Ärkebiskopen av Canterbury, Lord Lang., 234

